

UNIVERSITATEA DE STUDII EUROPENE DIN MOLDOVA
ȘCOALA DOCTORALĂ
ȘTIINȚE JURIDICE ȘI RELAȚII INTERNAȚIONALE

Cu titlu de manuscris
C.Z.U.: 341.215.43:341.231.14(043.3)

FUIOR ARTUR

IMPACTUL JURISDICȚIEI INTERNAȚIONALE ȘI EUROPENE
ASUPRA INCLUZIUNII SOCIALE A REFUGIAȚILOR

SPECIALITATEA ȘTIINȚIFICĂ: 552.08. DREPT INTERNAȚIONAL ȘI
EUROPEAN PUBLIC

Teză de doctor în Drept

Conducător de doctorat: _____ **LISENCO Vladlena, Conf. Univ. Dr. hab.**

Autor: _____ **FUIOR Artur**

CHIȘINĂU, 2026

© **Fuio** Artur, 2026

CUPRINS

ADNOTARE (română, rusă, engleză)	4
LISTA ABREVIERILOR.....	7
LISTA FIGURILOR	8
INTRODUCERE	9
1. ANALIZA IMAGINII DOCTRINARE REALE ASUPRA INCLUZIUNII REFUGIAȚILOR ÎN SOCIETATEA INTERNAȚIONAL-EUROPEANĂ.....	20
1.1. Studiile științifice contemporan-istorice despre specificul refugiaților.....	20
1.2. Examinarea lucrărilor științifice asupra fenomenului refugiaților.....	33
1.3. Legislația internațional-europeană cu privire la protecția refugiaților.....	40
1.4. Concluzii la Capitolul I.....	49
2. PRACTICILE JUDICIARE ȘI JURISPRUDENȚA STATUTULUI REFUGIATULUI ÎN MATERIA INTERNAȚIONALĂ ȘI NAȚIONALĂ.....	56
2.1 Evoluția societății europene în raport cu refugiații.....	56
2.2 Protecția internațională a refugiaților în raport cu realitățile actuale.....	70
2.3 Azilul formă de protecție juridică a refugiaților în Republica Moldova,UE.....	78
2.4 Concluzii la Capitolul II.....	92
3. ABORDĂRI,VIZIUNI CONCEPTUALE CONTEMPORANE PRIVIND AFECȚIUNILE REFUGIAȚILOR ÎN PERIOADA ACTUALĂ.....	95
3.1 Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale.....	95
3.2 Ucraina – subiect actual dominant în domeniului refugiaților.....	113
3.3 Problematika și soluțiile privind protecția refugiaților ucraineni: acces la servicii de sănătate mintală suport psihosocial și măsuri de incluziune.....	126
3.4 Concluzii la Capitolul III.....	136
4. MECANISMELE JURIDICE NOI DE INCLUZIUNE A REFUGIAȚILOR.....	139
4.1 Adoptarea unui cadru normativ actualizat pentru refugiați orientat spre incluziunea și protecția lor.....	139
4.2 Concepte noi cu privire la activitatea UNHCR în UE și Republica Moldova.....	153
4.3 Strategii inovatoare de incluziune a refugiaților ucraineni în societatea europeană gazdă.....	163
4.4 Implementarea unui cadru legislativ perfecționat privind protecția refugiaților	170
4.5 Concluzii la Capitolul IV.....	182
CONCLUZII GENERALE SI RECOMANDĂRI.....	188
BIBLIOGRAFIE.....	194
DECLARAȚIA PRIVIND ASUMAREA RASPUNDERII	212
CV.....	213

ADNOTARE

Fuior Artur, „Impactul jurisdicției internaționale și europene asupra incluziunii sociale a refugiaților”, Teza de doctor în drept, la specialitatea 552.08. Drept internațional și European public, Chișinău, 2026

Structura tezei: Introducere, patru capitole, concluzii generale și recomandări, bibliografia constituită din 187 titluri, 190 de pagini de text de bază. La tema tezei au fost publicate 8 lucrări științifice (publicații, conferințe).

Cuvinte-cheie : Jurisprudență internațională, Incluziune socială, Refugiați, Protecția drepturilor omului, Drepturile refugiaților, Drepturi socio-economice, Cooperare internațională, Drepturile copiilor refugiați.

Scopul lucrării: lucrarea are drept obiectiv să analizeze și să constate în mod comparativ, practic măsurile adoptate cu privire la incluziunea refugiaților adică cât sunt de efective și de ce elemente suplimentare sunt necesare. Scopul acestui studiu este de a prezenta deciziile și interpretările legale stabilite de instanțe și organizații internaționale, europene cu privire la drepturile și obligațiile refugiaților în raport cu statele gazdă.

Obiectivele cercetării: Examinarea și implimentarea măsurilor de protecție a refugiaților, analiza respectării drepturilor refugiaților în cadrul statului adoptiv, stabilirea rolului și atribuțiilor subiecților în țara gazdă, elaborarea unui nou cadru legal la nivel național și internațional.

Noutatea și originalitatea științifică: Contribuția la cercetarea unor metode și aspecte de actualitate cu privire la afecțiunile refugiaților. Asimilarea necesității respectării drepturilor și libertăților fundamentale ale refugiaților ca principiu călăuzitor în abordarea politicii de stat la nivel național cât și internațional prin aplicarea aspectelor teoretice și practice.

Problema științifică importantă soluționată în domeniul de cercetare constă în analiza particularităților inclusive ale refugiaților, cu scopul de a dezvolta un cadru normativ nou aplicabil pentru identificarea și soluționarea corectă a problematicii, investigarea comparativă realizată în urma cercetării situației drepturilor refugiaților în zona europeană menționată, efectele sale fiind cel mai potrivit mod de a produce concluzii pertinente.

Semnificația teoretică: lucrarea oferă baza legală și practică ce ține de refugiați pentru orice cercetare care în vedere investigării unui aspect comparativ.

Valoarea aplicativă: studiul dat poate fi oferit ca material de bază atât pentru specialiștii din mediul academic cât și pentru practicieni pentru formularea unor soluții durabile.

Implementarea rezultatelor științifice: valorificarea lor într-un volum de specialitate, prin dezvoltarea în continuare a acestei linii de cercetare, puse în discuție în cadrul ședințelor publice.

АННОТАЦИЯ

Фуйор Артур, «Влияние международной и европейской юрисдикции на социальную интеграцию беженцев», диссертация на соискание степени доктора права, специальность 552.08. Международное и европейское публичное право, Кишинев, 2026.

Структура диссертации: Введение, четыре главы, общие выводы и рекомендации, библиография, состоящая из 187 названий, 190 страниц основного текста. По теме диссертации опубликовано 8 научных работ (публикаций, докладов на конференциях).

Ключевые слова: Международная юриспруденция, Социальная интеграция, Беженцы, Защита прав человека, Права беженцев, Социально-экономические права, Международное сотрудничество, Права детей-беженцев.

Цель работы: работа направлена на сравнительный, практический анализ и обоснование мер, принятых в отношении интеграции беженцев, то есть их эффективности и необходимых дополнительных элементов. Цель данного исследования – представить решения и правовые толкования, установленные международными и европейскими судами и организациями в отношении прав и обязанностей беженцев по отношению к принимающим государствам.

Задачи исследования: Изучение и реализация мер защиты беженцев, анализ соблюдения прав беженцев в принимающем государстве, установление роли и полномочий субъектов в принимающей стране, разработка новой правовой базы на национальном и международном уровнях.

Научная новизна и оригинальность: вклад в исследование современных методов и аспектов, касающихся положения беженцев. Усвоение необходимости уважения основных прав и свобод беженцев как руководящего принципа при подходе к государственной политике на национальном и международном уровнях с применением теоретических и практических аспектов. Важная научная проблема, решаемая в данной области исследований, заключается в анализе инклюзивных особенностей беженцев с целью разработки новой применимой нормативной базы для правильного определения и решения проблемы, сравнительного исследования, проводимого на основе изучения ситуации с правами беженцев в указанном европейском регионе, при этом его результаты являются наиболее подходящим способом получения соответствующих выводов.

Теоретическая значимость: работа обеспечивает правовую и практическую основу, касающуюся беженцев, для любых исследований, направленных на изучение сравнительного аспекта.

Прикладная ценность: данное исследование может быть предложено в качестве базового материала как для академических специалистов, так и для практиков для разработки устойчивых решений.

Внедрение научных результатов: их практическое применение в специализированном издании, дальнейшее развитие данного направления исследований, обсуждение на публичных конференциях.

ANNOTATION

Fuior Artur, "The impact of international and European jurisdiction on the social inclusion of refugees", Doctor of Law Thesis, specialty 552.08. Public International and European Law, Chisinau, 2026

Thesis structure: Introduction, four chapters, general conclusions and recommendations, bibliography consisting of 187 titles, 190 pages of basic text. On the topic of the thesis, 8 scientific works (publications, conferences) were published.

Keywords: International jurisprudence, Social inclusion, Refugees, Human rights protection, Refugee rights, Socio-economic rights, International cooperation, Rights of refugee children.

Purpose of the work: the work aims to analyze and establish in a comparative, practical way the measures adopted regarding the inclusion of refugees, that is, how effective they are and what additional elements are necessary. The purpose of this study is to present the decisions and legal interpretations established by international and European courts and organizations regarding the rights and obligations of refugees in relation to host states.

Research objectives: Examination and implementation of refugee protection measures, analysis of respect for refugee rights within the adoptive state, establishment of the role and attributions of subjects in the host country, development of a new legal framework at the national and international levels.

Scientific novelty and originality: Contribution to the research of current methods and aspects regarding refugee conditions. Assimilation of the need to respect the fundamental rights and freedoms of refugees as a guiding principle in approaching state policy at the national and international levels by applying theoretical and practical aspects. The important scientific problem solved in the research field consists in the analysis of the inclusive particularities of refugees, with the aim of developing a new applicable normative framework for the correct identification and resolution of the issue, the comparative investigation carried out following the research of the situation of refugee rights in the mentioned European area, its effects being the most appropriate way to produce pertinent conclusions.

Theoretical significance: the work provides the legal and practical basis related to refugees for any research that aims to investigate a comparative aspect.

Applicative value: this study can be offered as basic material for both academic specialists and practitioners for formulating sustainable solutions.

Implementation of scientific results: their valorization in a specialized volume, through the further development of this line of research, discussed during public meetings.

LISTA ABREVIERILOR

ONU – Organizația Națiunilor Unite

CE – Consiliul European

CJUE – Curtea de Justiție a Uniunii Europene

UNRRA – Administrația Națiunilor Unite pentru Ajutorare și Reabilitare

EASO – Biroul European de Sprijin pentru Azil

ONG – organizație non-guvernamentală

UE – Uniunea Europeană

UNHCR – Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați

OIM – Organizația Internațională pentru Migrație

NY – New York

CEDO – Curtea Europeană a Drepturilor Omului

LISTA FIGURILOR

Fig. 3.1 Identificarea prezenței refugiaților în UE perioada 2019-2021.....	97
Fig. 3.2 Aprecierea creșterii solicitanților de azil în UE anul 2021.....	98

INTRODUCERE

Actualitatea și importanța problemei refugiaților. În urma analizei unu-i șir de scrieri științifice din domeniu, constatăm importanța internațională pe care o redă acest fenomen de integrare a refugiaților. Ca obiectiv este asimilarea cunoștințelor despre fenomenul modern, problematic, prezent în majoritatea țărilor, incluziunea socială a refugiaților. În lucrare sunt folosite diferite metode noi de cercetare și studiere, ca rezultat obținând o informație concretă. Se relatează mai multe concepte ce țin de incluziunea socială a refugiaților, pornind de la analiza completă a politicilor și a legislației europene-internaționale și continuând cu principalele aspecte ale vieții, cum ar fi probleme de securitate, de sănătate, problemele economice, educație, precum și exprimarea culturală. De asemenea, se prezintă o critică asupra tuturor acestor aspecte, cu scopul de a îmbunătăți calitatea vieții refugiaților. Sunt transpuse și prezentate o serie de aspecte legate de drepturile refugiaților care au loc în interiorul țării Republicii Moldova cât și în exterior.

Proveniența refugiaților se referă la țările sau regiunile din care aceștia provin și de unde au fost forțați să părăsească din cauza persecuției, conflictelor armate, violenței sau altor amenințări grave la adresa vieții și libertății lor. Proveniența refugiaților poate varia în funcție de contextul geografic și politic global, precum și de situațiile de criză din diferite părți ale lumii. În trecut, fluxurile majore de refugiați provin adesea din regiuni cu conflicte armate sau instabilitate politică semnificativă, cum ar fi: Siria, Afganistan, Irak, Yemen, și Palestina sunt câteva dintre țările care au generat un număr semnificativ de refugiați din cauza conflictelor armate și a violențelor. Regiuni precum Sudan, Somalia, Republica Democrată Congo, Eritreea, și Nigeria au avut conflicte interne, instabilitate politică și persecuții care au determinat plecarea unui număr mare de refugiați. Honduras, El Salvador, și Guatemala au văzut un număr crescut de refugiați care fug de violențele și instabilitatea politică din regiune. Libia a devenit o sursă importantă de refugiați datorită războiului civil și instabilității politice. Ucraina din cauza războiului. Este important de menționat că proveniența refugiaților poate fi dinamică și se poate schimba în funcție de evoluția conflictelor și a situațiilor politice din diferite regiuni. În consecință, comunitatea internațională și statele gazdă trebuie să fie pregătite să răspundă la aceste schimbări și să ofere sprijin adecvat refugiaților în timpurile de nevoie.

Încadrarea temei în preocupările internaționale. Esența jurisprudenței internaționale și europene asupra incluziunii refugiaților rezidă în faptul că aceasta asigură o protecție eficientă și respectarea drepturilor fundamentale ale refugiaților în țările gazdă, inclusiv în statele membre ale Uniunii Europene. Această jurisprudență joacă un rol vital în stabilirea standardelor și a practicilor care promovează incluziunea socială, economică și juridică a refugiaților.

Jurisprudența internațională și europeană asigură aplicarea coerentă și uniformă a legilor privind refugiații în toate statele membre ale UE, prevenind astfel posibile discrepanțe și asigurând un nivel minim de protecție în cadrul Uniunii. Prin jurisprudența sa, UE demonstrează că respectă angajamentele asumate la nivel internațional în ceea ce privește protecția refugiaților, inclusiv Convenția de la Geneva din 1951 privind statutul refugiaților. Jurisprudența relevantă publicului și decidenților politici importanța respectării drepturilor refugiaților și poate influența dezvoltarea politicilor mai favorabile și mai incluzive. Prin intermediul jurisprudenței internaționale și europene, refugiaților li se acordă o voce legală și li se asigură protecția drepturilor lor fundamentale. Acest aspect este esențial pentru a construi o societate mai justă și mai umană, în care refugiații sunt tratați cu demnitate și respect în țările gazdă, inclusiv în Uniunea Europeană.

Jurisprudența internațională și europeană privind integrarea refugiaților se referă la hotărârile și deciziile pronunțate de instanțele internaționale și europene în ceea ce privește drepturile și obligațiile statelor în ceea ce privește integrarea refugiaților. Aceste hotărâri și decizii au scopul de a proteja și promova drepturile refugiaților și de a asigura că aceștia sunt tratați cu demnitate și respect în societatea gazdă. Aceasta joacă un rol crucial în protejarea drepturilor refugiaților și în promovarea incluziunii sociale și economice a acestora. Jurisprudența internațională și europeană nu monitorizează în mod direct refugiații, ci este un termen juridic care se referă la hotărârile și deciziile pronunțate de instanțele internaționale și europene în cazurile care implică refugiați sau drepturile acestora. Aceste hotărâri și decizii sunt luate în urma proceselor legale în care refugiații sau organizații care le reprezintă își aduc cauzele în fața instanțelor pentru a obține protecție și recunoașterea drepturilor lor.

Încadrarea temei în preocupările naționale. Republicii Moldova ca țară candidat la Uniunea Europeană și aflându-se într-o zonă de tranzit ca fluxul refugiaților are ca scop implementarea normelor europene în domeniul incluziunii sociale al subiecților. În Moldova, situația refugiaților a fost influențată de contextul regional și istoric al migrației forțate. Principalele grupuri de refugiați care au ajuns în Moldova au provenit din țări precum Ucraina și România, iar migrația lor a fost cauzată de diferite motive, inclusiv conflicte armate, persecuții și instabilitate economică. În ceea ce privește statutul de refugiat în Moldova, acesta este reglementat de Legea privind statutul de refugiat din 1994 și de Legea privind azilul și protecția subsidiară din 2010. Aceste legi definesc procedurile și criteriile pentru acordarea statutului de refugiat sau protecție subsidiară. Moldova nu este o țară care să primească un număr semnificativ de refugiați comparativ cu alte țări europene. Cu toate acestea, migrația forțată rămâne o problemă importantă pentru Moldova, în special în contextul migrației interne și a migrației de muncă. De asemenea, Moldova s-a angajat să coopereze cu organizațiile internaționale și cu alte țări pentru a aborda provocările legate de migrație și pentru a oferi asistență și protecție

refugiaților care se stabilesc temporar sau definitiv în această țară. În concluzie, în Moldova există o legislație și politici privind refugiații, dar numărul refugiaților rămâne relativ mic în comparație cu alte țări europene. Cu toate acestea, migrația forțată și migrația în general rămân subiecte de interes și de preocupare în țară. Refugiații ucraineni sunt persoane care au fugit din Ucraina din cauza conflictelor armate, violenței sau persecuției și au căutat adăpost și protecție în alte țări. În ceea ce privește statutul de refugiat, procedurile pentru acordarea acestuia sunt reglementate de legislația națională a fiecărei țări gazdă.

Obiectivele și scopul tezei rezidă în formularea unei imagini clare despre importanța jurisprudenței internațional-europene asupra incluziunii sociale a refugiaților. Acest studiu este de a prezenta deciziile și interpretările legale stabilite de instanțe și organizații internaționale sau europene cu privire la drepturile și obligațiile refugiaților și statelor gazdă. Examinarea modului în care jurisprudența a influențat politici, legi și practici legate de protecția și integrarea refugiaților în societate. Refugiatul este un individ care nu a evadată parăsind țara sa natală, dar care este îngrijorat de o anumită persecuție, motivele fiind cât se poate de absurde și contravin normelor internaționale de fond, aceste norme fiind expuse în Convenția privind statutul refugiaților din 1951. Ei sunt indivizii siliți să-și abandoneze locuințele, meleagurile natale ca rezultat al posibilor persecuții, care pot fi executate în coraport direct cu anumită persoană sau parte a unor grupări în masă, ca rezultat al neînțelegerilor la nivel politic, religios, sau alte preferințe contrazise anumitor regimuri. În fapt probatoriu dreptul oricărui individ este suprapusă ca o știință socială care are drept scop stabilirea fenomenul juridic în orice relief reprezentativ de manifestare, ca factor de existență a segmentelor sociale-istorice determinate, de fiecare teritoriu în parte.

Dreptul în sine are ca scop disciplinarea societății, dat fiind faptul că societatea este un cumul de persoane care socializează în tandem fără a fi diferențiat statul individului, ori că este refugiat sau locuitor în țara sa natală, deci doar promovarea unor aspecte compatibile duce la o societate prosperă, unde refugiatul se poate bucura de toate valorile pe care le oferă statul. Acest segment de promovare social variază în dependență de timp și loc, dar factorul prioritar care trebuie acordat în acest moment este problema refugiaților.

Noutatea științifică a cercetării constă în reflectarea unor factori noi care influențează incluziunea social a refugiaților prin prisma analiza contextelor contemporane europene în raport cu împlimentarea unui model conceptual propriu, convenție nouă, care să fie asimilate cu cea din 1951. Ca bază normativă avem Convenția privind statutul refugiaților din 1951, refugiatul este un subiect ce se află înafara țării, are anumite temeri, neînțelegeri la momentul social din motive determinate ca exemplu rasa, religia, apartenența și altele, nu re posibilitatea sau nu tinde, din anumite motive, să beneficieze de protecția acelui stat. Convenția privind statutul refugiaților este

întrebuințat de organizații internaționale ,ca spre exemplu O.N.U., din cauza mai multor neînțelegeri în societate ce țin de cunoașterea terminologiilor și alți factori ce țin de refugiați. Indiferent de state sau organizații tind spre înțelegerea subiectului refugiat, aici determinăm problema de interpretare a normelor internaționale , naționale de la țară la țară.

Există problematica ca beneficiar al statutului refugiat de către foștii soldații, dacă aceste persoane își continuă activitatea militară în orice formă de participare direct sau indirect ,ei nu pot fi luați ca candidați de beneficiari de azil. Oameni care nu îndeplinesc cerințele din Convenția din 1951,dar care totuși datorită anumitor factori este nevoie să ceară protecție din cauza conflictelor,problemelor,condițiilor stabilite în statul de origine,poate beneficia de o anumită protecție temporară, un drept locație temporară pe teritoriul țării adoptive, toate acestea ca rezultat al anumiți factori de segment umanitar.

Refugiatul este un segment problematic la nivel internațional-european, experții în domeniu o expun ca un test al omeniirii,de consolidare a societății,fîindcă diferențierile de origine face o separație în societate în raport cu refugiații ce duc pînă la urma la formarea unor grupări extremiste,care se consideră maltratați și nu li se respectă drepturile lor în statul adoptiv. Refugiatul, în general, înțelege că legile sunt reguli și norme stabilite de către o țară sau o comunitate pentru a guverna comportamentul și relațiile dintre oameni și instituții. În contextul său specific, refugiatul înțelege că legile pot influența statutul său juridic, drepturile și obligațiile sale în țara de azil.

Deoarece refugiatul a fost forțat să părăsească țara de origine și să caute protecție într-o altă țară, acesta poate avea nevoie să înțeleagă legile referitoare la azil și protecția internațională. De exemplu, refugiatul trebuie să înțeleagă procedurile de solicitare a azilului, drepturile sale ca refugiat, condițiile pentru acordarea statutului de refugiat și îndatoririle care decurg din acest statut. De asemenea, refugiatul poate fi interesat să înțeleagă legile privind drepturile omului, care îi asigură protecția împotriva discriminării, torturii, tratamentului inuman și degradant, dreptul la viață, libertate și securitate, dreptul la o familie și protecție împotriva refuzului de returnare în țări în care ar putea fi persecutat.Este prioritar să se acorde refugiaților acces la informații legale clare și ușor de înțeles, precum și sprijin juridic pentru a-și cunoaște drepturile și pentru a se putea apăra în fața autorităților sau a instanțelor, dacă este necesar. Comunitatea internațională și statele gazdă au responsabilitatea de a asigura că refugiații au acces la informații legale și sprijin adecvat pentru a se integra și a-și reconstrui viețile în mod legal și în condiții de siguranță.

Importanța teoretică și valoarea aplicativă este redată prin consolidarea cadrului conceptual existent în raport cu ghidarea unor noi politici statale și prin identificarea,eliminarea lacunelor în literatura de specialitate actuală. Societatea europeană poate beneficia din mai

multe moduri din prezența refugiaților, atât din punct de vedere economic, cât și social. Refugiații pot aduce un potențial semnificativ de muncă și abilități în Europa. Mulți dintre ei au calificări și experiență profesională, care pot contribui la forța de muncă locală și la economia țării gazdă. Cu toate acestea, este important să recunoaștem că primirea și integrarea refugiaților implică și anumite provocări. Adaptarea la o cultură și limbă diferită, asigurarea accesului la servicii sociale și educaționale, și gestionarea coeziunii sociale reprezintă câteva dintre aspectele ce necesită atenție și eforturi din partea societății europene și a autorităților. În cele din urmă, succesul integrării depinde de o abordare coordonată și de sprijin reciproc între refugiați și societatea gazdă.

Pentru o protecție mai eficientă a refugiaților este necesar diferențierea de alte pături, spre exemplu migranții, ca rezultat a necesităților și gravitatea de încălcare a drepturilor omului. Migranții de regulă se deplasează către UE pentru o viață mai bună, refugiații de regulă fug de persecuție sau prezența conflictelor armate. Prioritar dacă să vorbim despre încălcările drepturilor omului se aplică sistematic față de refugiați. Ei sunt nevoiți să fugă pentru a-și salva viața. Refugiații ca subiect ,beneficiar de protecția internațională se confruntă cu anumite probleme de indentificarea lor ca individ cu drept de refugiu. Dese ori procesul dat este stopat din cauza unor indivizi cu rea credință ce doresc să atenteze la stabilitatea UE, dorind să purceadă la acțiuni teroriste. Din acest considerent migranții și refugiații întâmpină dificultăți în cadrul incluziunii, iar ca rezultat se nasc anumite revolte, prin dorința de a ajunge în statele membre UE. Aceste revolte ce apar în rândurile refugiaților adesea duc la violențe involuntare, ulterior aceste persoane pierd încrederea și pierd statutul de solicitant de azil. Factorul decisiv ca țările din cadrul Uniunii Europene să promoveze integrarea refugiaților sunt redate prin discursuri publice , modificări a cadrului legal și fapte concrete în toate domeniile. Menținerea procesului de integritate este menținută sub control datorită experienței istorice ale statelor. În Europa Centrală datorită factorilor economici de o perioadă îndelungată există tendința de creștere a fluxului populației.

Asigurarea integrității este mereu menținută de protecția juridică, anume prin tratate internaționale, în pofida modificărilor în lume, dar și consecințele celui deal 2 război mondial, continentul european se menține pe poziția unui teritoriu integru cu respectarea drepturilor omului. Prezența refugiaților și azilurilor este o dovadă clară a faptului că respectarea drepturilor omului rămâne a fi o problemă crucială a omenirii. Refugiații, azilanții părăsesc statul în care sunt, din diverse motive, pentru nerespectarea parțială sau în totalitatea a drepturilor fundamentale ale omului, ei se confruntă cu grave amenințări pentru viața și libertatea lor, temerile instinctive duc la părăsirea statutului. Migrații avînd o situație mai facială, motivul nefiind pericol de viață, dar îmbunătățirea vieții.

În statele membre ale Uniunii Europene sunt diferențe majore în cazul statutului persoanelor ce nu există posibilitatea de expulzare și disponibilitatea de care au la drepturile fundamentale ale omului. Grupul European al Instituțiilor Naționale pentru Drepturile Omului, este un anumit ansamblu regional ce deține instituții naționale care au drept scop protecția și promovarea drepturilor fundamentale ale omului, acesta este acreditat de Națiunile Unite în acordul de la Paris, la rîndul lor duce autentificarea unei liste cu evidența lipselor pe compartimentul reglementări în jurisprudența Uniunii Europene, cu privire la indivizii ce nu pot fi expulzate și susținute în includerea în Programul Stockholm a problemei date. Uniunea Europeană a fost înființată pe baza principiilor libertății, democrației, respectării drepturilor omului și implimentarea legii. Statele membre ale Uniunii au contractat un număr voluminos de tratate internaționale privind drepturile fundamentale ale omului, care au la dispoziție anumite prevederi distinctive pentru subiecții ce nu pot fi expulzați.

Ipoteza de cercetare este despre integrarea semnificativă a refugiaților la servicii esențiale, competențe culturale sau lingvistice și dezvoltarea politicilor publice destinate integrării în raport cu atitudinea comunității adoptive. Incluziunea refugiaților se referă la integrarea și implicarea acestora în societatea gazdă, astfel încât să poată beneficia de drepturi egale și să participe activ în viața comunității. O incluziune reușită înseamnă ca refugiații să fie tratați cu respect și să aibă acces la oportunități similare cu ale cetățenilor țării gazdă. Iată câteva aspecte importante ale incluziunii refugiaților: Acces la nevoile de bază: Asigurarea accesului refugiaților la adăpost, hrană, apă potabilă, îngrijire medicală și alte nevoi de bază este esențială pentru a se asigura că încep să se stabilească în noua lor locație. Acces la educație: Asigurarea că toți refugiații, în special copiii și tinerii, au acces la educație de calitate pentru a le oferi oportunități de dezvoltare personală și profesională. Integrare lingvistică și culturală: Învățarea limbii și a valorilor culturale ale țării gazdă este importantă pentru a facilita comunicarea și pentru a spori integrarea în societate. Oportunități de muncă: Asigurarea accesului refugiaților la piața muncii și promovarea egalității de șanse în găsirea unui loc de muncă, contribuind astfel la autonomia lor financiară. Servicii de sănătate și asistență socială: Asigurarea accesului refugiaților la servicii de sănătate și asistență socială pentru a le sprijini în nevoile lor de sănătate și integrare în societate. Sprijin psihologic: Mulți refugiați au trecut prin experiențe traumatice, iar accesul la servicii de sprijin psihologic și consiliere este crucial pentru recuperarea lor emoțională. Participarea activă în comunitate: Încurajarea refugiaților să se implice în activitățile comunității și să-și aducă contribuția la viața socială și culturală a acesteia. Combaterea discriminării și stigmatizării: Promovarea unei culturi de acceptare, înțelegere și sprijin reciproc, pentru a reduce discriminarea și stigmatizarea refugiaților. Cooperare internațională: Îmbunătățirea cooperării între țări pentru a aborda criza globală a refugiaților și pentru a le oferi

sprijin într-un mod adecvat și uman. Incluziunea refugiaților este un proces complex care implică atât eforturi din partea autorităților și instituțiilor, cât și sprijin și înțelegere din partea societății gazdă. Prin promovarea incluziunii, putem contribui la construirea unei societăți mai deschise, mai tolerante și mai echitabile pentru toți membrii săi, indiferent de originea lor. Imaginile doctrinare privind refugiații pot varia în funcție de perspectivele politice, culturale și ideologice ale diferitelor entități sau indivizi.

În general, există câteva tipologii doctrinare frecvent întâlnite în ceea ce privește refugiații:

- Umanitarismul:** Această perspectivă se concentrează pe tratamentul umanitar și protecția refugiaților. Umanitarismul susține că este obligatoriu să se ofere asistență și sprijin refugiaților, asigurându-le adăpost, hrană, îngrijire medicală și protecție în țara gazdă.
- Solidaritatea internațională:** Această abordare subliniază responsabilitatea comună a comunității internaționale de a se ocupa de criza refugiaților. Se susține că toate țările ar trebui să participe la găsirea unor soluții durabile pentru problema refugiaților și să ofere sprijin financiar și logistic în acest sens.
- Securitatea națională:** O perspectivă protectoare privind refugiații se concentrează pe potențialele amenințări sau riscuri pe care refugiații le pot aduce țării gazdă. Această abordare poate include controale stricte la frontiere și o atitudine mai rezervată față de primirea refugiaților.
- Naționalitatea:** Perspectiva naționalistă pune accent pe prioritizarea intereselor naționale și a identității culturale a țării gazdă. Aceasta poate susține politici restrictive față de primirea refugiaților și poate sublinia necesitatea protejării identității naționale și a comunităților autohtone.
- Cultura:** Această perspectivă se axează pe impactul cultural pe care îl au refugiații asupra societății gazdă. În unele cazuri, se poate sugera că refugiații aduc cu ei valori și tradiții care pot pune sub semnul întrebării identitatea culturală a țării gazdă.
- Economia:** Această abordare se concentrează pe impactul economic al primirii refugiaților. Unii pot susține că refugiații aduc contribuții economice pozitive prin muncă și antreprenariat, în timp ce alții ar putea considera că costurile asocierii cu primirea și integrarea lor sunt prea mari.

Este important să înțelegem că imaginile doctrinare privind refugiații pot varia și pot fi influențate de contextul politic, social și cultural al fiecărei țări sau regiuni. Dezbateră și dialogul deschis pot contribui la o abordare mai înțeleaptă și mai umană în ceea ce privește gestionarea crizei refugiaților.

Sumarul capitolelor tezei. Structura și volumul lucrării sunt reflectate prin obiectul cercetării, scopul și soluțiile stabilite constituite din Introducere, 4 capitole, concluzii generale, recomandări și bibliografie, care corespund cerințelor înaintate de ANACEC în vederea elaborării tezelor de doctorat.

Introducerea tezei prezintă actualitatea, scopul și obiectivele lucrării, noutatea științifică, importanța teoretică și valoarea aplicativă, formulează ipoteza de cercetare și sinteza metodologiei de cercetare prin justificarea metodelor de cercetare alese.

Capitolul I, denumit *Imaginea doctrinar reală asupra incluziunii refugiaților în societatea internațional-europeană* cuprinde experiența și studiile istorice prin care au trecut refugiații. Studiile istorice asupra refugiaților au căutat să analizeze și să înțeleagă modul în care migrația forțată a oamenilor a avut un impact asupra societăților și civilizațiilor de-a lungul timpului. Aceste studii examinează cauzele, consecințele și modurile în care refugiații și comunitățile gazdă au interacționat în diferite perioade istorice. Migrația forțată în Antichitate: Studiile istorice s-au concentrat pe migrația forțată în diferite perioade istorice antice, cum ar fi migrația evreilor în timpul exodului din Egipt sau migrația multor popoare în timpul invaziilor și migrațiilor masive din Europa și Asia. Refugiații din timpul războaielor și conflictelor: Studiile istorice au examinat migrarea forțată cauzată de războaie, conflicte armate și cuceriri, cum ar fi refugiații din Primul și Cel de-al Doilea Război Mondial, precum și migrația cauzată de războaiele civile sau conflictele etnice. Refugiații politici și religioși: Studiile istorice au urmărit migrația forțată a persoanelor persecutate din motive politice, religioase sau etnice și impactul acestora asupra altor comunități. Refugiații în perioade de foamete și dezastre naturale: Studiile istorice s-au concentrat și asupra migrației cauzate de catastrofe naturale sau de foamete, cum ar fi migrația irlandezilor în timpul Marii Foamete din secolul al XIX-lea. Politici de primire și integrare: Studiile istorice au investigat modurile în care diferite societăți și state au gestionat primirea și integrarea refugiaților, inclusiv politici de azil și legi privind imigrația. Refugiații în contextul colonialismului: Studiile istorice au analizat, de asemenea, modul în care colonialismul și expansiunea imperială au afectat mișcările de populație și au determinat migrația forțată a unor grupuri de oameni. Impactul refugiaților asupra dezvoltării culturale și economice: Cercetările istorice au analizat modul în care refugiații au adus cu ei cunoștințe, tradiții și practici culturale și economice, care au influențat comunitățile gazdă. Studiile istorice asupra refugiaților reprezintă o componentă importantă a înțelegerii migrației umane și a impactului acesteia asupra evoluției societăților. Ele ne oferă perspectiva istorică necesară pentru a înțelege mai bine complexitatea și provocările asociate migrației forțate și gestionarea refugiaților.

Capitolul II intitulat *Practicile judiciare și jurisprudența statutului refugiatului în materia internațională și națională* unde se abordează situația actuală în care se află refugiații. Jurisprudența internațională și europeană poate funcționa ca un ghid de viață pentru refugiați, oferindu-le claritate cu privire la drepturile lor și asigurând protecția lor legală în țările gazdă. Această jurisprudență reprezintă o sursă de informații importante pentru refugiați și pentru organizațiile care îi sprijină, ajutându-i să înțeleagă mai bine drepturile lor și să se apere în fața autorităților sau în instanță. Jurisprudența relevă drepturile specifice ale refugiaților, cum ar fi dreptul la azil, dreptul la protecție împotriva returnării în țările de origine și dreptul la acces la servicii esențiale, precum educație și sănătate. Jurisprudența oferă interpretări și clarificări asupra

modului în care legile și tratatele relevante privind refugiații trebuie să fie aplicate și respectate. Este important ca refugiații să fie informați cu privire la jurisprudența relevantă și să aibă acces la asistență juridică pentru a-și cunoaște drepturile și a obține sprijin în apărarea lor. Jurisprudența internațională și europeană reprezintă o bază solidă pentru protecția și respectarea drepturilor refugiaților și este un instrument esențial pentru promovarea justiției și incluziunii sociale a acestora în țările gazdă. Protecția refugiaților reprezintă o responsabilitate comună a comunității internaționale și a statelor individuale pentru a asigura drepturile și siguranța celor care au căutat adăpost din motive de forță majoră. Prin respectarea drepturilor refugiaților și prin promovarea incluziunii lor în societate, putem contribui la crearea unui mediu sigur și stabil pentru toți oamenii care se confruntă cu migrația forțată.

Jurisprudența în raport cu refugiații reprezintă ansamblul hotărârilor judecătorești și deciziilor luate de instanțele de judecată, inclusiv cele la nivel național și internațional, care se referă la drepturile și protecția refugiaților. Aceste hotărâri judecătorești contribuie la dezvoltarea și interpretarea legislației privind refugiații și pot oferi orientări importante în cazuri complexe și controversate legate de migrația forțată și azil. Există mai multe curți și tribunale atât la nivel național, cât și internațional, care au analizat și decis asupra problemelor juridice legate de refugiați. Jurisprudența în raport cu refugiații joacă un rol esențial în clarificarea și consolidarea drepturilor și protecției refugiaților. Hotărârile judecătorești pot influența politica și practica națională și internațională privind migrația forțată și pot oferi interpretări și ghiduri în situații juridice complexe legate de azil și statutul de refugiat. Aceste decizii pot influența modul în care statele și organizațiile internaționale abordează protecția refugiaților și pot contribui la dezvoltarea unui cadru mai coerent și mai just pentru gestionarea migrației forțate.

În capitolul III al tezei, intitulat *Abordări, viziuni conceptuale contemporane privind afecțiunile refugiaților în perioada actuală* se reflectă fenomenele de bază, tradiționale al societății gazdă în raport cu afecțiunile refugiaților. Fenomenul refugiaților se referă la migrația forțată a unor persoane care părăsesc țara de origine din cauza persecuției, războiului, violenței, conflictelor armate, catastrofelor naturale sau altor situații de instabilitate și pericol. Acești oameni, numiți refugiați, caută adăpost și protecție într-o altă țară sau regiune, în speranța de a-și găsi o viață mai sigură și mai prosperă. Fenomenul refugiaților este o problemă globală și umanitară majoră, având implicații sociale, economice, politice și umanitare semnificative. Există mai multe organizații internaționale, cum ar fi Organizația Națiunilor Unite (ONU), care se ocupă cu protecția și asistența refugiaților și solicitorilor de azil. Aceste organizații încearcă să abordeze cauzele migrației forțate, să ofere sprijin umanitar refugiaților și să promoveze integrarea lor în țările gazdă. Conflicte armate: Războaiele și conflictele armate din țările de origine sunt o cauză majoră a migrației forțate, forțând oamenii să caute adăpost în alte regiuni

mai sigure. Persecuția și discriminarea: Persoanele care sunt persecutate din motive politice, etnice, religioase sau sociale pot fi forțate să părăsească țara de origine pentru a-și salva viețile. Catastrofe naturale: Dezastrele naturale, cum ar fi cutremurele, inundațiile și secetele severe, pot determina oamenii să plece în căutarea unor locuri mai sigure și cu resurse disponibile. Sărăcia și lipsa oportunităților: Unele persoane migrează din cauza sărăciei extreme și a lipsei oportunităților de a-și asigura un trai decent în țara de origine. Traficul de persoane și exploatarea: Uneori, refugiații devin victime ale traficului de persoane și a exploatației în timpul călătoriei lor sau după sosirea în țara gazdă. Fenomenul refugiaților este o problemă complexă și persistentă, iar gestionarea sa eficientă necesită eforturi comune din partea comunității internaționale, a guvernelor și a organizațiilor neguvernamentale. Promovarea păcii și soluționarea conflictelor, precum și sprijinirea refugiaților pentru a se integra în societățile gazdă, sunt elemente cheie în abordarea acestei crize umanitare.

Există numeroase lucrări științifice și cercetări privind refugiații, care abordează diferite aspecte ale fenomenului migrației forțate și impactul acesteia asupra societății și a refugiaților înșiși. Aceste lucrări sunt publicate în reviste științifice, cărți și alte surse academice, și sunt realizate de cercetători, experți și organizații internaționale. Iată câteva teme comune ale lucrărilor științifice privind refugiații: Cauzele migrației forțate: Cercetările explorează cauzele principale ale migrației forțate, cum ar fi conflictele armate, persecuția, sărăcia, dezastrele naturale și schimbările climatice. Impactul migrației asupra refugiaților: Lucrările analizează efectele psihologice, sociale, economice și de sănătate ale migrației asupra refugiaților, inclusiv traumele suferite în timpul călătoriei și integrarea în societatea gazdă. Integrarea refugiaților: Studiile se concentrează pe provocările și reușitele în ceea ce privește integrarea refugiaților în societățile gazdă, inclusiv accesul la educație, locuri de muncă și servicii de sănătate. Politici și legislație privind refugiații: Cercetările examinează politicile naționale și internaționale legate de primirea și gestionarea refugiaților, precum și impactul acestora asupra fluxurilor migratorii. Asistență umanitară și ajutor internațional: Lucrările analizează rolul organizațiilor umanitare și al agențiilor internaționale în furnizarea de asistență și protecție refugiaților, precum și modul în care pot fi îmbunătățite eforturile de sprijin. Gestionarea taberelor de refugiați: Cercetările se concentrează pe funcționarea taberelor de refugiați și pe îmbunătățirea condițiilor de trai și de protecție a acestora. Migrația climatică: Lucrările investighează legătura dintre schimbările climatice și migrația forțată, precum și impactul viitoarelor migrații climatice asupra comunităților și a politicii internaționale. Refugiații și drepturile omului: Studiile se concentrează pe respectarea și protejarea drepturilor omului ale refugiaților, în conformitate cu legislația internațională și convențiile relevante. Acestea sunt doar câteva exemple de subiecte abordate în lucrările științifice privind refugiații. Aceste cercetări sunt esențiale pentru a înțelege mai bine

fenomenul migrației forțate și pentru a dezvolta politici și practici mai eficiente în abordarea acestei probleme umanitare globale.

Capitolul IV are ca titlu *Mecanismele juridice noi de incluziune a refugiaților* unde se reflectă baza legală actuală și necesitatea implementării unor noi soluții în baza cercetării efectuate. Legislația europeană privind refugiații se bazează pe un cadru legal complex, care a evoluat în timp și a fost influențat de tratatele și regulamentele Uniunii Europene în domeniul migrației și azilului. Iată câteva dintre principalele instrumente juridice europene privind refugiații: Convenția din 1950 privind statutul subiecților, Directiva europeană privind azilul, Pactul european EMPA. Acestea sunt doar câteva dintre principalele instrumente legale europene care reglementează migrația și azilul în UE. Legislația europeană privind refugiații este un domeniu în continuă evoluție, iar statele membre ale UE lucrează împreună pentru a aborda provocările și pentru a asigura protecția adecvată a refugiaților în Europa. Protecția refugiaților este un concept cheie în dreptul internațional și umanitar și se referă la eforturile de a oferi siguranță și asistență persoanelor care au căutat adăpost într-o altă țară sau regiune din cauza persecuției, conflictelor, violenței sau altor situații periculoase în țările lor de origine. Protecția refugiaților implică asigurarea drepturilor lor fundamentale, inclusiv dreptul la viață, libertate, securitate, dreptul la azil și dreptul de a nu fi returnați într-un loc unde ar fi expuși riscurilor de persecuție sau de tratament inuman sau degradant. Aceste realități dure cu care se confruntă refugiații subliniază importanța acordării de sprijin și protecție adecvată acestor persoane vulnerabile. Eforturile internaționale și naționale pentru a aborda cauzele migrației forțate, pentru a oferi asistență umanitară și pentru a facilita integrarea refugiaților în societățile gazdă joacă un rol crucial în promovarea drepturilor și bunăstării acestor persoane aflate în nevoie. Forma de protecție juridică a refugiaților este asigurată de tratatele internaționale și legile naționale care recunosc drepturile și statutul special al refugiaților. Aceasta include proceduri și mecanisme pentru recunoașterea calității de refugiat, asigurarea drepturilor fundamentale și garantarea protecției împotriva expulzării sau a returnării în locuri unde ar putea fi persecutați. Respectarea și aplicarea corespunzătoare a acestor norme legale sunt esențiale pentru a oferi o protecție adecvată refugiaților și pentru a asigura un tratament uman și just. Gestionarea crizei refugiaților implică abordări complexe și cuprinzătoare care să țină cont de aspecte legale, umanitare, sociale, economice și politice.

Aceste metodologii și strategii sunt doar câteva exemple de abordări pentru a aborda problema refugiaților. Soluționarea crizei refugiaților implică un efort comun și coordonat la nivel global, regional și național pentru a asigura protecția și sprijinul adecvat al acestor persoane vulnerabile care caută adăpost din cauza conflictelor și persecuției în țările lor de origine.

1. ANALIZA IMAGINII DOCTRINARE REALE ASUPRA INCLUZIUNII REFUGIAȚILOR ÎN SOCIETATEA INTERNAȚIONAL-EUROPEANĂ

1.1 Studiile științifice contemporan-istorice despre specificul refugiaților

Conflictele armate și persecuțiile au forțat milioane de oameni din lume să-și părăsească casa. Integrarea refugiaților este un proces dinamic, care aduce eforturi din partea tuturor subiecților interesați, stabilind un anumit grad de pregătire din partea refugiaților pentru a se acomoda la societatea care îi adoptă fără a fi siliți să renunțe la propria identitate culturală, precum și pregătirea ce se cuvine a comunităților adoptive și instituțiilor publice pentru a adopta refugiații și a satisface necesitățile unui comunități diverse. Conceptele au fost înființate ulterior în numeroase documente cu caracter orientativ și de politică în domeniul integrării. UNHCR a stabilit diferența între migranți și refugiați în baza nevoilor de protecție ale acestei din urmă categorii. Creșterea motivelor care înființează migrația care a dus la o majorare rapidă a punctelor de intersecție între protecția refugiaților și migrația internațională.

UNHCR au stabilit faptul că persoane care au temei diferite călătoresc împreună, urmând asemenea rute și folosind aceleași mijloace de transport în segmentul unui fenomen cunoscut drept călătorii mixte.

Agenția ONU pentru Refugiați menține cu tărie faptul că refugiații trebuie să fie separați de migranți pentru a deține protecția corespunzătoare. Refugiații sunt siliți să fugă pentru a-și salva viața sau a-și păstra libertatea din cauza conflictelor și nerespectarea drepturilor omului. Angajamentul ferm pe care îl oferă orice stat respectabil este de garantarea unu-i scut de drepturi a refugiaților, pentru ca indivizii să poată conviețui în aceeași societate, acest lucru are loc prin diferite mecanisme, instrumente unde instituțiile, organele țării sunt obligate să asigure aspectele menționate în raport cu tratate internaționale, regionale de garanții. „În articolul 2 alin. 1 al Pactului internațional cu privire la drepturile civile și politice se redă mai multe obligativități al țărilor în raport cu capacitățile statului privind elemente principale vitale în corelație cu aspectele civile”¹. Acesta reprezintă un pilon solid sociabil de incluziune, pentru a evita diferențierea de limbă sau religie fiind cel mai întâlnit moment în societatea UE dar și alte zone gazdă, în fiecare stat adoptiv se respectă astfel de momente și orice membru este în drept să aplice elemente sancționale protectoare după propria convingere în limitele legale.

Beneficiile protecției internaționale au și se întocmesc deseori cu aceleași oportunități în procesul integrării la fel ca și în cazul migranților, dar se diferențiază de aceștia, ca rezultat

¹ Protecția refugiaților potrivit reglementărilor internaționale, Dr. Ramona-Gabriela PARASCHIV Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, România, pag.1

a nevoilor de protecție și experiențe trăite în perioada refugiei. Imaginea lor este redată de mai mulți cercetători în domeniu având un caracter unitar de apreciere consolidată. Refugiații sunt subiecți aparte și se regăsesc într-o categorie separată, prin norme diferențiate de apreciere dat fiind faptul că migranții nu exilează din cauza persecuției sau conflicte militare.

În plan mondial, aspectele ce se referă la părțile vătămate ilucidate sunt redade „prin actul din o mie nouă sute cincizeci și unu privind statutul subiecților, iar la continentul UE este prezentat prin alte tratate analogice, unde sunt anumite norme mai vaste de protecție pentru a asigura indivizilor un element de existență adică viața, pentru indivizi este foarte important respectarea anumitor acte ordinare. Dacă să exprimăm o caracteristică mai practică, fenomenul de incluziune a refugiaților, care pe arena internațională are un loc aparte ”² este un simbolism al problemelor sociale moderne. Diferențele a păturilor sociale poate afecta incluziunea refugiaților de aceea, integrarea corespunzătoare a subiecților este esențială, ținând cont de percepțiile comunității gazdă. Noi putem spune că oaspeții conform convenției care ajung pe teritoriul statului adoptiv, nu sunt nepoștiți dar ei sunt apreciați ca o anumită categorie specific aparte, fiindcă nevoia i-a dus la astfel de acțiuni dar originea omului nu poate fi schimbată.

Sunt persoane ce nu au venit din propria dorință dar au făcut o analiză minuțioasă de confort pentru generațiile viitoare, pentru familie, desigur sunt persoane cu un statut special care au dus la drumuri necunoscute și ei sunt forțați la anumite condiții impuse de țara adoptivă, dat fiind faptul că au obiceiurile lor sociale. De regulă cerințele indivizilor sunt minime cu concepte libere de acțiune, ulterior ce duce la o asimilare incluzională favorabilă pentru orice categorie de persoane. „Refugiații sunt persoane care fug de conflict armat sau persecuție de-a lungul istoriei, iar datele sunt tot mai îngrijorătoare. Au fost 19,5 milioane de refugiați în lumea întreagă la sfârșitul anului 2014”³. Circumstanțele în care s-a ajuns cu momentul refugiaților a dus la un flux atât de major că s-a stabilit o intoleranță involuntară din cauza aprecierilor greșite de societatea adoptivă. Din cauza aceasta este strict necesar ca organizații la nivel național și internațional de a crea mecanisme pentru a în securiza populația și menține liniștea.

„Cel mai periculos este momentul de exil a subiecților, dat fiind faptul că acest lucru îi traumează cel mai mult, ulterior involuntar ei pot comite greșeli ce pot duce la un haos și o neîncredere din partea statului adoptiv. Refugiații sunt mereu efectiv protejați prin prisma dreptului internațional de Convenția de la Geneva din 1951 privind refugiații și Protocolul său adițional din 1967 și alte texte de lege ”⁴. Primordial pentru orice stat este asimilarea corectă a acestor acte internaționale. Aplicarea legilor pe arena mondială trebuie să fie în strictă

² IMPORTANȚA JURISPRUDENȚEI INTERNAȚIONAL-EUROPENE ASUPRA INCLUZIUNII SOCIALE A REFUGIAȚILOR, CEBAN Cristina, Doctor în drept conferențiar cercetător, FUIOR Artur, Doctorant, USEM pag.1

³ Politici europene de integrare a refugiaților în societatea europeană, autor Oleg Casiadi, pag.12

⁴ Raportul UNHCR. Refugiat sau Migrant? din 03.09.15, pag.1

conformitate cu cea locală adică națională a statului adoptiv, ca să nu existe controverse pe acest subiect, chiar dacă la moment sunt analogice ca normă, trebuie să luăm în considerație fluxul politic din fiecare țară și viziunile ce se pot schimba, de aici este necesar o stabilitate constituțională practică în raport cu integrarea refugiaților, un prim pas ar fi introducerea unui articol separat în constituție.

Refugiații sunt indivizii siliți să-și abandoneze locuințele, meleagurile natale ca rezultat al persecuțiilor, ca rezultat fiind din cauza unor neînțelegerilor la nivel politic, religios, sau alte preferințe contradictorii anumitor regimuri unde statul are o poziție totalitară sau imperialistă. În fapt probatoriu dreptul de evadare oricărui individ este percepută ca o știință socială care are drept scop stabilirea fenomenului juridic de posibilitatea de manifestare, libertatea oamenilor sau dorința unei vieți demne, iar segmentul social-istoric apreciază că unele teritorii de pe pământ au o percepție totalitară de persecuție încontinuu și anumite schimbări nu au fost și nici nu se așteaptă curînd.

Imaginea doctrinară asupra incluziunii refugiaților în societatea internațional-europeană poate varia în funcție de perspectivele politice, culturale și sociale ale diferitelor actori. Prin urmare, se consideră că este o obligativitate morală și legală să ofere statul adoptiv protecție și asistență refugiaților, inclusiv prin includerea lor în societatea europeană. Aceasta implică respectarea drepturilor omului, dreptului la azil și a principiului de neexpulzării. Un alt argument pentru incluziunea refugiaților în societatea europeană se bazează pe beneficiile economice și sociale pe care aceștia le pot aduce. Refugiații pot aduce cu ei abilități și cunoștințe diverse, pot contribui la forța de muncă, inovație și diversitate culturală. Această perspectivă evidențiază beneficiile reale ale refugiaților pe tematica progresului al agendei UE.

Incluziunea refugiaților în societatea europeană necesită și eforturi semnificative pentru a simplifica integrarea lor socială și culturală. Aceasta implică promovarea dialogului intercultural, asigurarea accesului la educație, servicii de sănătate și locuri de muncă, precum și sprijinirea învățării limbii locale. Cu toate acestea, trebuie menționat că nu toată lumea susține sau promovează incluziunea refugiaților în societatea europeană. Există opinii politice și sociale care sunt critice sau opuse politicii de primire a refugiaților, bazându-se pe temeri legate de securitate, costuri și asimilare culturală. În ansamblu, imaginea doctrinară asupra incluziunii refugiaților în societatea internațional-europeană este un subiect complex, care implică aspecte umanitare, economice, sociale, de securitate și politice. Abordările trebuie să fie echilibrate și să aibă la bază valorile fundamentale ale Uniunii Europene, cum ar fi respectul pentru drepturile omului, solidaritatea și responsabilitatea comună.

Doctrina teoretică privind refugiații explorează și analizează aspecte complexe legate de migrația forțată și protecția refugiaților dintr-o perspectivă academică și analitică. Aceasta implică dezvoltarea de teorii, cadre conceptuale și modele pentru a înțelege și a explica fenomenul refugiaților, ca și pentru a evalua politicile și răspunsurile guvernamentale și internaționale legate de această problemă. Refugiatul este un segment problematic la nivel internațional-european, experții în domeniu o expun ca un test al omienirii, de consolidare a societății, fiindcă diferențierile de origine face o separație socială în raport cu refugiații și cetățenii gazdă ce duc la formarea unor grupări extremiste, care se consideră maltratați și nu li se respectă drepturile lor în statul adoptiv.

Dreptul în sine are ca scop disciplinarea oamenilor, dat fiind faptul că societatea este un grup de persoane care socializând nu sunt la fel, iar refugiatul de regulă trebuie să se simtă ca un cetățean de rînd, deci doar promovarea unor aspecte compatibile pot crea o societate prosperă, unde refugiatul se poate bucura de toate valorile pe care le oferă statul, libertatea.

La momentul actual avem ca baza mai multe studii ce tine de „incluziunea refugiatilor, care dau diferiți factori de apreciere a situatiei. Ca factor determinatoriu în baza diferitor studii de analiză că s-au înregistrat progrese notabile în ceea ce privește protecția și asigurarea respectării drepturilor copiilor, a dreptului la educație. ”⁵

Sistemul de protecție are ca bază în mare măsură cooperarea cu Uniunea Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați, UNHCR, care acordă suport la relocarea refugiaților direct din taberele de refugiați pentru o accesibilitate mai fluentă. „Uniunea contribuie și cu fonduri, atât în cadrul, cât și în afara Uniunii. Bugetul Uniunii pentru 2014-2020 a acordat o finanțare amplă în acest scop ”⁶. Rapoartele bugetare expun diferite interpretări și critici la adresa acestor fonduri cu privire la capacitățile proprii de gestiune în folosul națiunii, dar ca constatare finală se apreciază că necesitatea acestor surse este mult mai viabilă la susținerea celor nevoiaș. Acest segment de promovare social variază în dependență de timp și loc, dar factorul prioritar care trebuie acordat în acest moment este problema refugiaților. Ca bază normativă avem Convenția privind statutul refugiaților din 1951, refugiatul este un subiect ce se află înafara țării, are anumite temeri și din start la momentul integrării se simte involuntar străin neacceptat din anumite motive ca exemplu rasa, religia, apartenența și altele, ca ulterior să nu ceară sau să beneficieze de protecția acelui stat. Asigurarea privind drepturilor fundamentale de creștere a individului sunt esențiale pentru o populație sănătoasă și prosperă. Deși hotărîrea definitivă de a da protecție este decisă de stat nivel național, dreptul UE este de a susține țara

⁵ Inclusive Education defined by United Nations. [online] [accesat: 07.02.2022] Disponibil: <http://inclusive-solutions.com/blog/inclusive-education-defined-unitednations/>

⁶ UE in viata mea. Refugiatii. [online] [accesat: 13.02.2022] Disponibil: <https://what-europe-does-for-me.eu/ro/portal/2/H28>

gazdă și a da garanții adăugătoare că refugiații vor avea un nivel echitabil, egal de protecție în întreaga UE.

Convenția privind statutul refugiaților este întrebuițată de organizații internaționale, ca spre exemplu O.N.U., dar sunt anumite piedici din cauza mai multor neînțelegeri în societate ce țin de cunoașterea terminologiilor și alți factori ce țin de refugiați. Indiferent de state sau organizații care tind spre înțelegerea subiectului refugiat, aici determinăm problema de interpretare a normelor internaționale, naționale de la țară la țară. În majoritatea studiilor doctrinare se redă o definiție generală interpretativă ce ține de refugiat „refugiatul este o persoană care a fost obligată să fugă din țara de cetățenie sau, în cazul persoanelor apatride, din țara în care își avea reședința obișnuită”⁷. Toate aceste lucruri trebuie probate la analiza minuțioasă de către statul adoptiv, pentru a evita subiecți ce nu aparțin unu-i astfel de statut dar doresc doar să se folosească de el. Adoptarea refugiaților este un moment obișnuit în istoria omenirii dat fiind faptul că mereu există acele persecuții, conflicte armate care duc la sentimentul de frică. Observăm numeroși refugiați în încercarea de a intra anume în UE pentru o viață mai liniștită, prosperă. Din cauza valului voluminos stabilim faptul că nu toți refugiații se află pe teritoriul UE legal. În marea majoritate se deplasează către frontiera UE pe mare, astfel riscându-și viața. Uniunea Europeană a creat, de asemenea, un fond european pentru refugiați, pentru a oferi sprijin financiar statelor membre care să le permită sistemelor lor de azil să lucreze eficient. Eurodac este o bază de date electronică lansată pentru compararea amprentelor și pentru a determina dacă un solicitant de azil a depus deja o cerere de azil într-un alt stat membru. „Însă analizând realitățile contemporane, sesizăm că în fața unor provocări unele state membre ale UE încearcă să promoveze o politică proprie față de problema refugiaților. Aceste incoerențe sunt determinate de mai multe cauze. Refugiatul este un individ care nu a fost refugiat în momentul exilării din țara sa de origine, dar care, ulterior, în urma mai multor acțiuni interstatale au început să se teamă de persecuție”⁸.

UE stabilește ca toate statele Uniunii trebuie să dea protecție, dar și să implementeze criteriile colective pentru a stabili exact statutul de refugiat, la fel ajutorul de care au nevoie. Indivizii care exilează din statul lor natal ca motiv fiind războiului și a persecuțiilor au accesul să ceară protecție în alt stat ca refugiați nu doar în UE.

Dreptul internațional al refugiaților stabilește cu titlu silit ca țările să dea acces la protecție și condiții convenite de primire care respectă drepturile esențiale ale solicitanților. Un alt aspect ar fi originea, zona de confort, de care sunt educați refugiații, iar de aici apar posibile diferențieri în

⁷ Accesul la procedura de azil, Uniunea Europeană, 2016, Luxemburg, pag.8

⁸ SISTEMUL INTERNAȚIONAL-EUROPEAN DE OCROTIREA SĂNĂTĂȚII A REFUGIAȚILOR PE TIMPUL PANDEMIEI COVID-19 ÎN RAPORT CU PROCESUL INTEGRĂRII SOCIALE, Fuior Artur Student-doctorand, USEM, pag.1

societate, discriminarea, prejudecăți sau rasisme. „Este prioritar împlinirea normelor juridice, economice, morale pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale omului și valorile UE. Dreptul internațional al refugiaților pare, în general, a fi creația dreptului internațional public contemporan”⁹.

Obiectivul de siguranță nu a fost aprobat, discutat atât de aprig cum este redat acum. Încălcările ce se atribuie la indivizi oaspeți în statele europene adesea fac un contrast în raporturile sociale ca rezultat avem o coerență frontală de activitate a societății care duce la un litigiu contemporan. „Refugiatul este o persoană lipsită de protecția statului din care provine și, ca urmare, este nevoit să caute această protecție în altă parte”¹⁰.

Refugiații și azilanții fiind siliți să-și regăsească scutul și ajutorul necesar în alte țări ce pot oferi libertatea dorită iar orice exil este un risc major de anu parcurge acest drum. „Deci refugiații la fel și azilanții au parte de obstacole foarte grave, cu pericole pentru viața și libertatea lor exprimate prin diverse situații ele depind în mare parte fiecare una de alta, asimilarea este individuală în dependență de caracter, părăsirea țării în care se află constituind unica lor șansă”¹¹. Refugiații au existat mereu de-a lungul existenței omenirii, ei nu au încetat în timp, însă au modificat manevrele, procesul de creștere a numărului refugiaților este rezultatul adesea a conflictelor armate și persecuțiile tot mai frecvente iar comunitatea internațională este nevoită să ia măsuri. Dreptul de deplasare cu timpul putem spune că a fost recunoscut prin Declarația Universală a Drepturilor Omului, unde indivizii au dreptul de alegere de stabilire a reședinței oricărui stat. În general libera circulație a apărut din motive de necesitate, lucrătorii sunt cei care au beneficiat de acest drept. Acest lucru favorizează tendința refugiaților dar oricărui cetățean al uniunii, de a se încadra în brațul de muncă necesar.

„Responsabilitatea primordială a respectării, securizării privind executarea aplicativă al drepturilor și libertăților ale omului se află în sarcina țărilor adoptive. Articolul 2 (1) al Pactului Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice prevede că statele semnatare se angajează să respecte și să garanteze tuturor indivizilor care se găsesc pe teritoriul lor și țin de competența lor drepturile civile și politice recunoscute în respectivul text”¹².

Importanța respectării astfel de aspecte duce la o stabilitate socială pe teritoriul țării gazde, un segment reflectoriu de garanție cu privire la conviețuirea subiecților. Prioritar ca titlu de recomandare, studiind mai multe conspecte, găsim împlinirea de către UE a normelor imperativ juridice, economice, morale pentru a asigura respectarea drepturilor fundamentale ale

⁹ În acest sens, pentru spațiul românesc, a se vedea spre exemplu Ștefan Meteș, Domni din Principatele Române pribegi în Transilvania în veacul XVII, Cluj, 1934, passim, pag. 26-31

¹⁰ Irina Moroianu Zlătescu și col., Refugiații și statutul lor juridic, București, 1992, passim, pag. 15-30

¹¹ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, anul 2009, pag. 248

¹² Adoptat de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966.

omului și valorile în raport cu refugiații, la fel și cu migranții. Este de menționat faptul că adesea probleme, enumerate anterior, se confruntă în egală măsură atât refugiații cât și migranții, adesea în societatea uniunii unde sunt priviți după statut în egală măsură. Dar motivele lor de a veni în societatea UE sunt diferite în mare parte din cauza unu-i viitor mai bun.

Aspectul de oferire a aceluia scut de drepturi și obligații refugiaților de-a lungul istoriei observăm o tendință nu prea favorabilă cu o statistică scăzută, dar nașterea dreptului de azil a fost inevitabilă.,, Dreptul de azil era acordat în situația refugierii în alt stat decât cel în care rezida în mod inițial solicitantul”¹³. „Determinarea dreptului de azil poate avea vocație persoana persecutată pentru activități politice, democratice sau umanitare și care se refugiază pe teritoriul unui alt stat ”¹⁴. Acest scut de protecție determinant redă un suflu de speranță cu privire la acutizarea practică a existenței refugiaților la egal cu indivizii ce îi găzduiesc. „La fel refugiatul ca subiect poate fi conceput prin determinarea statutului său în societate, statutul de refugiat presupune și acordarea unei protecții imediate în situația unui pericol iminent sau plauzibil să se producă ” ¹⁵.

Azilul este un statut legal acordat de către un stat unui individ sau unei persoane care se află în afara țării lor de origine și care se teme de persecuție sau de alte amenințări grave la adresa vieții lor. Azilul se acordă persoanelor care au nevoie de protecție din motive de persecuție sau amenințări grave. Dreptul de azil presupune protecția și acordarea unor drepturi specifice refugiaților, cum ar fi dreptul la azil, dreptul la muncă, dreptul la educație și alte drepturi sociale și economice. Procedurile de solicitare și acordare a azilului pot varia de la o țară la alta, dar, în general, persoanele care îndeplinesc criteriile pentru a fi recunoscute ca refugiați au dreptul să solicite azil și să primească protecție în țara gazdă. Constrângerile contemporane situate pe arena mondială obligă la acțiuni pe indivizi oapșei, fiindcă ignorarea de integritate maximă din partea legiuitorului la nivel practic duce la o severă revoltă iar unica șansă este încălcarea anumitor norme locale. Țările înalt dezvoltate de altfel devenind adoptiv devirificate, fiind prezente mai multe etnii. Factor stabilizator al acestor momente este deplasarea populației din cauza motivelor firești, cu timpul acest moment a devenit un element normal structural. Integritatea politică este primordială în soluționarea unor astfel de litigii. În engleză, termenul refugiat derivă din cuvântul rădăcină refugiu, care înseamnă ascunzătoare. Care face referire la adăpost sau protecție împotriva pericolului, din latinescul fugere, a fugi și refugium, o luare refugiu, loc unde să fugi înapoi. În istorie, termenul a fost expus mai întâi de către francezi protestanți care caută un loc sigur împotriva persecuției catolice din 1540.

¹³ Cf. George Elian, Curtea Internațională de Justiție, București, 1970, pag. 90-92; în cauza Haya de la Torre

¹⁴ Gheorghe Iancu, Dreptul de azil. Privire comparativă cu statutul juridic al refugiatului, București, 2002, pag. 29

¹⁵ publ. de Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, Martinus Nijhoff Publishers, 1996, pag. 25-35.

Termenul de refugiat este adesea întrebuințat în societatea ue , nu doar la o persoană strămutată forțat, care a evadat din țara de origine, se referă la o astfel de persoană căreia i sa acordat statutul de refugiat în țara în care a fugit persoana respectivă. Pentru a primi statutul de refugiat, o persoană trebuie să fi solicitat azil, făcându-l - în timp ce așteaptă o decizie - un solicitant de azil. Spre exemplu Refugiații sunt cei care pleacă de pe meleagurile natale din cauza conflictelor armate sau de persecuție. Ei de regulă au un statut recunoscut în statul natal, dar totuși din cauza temerilor bine justificate ,un exemplu ar fi de persecuție din motive politice,de religie, sau rasiale. UE are un anumit punct forte în acest sens aici vorbim despre acordarea protecției internaționale. De regulă dacă sa facem referire la mai multe studii ce țin de refugiați,regăsim o adimilare dintre refugiați și solicitanții de azil,fiind expuși în egală măsură.

Fondurile UE rezidă elemente de bază în promovarea incluziunii refugiaților, fiind mecanismul principal. Dar totuși fiecare stat UE are abordări proprii ce țin de refugiați,iar o parte a societății uniunii o consideră un obstacol,dar marea majoritate promovează unitatea și respectarea drepturile, obligațiile fiecarui om.

Situația refugiaților în Europa este complicată din cauza diferențierii ca rezultat în mod nefavorabil și anume în domeniul educațional, serviciile medicale, încadrarea în câmpul muncii dar și altele. Aici vorbim despre anumite zone de confort de care sunt predispuși refugiații, din țările de origine, iar momentul adaptării este diferit de la individ la individ. Refugiaților au o anumită percepție pe baza legii statului natal, deși în statul gazdă trebuie să ia măsuri suplimentare pentru incluziunea corectă, prontă asimilând cultura nouă.

„Oferirea statutului de refugiat nu trezește efecte în raport cu membrii familiei individului pentru că orice membru au percepții diferite și nu sunt la fel. La momentul dat UE are drept scop formarea unei societăți incluzive prin stabilirea unui șir de acțiuni ca spre exemplu oferirea dreptului refugiaților la participarea la un proces democratic ”¹⁶ . Refugiații sunt indivizii ce sunt apreciați ca victime a neînțelegerilor statelor mai influente și dominante. Față de migranți, refugiații apar de regulă în urma unu-i război. Spre exemplu „Războiul din fosta Iugoslavia e determinat cea mai mare parte a populației să ia calea refugului. Politica Serbiei de purificare etnică ”¹⁷. Ei sunt indivizi care sunt apreciați ca victime ale persecuției, conflictelor armate sau altor amenințări grave la adresa vieții lor sau a libertății lor în Iugoslavia. Acești oameni au fugit din țara lor de origine pentru a căuta protecție și siguranță în altă parte a lumii.Solicitarea de azil este un proces formal prin care un individ demonstrează că se califică ca refugiat în conformitate cu criteriile internaționale și, dacă este acceptat, primește protecție legală în țara de azil.

¹⁶ PILONI JURIDICI INTERNAȚIONAL-EUROPEANI DE PROTECȚIE A REFUGIAȚILOR ÎN MOMENTUL INTEGRĂRII SOCIALE, C. CEBAN , A. FUIOR, Universitatea de Studii Europene din Moldova,pag.1

¹⁷ Valeriu Florin Dobrinescu, Problema optanților și raporturile româno-ungare din anii '20, în CMSRI, 1997, pag. 134-138.

Războiul civil este un conflict armat între grupuri sau facțiuni dintr-o țară, adesea luptând pentru controlul asupra guvernului sau a altor resurse. În timpul unui război civil, mulți oameni sunt forțați să-și părăsească casele și comunitățile pentru a scăpa de violență și persecuție. Acești oameni devin refugiați atunci când traversează frontierele țării lor de origine și caută azil în alte țări sau regiuni pentru a căuta protecție și siguranță. Ei se încadrează în definiția refugiatului în conformitate cu dreptul internațional și pot beneficia de protecție legală și asistență în țările de azil. „Într-adevăr, războiul civil și violențele îndreptate împotriva propriei populații sunt, de departe, cele mai des înregistrate motive pentru refugiul celor afectați”¹⁸.

Războaiele civile pot crea situații umanitare extrem de dificile, iar comunitatea internațională este adesea implicată în furnizarea de ajutor umanitar și asistență refugiaților pentru a face față nevoilor lor imediate. „Cu părere de bine, din cauza reducerii numărului de conflicte, războaie, persecuții, avem o tendință de scădere a subiecților în calitate de refugiați, refugiații proveniți din afara Europei existau chiar dinainte de anul 1951 iar motivațiile acestor afluxuri nu diferă”¹⁹. Integrarea refugiaților în societățile gazdă în urma războaielor civile reprezintă un proces complex, care implică eforturi concertate din partea guvernelor, organizațiilor non-guvernamentale și a societății civile. Programe de limbă și formare profesională: O prioritate în integrarea refugiaților este asigurarea accesului la programe de învățare a limbii țării gazdă.

„Drepturile și obligațiile refugiaților de protecție sunt stabilite prin Convenția din 1951 în partea când solicitanților li se apreciază statutul de refugiat, metodologia de înmînare, încetare, suspendare sau anulare a momentului dat nu este aplicativ în cazul azilanților cu care s-a purces deja la control. Mișcarea refugiaților către țările dezvoltate sporise încă din anii '60 ai secolului trecut, însă din rațiuni politice ale războiului rece și datorită numărului mic de solicitanți statele-gazdă nu se considerau afectate”²⁰. UE elaborează strategii de integrare simplificativă și oportună, dar totuși la modul practic situația este foarte inegală între statele membre uniunii. Dar există anumite probleme, spre exemplu atunci când tinerii refugiați împlinesc 18 ani, iar unele sprijine umanitare, care pentru marea majoritate sunt de bază, dispar a doua zi, ceea ce duce în majoritatea cazurilor la anumite fapte ilegale întrebuințată de către indivizi. Un alt exemplu ar fi diferențierea de la stat la stat, membru al uniunii, ce ține de procesul de integritate pe care îl oferă, aici vorbim despre nivelul de experiență la modul practic. „Tematica conflictului armat în raport

¹⁸ Iulie Mertus, The State and the Post-Cold War Refugee „International Journal of Refugee Law”, vol. 10, no. 3 (1998), pag. 332.

¹⁹ The Geopolitics of Refugee Studies: A View from the South, în Journal of Refugee Studies, vol. 11, no. 4 (1998), pag. 351

²⁰ K. Salomon, Refugees in the Cold War: Toward a new International Refugee Regime in the Early Postwar Era, Lund, 1991, pag. 317

cu minori refugiați este cea mai dură care deține o statistică de la an la an tot mai îngrijorătoare”²¹.

Refugiații sunt oameni cu drepturi și nevoi individuale și că recunoașterea lor ca refugiați și acordarea de protecție legală și asistență sunt aspecte importante ale drepturilor omului și ale dreptului internațional. „Convergența migrației economice cu migrația forțată a dus la reliefaarea a numeroase probleme în încercarea de a defini, de a încadra într-o categorie strictă și a face distincția între refugiații reali, care sunt confrunțați cu persecuția așa cum este ea definită de Convenția din 1951 și instrumentele adiacente”²². Imigranții economici, porniți la drum în căutarea unei vieți mai bune.

„Drept rezultat, refugiatul este privit acum mai mult ca niciodată drept o persoană cel puțin potențial legată de imigrarea ilegală ”²³. Separarea obiectivă dintre refugiații aleși din motive politice și migranții selectați din cauza factorilor economici, reprezintă un baraj între cei care pot să beneficieze pe deplin de privilegii ca subiect de refugiat și față de cei care au doar un interes economic.

Drepturile civile și cele politice sunt primordial expuse în Convenției O.N.U. din 1951 redată prin mai multe articole și elemente, norme legale iar cei cu rea credință nu pot beneficia de nimic. Fiecare refugiat are o poveste individuală și circumstanțe personale care au dus la situația lor.

Aceste circumstanțe includ persecuția pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice, precum și experiența conflictelor armate sau altor forme de violență și opresiune. „La moment situația practică privind refugiații este una alarmantă, legi de protecție și susținere nu rezistă la fluxul masiv ”²⁴. „Convenția din 1933 a fost adoptată de nouă țări, cele mai primordiale, mari puteri din cadrul UE din acea perioadă la fel sunt parte la acest tratat.

Marea Britanie nu a ratificat momentul unde să-și asume obligativitatea de a da intrarea continuă a solicitanților din alte țări membre. Importanța acestui pilon juridic a stabilit în segmentul nereturnării ca un moment de principiu la nivel mondial. Valoarea sa este cu atât mai mare având în vedere că în cadrul Ligii Națiunilor a existat în permanență o reținere în a lărgi

²¹ PROTECȚIA SITUAȚIVĂ PE PLAN SOCIAL-ECONOMIC A REFUGIAȚILOR MINORI UCRAINENI DIN REPUBLICA MOLDOVA ÎN RAPORT CU TENDINȚELE ȚĂRII DE INTEGRARE EUROPEANĂ, FUIOR Artur Student-doctorant, USEM, pag.1

²² R. Haines, Gender-related persecution, în Refugee Protection in International Law. UNHCR's Global Consultations on International Protection, ed. cit., 2003, pag. 319-350.

²³ J. Crisp, Africa's Refugees: Patterns, Problems, and Policy Challenges, în New Issues in Refugee Research, Working Paper no. 28, 2008, publ. de UNHCR, Geneva, pag. 8

²⁴ PROBLEMATICA ȘI FLUXUL REFUGIAȚILOR UCRAINEI ÎN SOCIETATEA EUROPEANĂ PRIN PRISMA MECANISMELOR SOCIAL-POLITICI, Artur FUIOR, Student-doctorant, Facultatea de Drept, pag.2

cadrul protecției ”²⁵., La 14 iulie 1938 la Evian a fost adoptată Rezoluția prin care Comitetul Interguvernamental pentru Refugiați își statua atribuțiile ”²⁶.

Facilitarea deplasării solicitanților de azil și a refugiaților este un aspect important al protejării drepturilor omului și al furnizării de asistență umanitară. Comunitatea internațională poate juca un rol important în facilitarea deplasării și integrării solicitanților de azil și a refugiaților. Prin acorduri și cooperare internațională, se pot dezvolta soluții durabile pentru crizele de refugiați și pentru relocarea în condiții sigure a acestora.

„Refugiații nu ar trebui să fie expulzați în țările în care le este amenințată securitatea sau în care riscul de persecuție persistă. În februarie 1939 Înalțul Comisar pentru Refugiați al Ligii Națiunilor a primit și funcția de director al Comitetului Interguvernamental pentru Refugiați. Acest din urmă organism, cu sediul tot la Londra, și-a încheiat activitatea la 30 iunie 1947, la șase luni după închiderea Oficiului Înalțului Comisar”²⁷. Ea are ca principală misiune să asigure protecția și asistența refugiaților din întreaga lume, ajută la identificarea, recunoașterea și înregistrarea persoanelor care îndeplinesc criteriile pentru a fi considerate refugiați în conformitate cu dreptul internațional. Aceasta le permite să primească protecție legală și asistență. Este important ca statele și comunitatea internațională să lucreze împreună pentru a găsi soluții pentru a oferi protecție și asistență celor care au nevoie de aceasta.

UE a amplificat, de-a lungul timpului, facilitățile de integrare a refugiaților, pentru a simplifica metodele de protecție a indivizilor, respectarea drepturilor omului. Facilitarea integrării refugiaților în Europa este un moment prioritar, unde fiecare individ în societate să fie tratat în egală măsură.

Materia de azil fiind un pas important în acest sens. Pe lângă materia de azil, a fost stabilit ca punct forte protecția frontierelor, iar ca factor de menținere a unor necesități umane UE a stabilit mai multe ajutoare umanitare, de exemplu prin Fondul pentru azil, migrație și integrare. Pentru aplicarea practică acestor imlementări este nevoie de o înțelegere prealabilă dintre state, acestea fiind expuse prin convenții, tratate etc. Refugiatul este consacrat ca un element juridic primordial anevoios cu o necesitate sporită, dar nu se reprezintă tuturor cauzelor posibile de refugiu dar celor cu un statut deplin. Migranții care sunt prezenți ca rezultat al aspectelor economice au totuși privilegiul de a se expune la acordarea statutului de refugiat prin intermediul aspectului de persecuție și făcând trimitere la segmentul cu discriminarea. Solicitantul în cazul când are timp să demonstreze că litigiile economice de care are parte se datorează presării, discriminării, depășirii drepturilor fundamentale ale subiecților, atunci se apreciază că cerința exclusivă de persecuției

²⁵ Persoanele care alegeau calea exilului din Italia Fascistă nu beneficiau de protecția acordată refugiaților, cf. Jane McAdam, *Complementary Protection in International Refugee Law*, Oxford University Press, 2006, pag. 20

²⁶ Liga Națiunilor, *Official Journal*, XIX-th Year, no. 8-9, august-september 1938, pag. 676-677

²⁷ *International Law Reports*, autori Cf. Elihu Lauterpacht, C. J. Greenwood, ed. cit., pag. 621.

fiind întrunită toate condițiile. Vizarea refugiaților este pe UNHCR la etapa internațională cât și în nivelul local de acțiune în corelație cu instituțiile gazdă, indiferent dacă țara este sau nu parte componentă a tuturor tratatelor internaționale ce vizează subiecții. Oamenii care solicită azil, cei care solicită statutul de refugiat, sunt nevoiți să demonstreze cu anumit factor probatoriu fiind frica de persecuție care a determinat solicitarea și apoi să porceadă la procedura legală unde țara gazdă va stabili dacă se încadrează pentru statutul de refugiat. Indivizii care au săvârșit infracțiuni împotriva păcii, infracțiuni de război ori împotriva umanității dar și alte aspecte.

Refugiații sunt indivizi specifici, adică persoane particulare care au fost forțate să-și părăsească țara de origine din cauza persecuției, conflictelor armate sau altor amenințări grave la adresa vieții lor sau a libertății lor. Aceste persoane au căutat azil și protecție în alte țări sau regiuni pentru a scăpa de pericolele din țara lor natală.

Solicitanții de azil sunt acei subiecți care în fapt sunt refugiați, dar de facto încă nu dețin acest statut încă. De regulă sunt acele persoane care protecția internațională, acest lucru are loc în prima țară în care apar pe teritoriul UE. Nu toți solicitanții primesc acest statut de refugiat, doar cei ce au primit o hotărâre pozitivă din partea statului membru UE. Dacă să facem trimitere asupra unui raport, UE a acordat protecție unui număr de peste 300 000 de solicitanți de azil.

Pentru stoparea acestor fluxuri, capitalul investițiilor cele mai dese ori merg la țările sărace pentru a da șansa la prosperitate, care va reduce anumite probleme interne și va reduce tendința unui conflict armat sau persecuții, fiindcă la cele mai dese cazuri aceste lucruri apar ca rezultat al lipsei de resurse financiare printre societate, care duc la nemulțumire-conflicte „...la 1 februarie 1949, Consiliul Economic și Social a adresat Secretarului General al O.N.U., comisiilor și agențiilor specializate solicitarea de a redacta un studiu asupra situației protecției persoanelor refugiate”²⁸. De-a lungul timpului, contextul și aspectele legate de refugiați pot continua să evolueze, și, prin urmare, studiile și cercetările continue vor juca un rol crucial în înțelegerea și găsirea de soluții pentru această problemă complexă. Un studiu privind refugiații poate acoperi o gamă largă de subiecte și poate avea diferite obiective, în funcție de interesul și scopul cercetării. Există problematica ca beneficiar al statutului de refugiat să fie folosită de către foștii soldați, iar dacă aceste persoane își continuă activitatea militară în orice formă de participare direct sau indirect, ei nu pot fi luați ca candidați de beneficiari de azil.

Oamenii care nu îndeplinesc cerințele din Convenția din 1951, dar care totuși datorită anumitor factori este nevoit să ceară protecție din cauza conflictelor, problemelor, condițiilor stabilite în statul de origine, poate beneficia de o anumită protecție temporară, un drept de locație temporară pe teritoriul țării adoptive, toate acestea ca rezultat al anumitor factori de segment

²⁸ Rezoluția nr. 116 (VI)D din 1 și 2 martie 1948, [online] [accesat: 20.02.2022] Disponibil: <https://legal.un.org/avl/ha/cssp/cssp.html>

umanitar. „Drept rezultat a fost redactat studiul „Îmbunătățirea statutului persoanelor fără cetățenie”, publicat sub titlul „A Study of Statelessness”, canalizat asupra persoanelor lipsite de protecția statelor, un document în istoria contemporană a protecției internaționale a refugiaților”²⁹. Țările gazdă au nevoie de suport suplimentar pentru ca ei la rândul lor să garanteze reconstituirea vieții refugiaților. Declarația de la New York are la bază administrarea corectă fluxului masiv de refugiați, dezvoltarea unui compact global pentru refugiați. Toate aceste elemente de bază puse în modul practic pentru anul 2018, acest aspect are drept rezultat un angajament internațional. În linii generale contribuția directă a refugiaților asupra tuturor activităților în societate trebuie cu amănunte controlată respectând drepturile fundamentale ale omului „...problema persoanelor fără cetățenie reprezenta o preocupare stringentă atât pentru indivizi cât și pentru statele lumii, că erau necesare măsuri prin care să se reducă numărul acestor persoane și să se elimine cauzele care determinau astfel de situații. Aceste rezolvări nu se puteau obține însă în absența cooperării fiecărui stat și mai ales în lipsa adoptării de convenții internaționale în materie”³⁰. Prezența refugiaților și a celorlalte terțe persoane unde diverse sectoare, continente, locuri ale lumii au o prezentativitate foarte inexplicabilă de practică de conviețuire care dă o dovadă pînă plus ce ține de momentul de promovarea și existența la nivel mondial al drepturilor omului fiind o problemă, litigiu crucial a omenirii, unde pe acest aspect va fi mereu o luptă continuă. Refugiații au existat mereu de-a lungul existenței omenirii, ei nu au încetat în timp, însă au modificat manevrele, procesul de creștere a numărului refugiaților este rezultatul adesea a conflictelor armate și persecuțiilor. Drepturile indivizilor, au ca nucleu o multitudine de tratate internaționale, ele fiind expuse exclusiv pentru toți locuitorii planetei cu acest aspect de ființă, indiferent de statutul lor. Fiecare refugiat are dreptul să fie tratat cu demnitate și respect și să primească ajutor pentru a-și reconstrui viața în condiții de siguranță. Un studiu privind refugiații poate fi abordat dintr-o perspectivă multidisciplinară și poate beneficia de date calitative și cantitative pentru a oferi o înțelegere mai completă a situației refugiaților și a implicațiilor acestora. De asemenea, este important să se țină cont de contextul specific al regiunii sau țării studiate, deoarece acesta poate influența semnificativ situația refugiaților și modul în care sunt tratați. La momentul actual statele membre ale Uniunii Europene sprijină acest domeniu diferențiar, fiecare țară după posibilitatea, necesitate ori dorință. Europa creativă sprijină financiar incluziunea socială a refugiaților cu o contribuție semnificativă la dialogul intercultural, dar și alte prejudecăți, fiindcă cultura este momentul forte ce ajută la simplificarea incluziunii refugiaților.

²⁹ Cf. UPublication, Sales No. 1949.XIV.2; ONU, doc. E/1112, din 1 februarie 1949; idem, E/112 Add.1, din 19 mai 1949, Disponibil <https://cdm21069.contentdm.oclc.org/digital/api/collection/ppl1/id/322150/download>

³⁰ Cf. Document A/C.4/47, Elimination of Statelessness Note prepared by the Secretariat, în Yearbook of the International Law Commission, vol. II, 1951, pag. 121-122

1.2 Examinarea lucrărilor științifice asupra fenomenului refugiaților

Examinarea lucrărilor științifice asupra fenomenului refugiaților reprezintă o componentă importantă în înțelegerea și abordarea migrației forțate. Cercetarea științifică aduce date, dovezi și analize critice care pot ilustra cauzele, consecințele și modul în care societățile răspund la migrația forțată. Uniunea Europeană la momentul actual are necesitatea de o abordare mai constructivă, funcțională pentru a trece peste fragmentarea și a administra fluxurile de refugiați mai eficient în raport cu legislația internațională.

În urma analizei mai multor declarații, puterile mondiale au fost de acord asupra necesității unei abordări mai umane, pentru administrarea strămutării refugiaților, un pas spre progres în acest sens este adoptarea mai multor declarații, convenții etc.

Uniunea Europeană în cadrul procesului de integrare, statele membre în baza declarației din NY, tind să revitalizeze sarcinile sale în raport cu statele de origine de unde survin refugiații. „UNCHR comunică despre oportunitatea la modul practică a revitalizării, specificând necesitatea unei politici în materie de azil a refugiaților. De altfel UE la constituirea sa, s-a bazat pe acest principiu fundamental de consolidare a păturilor sociale, solidaritatea, respectul reciproc. Mai mulți doctrinari apreciază eforturile UE ce țin de incluziunea refugiaților, care au o bază efectivă. Integrarea fiind un proces specific. Consiliul UE a adoptat un set de principii de bază, în vederea promovării unei viziuni comune europene privind integrarea”³¹. Acest moment este destul de complicat dat fiind faptul că viziunile sunt aleatorii și argumentative din partea tuturor părților implicate în proces, o balanțare este greu de găsit. Integrarea presupune crearea condițiilor care să permită refugiaților să devină membri funcționali și contributory activi la societatea lor de destinație.

Integrarea refugiaților în societatea de destinație este un proces complex și important, atât pentru refugiați, cât și pentru comunitățile gazdă. În acest sens UE, a pus la dispoziție o gamă largă de facilități cu privire finanțarea orientată spre dezvoltare prin puterea și capacitățile de finanțare a indivizilor și statelor membre al uniunii. Aceste noi concepte specifică capacitatea UE de a mări sprijinul pentru țările adoptive și pentru cele cu sisteme de azil în curs de formare. Incluziunea socială deține principial respectarea elementelor de bază și a normelor Uniunii Europene. Încadrarea pe piața de muncă este un segment principal al procesului de incluziune și o metodă de a face mai transparentă contribuția imigranților la progresul societății-gazdă. Informația de bază ce face transmitere la societatea-gazdă este limba, istoria, organizarea statală sunt ireversibile pentru integrarea de succes a indivizilor.

³¹ POLITICI EUROPENE DE INTEGRARE A REFUGIAȚILOR ÎN SOCIETATEA EUROPEANĂ autor Oleg CASIADI, doctor în filosofie, conferențiar universitar, Valeriu HARABARA, lector universitar al Catedrei „Științe manageriale și socioumane” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI, pag. 12

Nivelul de educație a imigranților și a predecesorilor lor influențează negativ și decisiv participarea permanentă a acestora în populație. Disponibilitatea organizațiilor statale prin segment egal cu compatrioții și non-discriminatorii săi, reprezintă un acord indispensabil pentru o incluziune favorabilă.

„În egală măsură trebuie abordată jurisprudența Curții Africane a Drepturilor Omului și Popoarelor”³². Avem un exemplu practic de aplicabilitate a problemelor indivizilor, chiar dacă țările gazdă exprimă anumite elemente complet diferite. „Convenția pentru protecția refugiaților a fost elaborată la începutul unei perioade istorice extrem de fierbinți, cunoscută drept „războiul rece”³³. El fiind o necesitate prioritară pentru toate statele implicate. Pentru delapidarea consecințelor au fost aprobate mai multe măsuri rezultative. Caracteristicile actuale ale refugiaților în Uniunea Europeană Statisticile arată că, în ultimii ani, numărul a crescut în majoritatea statelor europene dezvoltate. Luând în considerare faptul că prezența refugiaților, migranților contribuie deja direct la dezvoltarea economico-socială a Uniunii Europene, urmărind tendințele, acest fenomen acoperă nevoile pieței muncii europene, având în vedere declinul demografic care persistă, adică îmbătrânirea forței de muncă locală din UE. „Un fapt depistat în studiile contemporane arată fluxul refugiaților dinspre vest și est, state din vestul Europei care-i primiseră pe cei care reușiseră să se refugieze din est, și-au schimbat politica imediat după 1989”³⁴.

Cetățenii fostelor state sovietice nu sunt automat considerați refugiați. Statutul de refugiat se acordă persoanelor care au părăsit țara lor de origine din cauza persecuției. Cu toate acestea, cetățenii din fostele state sovietice sau din oricare alte țări pot solicita azil în altă țară dacă cred că îndeplinesc criteriile pentru a fi considerați refugiați conform dreptului internațional și legislației respective a țării gazdă.

Refugiații pot forma prietenii și legături cu alți participanți la activitățile sportive. „Programele sportive pentru refugiați pot aduce comunitățile locale și refugiații împreună și pot ajuta la combaterea stereotipurilor și prejudecăților. Sportul poate oferi refugiaților oportunități de a-și dezvolta talentele și poate deschide uși către cariere în sport sau alte domenii conexe. În timp ce numărul refugiaților în țările Europei Occidentale creștea în anii 1970, oferta de locuri de muncă scădea”³⁵. Statele europene promovează accesul refugiaților la piața muncii și oferă orientări și sprijin pentru integrarea lor economică și socială.

³² Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, 2009, pag.240

³³ Thomas Parish, Enciclopedia Războiului Rece, București, 2002, pag. 243

³⁴ UNHCR, 2005 Global Refugee Trends: statistical overview of populations of refugees, asylum-seekers, internally displaced persons, stateless persons, and other persons of concern to UHCR, Geneva, 2006, p. 3

³⁵ Khalid Koser, New Approaches to Asylum?, în International Migration, vol. 39, no. 6 (2001), pag. 88

Cu toate acestea, regulile și politicile specifice privind accesul la locurile de muncă pentru refugiați pot varia de la o țară la alta în UE, deoarece fiecare stat membru are propriile sale legi și proceduri privind azilul și integrarea refugiaților. Refugiații pot căuta locuri de muncă prin intermediul agențiilor de ocupare a forței de muncă, site-urilor web de locuri de muncă, prin rețele de contacte și altele. Unul dintre obstacolele cu care se pot confrunta refugiații este recunoașterea capacităților lor în țara de destinație. Anumite țări au proceduri specifice pentru evaluarea și recunoașterea calificărilor străine, iar refugiații pot beneficia de aceste servicii pentru a-și valorifica experiența și educația anterioară. Refugiații pot, de asemenea, să înceapă propriile afaceri sau să devină antreprenori. Anumite țări au programe speciale pentru sprijinirea refugiaților în dezvoltarea afacerilor lor.

Multe țări din UE oferă programe de integrare și sprijin pentru refugiați care caută locuri de muncă. Acest sprijin poate include pregătire pentru piața muncii, consiliere, cursuri de limbă și asistență în procesul de căutare a locului de muncă. Refugiații trebuie să respecte legile și reglementările din țara lor de destinație. De aceea, este recomandat să se obțină informații actualizate și să se solicite sprijin și asistență la nivel local sau din partea organizațiilor care lucrează în domeniul integrării refugiaților. La modul practic avem diferite cazuri înregistrate de stabilirea a individului statutul de refugiat ca drept rezultat al torturii, persecuției și alte măsuri aplicate ce încalcă drepturile fundamentale ale omului. „Ca exemplu avem în cauza *Mutombo v. Elveția*, s-a statuat că articolul 3 al Convenției împotriva Torturii nu permite niciun fel de derogare de la principiul nereturnării, spre deosebire de Convenția O.N.U. din 1951”³⁶. Deci solicitantul ar fi nevoit să accepte epuizarea tuturor procedurilor interne din statul gazdă ceea ce descurajează. Acest aspect redat nu se regăsește în general în Convenția din 1951 fiindcă aspectul de nesoluție nu este bordat de nimeni, obligarea unui astfel de vas să întoarcă în apele internaționale sau în apele teritoriale ale unei țări terțe poate reprezenta încălcarea principiului nereturnării, statuat în Convenția O.N.U. din 1951 privind protecția refugiaților, deoarece persoanelor de la bord li se refuză posibilitatea de a solicita o formă de protecție internațională”³⁷.

„Sportul oferă o oportunitate de a construi relații sociale și de a se integra în comunitatea locală. Conform unelor studii ca fundament de constituire a normelor ce țin de drepturile refugiaților este prezentat la nivel mondial prin segmentele „internațional reglementate începe cu

³⁶ The Convention Against Torture and the Protection of Refugees, în *Refugee Survey Quarterly*, vol. 24, no. 2 (2005), pag. 83–97., Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, 2009

³⁷ EXCOM, Conclusion on International Protection no. 25 (XXXIII), 1982, paragr.h., în , EXCOM Summary Records; în același sens, J. Allain, The Jus Cogens Nature of Non-Refoulement, în *International Journal of Refugee Law*, vol. 13 no. 4 (2001), pag. 533-558

cea a Ligii Națiunilor ”³⁸. Ca urmare a discursului rostit de președintele USA, Th. Woodrow Wilson, în ianuarie 1919 la Paris, ca moment de Formare a Ligii Națiunilor, în mai multe studii este prezentat ca o prim organizație internațională ce a fost prioritar respectarea drepturilor omului. Ca un start-up de bază asupra primului război mondial au fost conflictele armate balcanice. Toate aceste războaie au apreciat, indus la mișcări ale oamenilor, îndeosebi ale celor ce căutau să primordialitatea de recunoaștere a drepturilor lor și nașterea de state independente, libere, democratice. Primul război mondial, s-a finisat prin tratat de pace, mulți îl apreciază ca un moment de liniște care nu a rezolvat problema, orgoliul statelor implicate, la fel nu a soluționat litigiul drepturilor indivizilor. Demonstrație a acestui fapt sunt conflictele ce au avut loc ulterior. „Primul Război Mondial a lăsat în urmă resentimente, conflicte nerezolvate și o serie de probleme nerezolvate, cum ar fi revendicări teritoriale, disensiuni etnice și economice și o lipsă de cooperare internațională durabilă. Comisarul cu privire la încredințările mondiale de conviețuire pe arena globală a refugiaților are la dispoziție toate mecanismele necesare pentru a combate și de a asigura echitabilitatea indivizilor în raport cu societatea gazdă. Organizația are drept obiectiv primordial incluziunea subiecților prin anumite mecanisme reale și anume „să le asigure repatrierea sau obținerea de locuri de muncă în afara Rusiei, precum și să coordoneze efortul de asistență ”³⁹. Aici vorbim de refugiații victime al agresiunii ruse. „În timpul perioadei de existență a Ligii Națiunilor, între anii 1921- 1946, au fost create mai multe instituții care să îndeplinească o parte sau care să preia în întregime sarcinile Înalțului Comisar pentru Refugiați: Oficiul Internațional Nansen pentru Refugiați (1931- 1938), Oficiul Înalțului Comisar pentru Refugiații din Germania (1933-1938), Oficiul Înalțului Comisar al Ligii Națiunilor pentru Refugiați (1939-1946) ”⁴⁰. Acestea fiind o situație distinct individualistă. În relatarea europeană, un raport al Consiliului Europei a indicat pentru prima dată indicatorii de evaluare a politicilor cu cei aderente cooperării internaționale în compartimentul integrării.

Lipsa de soluții durabile și reconciliere autentică a contribuit la crearea unui climat propice pentru izbucnirea unui al doilea război mondial și a altor conflicte în anii următori. Astfel deși primul război mondial a dus la schimbări semnificative în harta politică a lumii și la reconfigurări teritoriale, el nu a rezolvat problemele profunde ale omenirii, cum ar fi inegalitățile economice, naționalismul exacerb, rivalitățile geopolitice și lipsa de dialog și înțelegere între

³⁸ Liga Națiunilor; pentru comentarii, v. Henry Kissinger, *Diplomația*, București, 2003, p. 188-212; o amplă analiză asupra constituirii, structurării și activității organizațiilor inter-statale, v. Alexandru Bolintineanu, Adrian Năstase, *Drept internațional contemporan*, București, 1995, pag. 56-82 și urm.; Raluca Miga-Beșteliu, *Organizații internaționale interguvernamentale*, București, 2000, passim

³⁹ Cristina Narcisa Vergatti *Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI* București, 2009, pag.248

⁴⁰ Liga Națiunilor, *Russian and Armenian Refugees (1927) (A.48.1927.XIII)*, 14, apud C. M. Skran, pag. 115.

națiuni. Aceste probleme au continuat să persiste și să contribuie la apariția altor conflicte și tensiuni ulterioare.

După Primul Război Mondial, s-au întreprins eforturi pentru a găsi soluții pentru problemele generate de război, însă acestea nu au fost întotdeauna eficiente sau suficient de cuprinzătoare pentru a preveni izbucnirea altor conflicte și probleme în viitor. Este adevărat că multe dintre deciziile și tratatele semnate după Primul Război Mondial au avut anumite limitări și au lăsat unele probleme nerezolvate, ceea ce a contribuit la climatul instabil care a condus în cele din urmă la Al Doilea Război Mondial. Deci, deși au existat încercări de a găsi soluții după Primul Război Mondial, factorii complexi și tensiunile existente au făcut ca aceste soluții să fie limitate și, în cele din urmă, insuficiente pentru a preveni apariția unor noi conflicte și probleme în viitor. Prioritățile oricărei societăți este stabilirea unui viitor sigur și prosper pentru tînăra generație, incluziunea tinerilor refugiați este la fel o prioritate. Soluționarea acestor crize și furnizarea de asistență și protecție refugiaților implică adesea eforturi la nivel internațional și cooperare între state, organizații internaționale și organizații neguvernamentale. „Problema refugiaților poate fi privită ca o combinație a unor situații individuale distincte, dar și ca o problemă globală care necesită abordări colective și soluții la nivel internațional pentru a proteja drepturile și bunăstarea refugiaților și pentru a aborda cauzele profunde ale migrației forțate. Curtea Supremă a Canadei a decis că dispozițiile art. 33 al Convenției O.N.U. privind refugiații oferă protecție, însă numai în mod limitat, celor a căror viață și libertate sunt amenințate”⁴¹. Solicitățile de azil sunt evaluate individual, iar acordarea statutului de refugiat depinde de circumstanțele personale și de evaluarea făcută de autoritățile țării gazdă.

Termenul de refugiat are o definiție specifică în dreptul internațional și nu se aplică automat tuturor celor care părăsesc țara lor de origine. Prin urmare, nu toți cetățenii fostelor state sovietice sau din alte regiuni sunt considerați refugiați. UE la momentul actual dispune de diferite programe care permit indivizilor integrarea mai facilă în societatea europeană, programul Erasmus+ finanțează astfel de proiecte, dar și alte activități pentru integrare în toate sectoarele educației. Erasmus+ dispune de parteneriate strategice de dezvoltare educațional inovatoare, cooperarea transnațională, consolidarea învățămîntului superior. La fel avem cofinanțarea UE în cadrul rețelei SIRIUS privind educația migranților privind activități naționale, internaționale. Din cauza diferențierii de comunicare, Comisia din cadrul UE a elaborat o platformă online gratuită de învățarea limbii străine, Sprijin lingvistic online internațional, de acest program conform unei analize beneficiază în jur de o sută de mii de refugiați, migranți.

⁴¹ Suresh v. Canada (Minister of Citizenship and Immigration), Supreme Court of Canada, anul 2002, [online] [accesat: 22.05.2022] Disponibil: www.lexum.umontreal.ca/cscsc/en/rec/html/suresh.en.html.

La moment există Forumul European de Tineret unde sunt susținute inițiative împotriva rasismului și altele spre exemplu este marcat 20 iunie Ziua mondială a refugiaților. Sunt deschise ușile pentru anumite granturi financiare ,Erasmus+ le oferă pentru învățământ dar mai nou pentru proiecte locale de sport. Sportul poate juca un rol semnificativ în facilitarea incluziunii refugiaților în societatea de destinație și poate aduce numeroase beneficii atât pentru refugiați, cât și pentru comunitățile gazdă. Participarea la activități sportive contribuie la îmbunătățirea stării de sănătate fizică și mentală a refugiaților. Aceasta poate ajuta la reducerea stresului și anxietății și la îmbunătățirea calității vieții lor.

Abia în 2004 Consiliul European a lansat o politică mai practică cu privire la integrarea imigranților în UE, acest lucru are drept denumire Program Haga, un program multianual în sfera libertății, securității, justiției. Dacă să facem referire la acest program constatăm principii comune fundamentale pentru politica ce ține integrarea refugiaților, migranților, imigranților în Uniunea Europeană. Aceste principii e adresează la adoptarea unei abordări care are la bază dovezi ce țin de integrare și sfătuiesc statele să asimileze ,indicatori, mecanisme de evaluare, eficientizarea schimbului de informații etc. Problema refugiaților poate fi o situație distinct individualistă în sensul că fiecare refugiat are o poveste de viață unică și circumstanțe personale specifice care i-au determinat să caute protecție și azil într-o altă țară. Fiecare refugiat a fost expus unor amenințări grave la adresa vieții sau libertății sale, iar motivația și experiența sa pot fi diferite de cele ale altor refugiați. Acest aspect individual poate fi important în procesul de evaluare a cererii de azil și în acordarea statutului de refugiat. Convenției ONU din 1951 cu privire la statutul refugiaților subliniază intenția autorilor de a asigura protecția și asistența refugiaților, precum și de a aborda problema refugiaților într-un mod umanitar și just.

Angajamentul statelor semnatare față de principiile Cartei Națiunilor Unite și față de drepturile omului, subliniind nevoia de a oferi protecție celor care sunt persecutați și forțați să fugă din cauza persecuției, conflictelor sau altor situații care le amenință viața și libertatea. În special, statele semnatare sunt motivate de dorința de a soluționa problema refugiaților într-un mod compatibil cu principiile Cartei Națiunilor Unite și cu spiritul Convenției. Acesta recunoaște și importanța cooperării internaționale în abordarea acestei probleme umanitare. Deci subliniază intenția clară a autorilor convenției de a oferi protecție și asistență refugiaților, respectând principiile drepturilor omului și angajamentul față de principiile și obiectivele Organizației Națiunilor Unite. Primele apariții academice care au teoretizat migrația refugiaților este format din anul 1981 care au indus ulterior o părere conform căreia integrarea este un fenomen influențat deopotrivă de mediul instituțional al poporului primitor și de posibilitățile personale ale populației care se infiltrează în acea societate. Aspectele de integrare a refugiaților a fost discutată extensiv și cu multe critice din segmentul de proces multidimensional și bidirecțional în

deopotrivă susținerii că integrarea în sine nu se întrebuițează suficient de bine definițiilor instante. Acest moment a fost accentuat din atenția și de activitatea progresivă a UNHCR în faza integrării refugiaților. „La nivel regional european, trebuie să precizăm că textul Convenției Europene a Drepturilor Omului consacră în articolul 3 interzicerea absolută a torturii sau supunerii la tratamente inumane sau degradante”⁴².

Prin cercetări academice, se poate obține o perspectivă mai profundă asupra cauzelor, caracteristicilor și efectelor migrației forțate, ceea ce poate contribui la dezvoltarea politicilor și practicilor adecvate în abordarea acestui subiect. Câteva aspecte pe care cercetările științifice s-au concentrat în studiul refugiaților: Cauzele migrației forțate: Lucrările științifice au analizat cauzele care determină oamenii să devină refugiați, cum ar fi conflictele armate, persecuția etnică sau politică, instabilitatea economică și politică, schimbările climatice și dezastrelor naturale.

Studiile au adus în prim plan experiențele, nevoile și perspectivele refugiaților. Aceste lucrări au oferit voci ale refugiaților și au analizat impactul experiențelor lor asupra sănătății mintale, integrării și resurselor de care au nevoie pentru a-și reconstrui viețile. Cercetările au analizat politicile și practicile de gestionare a migrației forțate din partea comunității internaționale, a organizațiilor umanitare și a țărilor gazdă. Evaluările asupra eficienței și impactului politicilor au fost frecvente în cadrul acestor studii.

Un alt aspect important al cercetărilor a fost investigarea proceselor de integrare și incluziune socială a refugiaților în țările gazdă. S-au analizat barierele, politicile și practicile care pot facilita sau îngreuna adaptarea și participarea refugiaților în noile lor comunități. Cercetările au evaluat impactul refugiaților asupra economiilor și societăților gazdă, inclusiv contribuția lor la piața muncii, impactul asupra salariilor și efectele asupra infrastructurii și serviciilor publice.

Cercetările au investigat, de asemenea, impactul migrației forțate asupra țărilor de origine ale refugiaților, cum ar fi scăderea resurselor umane, consecințele economice și politice, precum și posibilele efecte asupra reconstrucției post-conflict. Lucrările au abordat și tema securității naționale în contextul refugiaților, analizând provocările și posibilele amenințări percepute legate de migrația forțată.

Cercetările continuă să ofere informații esențiale pentru dezvoltarea politicilor și a practicilor mai eficiente în abordarea migrației forțate și în sprijinirea refugiaților în căutarea unui loc sigur și a unei vieți mai bune.

⁴² Chahal v. Marea Britanie, decizie pronunțată la 15 noiembrie 1996 de CEDO. [online] [accesat:24.05.2022] Disponibil: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=prof&source=tkp&highlight=chahal&sessionid=16878942&skin=hudoc-en>

1.3 Legislația internațional-europeană cu privire la protecția refugiaților

Convenția din 1951 este baza fundamentală la nivel internațional ce ține de refugiați. Unde a fost adăugat cu protocol ,după a fost înființat la New York pe 31 ianuarie 1967, iar la nivel local cu Convenția Unității Africane unde ce ține de conceptele specifice ale problemelor refugiaților în Africa. UE s-a angajat pentru desfășurarea mai majoră a reformelor, care va reconstrui politicile Uniunii anume de azil, având câteva segmente prin agrearea proceselor de reîntoarcere care au avut loc prin rețelele ilegale , salvarea vieților , protecția frontierelor externe, oferirea mai extinsă a căilor legale pentru solicitanții de azil. Au fost puse ca obiectiv mai multe instrumente privind situația refugiaților. „Pentru prima dată exista un instrument internațional care adăuga și îmbunătățea tratatele anterioare după cel de-al doilea război mondial, ducând totodată la o dezvoltare a dreptului internațional”⁴³. Anume Convenția din 1951 cu privire la statutul refugiaților este acel instrument internațional care stabilește drepturile și obligațiile refugiaților și ale statelor care îi găzduiesc.

Printre drepturile acordate refugiaților de către Convenție se numără dreptul la muncă, acces la educație, asistență medicală, libertatea religioasă și drepturile de proprietate. Convenția interzice refuzul de intrare, expulzarea sau returnarea unui refugiat într-o țară unde viața sa sau libertatea sa ar putea fi amenințate din cauza rasială, religioasă, națională sau a opiniei politice. „Convenția și Protocolul opțional din 1967 au fost semnate și ratificate de numeroase state membre ale Națiunilor Unite, contribuind la stabilirea unui cadru internațional pentru protecția refugiaților și a drepturilor lor. Convenția statuează standardele minime de tratament față de realitatea dură de necesitate a indivizilor, ca urmare avem o divergență majoră dintre cerințe și ajutorul oferit ”⁴⁴. Promovarea integrării și incluziunii sociale a minorităților și a grupurilor vulnerabile din societate poate contribui la evitarea problemelor de segregare și discriminare care pot duce la migrație forțată.

În comunitatea mondială s-a discutat despre populația gazdă în raport cu problema refugiaților și a relației acestora cu dezvoltarea fenomenului de azil. Pentru a contribui la dezvoltarea societății și pentru a ajuta la evitarea problemelor refugiaților, este important să se acorde atenție mai multor aspecte și să se ia măsuri preventive. Una dintre principalele cauze ale migrației forțate și a problemelor refugiaților este conflictul armat și instabilitatea politică. Investițiile în dezvoltarea economică și socială a regiunilor vulnerabile pot ajuta la reducerea migrației cauzate de sărăcie și lipsa oportunităților. Dezvoltarea infrastructurii, educației și accesului la servicii de bază poate contribui la stabilizarea comunităților. „Convenția privind

⁴³ Adrian Năstase, Drepturile omului, religie a sfârșitului de secol, București, anul 1992, pag. 163

⁴⁴ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI București, 2009, pag. 248

protecția refugiaților stabilesc o anumită explicitate privind identitatea clară a refugiaților,,menționăm că definirea termenului de refugiat și așa-numitul principiu al nereturnării, potrivit căruia nici un stat semnatar al Convenției nu va expulza sau returna un refugiat împotriva dorinței lui către un teritoriu unde există temerea că acesta va suferi persecuții⁴⁵.

„Convenția și Protocolul reprezintă instrumente de bază de protecție a refugiaților cu caracter de norme fundamentale recunoscut pe plan internațional”⁴⁶. Respectarea lor este un moment important și primordial pentru statele ce au ratificat documentele, pentru a fi prezent stabilitatea situației a refugiaților la nivel mondial. Există mai multe instrumente politice și acorduri la nivel internațional și regional care abordează problemele legate de refugiați și căile de gestionare a situațiilor de refugiați. Aceste instrumente politice au fost dezvoltate pentru a furniza orientări și norme pentru protejarea și asistența refugiaților și pentru a promova cooperarea între state și organizații internaționale. Unele state au încheiat acorduri bilaterale sau regionale pentru a gestiona și reglementa fluxurile de refugiați și pentru a coopera în soluționarea problemelor legate de refugiați. Aceste instrumente politice și acorduri reprezintă cadrul legal și normativ pentru protecția și gestionarea refugiaților la nivel internațional și regional.

„Implementarea acestor acorduri este esențială pentru a asigura drepturile și bunăstarea refugiaților și pentru a promova cooperarea internațională în gestionarea problemelor legate de refugiați. În ciuda politicii și acțiunilor UE, un moment important este ca cât mai multe state să semneze Convenția din 1951 mai mult de 130 state au ratificat Convenția O.N.U. din 1951 privind statutul refugiaților”⁴⁷. Refugiații, continuă să se deplaseze cu un număr înfricoșător pentru unele state ale uniunii europene. Eforturile pentru prevenirea conflictelor, medierea și rezolvarea pașnică a acestora pot ajuta la evitarea apariției unor valuri de refugiați. Cu toate acestea, este important să subliniem că, deși Convenția reflectă influența gândirii europene. Atîrnarea corectă față de refugiați este fundamentată pe ideea că fiecare individ are drepturi inalienabile, inclusiv dreptul la viață și la protecție împotriva persecuției sau a torturii. Prin acordarea azilului și protecției refugiaților, Europa își demonstrează angajamentul față de aceste valori fundamentale. Uniunea Europeană promovează solidaritatea între statele membre în ceea ce privește gestionarea problemelor legate de refugiați. Europa are un cadru comun pentru azil care definește procedurile și standardele aplicabile în întreaga UE pentru acordarea azilului.

⁴⁵ Protecția internațională a drepturilor omului, autori Raluca Miga-Beștelu, Catrinel Brumar, pag. 56-57.

⁴⁶ La Convention de Genève relative au statut des réfugiés du 28 juillet 1951 – 50 ans après: bilan et perspectives , autori Vincent Chetail, Jean-François Flauss, anul 2001, pag.30-80, ISBN: 978-2802715665 / 2802715666 , Bruxelles 2001

⁴⁷ Human Rights Brief, A Legal Resource for the International Human Rights Community, Volume 7, Issue 1, Fall 1999, pag. 20

Acest program este dezvoltat în spiritul protecției refugiaților și al respectului pentru drepturile lor.

Convenția ONU din 1951 cu privire la statutul refugiaților reflectă, într-adevăr, influența și valori ale gândirii europene la momentul elaborării sale. Gândirea europeană a avut o influență semnificativă în dezvoltarea și adoptarea acestei Convenții, deoarece multe dintre statele implicate în procesul de negociere și semnare a Convenției proveneau din Europa și aveau experiențe comune legate de conflictele și migrația în urma războaielor mondiale. Valorile și principiile gândirii europene, cum ar fi respectul pentru drepturile omului, democrația, statul de drept și umanismul, au fost reflectate în mod clar în textul Convenției. Convenția ONU din 1951 a fost dezvoltată ca răspuns la suferințele și provocările umanitare create de cele două războaie mondiale și a avut ca obiectiv principal să ofere protecție și asistență refugiaților care au fost persecutați din motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică. Aceste valori europene au constituit temelia juridică și morală a Convenției și au orientat eforturile pentru a aborda problema refugiaților într-un mod umanitar și just.

UNHCR a fost încredințat de către Adunarea Generală a Națiunilor Unite să asigure securitatea internațională a refugiaților și să găsească, împreună cu partenerii Agenției, soluții ordinare pentru problemele cu care se confruntă refugiații. Agenția a constatat faptul că pentru majoritatea refugiaților, mai ales din Europa, integrarea este cea mai oportună soluție durabilă. Integrarea solicitanților de protecție internațională a devenit un element central al activității UNHCR. Pe cadrul legal Agenția sunt aspecte integrate în Convenția cu privire la statutul refugiaților din 1951 la fel în Protocolul din Convenția din 1967 aceasta enumeră o gamă extinsă de drepturi economice și sociale orientate spre integrarea refugiaților. La momentul înființării regimului internațional al refugiaților, comunitatea internațională a dorit recunoașterea faptului că problemele refugiaților pot fi soluționate prin intermediul integrării pe poziția locală. În momentul de atunci, conceptul prim a fost întrebuințat în contextul refugiaților deși un definițoriu formal continuă să lipsească din dreptul internațional al refugiaților. Dorința de a șterge această deficiență, Comitetul Executiv al UNHCR a dat o definiție a integrării refugiaților și a stabilit faptul că integrarea este o transformare complexă și graduală, deținând trei dimensiuni, ele fiind cea legală, economică și socio-culturală.

„Convenția și Protocolul opțional din 1967 au fost semnate și ratificate de multe state din afara Europei, ceea ce arată că principiile și valorile pe care le reprezintă au depășit granițele continentului și au devenit o parte integrantă a normelor globale referitoare la refugiați și drepturile lor. Potrivit articolului IV al acestuia, soluționarea neînțelegerilor este de competența

Curții Internaționale de Justiție acest fapt dă o posibilitate de echitabilitate în raport cu tratamentul necesar față de indivizi și îmbunătățirea aspectul de justiție față de ei ”⁴⁸.

„ONU este un forum în care toate statele membre se întâlnesc pentru a discuta și a lua decizii cu privire la chestiuni de importanță internațională. Adunarea Generală a O.N.U. cât și diferite organisme regionale – cum ar fi Consiliul Europei, Unitatea Africană și Organizația Statelor Americane – au făcut adesea apel la statele lumii pentru aderarea la aceste instrumente de drept internațional ”⁴⁹. „Fiecare stat membru al ONU are dreptul să participe la Adunarea Generală, iar fiecare stat are un vot. În funcție de subiect, uneori deciziile sunt luate cu o majoritate simplă, iar alteori pot fi necesare majorități specifice pentru a adopta anumite rezoluții. Complexul de norme onusiene privind refugiații a fost și este pasibil de interpretare, pe măsură ce circumstanțele se schimbă”⁵⁰. Iar circumstanțele de la an la an, sunt în continuă schimbare, situația fiind tot mai critică. Cel mai primordial moment este semnalarea progresului și stabilirea anumitor soluții, mecanisme etc. Comisia Europeană trebuie să dețină mecanisme și etaloane pentru îmbunătățirea posibilitățile guvernelor de a aprecia relevanța, eficiența, eficacitatea, sustenabilitatea și impactul politicilor la modul practic. Ca rezultat au avut loc anumite dezbateri și proiecte pe tema indicatorilor au fost întemeiate în cadrul organizațiilor interguvernamentale sau ale societății civile.

Domeniul refugiaților se referă la toate aspectele legate de migrația forțată a persoanelor din cauza conflictelor armate, persecuției, violenței sau altor amenințări grave la adresa vieții sau libertății lor și la modul în care aceste persoane sunt protejate, asistate și integrate în societățile de destinație. Colaborarea în domeniul refugiaților este esențială pentru a aborda cu succes problemele legate de migrația forțată și pentru a furniza protecție și asistență refugiaților într-un mod eficient. Această colaborare implică diferite părți interesate, cum ar fi guvernele, organizațiile neguvernamentale, organizațiile internaționale, societatea civilă și comunitățile locale. Problemele legate de refugiați pot fi globale și pot afecta mai multe țări și regiuni. Prin cooperarea internațională, statele pot lucra împreună pentru a dezvolta politici și strategii comune pentru gestionarea fluxurilor de refugiați, precum și pentru a oferi asistență și protecție în regiuni afectate de crize. Statele și organizațiile internaționale pot coordona planificarea și alocarea resurselor financiare pentru a asigura că refugiații primesc asistență adecvată și pentru a evita suprapunerea sau insuficiența serviciilor. ONG-urile au adesea expertiză și resurse pentru a oferi asistență directă refugiaților.

⁴⁸ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, 2009, pag.248

⁴⁹ Informație despre Organizația Națiunilor Unite, [online] [accesat: 04.06.2022] Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Organiza%C8%9Bia_Na%C8%9Biunilor_Unite

⁵⁰ Jane McAdam, Complementary Protection in International Refugee Law, Oxford University Press, 2006, pag. 20

Guvernele și organizațiile internaționale pot colabora prin ONG-uri pentru a furniza servicii esențiale, cum ar fi adăpost, hrană, asistență medicală și consiliere psihologică. Partajarea informațiilor și a expertizei în domeniul refugiaților poate ajuta la dezvoltarea unor strategii mai eficiente pentru gestionarea migrației forțate și pentru oferirea de asistență. Campaniile de educație și conștientizare pot ajuta la combaterea stereotipurilor și prejudecăților față de refugiați și pot promova solidaritatea și sprijinul pentru aceștia în comunitățile de primire.

Colaborarea în domeniul refugiaților implică un efort comun pentru a asigura protecția și bunăstarea refugiaților și pentru a găsi soluții durabile la problemele lor. Este important ca toate părțile interesate să lucreze împreună pentru a aborda această problemă complexă și pentru a promova respectul pentru drepturile și demnitatea refugiaților. „Decizia Curții Supreme americane a susținut că, prin edictarea principiului nereturnării, autorii Convenției O.N.U. din 1951 au luat în considerare doar situația în care solicitanții de acordare a statutului de refugiat sunt îndepărtați de pe teritoriul unui stat și returnați în țara din care încearcă să scape ”⁵¹ . „Aplicarea Convenției și Protocolului se lovește și astăzi de dificultăți considerabile, de natură socio-economică, juridică și practică ”⁵². Convenția ONU din 1951 cu privire la statutul refugiaților, cât și Protocolul opțional din 1967, se confruntă în prezent cu diverse dificultăți în ceea ce privește aplicarea lor efectivă și coordonată.

Aceste dificultăți pot varia în funcție de țară, regiune și contextul specific. În ansamblu, eforturile de aplicare a Convenției și Protocolului rămân esențiale pentru a asigura protecția și drepturile refugiaților într-un mod coerent și eficient. Cu toate acestea, provocările actuale necesită o abordare complexă și colaborare la nivel internațional pentru a aborda cauzele profunde ale migrației forțate și pentru a furniza soluții durabile.

Toate aceste aspecte demonstrează la modul practic problematica în raport cu o soluție durabilă a incluziunii refugiaților. Dar avem cazuri de aplicare a returnării solicitanților, ...o distincție între respingere, returnare și expulzare cu consecința suportării torturilor sau cruzimii, tratamentelor inumane sau degradante ”⁵³ . „Cu sfârșitul anilor 1950, în urma conflictelor, de la Răscoala până la decolonizarea Africii și Asiei, au mărit sfera de activitate UNHCR. În baza Convenției privind refugiații, care a extins domeniul de aplicare geografic și temporal al asistenței pentru refugiați, UNHCR a activat în întreaga lume, cea mai mare parte a acționat în

⁵¹ Inter-American Commission of Human Rights, Report on the Situation of Human Rights in Haiti, OEA/Ser. L/V/II.83, 9 March 1993, [online] Disponibil: <http://www.cidh.oas.org/countryrep/EnHa93/toc.htm>; decizia Curții Supreme comentată de Thomas David Jones

⁵² EXCOM, Conclusion on International Protection no. 25 (XXXIII), 1982, The Jus Cogens Nature of non-Refoulement, în International Journal of Refugee Law, vol. 13, no. 4, 2001, pag. 533-558.

⁵³ Hilal v. Royaume Uni, 45276/99, Cour Européenne des Droits de l'Homme (CEDO), section III, Arrêt du 6 mars 2001, [online] [accesat: 25.02.2022] Disponibil: <https://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/ecthr-hilal-v-united-kingdom-application-no-4527699-6-june-2001>

țările în curs de dezvoltare”⁵⁴. Ca rezultat a acestor date și conform datelor practice UNCHR stabilește faptul că,, este important ca înnăsprirea măsurilor de siguranță și complexitatea procedurilor de admitere pe teritoriul unui stat să nu ducă la imposibilitatea de identificare a unei persoane aflată în situația de a fi îndreptățită să solicite și să primească protecție internațională”

⁵⁵. Dacă să vorbim despre extrădare,avem anumite categorii de litigii, în situația în care extrădarea este solicitată de țara de origine, este necesară o analiză amănunțită a situației, iar dacă există indicii că,, extrădarea ar supune pe refugiat persecuției care a determinat solicitarea sa de protecție internațională, extrădarea nu poate avea loc ”⁵⁶. Examinarea critică a reglementărilor cu privire la refugiați implică o evaluare a modului în care aceste reglementări sunt elaborate, implementate și aplicate în practică, precum și a impactului lor asupra refugiaților și societății în ansamblu.

Examinarea normelor internaționale cu privire la refugiați poate implica analiza detaliată a cadrului legal și a politicilor care guvernează protecția și tratamentul refugiaților într-o anumită țară sau în cadrul organizațiilor internaționale. Analiza legilor și reglementărilor naționale sau internaționale care se referă la statutul și drepturile refugiaților. Aceasta include Convenția ONU din 1951 cu privire la statutul refugiaților și orice legi naționale care implementează prevederile acestei convenții. Analiza procedurilor și etapelor pe care le urmează solicitantul de azil pentru a obține protecție, pot include chestiuni precum cererea de azil, audierile, apelurile și dreptul la asistență juridică. „Urmând prevederile Convenției ONU privind refugiații și ale Protocolului din 1967, s-a căutat adoptarea unor dispoziții care să aibă în vedere diversitatea experiențelor umane” ⁵⁷ .

Dreptul de a primi refugiați este un concept legal și moral care se referă la responsabilitatea statelor de a acorda protecție și azil persoanelor care fug din țările lor de origine din cauza persecuției, conflictelor armate sau altor forme de violență. Acest drept este recunoscut în cadrul dreptului internațional și în special în Convenția ONU din 1951 cu privire la statutul refugiaților și a Protocolului opțional din 1967. „Dreptul de a primi sau dreptul solicitantului de a i se garanta azilul, care naște în sarcina statelor obligația corelativă de acordare a acestui drept, poate fi găsit numai în convenții regionale ”⁵⁸. Convenția Americană a Drepturilor Omului garantează o serie de drepturi civile și politice, cum ar fi dreptul la viață, dreptul la libertate și securitate personală, dreptul la un proces echitabil, libertatea de exprimare și dreptul la libertatea

⁵⁴ Raport UNHCR: Progresele înregistrate în ceea ce privește Pactul Global pentru Refugiați, pag.1

⁵⁵ UNHCR, Addressing Security Concerns Without Undermining Refugee Protection, nov. 2001, pag.1

⁵⁶ Cristian Jura, Terorismul internațional, București, 2004, pag. 24

⁵⁷ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI București, 2009, pag. 240

⁵⁸ Refugee Rights and Realities: Evolving International Concepts and Regimes, publ. de Francis Nicholson, Patrick Twomey, Cambridge University Press, 1999, pag. 81-105

de gândire și conștiință. În plus la drepturile civile și politice, Convenția include și prevederi referitoare la drepturile economice, sociale și culturale, cum ar fi dreptul la muncă, dreptul la educație și dreptul la sănătate.

Convenția interzice tortura și tratamentul inuman sau degradant și stabilește obligația statelor de a preveni, investiga și sancționa astfel de acte. Convenția asigură dreptul la un proces echitabil și la remedii eficiente în caz de încălcări ale drepturilor omului. Convenția include prevederi pentru protecția drepturilor copiilor și a minorilor, cum ar fi dreptul la educație și protecția împotriva exploatării. Convenția recunoaște drepturile popoarelor indigene și obligația statelor de a proteja și promova aceste drepturi. Convenția protejează dreptul la viață privată și de familie.

Convenția include prevederi pentru protecția drepturilor femeilor și egalitatea de gen. Statele părți la Convenția Americană a Drepturilor Omului sunt obligate să respecte și să protejeze drepturile omului și libertățile fundamentale ale indivizilor care se află în jurisdicția lor. Convenția prevede și un sistem de monitorizare și examinare a plângerilor individuale sau interstatale la Curtea Interamericană a Drepturilor Omului. Acest tratat joacă un rol semnificativ în promovarea și protejarea drepturilor omului în regiunea Americilor. Carta Europeană a Drepturilor Omului se referă la Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, care este un document care consolidează și codifică drepturile fundamentale ale cetățenilor UE într-un singur text. Aceasta a fost adoptată în 2000 și a fost proclamată solemn în 2007. Cu toate acestea, trebuie menționat că Carta Europeană a Drepturilor Omului se referă, de asemenea, la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care este un tratat internațional separat. Evaluarea drepturilor acordate refugiaților în domenii precum muncă, educație, sănătate și locuință. Se poate analiza dacă aceste drepturi sunt respectate și dacă există politicile și resursele necesare pentru a le asigura. Asigurarea protecției refugiaților este una dintre principalele preocupări ale acestui domeniu.

Această examinare poate fi realizată prin analiză documentară, interviuri cu părțile interesate, colectarea datelor și investigații de teren. Scopul este de a identifica punctele forte și punctele slabe ale reglementărilor existente și de a sugera eventuale îmbunătățiri pentru a asigura o protecție mai bună și mai eficientă a refugiaților. Protecția constă în garantarea drepturilor fundamentale ale refugiaților, inclusiv dreptul la viață, libertate și securitate, precum și dreptul la azil. Furnizarea de asistență umanitară refugiaților, cum ar fi adăpost, hrană, apă potabilă, asistență medicală și asistență psihologică, este esențială pentru supraviețuirea și bunăstarea acestora, în special în timpul situațiilor de urgență și crize. Ajutorul și sprijinul pentru integrarea refugiaților în societățile de destinație sunt importante pentru a le permite să-și reconstruiască

viețile. Asigurarea accesului refugiaților la educație și dezvoltarea abilităților este crucială pentru a le oferi perspective de viitor și pentru a-i ajuta să se integreze în societatea de destinație.

Soluționarea conflictelor și medierea sunt abordări diplomatice care pot contribui la prevenirea migrației forțate și la rezolvarea conflictelor care duc la acest fenomen. Informarea și educația publicului despre situația refugiaților pot ajuta la combaterea prejudecăților și la promovarea solidarității și sprijinului pentru aceștia în comunitățile de primire. Analiza politicii referitoare la detenția refugiaților, inclusiv condițiile de detenție și dacă aceasta respectă standardele internaționale privind drepturile omului. Examinarea măsurilor specifice luate pentru a asigura protecția copiilor neînsoțiți, a femeilor, a victimelor torturii sau a altor grupuri vulnerabile. Evaluarea modului în care reglementările și politicile sunt implementate în practică și monitorizate pentru a asigura respectarea drepturilor refugiaților.

Dreptul persoanelor de a căuta și de a beneficia de azil este un principiu fundamental al drepturilor omului și al dreptului internațional. Acest drept se referă la posibilitatea oricărei persoane care se confruntă cu persecuție, violență sau amenințări grave la adresa vieții sau libertății sale de a căuta azil în altă țară. Acest drept se referă la posibilitatea unei persoane care a cerut azil să primească protecție și asistență din partea statului sau a autorităților competente ale țării de destinație. Statele au proceduri specifice pentru evaluarea cererilor de azil. Aceste proceduri implică adesea audieri ale solicitantului de azil pentru a determina validitatea cererii sale și dacă îndeplinește criteriile pentru a fi recunoscut ca refugiat. Persoanele recunoscute ca refugiați au dreptul la protecție și asistență în țara de destinație. Acest lucru include acces la servicii medicale, educație și, în cele din urmă, posibilitatea de a deveni cetățeni sau rezidenți permanenți în țara respectivă.

Protejarea și respectarea acestui drept sunt fundamentale pentru asigurarea securității și bunăstării celor care se confruntă cu persecuție și amenințări grave. „Articolul 14 al Declarației Universale a Drepturilor Omului statuează dreptul persoanelor de a căuta și de a beneficia de azil”⁵⁹. Acordarea statutului de refugiat reprezintă procesul prin care o țară recunoaște oficial o persoană ca fiind refugiat și îi acordă protecție legală. „Din punct de vedere juridic, atât acordarea statutului de refugiat cât și acordarea statutului de azilant sunt de competența statului de primire care-și exercită în acest fel suveranitatea”⁶⁰. Este important să subliniem că procesul de acordare a statutului de refugiat poate varia, în funcție de legislația națională și de resursele disponibile. Scopul final al acestui proces este de a asigura protecția și siguranța persoanelor care se confruntă cu persecuție și pericole în țările lor de origine. Țările sunt datorare să aplice o serie de măsuri și protecții pentru refugiați, în conformitate cu dreptul internațional și cu normele

⁵⁹ Irina Moroianu Zlătescu, *Drepturile omului – un sistem în evoluție*, București, 2008, pag. 85

⁶⁰ *Drepturile omului – religie a sfârșitului de secol*, București, 1992, pag. 24-25; Bogdan Aurescu

umanitare. Aceste obligații sunt stabilite în diferite tratate și convenții internaționale, cu precădere în Convenția ONU din 1951 cu privire la statutul refugiaților și în alte instrumente relevante.

„Pactul Internațional cu privire la Drepturile Economice, Sociale și Culturale dispune că fiecare stat parte este însărcinat să se expună cu mecanismele proprii cu privire la reglarea situativă a refugiaților”⁶¹. Aceste obligații reflectă angajamentul comunității internaționale de a asigura protecția și bunăstarea refugiaților și de a preveni expulzarea sau tratamentul inuman sau degradant. Statele sunt chemate să coopereze și să ofere sprijin reciproc în gestionarea problemelor refugiaților, într-un spirit de solidaritate și respect față de drepturile omului. „UNHCR a succedat anterior Administrației Națiunilor Unite de Ajutor și Reabilitare, anume ca succesor să conducă și să coordoneze acțiuni internaționale pentru protejarea refugiaților ,rezolvarea problemelor refugiaților la nivel mondial”⁶².

Fluxurile de deplasare masivă a stabilit un record de refugiu spre UE în perioada 2015 - 2018. Ca urmare, pentru a înființa o viitoare politică efectivă, echitabilă în sfera de migrației și refugiu, pe baza tratatelor dar și a altor segmente juridico- financiare, a executat atât măsuri de moment, cât și pe termen extins. Uniunea Europeană este o uniune politică și economică formată din state membre europene, care cooperează în diverse domenii pentru a promova pacea, prosperitatea și valorile comune. „ În tratatele care stau la baza Uniunii Europene și în declarațiile oficiale, sunt enunțate anumite principii fundamentale pe care se bazează UE, inclusiv principiul libertății. Uniunea Europeană este fondată pe principiile libertății, democrației, respectului pentru drepturile omului și aplicării legii ”⁶³. Unul dintre principiile fundamentale ale Uniunii Europene este libertatea circulației a persoanelor, bunurilor, serviciilor și capitalurilor.

Uniunea Europeană facilitează libera circulație a bunurilor între statele membre, eliminând obstacolele comerciale, cum ar fi tarifele și taxele vamale. Aceasta permite companiilor să își vândă produsele în întreaga UE fără restricții. Principiul libertății se aplică și în domeniul serviciilor, permițând companiilor și profesioniștilor să își ofere serviciile în alte state membre fără a întâmpina bariere semnificative.

Principiul libertății include și respectarea drepturilor fundamentale ale omului în toate statele membre ale UE. Aceasta implică protecția drepturilor civile, politice, economice, sociale și culturale ale cetățenilor și rezidenților UE.

⁶¹ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, 2009, pag.240

⁶² Declarația UNHCR privind dreptul la azil, responsabilitatea

⁶³ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, 2009, pag.248

1.4. Concluzii la Capitolul I

În primul capitol se pune accentul pe imaginea doctrinar reală asupra incluziunii refugiaților în societatea internațional-europeană care reflectă atât perspectivele juridice, politice, sociale cât și umanitare. Aceste idei sunt adesea reflectate în documentele oficiale ale organismelor internaționale și europene, precum și în deciziile instanțelor de justiție. Deasemenea se atrage atenția la studiile științifice contemporan-istorice despre specificul refugiaților care joacă un rol esențial în informarea politicilor și acțiunilor care vizează îmbunătățirea protecției și incluziunii refugiaților în societățile internaționale și europene.

„Adoptarea Convenției O.N.U. din 1951 privind refugiații a aprins diverse discuții și practice de recredință a relațiilor ce se situează acolo, unde sensul dispozițiilor este complet divers”⁶⁴. Convenția stabilește un cadru clar și coerent pentru definirea și acordarea statutului de refugiat, precum și pentru protecția acestora. Aceasta asigură că țările membre împărtășesc o înțelegere comună a drepturilor și responsabilităților față de refugiați și solicitanții de azil. Convenția impune standarde minime de protecție pe care statele trebuie să le ofere refugiaților și solicitanților de azil. Aceasta include protecția împotriva refoulmentului, expulzării în țările în care există riscul persecuției și asigurarea accesului la drepturi de bază precum adăpost, hrană, asistență medicală și educație. Convenția încurajează cooperarea internațională și solidaritatea între statele membre pentru a asigura protecția refugiaților și a împărți responsabilitățile. Acest lucru poate contribui la o abordare mai echitabilă și sustenabilă în gestionarea problemelor legate de azil și refugiați. „Convenția O.N.U. din 1951, trebuie privit ca reprezentând un tot, un corpus-cadru normativ internațional pe care se întemeiază regimul juridic instituit în problema refugiaților la nivel regional și statal”⁶⁵. Cu toate acestea, este important să recunoaștem că implementarea și respectarea efectivă a acestor norme depind de voința și angajamentul fiecărui stat membru și de contextul specific în care se desfășoară procesele de azil. Tot în primul capitol vom analiza legislația internațional-europeană cu privire la protecția refugiaților care include o serie de instrumente legale și acorduri care stabilesc drepturile și obligațiile statelor în ceea ce privește refugiații. Aceste instrumente au fost dezvoltate pentru a asigura că refugiații primesc protecție și asistență adecvată.

Convenția ONU privind refugiatul duce o stabilitate la platforma respectarea drepturilor solicitanților. Convenția ONU privind statutul refugiaților are ca scop fundamental protejarea și promovarea drepturilor refugiaților și a solicitanților de azil. Aceasta stabilește standarde

⁶⁴ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI, București, 2009, pag. 248

⁶⁵ Chen Shi Hai v. Minister for Immigration and Multicultural Affairs, High Court of Australia, (2000) 170 ALR 553, (2000) 201 CLR 293, 13 April 2000, paragr. 53; [online] [accesat: 22.06.2022] Disponibil: https://www.refworld.org/cases,AUS_HC,3ae6b6df4.html

internaționale pentru tratamentul refugiaților și asigură respectarea drepturilor lor în țările de azil. În mod indirect, aceasta poate contribui la stabilizarea platformei pentru protecția și respectarea drepturilor solicitanților de azil și a refugiaților. Convenția promovează proceduri de azil echitabile și transparente, în care solicitanții de azil au dreptul la audieri și evaluări individuale ale cererilor lor. Aceasta contribuie la evitarea detențiilor arbitrare și a deciziilor nedrepte. Dacă să comparăm cu Republica Moldova, aici refugiații se confruntă cu probleme ordinare, ce țin de asistența locativă, medicală, socială, juridică, etc. Ca argument de soluționare găsim mereu același aspect, faptul că refugiații se află în atenția organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale. La fel problemele de ordin psihologic, atunci acestea de regulă rămân pe deplin nesoluționate. La o anumită etapă de incluziune, refugiații se întâlnesc cu așa probleme, ca pierderea familiei, prietenilor etc. La următoarea etapă de multe ori întâlnim expunerea la foame, deshidratare, hipotermie sau alte suferințe fizice, lipsa veniturilor, dificultăți de integrare, necunoșterea limbii, percepția membrilor societății-gazdă drept cauză a principalelor probleme sociale ca șomajul, sărăcia, lipsa locuințelor etc.

Refugiații se află într-o situație în care nu pot beneficia de protecție din partea propriului stat din cauza persecuției, conflictelor armate sau altor forme de pericole grave din țara lor de origine. Aceasta este chiar una dintre caracteristicile definitorii ale refugiaților: sunt persoane care au fost forțate să părăsească țara lor din cauza amenințărilor la adresa vieții lor, libertății și siguranței. Prin urmare, protecția refugiaților este o responsabilitate pe care comunitatea internațională și statele gazdă o preiau în situațiile în care statele de origine nu sunt capabile sau nu sunt dispuse să ofere protecție. Acest lucru este reglementat de Convenția ONU din 1951 cu privire la statutul refugiaților și de alte norme internaționale.

Statelor gazdă le este interzis prin lege să expulzeze sau să returneze refugiați în țările în care ar putea fi supuși persecuției sau pericolelor grave. Acest principiu este un element fundamental al protecției refugiaților. Statele gazdă ar trebui să ofere asistență umanitară și nevoile de bază refugiaților, cum ar fi hrană, apă, adăpost și asistență medicală. Statele gazdă ar trebui să faciliteze integrarea refugiaților în societatea lor, oferindu-le acces la educație, servicii de sănătate, muncă și alte oportunități, să acorde o atenție specială grupurilor vulnerabile, cum ar fi copii neînsoțiți, femei, persoanele cu dizabilități și alte persoane cu nevoi speciale. De asemenea, în cazurile de conflicte armate sau dezastre naturale, refugiații pot beneficia de asistență umanitară și protecție din partea organizațiilor internaționale precum Agenția ONU pentru Refugiați și Crucea Roșie.

Aceste organizații își desfășoară activitățile în parteneriat cu statele gazdă pentru a asigura protecție și asistență refugiaților în situații de criză. Au fost analizate și cercetările existente în domeniul integrării refugiaților și consultat actorii principali din anumite arii selectate ale

integrării pentru a le afla experiențele și bunele practici. În Europa Centrală, proiectul a urmărit să amelioreze calitatea și eficacitatea integrării refugiaților prin construirea capacității și expertizei autorităților și altor actori responsabili de integrare în fiecare dintre cele patru țări participante.

„Practica statelor, jurisprudența, reglementările internaționale, îndrumările și luările de poziție ale Înalțului Comisariat O.N.U. pentru Refugiați constituie, în fond, rezultatul aplicării principiilor onusiene conținute de Convenție”⁶⁶. Practica statelor, jurisprudența și reglementările internaționale sunt elemente esențiale în ceea ce privește interpretarea și aplicarea legilor, normelor internaționale, în special în domeniul refugiaților protecției drepturilor lor. Aceste elemente furnizează ghiduri și exemple concrete privind modul în care statele și instanțele judiciare au abordat diverse aspecte legate de refugiați și drepturile lor. Modul în care statele tratează refugiații și aplică protecția drepturilor lor poate varia în funcție de politica internă, legislație și contextul național.

Analiza practicii statelor în ceea ce privește recunoașterea, protecția și integrarea refugiaților poate oferi o perspectivă asupra modului în care aceste aspecte sunt gestionate în diverse jurisdicții. În contextul refugiaților, aceste elemente sunt utilizate pentru a evalua dacă deciziile și acțiunile statelor sunt conforme cu standardele internaționale privind protecția refugiaților și drepturile omului. Ele sunt, de asemenea, folosite pentru a dezvolta și a adapta politici și practici în vederea asigurării unei protecții adecvate și a respectării drepturilor refugiaților în diverse situații și contexte.

Scopul principal al protecției refugiatului este aceea de a ajuta la găsirea unor soluții durabile care să permită refugiaților să își reconstruiască viețile cu demnitate și pace. Jurisprudența internațională, atât și cea europeană asupra incluziunii sociale a refugiaților, are o anumită bază, un capitol de succes, de neplăceri, imperfecțiune. Dar într-un final va avea parte de succes deplin, fiindcă există o tendință permanentă asupra problemei refugiaților. Refugiații au existat din cele mai vechi timpuri, înregistrând, însă, declinuri la o etapă istorică la alta și dezvoltând noi forme. Uniunea Europeană este locul unde libera circulație a fost unul dintre primele priorități ca drepturi adoptate de către legislația comunitară. Uniunea Europeană s-a fundamentat pe o filosofie a liberei circulații a cetățenilor. Cu aplicarea tuturor acestor măsuri,, numărul solicitanților de protecție se află într-un declin constant. În ultimii cinci ani, cererile au scăzut cu circa 54% în Europa, înregistrându-se cel mai redus număr ulterior anului 1987”⁶⁷. Statele membre ale Uniunii Europene s-au confruntat cu situații specifice în ceea ce privește

⁶⁶ Cristina Narcisa Vergatti Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PENTRU DREPTURILE OMULUI București, 2009, pag.248

⁶⁷ UNHCR, Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries, 2006, Geneva, 2007, pag. 4

refugiații, adoptând politici diferite referitoare la fenomenul dat. Ca urmare, în Uniunea Europeană, stabilirea unei politici comune privind refugiații rămâne un obiectiv ambițios. Legătura dintre schimbările politicile de la stat la stat, prezintă faptul că refugiații va reprezenta o problemă importantă în viitorul apropiat. Tendințele economice are un rol important pentru acoperirea nevoilor pieții europene. În plus, regiunile dezvoltate din lume concurează pentru acoperirea nevoilor economice, din aceste motive, este nevoie de o politică privind refugiaților la nivel economic în Uniunea Europeană.

O gestionare comună statelor membre reprezintă una dintre cele mai importante provocări ale refugiaților în Uniunea Europeană. Imaginea doctrinară a refugiaților, în contextul cercetărilor științifice și al discuțiilor academice, poate fi rezumată în că refugiații sunt indivizi vulnerabili și victime ale evenimentelor tragice, cercetările au subliniat că refugiații sunt, în majoritatea cazurilor, subiecții care au fost silit să-și exileze locuințele și statelor de origine din cauza conflictelor, persecuției sau altor situații de criză. Ei sunt adesea victime ale unor evenimente tragice și au trecut prin experiențe dificile în căutarea unui loc sigur pentru ei și familiile lor. Cercetările au subliniat diversitatea și complexitatea migrației forțate. Motivele pentru care oamenii devin refugiați sunt variate și pot include conflicte armate, persecuție, schimbări climatice, sărăcie și dezastre naturale. Această diversitate arată că nu există o soluție unică pentru a aborda problema refugiaților. Cercetările au evidențiat că succesul refugiaților în țările gazdă depinde în mare măsură de integrarea și incluziunea lor în societatea locală. Accesul la educație, locuri de muncă și servicii sociale adecvate sunt factori esențiali pentru adaptarea și participarea lor activă în societate. Studiile au arătat că, în ciuda provocărilor, refugiații pot aduce contribuții semnificative la economiile și culturile țărilor gazdă. Ei aduc cu ei abilități, cunoștințe și experiențe valoroase care pot îmbogăți societatea și pot contribui la dezvoltarea comunităților lor de adopție. Cercetările au subliniat că problema refugiaților necesită o abordare solidară și cooperare internațională. Numărul mare de refugiați și complexitatea migrației forțate necesită acțiuni concertate la nivel global pentru a aborda cauzele profunde ale acestui fenomen și pentru a oferi protecție și sprijin adecvat refugiaților.

În concluzie, imaginea doctrinară a refugiaților evidențiază natura complexă și umană a acestei probleme globale. Înțelegerea și abordarea corectă a fenomenului refugiaților implică nu numai politici eficiente, ci și un sentiment de solidaritate și umanitate pentru a oferi sprijin și protecție celor care au fost nevoiți să-și părăsească căminele în căutarea unui loc sigur. „UNHCR a desfășurat diverse inițiative menite să responsabilizeze refugiații și să asigure implicarea lor semnificativă în procesele decizionale care le vor afecta viața. UNHCR a îmbunătățit aceste activități prin încurajarea colaborării dintre organizațiile refugiaților și cele ale comunității gazdă

prin intermediul platformei Forumul comunitar”⁶⁸. Integrarea și incluziunea sunt esențiale pentru succesul refugiaților în societățile gazdă. Un exemplu concret ar fi Republica Moldova, unde sprijinul a contribuit foarte mult la incluziunea lor. Republica Moldova a oferit sprijin pentru peste 100.000 de refugiați în anul 2024, majoritatea din Ucraina, potrivit raportului final al Refugee Response Plan al UNHCR. Autoritățile și organizațiile umanitare au pus accent pe trecerea de la răspunsul de urgență la soluții durabile, axate pe integrarea socială și economică”⁶⁹. „Fondul Națiunilor Unite pentru Copii UNICEF Moldova s-a impus ca un partener de încredere pentru a furniza sprijin umanitar esențial pentru copii, inclusiv protecția copilului, educație, sănătate și nutriție, apă, sanitație și igienă, WASH și protecție socială”⁷⁰. „Tdh Moldova a ajutat peste 17 000 de refugiați și familii gazdă prin acordarea de suport multidisciplinar al echipelor mobile de specialiști, prin intermediul spațiilor amenajate pentru mame și copii și prin ajutor umanitar”⁷¹. Suportul statal oferă o incluziune a refugiaților prontă și stimulează problema demografică a țării. Odată ce refugiații au ajuns într-o nouă țară, asigurarea unui mediu prietenos și sprijinitor este crucială pentru a le permite să-și reconstruiască viețile și să devină membri activi ai societății.

Datorită procesului de integritate, refugiații au acces la educație, servicii medicale, locuri de muncă și alte oportunități, ceea ce le permite să-și dezvolte abilitățile și să-și îmbunătățească calitatea vieții. Aceasta le oferă posibilitatea de a deveni mai independenți și de a contribui activ la societate. Integrarea și incluziunea contribuie la reducerea riscului ca refugiații să fie marginalizați sau discriminați. Prin facilitarea interacțiunii cu membrii societății gazdă, se creează un climat de înțelegere și respect reciproc, iar refugiații pot fi acceptați ca membri valoroși ai comunității. Refugiații aduc cu ei cunoștințe, culturi și abilități unice. Prin integrare și incluziune, aceste resurse pot fi puse în valoare și pot aduce o contribuție pozitivă la societatea gazdă. Astfel, integrarea poate fi un proces de îmbogățire culturală și socială pentru ambele părți implicate. Integrarea și incluziunea pot contribui la reducerea costurilor sociale și economice pentru societatea gazdă. Dacă refugiații au acces la educație și locuri de muncă, devin mai autonomi și mai puțin dependenți de asistența socială, ceea ce poate reduce povara financiară asupra statului. Integrarea și incluziunea pot promova coeziunea socială și pot contribui la crearea unui climat de încredere și colaborare între refugiați și comunitățile gazdă. Aceasta poate

⁶⁸ Raportul anual al UNHCR Republica Moldova, 2023, [online] [accesat: 10.08.2025] Disponibil <https://www.unhcr.org/md/stiri/raportul-anual-al-unhcr-republica-moldova-2023>

⁶⁹ Peste 100.000 de refugiați sprijiniți în 2024, [online] Disponibil <https://anticoruptie.md/ro/stiri/peste-100000-de-refugiati-sprijiniti-in-2024-moldova-consolideaza-integrarea-pe-termen-lung>

⁷⁰ Răspunsul de urgență UNICEF Moldova, [online] [accesat: 12.08.2025] Disponibil <https://www.unicef.org/moldova/documents/r%C4%83spunsul-de-urgen%C8%9B%C4%83-unicef-moldova-februarie-2022-februarie-2023>

⁷¹ Răspunsul de urgență la criza refugiaților din Ucraina, <https://tdh-moldova.org/ro/CRIZA-REFUGIATI-UCRAINA>

spori stabilitatea socială și poate contribui la reducerea tensiunilor și conflictelor potențiale. În ciuda beneficiilor clare ale integrării și incluziunii, este important să recunoaștem că acest proces poate fi provocator și necesită eforturi comune din partea guvernelor, organizațiilor și comunităților pentru a crea un mediu favorabil. Cu toate acestea, atunci când refugiații sunt tratați cu respect și sprijin, pot realiza potențialul lor și pot aduce contribuții semnificative în noile lor comunități. Concluzia privind trecutul dur al refugiaților este că acesta este marcat de tragedii și suferințe umane profunde. De-a lungul istoriei, refugiații au fost nevoiți să-și părăsească casele și țările de origine din cauza conflictelor armate, persecuției, violenței și altor evenimente tragice. Aceste migrații forțate au dus la pierderea de vieți omenești, traumatisme psihologice, pierderea identității culturale și distrugerea comunităților. Din al Doilea Război Mondial și pînă acum, s-au produs crize de refugiați majore în diverse regiuni ale lumii, cum ar fi Holocaustul, criza din Rwanda, conflictul din Bosnia și conflictul din Siria, doar pentru a menționa câteva exemple. Aceste crize au avut un impact devastator asupra vieților milioaneilor de oameni care au fost nevoiți să se refugieze în căutarea unui loc sigur.

„Creșterea tensiunilor între refugiați și populația locală este un fenomen natural care se poate întâmpla pe măsură ce o criză devine din ce în ce mai cronică este creșterea unor tensiuni între persoanele strămutate și comunitățile care îi primesc deoarece pot interveni anumite neînțelegeri și derapaje în percepțiile celor două categorii”⁷². Trecutul dur al refugiaților evidențiază necesitatea eforturilor continue pentru a preveni conflictele și persecuția, pentru a proteja drepturile omului și pentru a oferi sprijin și protecție celor care au fost afectați de migrația forțată. De asemenea, arată importanța politicii și practicilor internaționale pentru a gestiona crizele de refugiați și pentru a asigura integrarea și incluziunea adecvată a refugiaților în societățile gazdă. În timp ce trecutul dur al refugiaților ne reamintește de atrocitățile și suferința prin care au trecut, ar trebui să ne aducă și înțelegerea și empatia pentru cei care continuă să trăiască aceste experiențe dificile în prezent. Este esențial să continuăm să lucrăm pentru a asigura protecția și sprijinul adecvat pentru refugiați, astfel încât să poată începe să-și reconstruiască viețile și să-și găsească oportunități de stabilitate și prosperitate în noile lor comunități.

Concluzia privind refugiații în trecut și în prezent arată că migrația forțată a fost o problemă complexă și persistentă de-a lungul istoriei umane, care continuă să ne afecteze și în prezent. Trecutul a fost marcat de tragedii și suferințe umane profunde, cum ar fi conflictele armate, persecuțiile și dezastrele naturale, care au dus la deplasarea milioaneilor de oameni în căutarea unui loc sigur. Crizele de refugiați din trecut, au demonstrat amploarea devastatoare a

⁷² Nevoile refugiaților din Ucraina , autor Rodica-Corina Andrei, Natalya Petrovici, pag.40,[online] [accesat: 15.08.2025] Disponibil <https://helptohelpukraine.ro/storage/2023/08/RO-Analiza-Nevoi.pdf>

migrației forțate și impactul său asupra vieților oamenilor și a comunităților. Imaginile și poveștile acestor evenimente tragice ne reamintesc de necesitatea de a preveni conflictele și violența, de a proteja drepturile omului și de a promova pacea și stabilitatea în lume. În prezent, migrația forțată continuă să fie o problemă importantă, cu crize actuale de refugiați care implică milioane de oameni din diverse regiuni ale lumii.

Conflictele armate, persecuțiile, schimbările climatice și sărăcia sunt doar câteva dintre cauzele care determină oamenii să devină refugiați. Este crucial să înțelegem că refugiații sunt oameni vulnerabili și au nevoie de sprijin și protecție adecvată. Integrarea și incluziunea în societățile gazdă joacă un rol crucial în succesul și bunăstarea lor. Prin asigurarea accesului la educație, locuri de muncă, servicii medicale și suport social, putem contribui la reconstruirea vieților lor și la îmbunătățirea calității vieții.

Solidaritatea și cooperarea internațională sunt esențiale în abordarea acestei probleme globale. „Comunitatea internațională, guvernele, organizațiile umanitare și societatea civilă trebuie să colaboreze pentru a găsi soluții eficiente, echitabile și umane pentru a gestiona migrația forțată și pentru a asigura protecția și sprijinul adecvat refugiaților. UNHCR conduce Grupul de lucru inter-instituțional pentru protecția refugiaților pentru a ajuta aproximativ 20 de organizații să își coordoneze răspunsul la această criză, astfel încât să se evite duplicarea eforturilor”⁷³. Prin conștientizarea istoriei și realității contemporane a refugiaților, putem cultiva empatie și înțelegere față de situația lor dificilă și putem căuta împreună soluții pentru a crea un viitor mai bun și mai stabil pentru toți oamenii, indiferent de originea lor sau de unde provin.

Uniunea Europeană promovează principiile democrației și participării cetățenilor prin intermediul alegerilor europene și naționale, precum și prin consultarea cetățenilor în diverse aspecte ale luării deciziilor. Aceste principii ale libertății sunt fundamentale pentru funcționarea și dezvoltarea Uniunii Europene, contribuind la crearea unei comunități integrate și la promovarea prosperității și a stabilității în regiune. Toate acestea deduc la constatarea faptului că în materia refugiaților UE este cea mai de preț în acest sens, permanent găsind soluții pentru indivizii ce fug pentru a se salva. Deci ca plan strategic UE pentru a acoperi balansul pe piața muncii este determinată la o scădere numărului de persoane angajate până la circa 20 milioane de persoane. Astfel de evoluții vor avea un impact semnificativ asupra economiei generale a statelor membre, asupra competitivității întreprinderilor europene. În acest sens, la încurajarea antreprenoriatului, îndeplinirea obiectivelor economice stabilite de statele membre.

⁷³ Raportul anual al UNHCR România, Raportul anual al UNHCR România 11 ianuarie 2023, [online] [accesat: 11.08.2025] Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/stiri/comunicate-de-presa/raportul-anual-al-unhcr-romania>

2. PRACTICILE JUDICIARE ȘI JURISPRUDENȚA STATUTULUI REFUGIATULUI ÎN MATERIA INTERNAȚIONALĂ ȘI NAȚIONALĂ

2.1 Evoluția societății europene în raport cu refugiații

Practicile judiciare și jurisprudența statutului refugiatului în materia internațională și națională sunt studii teoretice ale dreptului ce are în esență stabilitatea socială pe toate segmentele. Oamenii de știință în jurisprudența națională, internațională au cercetat ca să redea o natură a dreptului în forma sa cea mai generală și să relateze o cunoaștere mai profundă a raționamentului juridic privind necesitatea sa, a sistemelor date, a instituțiilor ce reglementează și rolul profund al dreptului în societate. Refugiații fiind un subiect sensibil în sistemul dat, care vine ca un litigiu ce trebuie reglementat la maxim în raport cu societatea adoptivă. Jurisprudența cu parte aplicativă nouă are ca start la începutul secolului XVIII fiind concentrate cu prim principii ale dreptului unde sunt incluse toate ramurile propriu zis. Solicitanții de azil și refugiații pot fi afectați negativ nu numai de măsurile legislative sau administrative restrictive, ci și de atitudinile negative față de străini care înfloresc în perioade de criză.

Statele au datoria și un interes legitim de a-i împiedica pe cei care sprijină, planifică, comit sau intenționează să comită acte teroriste să-și asigure accesul pe teritoriul lor. Teoriile istorice sunt fundamentul creării legilor moderne de protecție a refugiaților, aceste cutume sunt la baza oricărui drept natural, unul dintre acestea fiind jurisprudența indiană veche unde sunt menționate diferite texte în China antică aveau toți teorii concurente ale jurisprudenței ce au dat naștere conceptelor actuale, jurisprudența din Roma Antică și-a avut originile fiind exprimate prin drept tradițional la rîndul său fiind un corp de legi și obiceiuri orale din diferite perioade istorice, cu timpul sau înființat diferite corpuri de legi de lucru, factorul de execuție exprimînduse după cazurile unice care erau prin edicta, pronunțarea anuală a infracțiunii urmăribile, în situații extraordinare. Cu toate aceste fluxuri ale indivizilor au sponsorizat păstrarea obiceiurilor tradiționale și sunt aplicate în fiecare caz care au dat nașterea de curînd la o interpretare mai echitabilă, adaptînd în mod coerent legile sociale mai noi.

Teoria dreptului poate fi apreciată în raport cu starea legii denaturate, legea generală bazată pe faptul că este analogică cu știința fizice existente. Dreptul este adesea definit ca fiind unul pozitiv social unde prin legi este redat activitatea umană corectă. O altă definiție a jurisprudenței pozitive afirmă că dreptul uman trebuie să fie concluzia al acțiunilor sociale din societate, în acest sens fiind disponibile mai multe concepte a dreptului pozitiv în orice grup social.

„Justiția politică este expusă de Aristotel ca o derivă parțială din natură fiind un concept de convenție, Aristotel o definește ca o imagine asupra moralității, nu o normă de drept, obiecțiile sale cu privire la natură face referire la fundamentul moralității aprobate ca lege, nu legile în sine. Într-adevăr, tratarea lui a ceea ce el numește „dreptate politică” derivă din discuția sa despre „dreptul” ca o virtute morală derivată ca mijloc între vicii opuse, la fel ca orice altă virtute pe care o descrie ””⁷⁴. După teoria sa a justiției se aprobă în Etica Nicomahică care menține că termenul dreptate se relatează de fapt la două idei diverse spre exemplu justiția generală și justiția particulară. Aristotel a apreciat defectuos anumiți candidați pentru o lege naturală internațional valabilă. „Francisco de Vitoria a fost poate primul care a dezvoltat o teorie a ius gentium ,drepturile popoarelor și prin urmare, este o figură importantă în tranziția către modernitate. El și-a extrapolat ideile de putere suverană legitimă la afacerile internaționale, concluzionând că astfel de afaceri ar trebui să fie determinate de forme care respectă drepturile tuturor și că binele comun al lumii ar trebui să primeze înaintea binelui oricărui stat unic. „Aceasta însemna că relațiile dintre state ar trebui să treacă de la a fi justificate prin forță la a fi justificate prin lege și justiție. Unii savanți au deranjat relatarea standard a originilor dreptului internațional, care subliniază textul fundamental De iure belli ac pacis de Hugo Grotius, și au susținut pentru Vitoria și, mai târziu, importanța lui Suárez ca precursori și, potențial, fondatori ai domeniului ””⁷⁵.

Jurisprudența analitică se definește ca un punct de vedere neutru și a întrebuița un limbaj popular atunci când se face trimitere la o varietate de aspecte ale normelor juridice. Această lucră a fost un progres filozofic care a îndepărtat fuziunea legii naturale a ceea ce este în sine legea și ceea ce ar trebui să fie în fapt. David Hume a menținut că subiecții se îndepărtează de la a exprima ceea ce este lumea, ca rezultat, dar ar trebui de urmărit pași concreți de activitate. Nesiguranța care decurge în special din conflictele violente, grupările extremiste și crima organizată a devenit o caracteristică comună a vieții de zi cu zi în multe locații din lume. Adesea, aceste situații au rădăcini mai adânci, care decurg din creșterea inegalității, statul de drept slab, guvernanta slabă și, în unele cazuri, efectele schimbărilor climatice asupra mediului și competiția care rezultă pentru resursele limitate. Nicăieri efectele acestei insecurități nu sunt mai vizibile decât în viața persoanelor care solicită protecție internațională. În același timp, preocupările cu privire la terorismul internațional s-au intensificat, în special în contextul mișcărilor pe scară largă a refugiaților și migranților în multe părți ale lumii, ducând adesea la măsuri precum

⁷⁴ Nicomachean Ethics Book 2, Chapter 6, Cambridge, MA, Harvard University Press; London, William Heinemann Ltd. 1934. [online] [accesat: 03.07.2023] Disponibil: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0054%3Abook%3D2%3Achapter%3D6&gfdg>

⁷⁵ Summa Theologiae de Toma de Aquino, la Bookfest 2009, pag.976, ISBN 978-973-46-1370-0

respingerea refugiaților și a solicitanților de azil la frontiere, detenție și restricționarea accesului pe teritoriu și la procedurile de azil.

Un pilon fundamental important este jurisprudența analitică explicativă care oferă refugiaților o asimilare a anumitor reguli ei fiind în necunoștință de cauză, la rîndul său susținînd utilizarea unui punct de vedere neutru și a unui limbaj flexibil atunci când se face referire la aspecte specifice ale sistemelor juridice a statului adoptiv. Aceste teorii ale jurisprudenței trebuie făcute la un nivel maxim de confort social pentru cei adoptive, unu-l din el este așa zisul pozitivismul juridic, care ne comunică că nu este nicio legătură între drept și morală și că exclusiv forța legii care provine din fapte sociale de bază, acest pilon are parte la existență datorită a ceea ce fac legislatorii, avocații și judecătorii izolînd factorul social. Toate aceste momente au în practică jurisprudența normativă care se ocupă de teoriile evaluative ale dreptului în raport cu litigiile apărute, determină care ar trebui să fie funcția corectă a legii sau ce fel de segmente ar trebui să facă obiectul legal și ce fel de pedepse ar trebui permise pentru a nu leza alte aspecte.

Refugiații în raport cu jurisprudența generală poate fi împărțită în diferite categorii la care teoreticienii o îmbunătățesc mereu în măsura posibilităților și după teoriile jurisprudenței, sau școlile de gândire, cu privire la modul în care se găsesc soluții la litigiile apărute. Filosofia modernă a dreptului, care se ocupă de jurisprudența ca subiect fiind refugiatul, abordează anumite problemele intern sociale ale dreptului și sistemelor juridice iar instituția socială este în continuă abordare a unor ziduri de protecție pentru a menține liniștea publică, din cauza inclusiv divergențelor sociale de percepere a vieții, cutumii sociale. Abordarea mai multor ramuri distincte pentru a asimilare jurisprudența în coraport cu refugiații. Legea cum este exprimată în literatură cea naturală sunt că limitele raționale ale puterii conducătorilor legislativi care sunt primi responsabili de orice mișcare abordată cu subiectul refugiat. Fundamentul dreptului sunt disponibile prin rațiunea legi în raport cu cele umane reprezentînd o anumită forță aplicativă de soluție, această legătură fiind premordială.

Provocarea este să ne asigurăm că măsurile de securitate nu sunt implementate în detrimentul persoanelor forțate să-și părăsească țara de origine din cauza amenințărilor la adresa vieții și siguranței lor, adesea cauzate de război și persecuție. În timp ce Convenția din 1951 și Protocolul din 1967 necesită implementare la nivel național, în țările care au aderat la ambele convenții, solicitanții de azil pot invoca protecție în temeiul oricărui tratat. Există o serie de situații în care acest lucru ar putea fi relevant: o persoană poate să fi depășit un termen limită conform legislației naționale pentru a solicita statutul de refugiat, o cerere poate fi refuzată în mod eronat conform criteriilor de refugiat sau este posibil ca cineva să nu se califice încă pentru statutul de refugiat poate fi expus riscului de tortură. Cu toate acestea, persoanele care sunt

protejate de returnare în temeiul Convenției împotriva torturii nu primesc neapărat alte drepturi și beneficii acordate refugiaților, deși au dreptul la drepturile prevăzute de legislația internațională a drepturilor omului în general. Teoriile sofisticate pozitivistice și ale dreptului natural se aseamănă uneori între ele și pot avea anumite puncte în comun. Identificarea unui anumit teoretician ca pozitivist sau teoretician al dreptului natural implică uneori chestiuni de accent și grad, precum și influențele particulare asupra muncii teoreticianului. „Teoreticienii dreptului natural din trecutul îndepărtat, precum Aquinas și John Locke nu au făcut nicio distincție între jurisprudența analitică și cea normativă, în timp ce teoreticienii dreptului natural modern, precum John Finnis, care pretind a fi pozitiviști, susțin încă că legea este morală prin natură. În cartea sa *Natural Law and Natural Rights* (1980, 2011), John Finnis oferă o reformulare a doctrinei dreptului natural”⁷⁶.

Jurisprudența istorică a apărut proeminentă în perioada dezbaterii privind codificarea dreptului german. În literatura sa de exprimare a epocii noastre pentru legislație și jurisprudență, Germania nu deținea un limbaj juridic care să promoveze codificarea, ca în rezultat al tradițiilor, obiceiurilor poporului german nu introducea un cod cutumiar, care se nasc din societate. Un progres de a reclamație a sistemului juridiciar din perspectivele sociologice a evoluat încă de la începutul secolului al XX-lea, pe etapă ce sociologia a dat start să se impună ca o știință socială distinctă, îndeosebi Statele Unite, Europa continentală. În Germania, Austria și Franța, activitatea teoreticienilor ca drept liber au promovat utilizarea perspectivelor sociologice în progresele teoriei juridice și juridice. Cel mai mare progres la nivel mondial pentru o jurisprudență sociologică a dat start în Statele Unite, unde pe perioada primei jumătăți a secolului XX, Roscoe Pound carede o perioadă îndelungată a fost decanul facultății de drept de la Harvard, a întrebuințat acest termen pentru a descifra filosofia juridică. Statele Unite a determinat această jurisprudență prin mulți scriitori, recent a urmat Pound, unde sau dezvoltat aspectele distinctive ale jurisprudenței sociologice. În Australia, 1930 s-a născut o divizare unică între juriștii sociologici și cei realiști juridici americani. În partea a doua a secolului al XX-lea, jurisprudența sociologică ca progres distinct a decăzut pe etapă ce jurisprudența s-a infiltrat mai puternic sub influența filozofiei juridice analitice, ulterior ea a dominat un interes reînnoit.

În pozitivismului juridic, teoreticienii au căzut deacord că baza dreptului este un obiect al faptelor sociale, dar teoreticienii nu au căzut deacord dacă validitatea dreptului poate fi descifrată prin încadrarea valorilor morale. Pozitivismul juridic este punctul de vedere conform căruia baza dreptului este dependent de faptele sociale și că existența unei norme juridice ce nu este constrânsă de moralitate. Securitatea și protecția refugiaților nu se exclud reciproc. Instrumentele

⁷⁶Natural Law and Natural Rights, autor John Finnis, pag. 18–19, ISBN 978-0198761105

internaționale privind refugiații nu oferă un adăpost sigur pentru teroriști și nu îi protejează de urmărirea penală, extradare sau expulzare. „Pozitiviștii juridici care argumentează împotriva încorporării valorilor morale pentru a explica validitatea dreptului sunt etichetați pozitivisti juridici exclusivi. Pozitivismul juridic al lui Joseph Raz este un exemplu de pozitivism juridic exclusiv. Pozitiviștii juridici care susțin că validitatea dreptului poate fi explicată prin încorporarea valorilor morale sunt etichetați pozitivisti juridici incluzivi. Teoriile pozitivistice juridice ale lui H. L. A. Hart și Jules Coleman sunt exemple de pozitivism juridic incluziv”⁷⁷. Dimpotrivă, ei recunosc că identificarea acestor persoane este atât posibilă, cât și necesară și prevăd excluderea lor din statutul de refugiat. Numeroase măsuri administrative au ca efect interzicerea accesului refugiaților și solicitanților de azil la un teritoriu sigur. Acestea includ cerințele formale de imigrare, sancțiunile transportatorilor, autorizarea înainte de intrare și alte controale la frontieră offshore.

În cazul în care solicitanții de azil și refugiații fac parte din fluxurile neregulate și mixte de persoane aflate în mișcare, pot exista provocări deosebite pentru asigurarea accesului la protecție și pentru respectarea principiului nereturnării. Refugiații se confruntă cu multe obstacole menite să prevină sosirile neregulate în general și adesea nu au de ales decât să folosească rute sau mijloace de călătorie potențial periculoase în căutarea siguranței. De pe tot globul, solicitanții de azil, refugiații și persoanele aflate în mișcare din multe motive diferite fac călătoriile pe mare care le pun viața în pericol. Acestea implică, de obicei, traficanți de persoane sau traficanți care organizează călătoriile pe nave nepotrivite, supraaglomerate, fără echipaj calificat sau sisteme de navigație. Pe unele rute, majoritatea celor aflați la bord pot fi refugiați; pe altele, majoritatea pot fi oameni care caută oportunități economice mai bune. Imperativul de a salva vieți se aplică în mod egal tuturor. Frontierele închise, absența căilor legale către siguranță și deteriorarea situațiilor de securitate și umanitare obligă adesea refugiații și solicitanții de azil să apeleze la rețelele de contrabandă cu persoane. Solicitanții de azil, refugiații și apatrizii se numără, de asemenea, printre cei expuși unui risc deosebit de a fi traficați în scopuri de muncă sau de exploatare sexuală. Rețelele de contrabandă și trafic sunt adesea strâns legate; ambele pradă vulnerabilitățile persoanelor care caută protecție internațională sau acces la piețele muncii din străinătate. Migranții ilegali care se bazează pe serviciile traficantilor pe care i-au angajat de bunăvoie pot ajunge, de asemenea, victime ale traficului.

Jurisprudența practică în raport cu refugiații se referă la deciziile și interpretările legale emise de instanțele de judecată și tribunalele, care se ocupă de cazurile legate de refugiați și

⁷⁷ "Legal Positivism", autor Himma, Kenneth Einar, Retrieved 31 May 2019, [online] [accesat: 03.07.2023]
Disponibil: <https://iep.utm.edu/legalpos/>

cererile de azil. Aceste decizii au un rol crucial în stabilirea standardelor legale și a drepturilor refugiaților, oferind orientări pentru autoritățile guvernamentale și organizațiile implicate în gestionarea migrației forțate. Jurisprudența practică în acest domeniu se bazează în principal pe drepturile refugiaților consacrate în legislația internațională, cum ar fi actul privind reglementările aplicabile ale refugiaților, precum și alte acorduri regionale sau naționale legate de protecția refugiaților și drepturile lor. Jurisprudența poate aborda și aspecte legate de integrarea refugiaților în societățile gazdă, inclusiv drepturile lor sociale și economice, cum ar fi accesul la educație, sănătate și piața muncii.

Jurisprudența practică în raport cu refugiații joacă un rol esențial în stabilirea standardelor legale și asigurarea drepturilor fundamentale ale refugiaților, contribuind la o mai bună înțelegere și aplicare a legislației internaționale privind protecția refugiaților. Aceasta oferă un cadru legal clar și coerent pentru a face față provocărilor complexe ale migrației forțate și pentru a asigura protecția și sprijinul adecvat pentru cei care au fost nevoiți să-și părăsească casele în căutarea unui loc sigur. Normele legale pozitive și negative referitoare la refugiați pot varia în funcție de legislația fiecărei țări și de standardele internaționale. Prin urmare, este important să existe un cadru legal coerent și respectuos față de drepturile omului pentru a aborda migrația forțată și pentru a asigura protecția și sprijinul adecvat pentru refugiați.

Refugiatul este cea persoană silit deplasată din origini care a trecut granițele natale și care nu poate sau nu dorește să se întoarcă acasă din cauza persecuției. O persoană poate fi apreciată ca solicitant de azil până la acordarea statutului de refugiat de către statul adoptiv. Statele care primesc persoane care caută protecție se confruntă cu multe provocări, fie în contextul sosirilor individuale, fie în situații de aflus masiv, în țările industrializate sau în curs de dezvoltare, în zonele rurale sau urbane. Un exemplu istoric european ar fi în cele din urmă „hughenoții francezi care au exilat în Marea Britanie într-o cantitate numeroasă de indivizi după Edictul de la Fontainebleau din 1685. Sintagma care include individul ce solicită azil a fost prezent până în 1916, apoi a evoluat în termenul de cel care fuge acasă, pentru prima dată a fost aplicat în cazul civililor din Flandra care se duceau spre vest pentru a scăpa de conflictele armate din Primul Război Mondial. Definiția modernă a statutului mondial de refugiat s-a născut în cadrul Societății Națiunilor în 1921. Mai apoi în urma consecințelor celui de-al Doilea Război Mondial ca efect al numărului mare de subiecți care exilau din Europa de Est, ca defenitoriu avem tratate internaționale. În 1967, a fost întemeiată la modul practic în Protocolul ONU privind statutul refugiaților. a definit refugiat în articolul 1.A.2 ca orice persoană care: din cauza

fricii întemeiate de a fi persecutat din motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică”⁷⁸.

Recunoașterea oficială a statutului de refugiat se face de către autoritățile competente ale țării de primire și implică evaluarea și verificarea temerilor bine întemeiate ale solicitantului de azil în conformitate cu legile și regulamentele respective. Respectarea dreptului de a căuta și de a se bucura de azil implică stabilirea unor aranjamente de primire care să fie deschise, sigure și compatibile cu drepturile fundamentale ale omului. Cooperarea internațională pentru a împărți sarcina poate sprijini statul gazdă, poate reduce pericolele la care sunt expuși noii sosiți și poate spori protecția acestora. Măsurile care să asigure caracterul civil și umanitar al azilului sunt esențiale. Primirea în comunitate sau în spațiile deschise ar trebui să fie o normă, iar unitățile închise, care echivalează cu detenție, ar trebui folosite doar ca ultimă soluție, alternativele ar trebui întotdeauna luate în considerare. În cazul în care solicitanții de azil sunt deținuți, acest fapt trebuie să se facă pe baza unei determinări individuale care rezultă al necesității, a caracterului rezonabil și a unui scop legitim, atât inițial, cât și în timp.

Istoria occidentală a dat naștere pentru prima dată a termenologiei modern a refugiaților prin hughenotilor francezi protestanți care cereau un loc sigur de trai fiind împotriva persecuției catolice în 1540. Termenul refugiat se aplică în evoluție în diferite situații prin prezența Convenției din 1951, spre exemplu, după ce Fontainebleau din 1685 a scos în afara legii protestantismul în Franța, sute de mii de hughenoti au fugit în Anglia, Țările de Jos, Elveția, Africa de Sud, Germania și Prusia. Amploarea asistenței de stat pentru solicitanții de azil care nu sunt în măsură să își asigure singuri va depinde de situație. În general, însă, condițiile adecvate de primire sunt o componentă necesară a procedurilor de azil echitabile și eficiente. Nu se poate aștepta ca solicitanții de azil ale căror nevoi de bază pentru hrană, adăpost și îngrijire medicală nu sunt satisfăcute să își depună cererile de azil în mod corespunzător. Țările adoptă abordări diferite în ceea ce privește primirea solicitanților de azil în contextul sistemelor individuale de azil. Unii oferă asistență în natură, alții oferă asistență financiară sau o combinație a ambelor. Atât actorii guvernamentali, cât și cei neguvernamentali pot fi implicați în acordarea de asistență, iar gama și sfera beneficiilor sociale și economice pot varia. Înregistrarea și furnizarea de documente personale solicitanților de azil sunt instrumente importante de protecție. Prin furnizarea de dovezi de identitate și statut, înregistrarea și documentația ajută la asigurarea protecției împotriva respingerii.

Solicitanții de azil ar trebui să primească un document care să ateste identitatea lor și faptul că solicită azil. Aceasta va servi drept dovadă a rezidenței legale până când se va lua o

⁷⁸ Protocolul ONU privind statutul refugiaților 1967 articolul 1.A.2

decizie finală asupra cererii lor. Femeile au drepturi egale la astfel de documente în nume propriu, independent de orice rude de sex masculin. Înregistrarea copiilor, în special a copiilor neînsoțiți și separați, și furnizarea acestora cu documente individuale care să ateste statutul lor, este importantă pentru protecția acestora. Ca orice altă persoană, solicitanții de azil au dreptul să beneficieze de drepturi prevăzute în Pactul internațional cu privire la drepturile sociale, economice și culturale. Acolo unde statele întâmpină dificultăți în furnizarea acestor servicii, asistența poate fi solicitată din partea comunității internaționale și, în multe cazuri, poate fi extinsă și la cetățenii țării gazdă. Acordarea accesului solicitanților de azil la piața muncii poate contribui la reducerea costului sprijinirii solicitanților de azil și poate aduce beneficii economiei locale. Permitearea solicitanților de azil să lucreze în timpul procesului de stabilire a azilului sau, cel puțin, să lucreze pe cont propriu, ajută la reducerea excluziunii lor sociale și economice și poate atenua pierderea competențelor, stimei de sine scăzute și problemele de sănătate mintală care însoesc adesea perioade prelungite de lenevie.

În Elveția, solicitanții de azil pot solicita un loc de muncă dacă după trei luni nu au primit o decizie cu privire la cererea lor, dar trebuie să solicite un permis de muncă și pot ocupa numai locuri de muncă în care nu se găsește niciun candidat în forța de muncă casnică. În Republica Coreea, solicitanții de azil se pot angaja într-un loc de muncă remunerat la șase luni după depunerea cererii de refugiat, dar trebuie să se adreseze biroului de imigrare cu un contract de muncă și să solicite un permis de muncă.

Libertatea și securitatea persoanei sunt drepturi fundamentale ale omului, reflectate în interdicerea internațională a detenției arbitrare. În exercitarea dreptului lor de a căuta și de a beneficia de azil, solicitanții de azil sunt adesea forțați să ajungă sau să intre într-o țară de azil fără autorizație. Mulți nu pot obține pașapoarte sau vize și pot fi obligați să călătorească cu documente false sau fără documente. Ținând cont de faptul că solicitarea de azil nu este un act ilegal și în conformitate cu legislația și standardele internaționale privind refugiații și drepturile omului, detenția solicitanților de azil ar trebui în mod normal evitată. Orice restricții privind libertatea impuse persoanelor care exercită acest drept trebuie să fie prevăzute în lege, circumscrise cu atenție și supuse unei revizuirii prompte. Detenția poate fi aplicată numai în cazul în care urmărește un scop legitim și a fost stabilită a fi atât necesară, cât și proporțională în fiecare caz în parte. Autoritățile naționale trebuie să fie capabile să identifice persoanele care au nevoie de protecție internațională și să le distingă de ceilalți care doresc să intre pe teritoriu.

Stabilirea unor mecanisme pentru a determina cine are nevoie de protecție internațională, în special ca refugiați, permite statelor să respecte dreptul de a căuta și de a se bucura de azil și să își respecte obligațiile în temeiul Convenției din 1951 și al dreptului internațional al drepturilor omului. Unele state au adoptat o abordare individualizată a stabilirii statutului de

refugiat; alții fac recunoaștere pe bază de grup; alții adoptă o abordare hibridă, determinând statutul de refugiat pe o bază individuală pentru unele cazuri și asumând recunoașterea prima facie pe bază de grup pentru altele.

O abordare bazată pe grup este în general adoptată în cazurile de aflus pe scară largă, când determinările individuale nu sunt practicabile și în care nevoile de protecție internațională. Determinarea statutului de refugiat implică evaluarea individuală a fiecărei cereri de protecție internațională pe propriile sale merite, conform criteriilor stabilite în Convenția din 1951 și instrumentele regionale aplicabile.

„Declarația regională, neobligatorie a Americii Latine de la Cartagena din 1984 privind refugiații include: persoane care și-au părăsit țara pentru că viața, siguranța sau libertatea lor au fost amenințate de violență generalizată, agresiune străină, conflicte interne, încălcare masivă a drepturilor omului sau alte circumstanțe care au tulburat grav ordinea publică ”⁷⁹. Sosirea unui număr mare de solicitanți de azil și refugiați poate crea o criză dincolo de ceea ce poate face față orice țară, chiar și cu cele mai bune intenții. În Declarația de la New York pentru refugiați și migranți adoptată în septembrie 2016, Adunarea Generală a subliniat că niciun stat nu poate gestiona singur astfel de mișcări. Cerința de a respecta principiile fundamentale de protecție, cum ar fi nereturnarea este totuși o obligație independentă. Răspunsul corect la un flux pe scară largă de refugiați va salva vieți, va promova stabilitatea regională și va încuraja cooperarea internațională. Pentru a proteja refugiații, un stat trebuie să știe cine sunt aceștia. În cele mai multe situații în care numărul de persoane care sosesc și solicită azil nu este copleșitor, statele au optat să aprobe și să pună în aplicare legislația care stabilește criteriile care trebuie îndeplinite pentru ca statutul de refugiat să fie recunoscut la nivel individual.

Multe state au dezvoltat sisteme sofisticate pentru a determina statutul de refugiat și alte nevoi de protecție internațională ale solicitanților de azil. „Unii au adoptat o singură procedură pentru a examina statutul de refugiat și alte necesități de protecție internațională în același timp, deși primatul este acordat statutului de refugiat înainte de evaluarea eligibilității pentru un alt statut complementar. Standartele minime ale Uniunii Europene legat de refugiat este subliniată în art. 2 lit. c) din Directiva nr. 2004/83/CE, care relatează în esență prin termenologia mai extinsă a refugiatului, chiar dacă în articolul 2 stabilește că persoanele care au exilat de o violență generală din cauza războiului în anumite circumstanțe eligibile pentru o formă complementară de siguranță ”⁸⁰. Reîncadrarea socială a refugiaților este determinată ca un mecanism organizat de selectare, plecare și sosire a subiecților, aceasta este restrictivă, fiindcă nu ține cont de elementul

⁷⁹ Declarația Americii Latine, [online] [accesat: 09.07.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/media/cartagena-declaration-refugees-adopted-colloquium-international-protection-refugees-central>

⁸⁰ Directiva nr. 2004/83/CE art.2, [online] Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2004/83/oj/eng>

de migrație negestionate. Termenul de transfer a refugiaților face referire la un proces neorganizat de transfer subiectiv într-o altă țară. Socializarea refugiaților face referire la procesul de adaptare de bază la viață, de regulă în prim etapă ale transferului către nouă țară în deosebi prin asigurarea accesului la locuință, educație, asistență medicală, documentație și drepturi legale, la fel angajare este introdusă în acest proces, dar se pune accent pe nevoile de supraviețuirii. Adaptarea refugiaților în societate este un proces dinamic, pe termen îndelungat, unde un nou venit devine un subiect deplin și egal în societatea adoptivă. În comparație cu cea generală a așezării, adaptarea refugiaților se bazează pe elementele sociale, culturale și structurale. Acest mecanism include dobândirea drepturilor legale, asimilarea limbii și a culturii statului natal, stabilirea siguranței, stabilității, dezvoltarea relațiilor sociale și aprecierea mijloacelor de integrare, ca spre exemplu ocuparea forței de muncă, sănătatea etc. Adoptarea forței de muncă a refugiaților este asimilată ca fiind un mecanism în care refugiații se angajează în activități economice care sunt în măsura posibilităților egal cu obiectivele profesionale ale indivizilor, luând în considerație experiența anterioară care îi oferă securitate economică decentă și perspective de avansare în carieră.

În secolul al XIX-lea, musulmani au emigrat în Turcia din Europa. Intervențiile militare balcanice din 1912–1913 au avut ca efect 800.000 de oameni părăsinduși casele. Diferite grupuri de indivizi au fost desemnate ca refugiați începând cu Primul Război Mondial, chiar dacă pe atunci nu existau reguli în dreptul internațional care să se ocupe în mod deosebit de situația refugiaților. Coordonare internațională a litigiilor refugiaților a venit odată cu elaborarea de către Liga Națiunilor în 1921 a Înalțului Comisariat pentru Refugiați Nansen. Transferul de populație din 1923 dintre Grecia și Turcia a introdus aproximativ două milioane de oameni, în jur de 1,5 milioane de greci și 500.000 de musulmani în Grecia, care o mare parte au fost repatriați silit și denaturalizați, printr-un tratat elaborat și supravegheat de comunitatea internațională ca parte a Tratatului de la Lausanne din 1923. Congresul SUA a elaborat un Act privind cotele de urgență în 1921, ulterior Actul de imigrare din 1924. Actul de imigrare din 1924 a avut ca scop îngrădirea a Europei de Sud și de Est, în deosebi a evreilor, italienilor, slavilor, care au început să intre în țară în număr majoritar începând cu anii 1890. Majoritatea refugiaților europeni, în special evrei și slavi, care se exilau de naziști și de Uniunea Sovietică li sa interzis să se deplaseze în Statele Unite până după al Doilea Război Mondial. În 1930, Biroul Internațional Nansen pentru Refugiați a dat naștere ca succesorii a comisiei. Cea mai apreciabilă realizare a fost pașaportul Nansen, un act de călătorie pentru refugiați, pentru care a fost apreciat cu Premiul Nobel pentru Pace în 1938. Oficiul Nansen a fost afectat de litigiile de finanțare, o creștere a numărului de refugiați și o absență de cooperare din partea unor state membre, ceea ce a dat ca efect un succes mixt în general. Biroul Nansen a fost în stare să conducă paisprezece națiuni, la fel să ratifice Convenția

privind Refugiații din 1933, de a elabora o carte a drepturilor omului, a ajuta aproximativ un milion de refugiați din întreaga lume.

Atacul nazismului a dat o creștere la un număr mare de refugiați în Germania încă în 1933, Liga a elaborat un înalt comision pentru refugiații veniți din Germania. Față de alte măsuri ale naziștilor care au dat naștere teamei și fuga, evreii au fost deposezați de cetățenia germană prin intermediul Legii cetățeniei Reich din 1935. La 4 iulie 1936 a fost stabilit un acord care definește un refugiat venit din Germania, care nu deține nicio altă naționalitate decât cea germană și care de fapt nu se bucură de protecția Guvernului Reichului. Mandatul Înaltei Comisii a fost prelungit pentru a include indivizi din Austria și Sudeteni, pe care Germania le-a cucerit după 1 octombrie 1938 conform cu Acordul de la München. Conform Institutului pentru Refugiați, numărul adevărat al refugiaților din Cehoslovacia la 1 martie 1939 era de aproximativ 150.000. Între 1933 și 1939, în jur de 200.000 de evrei care se exila de nazism au putut să găsească refugiu în Franța, în timp ce cel puțin 55.000 de evrei au putut să găsească refugiu în Palestina, înainte ca autoritățile britanice să închidă această destinație în 1939. La 31 decembrie 1938, Biroul Nansen și Înalta Comisie au fost dizolvate și înlocuite de Biroul Înaltului Comisar pentru Refugiați sub Protecția Ligii. Acest lucru a avut loc în momentul când fugeau câteva sute de mii de republicani spanioli în Franța, după eșecul lor de către naționaliști în 1939 în războiul civil spaniol. Refugiați polonezi din Teheran și Iran, s-au adăpostit într-o tabără de evacuare a Crucii Roșii Americane, 1943, conflictul și nesiguranța politică din timpul celui de-al Doilea Război Mondial au născut la un număr masiv de refugiați. În 1943, Administrația Națiunilor Unite pentru Ajutorare și Reabilitare, UNRRA, oferea ajutor zonelor libere de puterile Axei, inclusiv părți din Europa și China.

Până la finalul războiului, Europa avea peste 40 de milioane de refugiați. UNRRA a fost implicată în întoarcerea a peste șapte milioane de refugiați, atunci denumiți în mod standard ca persoane strămutate în țara lor de natală și în renașterea taberelor de persoane strămutate pentru un milion de refugiați care nu au dorit să fie repatriați. După doi ani de la finalul războiului, în jur de 850.000 de oameni încă domiciliau în lagăre din Europa de Vest.

După stabilirea Israelului în 1948, Israelul a fost de acord să deie mai mult de 650.000 de refugiați până în 1950. La finalul anului 1953, peste 250.000 de refugiați erau în Europa, majoritatea dintre ei bătrâni, infirmi, infirmi. După ce armata sovietică au cucerit estul Poloniei de la germani în 1944, sovieticii au menționat determinativ, unilateral o nouă frontieră între Uniunea Sovietică și Polonia în jurul liniei Curzon, în pofida protestelor guvernului polonez aflat la Londra și a prietenilor din vest. A avut loc ulterior Conferința de la Teheran și cea din Ialta în 1945. Deci pe 7 mai 1945 Germania a capitulat, aliații au ocupat o parte a Germaniei, iar declarația de la Berlin din 5 iunie 1945 a stabilit împărțirea nefericită a Germaniei ocupate de

aliați conform Yalta. În ultima perioadă al celui de-al Doilea Război Mondial, în jur de cinci milioane de civili germani din unitățile teritoriale germane ale Prusiei de Est, Pomerania și Silezia au exilat de avansarea Armatei Roșii din est devenind refugiați în Mecklenburg, Brandenburg și Saxonia.

În 1945, polonezii au expulzat silit populația germană rămasă în aceste teritorii. Ulterior aliații s-au reunit la Potsdam pe 17 iulie 1945, puterile ocupante s-au întâlnit cu o situație haotică a refugiaților. Acordul de la Potsdam, ratificat la 2 august 1945, a stabilit granița de vest a Poloniei ca fiind cea din 1937, Acordurile Conferinței de la Berlin expune un sfert din teritoriul Germaniei sub conducerea provizorie poloneză. Conform actului articolul XII a stabilit ca restul societății germane din Polonia, Cehoslovacia și Ungaria să fie deplasați către vest prin Acordurile Conferinței de la Berlin. Ne fiind aprobat de Aliați, aproximativ sute de mii de etnici germani care locuiau în Iugoslavia și România au fost exilați la muncă sclavă în Uniunea Sovietică, în Germania, Austria. Unde s-a expus un transfer istoric de populație, în jur de 15 milioane de germani au fost afectați și aproximativ două milioane au decedat în timpul expulzării populației germane. Între finalul războiului și ridicarea Zidului Berlinului în 1961, undeva 560.000 de refugiați din Germania de Est au exilat în Germania de Vest pentru azil din ocupația sovietică. La fel în același timp milioane de foști indivizi ruși au fost repatriați silit împotriva dorinței lor în URSS. În februarie 1945, la sfârșitul Conferinței de la Ialta, Statele Unite și Regatul Unit au aprobat un Acord de repatriere cu URSS. Aplicabilitatea acestui Acord a dus la repatrierea silită a tuturor sovieticilor, indiferent de voința lor. Când războiul s-a finisat în mai 1945, autoritățile civile britanice și americane au deportat cu ajutorul forțelor sale militare din Europa milioane de foști rezidenți ai URSS, chiar și persoanele care părăsiseră Rusia, operațiunile de repatriere silită au avut loc între 1945- 1947. Refugiați evrei din Europa protestează într-un lagăr specializat din Cipru, în 1947 la finele celui de-al Doilea Război Mondial, în Europa de Vest erau aproximativ 5 milioane de persoane cu statut străin adică din Uniunea Sovietică.

În jur de 3 milioane au fost forțați la muncă în Germania și teritoriile acaparate. Slavii de război sovietici și indivizii din Vlasov au fost introduși sub jurisdicția SMERSH adică moartea spionilor, unde peste 5,7 milioane de prizonieri de război sovietici acaparați de germani, unde 3,5 milioane au murit în slăvie germană până la sfârșitul războiului. Cei care au supraviețuit la returnarea lor în URSS au fost apreciați ca trădători, unde 1,5 milioane de soldați supraviețuitori ai Armatei Roșii închiși de naziști au fost transportați în Gulag. Polonia și Ucraina sovietică au exercitat schimburi de indivizi în urma impunerii unei frontiere polono-sovietice la Curzon în anul 1944. Undeva 2.100.000 de polonezi au fost exilați la vest de graniță, în același timp în jur de 450.000 de ucraineni expulzați la est. Exilarea, separarea populației în Ucraina

sovietică a fost exercitată din septembrie 1944 până în mai 1946, iar 200.000 de ucraineni au exilat în sud-estul Poloniei, între 1944 și 1945. În baza actului elaborat de Comitetului SUA pentru Refugiați în 1995, de la 10 până la 15% adică 7,5 milioane de populație azeră au fost refugiați adică subiecți strămutați silit. Aproximativ erau 228.840 de refugiați din Azerbaidjan, care au exilat din Armenia în 1988, ca urmare a politicii de deportare a Armeniei.

IRO a fost creată la 20 aprilie 1946, ulterior lichidată în 1947. Transferul a fost inițial planificat la începutul anului 1947, dar nu a avut loc până în iulie 1947. Organizația Internațională pentru Refugiați era o instituție temporară a Națiunilor Unite, ONU, care fusese inițiat în 1945, cu mandatul de a termina activitatea UNRRA pe segmentul repatriere a refugiaților europeni, dizolvată în 1952, ca rezultat reinstalarea a aproximativ un milion de refugiați, deci refugiat în acel moment fiind o persoană cu un pașaport Nansen, al doilea element certificat de identitate eliberat de Organizația Internațională pentru Refugiați. Constituția Organizației Internaționale pentru Refugiați realizată de Adunarea Generală a Națiunilor Unite la data de 15 decembrie 1946, unde se specifică domeniul de activitate al agenției. Acest lucru a determinat capersonele de origine etnică germană care au fost exilate sau urmau să fie din țările lor de origine în Germania postbelică, ca indivizi care nu ar fi preocuparea Organizației, din cauza neînțelegerilor dintre aliații occidentali și Uniunea Sovietică, IRO a activat doar în zonele controlate de armatele de ocupație occidentale. Odată cu naștere cazurilor de diasporă și migrație silită, studiul cauzelor acestora a apărut ca un segment interdisciplinar fundamental de cercetare și a dat start la creșterea de la mijlocul până la finalul secolului al XX-lea, adică după al Doilea Război Mondial. Deși au existat contribuții semnificative, în partea a 2 al secolului al XX-lea s-au născut instituții predestinate studiului refugiaților, spre exemplu Asociația pentru Studiarea Problemei Mondiale a Refugiaților, care a fost ca etapă succesoare îndeaproape de creare a Asociației Unite, Înaltul Comisar al Națiunilor pentru Refugiați. Îndeosebi în 1981 al International Migration Review a stabilit studiile despre refugiați ca una istorică, interdisciplinară care se axează pe rezultatele și modelele din experiența refugiaților. Ca urmare a publicării sale, aspectul de creștere a interesului academic care continuă până în prezent.

UNRWA față de alte grupuri de refugiați, ONU a creat o instituție specifică ca Agenția de Ajutorare și Lucrări a ONU pentru Refugiații din Palestina ca urmare a Al-Nakba din 1948, care a dus la o criză periculoasă a refugiaților în partea arabă responsabilă de transfer din 700.000 de refugiați palestinieni. Fiind mărit la cel puțin 5 milioane de refugiați în ultimii 70 de ani. Organizația Națiunilor Unite a stabilit refugiații palestinieni drept indivizi al căror loc normal de reședință a fost Palestina din 1 iunie 1946 – 15 mai 1948, care au fost deposezați de casa, mijloacele de trai ca rezultat a conflictului din 1948, această generație se induce și în statutul de refugiat palestinian. Alt val de refugiați a dat start în 1967, după război în care marea parte a

palestinienilor care locuiau în Gaza și Cisiordania au fost victime ale transferanților. După Națiunilor Unite, refugiații palestinieni se confruntă cu accesul la îngrijire medicală, hrană, apă curată, canalizare, sănătatea mediului, educație și tehnologie. Potrivit raportului, hrana, adăpostul și sănătatea mediului sunt necesitățile de bază ale omului.

Agenția Națiunilor Unite UNRWA se determină pe abordarea acestor litigii pentru a scuti palestinienii de orice rea credință. UNRWA a fost născută ca agenție temporară care va activa ca un mandat umanitar pentru refugiații din Gaza, Cisiordania, Siria, Iordania și Liban. Obligatorietatea pentru asistența sau pentru protecția refugiaților palestinieni au fost expuse inițial de Comisia de Conciliere a Națiunilor Unite pentru Palestina. UNRWA ulterior a dobândit aceste obligațiuni extinzând mandatul de la un simplu ajutor umanitar la dezvoltarea umană prin protecția societății. Comunicarea cu țările natale în care activează UNRWA este foarte primordială, din cauza că mandatul agenției se schimbă în funcție de regiune. Planurile UNRWA este un act care stabilește toate problemele cu care se întâlnesc palestinienii și soluțiile UNRWA de a atenua complexitatea problemelor. Raportul demonstrează că UNRWA se anexează pe asistență alimentară, îngrijire medicală, educație etc. UNRWA a avut succes la constituirea a peste 700 de școli având ca personal peste 500.000 de elevi, 140 de centre de sănătate, 113 centre comunitare pentru femei și a acordat peste 475.000 de împrumuturi. Partea economică a UNRWA se bazează pe donații benevole, fluxul acestor donații duc la îndeplinirea mandatului.

Evoluția societății europene în raport cu refugiații a fost marcată de momente pozitive și negative. Această evoluție a fost influențată de diferite evenimente istorice, contextul politic și social, precum și de schimbările în legislația și politica migratorie. Evoluția societății europene în raport cu refugiații este complexă și continuă să fie subiect de dezbateri și schimbări. Există atât momente pozitive, în care solidaritatea și sprijinul umanitar sunt evidențiate, cât și momente negative, în care problemele legate de discriminare și politici restrictive au avut un impact negativ asupra refugiaților. Eforturile continue pentru a aborda aceste provocări și pentru a asigura protecția și integrarea adecvată a refugiaților sunt esențiale pentru a construi o societate europeană mai inclusivă și mai umană.

Societatea europeană în raport cu refugiații prezintă o diversitate de opinii și atitudini, care pot varia în funcție de țară, regiune și context socio-politic. Gestionarea migrației forțate și a refugiaților este un subiect sensibil și complex, care a generat dezbateri intense în întreaga Europă. Este important de menționat că perspectiva asupra refugiaților în Europa este una complexă și diversificată, iar abordările diferă în funcție de contextul istoric, social și politic al fiecărei țări.

2.2 Protecția internațională a refugiaților în raport cu realitățile actuale

O interpretare corectă a definiției refugiaților ține cont de felul unic în care se experimentează felul de protecție a statului adoptiv. Legislația și reglementările naționale trebuie să țină cont de formele și manifestările particulare ale persecuției suferite îndeosebi la copii. „Majoritatea acestor discuții se concentrează însă asupra statelor care sunt părți la Convenția din 1951, ignorând în totalitate relația dintre regimul internațional al refugiaților – adică normele juridice și instituțiile de sprijin axate pe protecția refugiaților – și nesemnatarii Convenției. În literatura de specialitate, Jones descrie în mod adecvat această stare de lucruri, observând că regimul internațional al refugiaților vede ca o excepție numărul mare de state care nu sunt părți la tratatul său de temelie”⁸¹. Persecuția rudelor, recrutarea minorilor, traficul de copii pentru prostituție, exploatare sexuală, iar mutilarea genitală feminină sunt câteva dintre formele și manifestările de persecuție specifice copilului care pot justifica recunoașterea statutului de refugiat.

Definiția refugiatului, interpretată corect, acoperă revendicările legate de gen, în aceste cazuri persecuția este un element neutru care face parte ca unul dintre motivele Convenției ce oferă statul de refugiat. În alte momente, o cerere de statut de refugiat bazată pe încălcarea normelor religioase poate fi analizată în termeni de religie, opinie politică și/sau apartenență la un anumit grup social. Refugiații nu au doar dreptul la protecție împotriva respingerii. Ei au o serie de alte drepturi în temeiul Convenției din 1951 și al dreptului internațional al drepturilor omului. „Examinând mai îndeaproape practica și interacțiunea dintre actori la nivel global, național și local, putem obține o înțelegere mai profundă și mai nuanțată a interacțiunii dintre dreptul internațional al refugiaților și statele nesemnatare. De o relevanță deosebită pentru un flux de cercetare care se concentrează pe statele nesemnatare este, probabil, literatura care evidențiază modul în care răspândirea normelor implică de obicei procese de socializare și internalizare”⁸².

Unii refugiați li se acordă oficial azil sau sunt relocați și au acces extins la drepturi, adesea la egalitate cu cetățenii din țările gazdă. Unele dintre aceste drepturi se aplică de îndată ce un refugiat sau un solicitant de azil este prezent într-un stat sau întră în alt mod sub jurisdicția acestuia. „Protocolul din 1967 a universalizat în mod oficial definiția refugiatului, așa cum a susținut Hathaway, aceasta a ajutat de fapt sistemul de excludere prin păstrarea – mai degrabă decât eliminarea – a unei definiții limitate, eurocentriste, a condițiilor care ar califica persoanele

⁸¹ Expanding the Frontiers of Refugee Law [online], [accesat:15.07.2023], Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/324131927_Expanding_the_Frontiers_of_Refugee_Law_Developing_a_Broader_Law_of_Asylum_in_the_Middle_East_and_Europe

⁸² European Refugee Law, [online], Disponibil: <https://www.cambridge.org/core/books/abs/global-reach-of-european-refugee-law/introduction-european-refugee-law-and-transnational-evaluation/E5684300EAF2C20FACE29E2452CFC2D>

pentru statutul de refugiat”⁸³. „Refugiații reprezintă o categorie distinctă de străini existenți la un moment dat pe teritoriul unui stat. Statutul de refugiat este guvernat pe plan universal de Convenția din 1951 și de Protocolul din 1967 privind statul refugiaților. Aceste două instrumente juridice internaționale au fost adoptate sub auspiciile Națiunilor Unite și sunt aplicate numai persoanelor care sunt refugiate conform definiției date de Convenție”⁸⁴. În ciuda acestor standarde privind drepturile omului, multe țări restricționează libertatea de mișcare a refugiaților.

„În implementarea acestei sarcini, strategia UNHCR a inclus totul, de la campanii globale de ratificare – cum ar fi campania din 1998 care urmărește să asigure aderarea „universală” la Convenție până în anul 2000 – până la eforturi de lobby mai direcționate făcute față de statele individuale”⁸⁵. „UNHCR consideră că este necesară lărgirea bazei de sprijin de stat pentru aceste instrumente privind refugiații, asigurându-se că protecția acordată refugiaților este mai universală ca sferă, iar sarcinile și responsabilitățile guvernelor sunt distribuite în mod echitabil și aplicate în mod consecvent. Aderarea la Convenția din 1951 și stabilirea unui cadru juridic național ar oferi o bază mai clară pentru ca guvernul Guyanei să ofere refugiaților protecție internațională și un mecanism care să permită implicarea adecvată a organizațiilor internaționale relevante precum ICNUR”⁸⁶. Convenția din 1951 face o apreciere mai constructivă cu privire la o interpretare mai adecvată pentru determinarea statutului de refugiat și a altor nevoi de protecție internațională.

Alți refugiați petrec ani sau chiar zeci de ani în tabere de refugiați sau în așezări informale, atât în zonele rurale, cât și în cele urbane, cu drepturi limitate, fără recunoaștere oficială a statutului lor și puține perspective de soluție durabilă a situației lor. Cu toate acestea, politicile care limitează refugiații în tabere sau restricționează în alt mod rezidența acestora au un impact negativ asupra multor aspecte ale vieții refugiaților, inclusiv accesul acestora la muncă, educație și îngrijire medicală. Mulți refugiați sunt separați de membrii familiei lor ca urmare a persecuției sau în haosul conflictelor și fuga. Acolo unde refugiaților nu li se permite să lucreze sau se confruntă cu bariere practice, cum ar fi permisele de muncă costisitoare, cerințele lingvistice sau nerecunoașterea calificărilor, deseori nu au de ales decât să lucreze în sectorul informal. În acest context, aceștia riscă exploatarea, discriminarea și abuzul, fiind adesea plătiți mai puțin decât cetățenii sau de așteptat să lucreze mai multe ore sau în condiții mai periculoase.

⁸³ „Redundant or Essential? How Politics Shaped the Outcome of the 1967 Protocol” (2007) 19 International Journal of Refugee Law, pag.703, autor E Davies, ISSN: 0953-8186

⁸⁴ PRIVIRE GENERALĂ ASUPRA STATUTULUI DE REFUGIAT ON DREPTUL INTERNAȚIONAL Oxana SEPTELICI, lector, catedra Relații Internaționale și Politică Externă, Academia de Administrare Publică, pag.115

⁸⁵ ICNUR, „UNHCR va face eforturi pentru o ratificare mai largă a convențiilor privind refugiații și apatridia” . [online],[accesat:25.07.2023],Disponibil: <http://www.unhcr.org/news/press/1998/10/3ae6b81138/unhcr-push-wider-ratification-refugee-apatridie-conventions.html>

⁸⁶Prezentare UNHCR [online],[accesat:25.08.2023],Disponibil: <https://uprdoc.ohchr.org/uprweb/downloadfile.aspx?file=EnglishTranslation&filename=1497>

Separarea crește riscurile cu care se confruntă toți membrii familiei, în special femeile și copiii, care, ca urmare, pot fi expuși la violență și exploatare, nu pot să-și asigure protecția și asistența de care au nevoie și, totuși, trebuie să își asume responsabilitatea pentru gospodăriile lor și frații mai mici. Procedura adoptată trebuie să fie atât în concordanță cu protecția internațională a refugiaților și cu obligațiile privind drepturile omului, cât și să țină seama de structura constituțională și administrativă specifică a țării.

UNHCR avînd sediul în Geneva, Elveția, Oficiul Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați a fost fondat la 14 decembrie 1950. Misiunea sa în linii generale este de a proteja și sprijini refugiații la solicitarea unui stat sau a Națiunilor Unite și ajută la expedierea soluții durabile. În exclusivitate toți refugiații din lume sunt sub protecția UNHCR, ca excepție sunt refugiații palestinieni, care au exilat din actualul stat Israel în perioada 1947 și 1949, ca rezultat a războiului din 1948 din Palestina. Acești indivizi sunt ajutați de Agenția Națiunilor Unite pentru Ajutorare și Lucrări, UNRWA. UNHCR trage sub aripa sa protecția și a altor categorii de indivizi strămutați spre exemplu solicitanți de azil, refugiați care s-au transferat în țara de origine binevol, dar care încă solicită ajutor pentru a-și reface viața, societatea civilă locală atinsă direct de mutările mari de refugiați, apatrizii. Agenția este însărcinată să stabilească în mod practic acțiunile internaționale pentru a proteja refugiații și pentru a soluționa litigiile refugiaților la etapa mondială.

Obiectivul său primordial este de realizare în natură a drepturilor indivizilor. Nediscriminarea este un principiu de bază al dreptului internațional și fundamentul tuturor tratatelor privind drepturile omului. Persoanele în vârstă pot fi vizate și din cauza poziției lor, de exemplu ca bătrâni în societate. Tratatul care ar putea să nu atingă nivelul de persecuție pentru adulții mai tineri ar putea face acest lucru pentru persoanele în vârstă din cauza fragilității lor. Genul nu este în mod specific în definiția refugiatului, dar este larg acceptat faptul că poate influența sau dicta tipul de persecuție sau prejudiciu suferit și motivele acestui tratament.

În acest sens, ar fi interesant să se exploreze mai îndeaproape cazurile în care aderarea statelor la Convenția din 1951 părea să fie la orizont, dar circumstanțele au determinat totuși statele să se întoarcă asupra intenției lor de a adera. Un exemplu este Libanul „unde aderarea la Convenție a fost un subiect de „considerare serioasă în țară”, dar unde orice astfel de mișcare s-a oprit brusc în iulie 2006, când conflictul armat dintre Israel și Hezbollah din Liban a crescut tensiunile politice”⁸⁷. Dreptul internațional al drepturilor omului recunoaște familia ca unitatea fundamentală de grup a societății, îndreptățită la protecție din partea societății și a statului.

⁸⁷ „No Country of Asylum: 'Legitimizing' Lebanon's Rejection of the 1951 Refugee Convention' (2017) 29 International Journal of Refugee Law ,autor Maja Janmyr.,pag. 438, ISSN: 0953-8186

Accesul nediscriminatoriu la educație este un drept fundamental al omului și este esențial pentru realizarea altor drepturi

Educația ajută la protejarea copiilor refugiați împotriva analfabetismului, abuzului, exploatarei, muncii copiilor, căsătoriilor timpurii și recrutării armate. Mai mult de jumătate dintre refugiații lumii sunt copii. Cu toate acestea, doar unul din doi urmează școala primară și doar unul din patru merge la școala secundară. „De asemenea, este de interes și rolul jucat de o gamă largă de actori transnaționali și locali – suplimentar față de ICNUR – implicați în aceste procese. O astfel de mobilizare juridică include eforturile organismelor ONU, cum ar fi Comitetul pentru Drepturile Copilului (CRC), Comitetul CEDAW și Comitetul CAT, precum și procese precum Evaluările periodice universale ale Consiliului pentru Drepturile Omului”⁸⁸.

„Consiliul de asociere UE-Liban susține acest parteneriat reînnoit, pe care îl consideră o paradigmă pentru un angajament bilateral nou, adaptat, care include un dialog politic îmbunătățit”⁸⁹. În alte cazuri, actorii locali au fost proeminenți în împingerea către aderare. „Comisia Națională pentru Drepturile Omului din India, de exemplu, a pledat în mod repetat pentru aderarea Indiei și pentru ca guvernul să adopte legislația națională de protecție a refugiaților”⁹⁰. Declarația privind drepturile oamenilor afirmă că toată lumea are nevoie de o conviețuire decentă pentru sănătate și bunăstare, inclusiv la hrană, îmbrăcăminte, locuință și servicii medicale și sociale necesare. Acest lucru este legat de numeroase alte drepturi, la care accesul ar trebui, de asemenea, acordat pe o bază nediscriminatorie și care sunt factori determinanți de bază ai sănătății, cum ar fi accesul la apă potabilă sigură și canalizare adecvată și accesul la educație și informații legate de sănătate.

Sprijinirea inițiativelor de conștientizare în rândul populațiilor de refugiați cu privire la căile de atac disponibile în cazul în care drepturile lor sunt încălcate, inclusiv în cazurile de violență sexuală și bazată pe gen și alte încălcări ale drepturilor femeilor și cu toate acestea, există situații în care refugiații sunt mai predispuși să lucreze în economia informală sau să aibă locuri de muncă nesigure, prost plătite sau să fie șomeri. În astfel de condiții, aceștia ar putea să nu poată contribui la sistemele de asigurări sociale și să beneficieze de prestații sau pensii de șomaj și boală. Această problemă poate afecta în mod disproporționat femeile ale căror responsabilități de îngrijire a copiilor înseamnă că nu au lucrat în afara casei sau ale căror istorice de muncă au fost întrerupte sau care câștigă salarii mai mici decât bărbații. Dreptul internațional al drepturilor omului stă la baza regimului internațional de protecție a refugiaților și

⁸⁸ „Observațiile finale ale Comitetului pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor: Bangladesh”, documentul ONU CEDAW/C/BGD/CO/7, 22 martie 2011, par. 37, 38

⁸⁹ DECIZIA NR. 1/2016 A CONSILIULUI DE ASOCIERE UE LIBAN, [online], [accesat: 24.07.2022] Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016D2368&from=EN>

⁹⁰ Rapoartele anuale UNHRC. [online], [accesat: 25.10.2022] Disponibil: <https://nhrc.nic.in/publications/annual-reports?tid=2894>

oferă un punct de referință important în conceperea sistemelor de protecție a refugiaților de stat. Mecanismele ONU pentru drepturile omului care au fost instituite pentru a proteja drepturile omului ale tuturor sunt instrumente importante pentru îmbunătățirea protecției refugiaților.

UNHCR monitorizează situația refugiaților și a persoanelor strămutate forțat pentru a se asigura că drepturile lor sunt respectate. Agenția prezintă rapoarte periodice și informații actualizate despre situația refugiaților și despre activitățile sale. UNHCR desfășoară evaluări individuale ale cererilor de azil și acordă asistență în cazurile în care refugiații se confruntă cu riscuri deosebite sau cu probleme legate de protecție.

UNHCR lucrează pentru a găsi soluții durabile pentru refugiați, inclusiv repatrierea voluntară în siguranță, integrarea în țările gazdă sau reședința în alte țări. Activitățile UNHCR sunt adaptate la nevoile specifice ale fiecărui context și contribuie la promovarea valorilor umanitare și a respectării drepturilor omului în lume.

„În 1954, Agenția ONU pentru Refugiați a câștigat Premiul Nobel pentru Pace pentru munca sa inovatoare în folosul refugiaților din Europa. Un sfert de secol mai târziu, în 1981, UNHCR a primit premiul din nou pentru ceea ce devenise deja o asistență mondială a refugiaților, având în vedere și obstacolele politice întâmpinate de organizație. UNHCR s-a confruntat cu numeroase crize atât în Africa, cât și în Europa”⁹¹. Soluțiile durabile sunt obținute atunci când refugiații se pot bucura de un statut juridic sigur care le asigură accesul la drepturile lor pe o bază durabilă. Acest lucru poate fi realizat prin repatrierea voluntară în țara de origine a refugiatului, prin stabilirea și integrarea într-o țară de azil la care refugiatul a ajuns spontan sau prin intermediul reînălării organizate.

Agenția ONU pentru Refugiați are o serie de reglementări și orientări care guvernează modul în care își desfășoară activitățile pentru protejarea și asistența refugiaților și persoanelor strămutate forțat. Aceste reglementări și orientări sunt destinate să asigure coerența și calitatea intervențiilor UNHCR în sprijinul celor care au nevoie de protecție și ajutor umanitar. UNHCR emite o serie de ghiduri practice pentru a ajuta statele, organizațiile non-guvernamentale și alți parteneri să înțeleagă și să aplice corect standardele internaționale privind protecția refugiaților. Aceste ghiduri oferă informații detaliate despre drepturile refugiaților și modalități de intervenție. UNHCR dezvoltă și implementează programe de asistență umanitară pentru a răspunde nevoilor imediate ale refugiaților și persoanelor strămutate forțat. Aceste programe includ furnizarea de hrană, apă, adăpost, îngrijire medicală și educație.

Taberele de refugiați sunt locații construite de guverne, Crucea Roșie, de regulă, este menținut aspectul pentru a da cazare, servicii de toate nivelurile, facilități structurale etc.

⁹¹ Istoria UNHCR, [online],[accesat:25.08.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/homepage/despre-noi/istoria-unhcr>

Subiecții pot sta în aceste tabere mult timp, fiind aprovizionați cu hrană, educație și asistență medicală până când va fi necesar până la transferul în țara lor natală.

În acest sens avem diferite tipuri de depalpare a situației refugiaților. Refugiat urban ca termenologie este în fapt acei subiecți care nu sunt sprijiniți de UNHCR dar locuiesc în tabere de refugiați, majoritatea locuind în medii urbane. De aici apar diferite litigii sociale în refugiați, soluțiile durabile fiind un obiectiv. Pornind de la ideologia de statut țară de rezident gazdă, fiind sub protecția temporară a UNHCR, refugiaților li se oferă doar vize de durată care trebuie reînnoite, problema fiind soluționată doar pe o parte. În acest context apare necesitatea de integrare și naturalizare a refugiaților, calificată ca o etapă de naturalizare. Integrarea locală derivă refugiatului dreptul permanent de ședere în țara adoptivă, la fel ca subiect naturalizat. Uterior oferirea oficială a statutului de refugiat de către țara adoptivă. Este imposibil de cuantificat refugiații care s-au acomodat în țara de azil și doar numărul naturalizărilor poate oferi un indiciu, spre exemplu în 2014, Tanzania a oferit cetățenia a peste 160.000 de refugiați, Mexic a naturalizat peste 6.000 de refugiați din Guatemala în 2001. Mai există opțiunea de întoarcere voluntară este atunci când refugiaților în țara lor de origine li se oferă liberul lor arbitru și decizia lor informată, respectând câteva principii a unei societăți democratice. În ultimii ani, o parte sau chiar toată populația de refugiați au avut posibilitatea să se întoarcă în țările natale: de exemplu peste 100.000 de refugiați s-au întors în Republica Congo, refugiați ivorieni s-au întors din Liberia. Anul 2013 a dat bună stare ce ține de guvernele din Kenya și Somalia care au ratificat un acord care ușurează repatrierea refugiaților din Somalia. UNHCR, OIM alimentează cu asistență refugiații care au voința de a se întoarce binevol în țările lor de origine. Majoritatea țărilor dezvoltate dispun de programe de returnare voluntară asistată, pentru cei care au dorință să se întoarcă sau li s-a interzis azilul. Reinstalarea într-o țară terță se stabilește prin exilarea refugiaților din țara în care au solicitat azil într-un stat terț sigur care a dat acord să-i primească. UNHCR o definește ca fiind cea mai puțin preferată dintre soluții.

În anul 2000 Înalțul Comisar al ONU pentru Refugiați a stabilit că reinstalarea nu mai poate fi văzută ca soluția durabilă dar în unele cazuri poate fi singura soluție pentru refugiați. Un alt aspect este persoana strămutată în interior în acest sens ca instrument a fost stabilit ca mandatarul ICNUR să i se extindă treptat competențele pentru a include elementele de protejare și furnizare de asistență umanitară indivizilor strămutate în interior. Fiind civilii care au fost siliți să-și părăsească locuințele, dar care nu au ajuns într-o țară terță. Statele Unite în virtutea tuturor circumstanțelor a stabilit o termenologie mai specifică a refugiatului definită în Legea privind Imigrația Naționalității.

„Convenția din 1951 a fost scrisă în primul rând de europeni despre europeni; într-adevăr, o critică frecventă a documentului este că este prea eurocentric. Cu toate acestea, Europa de Vest apare acum printre regiunile cele mai puțin angajate față de bazele umanitare originale ale Convenției. Acest lucru este evidențiat de interpretările restrictive ale normelor legale, de control adoptate de actorii guvernamentali, punerea în aplicare a măsurilor de descurajare dure politici de vize, amenzi ale transportatorilor, detenție și sprijinul financiar redus pentru programele internaționale de ajutor pentru refugiați. În scopul familiarizării refugiaților cu procesul politic în țara de azil durabil și facilitarea reprezentării refugiaților și participarea în afacerile publice locale ”⁹².

„În țări precum Japonia și Republica Coreea, solicitanții de azil nu au acces deplin la proceduri echitabile și în timp util de stabilire a statutului de refugiat și, după cum a observat Nah, aceste țări „tind să ofere protecție doar ca o chestiune de discreție și acțiune umanitară. mai degrabă decât ca o chestiune de responsabilitate sau obligație ”⁹³. Pentru a se oferi statutul de refugiat, o persoană trebuie să treacă procedura de azil. În momentul când persoanei strămutate i se dă statutul de refugiat, ea deține anumite drepturi, așa cum s-a stabilit în Convenția privind refugiații din 1951. Nu toate statele au ratificat actul dat, unele țări nu dețin de o procedură legală pentru adoptarea solicitanților de azil.

Un solicitant de azil este individul strămutat prin solicitarea protecției a statului în care a exilat, precum și dreptul de a rămâne în această stat. Azilul este un segment care include aleatoriu forme de protecție ca scut, solicitantul de azil i se acordă fie statutul de refugiat, ori o formă complementară de protecție și poate rămâne în țară .

Refugiații nu trebuie să solicite azil la intrarea în țările terțe, deoarece au trecut deja prin etapa de determinare a statutului de refugiat al UNHCR în timp ce se adăposteau în prima țară de azil și acest element este de obicei acceptat de țările date. Pentru a se oferi statutul de refugiat, un individ strămutat trebuie să treacă printr-o etapă de determinare a statutului de refugiat, care este coordonat de guvernul țării de azil sau de ICNUR și se menține pe legislația internațională sau națională. Nu există interpretări concrete ale elementelor din Convenția privind refugiații din 1951 , statele le pot interpreta aleatoriu .

„În 2013, Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați a activat în peste 50 de țări și le-a conlucrat în paralel , împreună cu guvernele din alte 20 de state, ceea ce l-a determinat la al doilea organism RSD . Înalțul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați următoarea sa etapă a fost elaborarea unui set de orientări scrise în Manualul și Ghidul privind procedurile și

⁹² POZITIA PRIVIND INTEGRAREA REFUGIATILOR IN EUROPA Septembrie 1999,pag.13

⁹³ „Japan and International Refugee Protection Norms: Explaining Non-Compliance” (2015) 24 Asian and Pacific Migration Journal ,autor Andrew Wolman,,pag 409.

criteriile pentru determinarea statutului de refugiat pentru a stabili ce subiecți sunt eligibili pentru statutul de refugiat. Guvernele pot respinge intervențiile UNHCR pe fondul pretențiilor că refugiații și azilul intră în domeniul de aplicare al securității naționale și, prin urmare, sunt expresii ale suveranității statului”⁹⁴.

Rolul Parlamentului European în abordarea litigiilor refugiaților este primordială la deciziilor statelor membre în acest sens. Parlamentul European a menținut mereu cu fermitate un sistem european de azil, în cadrul angajamentului juridic ale Uniunii aprobat. Rezoluția din 2016 care face trimitere la situația din Mediterana și la nevoia unei abordări mondiale a migrației și refugiaților la nivelul UE oferă un tablou a principalelor preocupări ale Parlamentului în segmentul azilului. Refugiatul în cadrul dreptului internațional este o problemă complexă, iar prisma realităților dure arată provocările și dificultățile cu care se confruntă refugiații în căutarea protecției și asistenței.

Crizele de refugiați pot duce la supraaglomerarea taberelor de refugiați, unde condițiile de trai pot fi insalubre și neadecvate pentru nevoile umane de bază. Abordarea acestor probleme necesită eforturi coordonate la nivel internațional și național pentru a asigura protecția și sprijinul adecvat pentru cei care au fost nevoiți să-și părăsească casele și comunitățile în căutarea unui loc sigur. Respectarea principiilor dreptului internațional privind protecția refugiaților, precum și promovarea solidarității și umanismului în gestionarea migrației forțate sunt esențiale pentru a depăși aceste realități dure și pentru a asigura drepturile și bunăstarea refugiaților.

UNHCR desfășoară o gamă largă de activități pentru a proteja și asista refugiații și persoanele strămutate forțat în întreaga lume. Aceste activități sunt menite să ofere sprijin umanitar, să asigure protecția juridică a drepturilor lor și să lucreze pentru soluții durabile la situațiile în care se află. Furnizează asistență umanitară esențială, cum ar fi hrană, apă, adăpost, îngrijire medicală și educație, refugiaților și celor strămutați forțat în situații de urgență sau crize umanitare. Agenția lucrează pentru a asigura că nevoile de bază ale acestor persoane sunt îndeplinite. Agenția asigură protecția juridică a refugiaților, inclusiv prin oferirea de asistență pentru solicitarea de azil și prin monitorizarea respectării drepturilor lor în conformitate cu normele internaționale. Refugiații se confruntă cu realități dure și dificultăți semnificative în timpul migrației lor forțate și după ce ajung în țările de adăpost. Aceștia se confruntă cu numeroase provocări și obstacole care le afectează viața și bunăstarea. Problema refugiaților este adesea subiectul dezbaterilor politice și legale în diferite țări europene, unde sunt puse în balanță interesele naționale, valorile umanitare și politicile privind migrația.

⁹⁴ „Statutul refugiaților în India: ambiguitate strategică” în Ranabir Samaddar (ed.), Refugiați și stat: practici de azil și îngrijire în India, anul 1947–2000 ,pag.15-50 , ISBN-13: 9780761997290

2.3 Azilul formă de protecție juridică a refugiaților în Republica Moldova, UE

Refugiații sunt subiecții care exilează de la război, iar azilul este un colac de salvare unde procedura de azil ar trebui să respecte în toate etapele confidențialitatea tuturor aspectelor unei cereri de azil, inclusiv faptul existenței unei astfel de cereri. Asigurarea confidențialității este esențială pentru crearea unui mediu de securitate și încredere care să conducă la dezvăluirea tuturor informațiilor relevante referitoare la reclamație, așa cum este necesar pentru evaluarea corectă și exactă a acesteia. Asigurarea confidențialității refugiaților este esențială pentru protejarea drepturilor și securității acestora.

Refugiații provin ca rezultat al persecuției sau amenințărilor grave la adresa vieții iar dezvăluirea informațiilor personale poate pune în pericol atât solicitantul de azil, cât și membrii familiei sale. Când refugiații solicită azil, autoritățile trebuie să ofere interviuri confidențiale în care solicitanții pot povesti detaliat motivele pentru care au cerut protecție. Acest lucru trebuie să se facă într-un mediu sigur și confidențial, fără prezența unor persoane care ar putea pune în pericol confidențialitatea. Refugiaților li se trebuie să li se ofere acces la avocați sau consilieri juridici care pot reprezenta și sfătui în mod confidențial. Informațiile personale ale refugiaților, inclusiv datele lor de identificare, trebuie să fie protejate și stocate într-un mod sigur pentru a preveni accesul neautorizat sau scurgerile de informații. Refugiaților li se pot oferi adăposturi sigure în centre pentru refugiați sau în alte locații unde să poată sta în siguranță în timpul procedurilor de azil. Aceste locații ar trebui să fie protejate de privirile curioase și să ofere intimitate. Refugiaților li se pot furniza informații cu privire la importanța păstrării confidențialității și la drepturile lor în acest sens. Aceasta îi poate ajuta să înțeleagă de ce este important să-și protejeze informațiile personale.

Asigurarea confidențialității refugiaților este o componentă esențială a procesului de azil și a protecției lor în general. Aceasta permite refugiaților să-și facă cunoscute temerile și situațiile fără teama de represalii și contribuie la asigurarea procesului corect și echitabil de evaluare a cererilor de azil. Principiile de protecție a datelor și standardele legislației privind drepturile omului impun ca datele personale sensibile să fie păstrate confidențiale și să nu poată fi dezvăluite unor terți decât dacă persoana în cauză și-a dat consimțământul informat. Orice astfel de dezvăluire ar trebui să fie necesară și proporțională cu un scop specific și legitim.

Ca regulă generală, statele ar trebui, prin urmare, să se abțină de la dezvăluirea autorităților unui alt stat orice informații despre statutul unei persoane, fie că este solicitant azil sau refugiat, cu excepția cazului în care persoana în cauză și-a dat consimțământul expres pentru partajarea acestor informații. „În Republica Moldova există o direcție specială cu animă reglementări procedurală cu privire la azil. Direcția azil și integrare: a) înregistrează cererile solicitanților de

azil, îi interviează, colectează datele și probele necesare completării dosarului la fiecare cerere de azil;b) realizează măsurile de protecție și de asistență oferite solicitanților de azil și beneficiarilor unei forme de protecție;c) propune înființarea, la necesitate, a centrelor de cazare și administrează aceste centre”⁹⁵.

Refugiații sunt asigurați de dreptul internațional, pe când reglementarea se elaborează de către state gazdă, în baza legilor naționale și procese în materia practică. UE îndrumă statele membre la o dezvoltare mai facilă de integrare asortată cu egalitatea socială a minorilor refugiați. Partajarea adecvată a unor date cu caracter personal poate ajuta statele să combată fraudă, să abordeze mișcările neregulate ale refugiaților și solicitanților de azil și să identifice pe cei care nu au dreptul la protecție internațională, atâta timp cât acest lucru este în conformitate cu principiile de protecție a datelor și obligațiile internaționale ale drepturilor omului. Trebuie reținut, totuși, că acest lucru îi expune pe solicitanții de azil la o probabilitate mai mare de suspiciune penală decât alții din populație, ceea ce poate încălca principiul nediscriminării. Ar putea, de asemenea, să alimenteze percepții greșite despre legăturile dintre azil și criminalitate și să alimenteze xenofobia și intoleranța. Acest lucru poate fi contraproductiv în ceea ce privește gestionarea tensiunilor sociale. Toți solicitanții de azil, indiferent de modul în care ajung în jurisdicția unui stat, ar trebui să aibă acces la proceduri de soluționare a cererii lor care sunt echitabile, nediscriminatorii și adecvate naturii cererii lor.

Responsabilitatea principală pentru acordarea protecției internaționale revine statului în care se solicită azil. Solicitanții de azil și refugiații ar trebui, de obicei, să fie procesați și să li se asigure protecție pe teritoriul statului în care au sosit sau care are jurisdicție asupra lor. O astfel de etapă poate fi utilizată pentru a determina dacă un alt stat este responsabil pentru examinarea fondului unei cereri. Politica în materie de azil se referă la setul de reguli, regulamente și orientări stabilite de un stat pentru a gestiona solicitările de azil din partea persoanelor care fug din țările lor de origine din cauza persecuției, conflictelor sau altor riscuri grave. „Problemele se agravează uneori atunci când tinerii refugiați împlinesc 18 ani și rețelele de sprijin pe care s-au bazat până atunci dispar peste noapte”⁹⁶.

Tinerii refugiați sunt un grup vulnerabil care se confruntă cu numeroase provocări și obstacole în timpul procesului lor de migrație și adaptare în țara de destinație. Tinerii refugiați au trecut adesea prin traume majore, cum ar fi pierderea familiilor, separarea de cei dragi sau experiențe de violență și persecuție în țara de origine. Stresul și traumele pot avea un impact

⁹⁵ Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova, Articolul 5. Atribuțiile Direcției refugiați. [online],[accesat:01.11.2023]Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro

⁹⁶ Facilitarea integrării refugiaților și a migrantilor în Europa , [online],[accesat:01.12.2023]. Disponibil: https://europa.eu/youth/get-involved/your-rights-and-inclusion/situation-migrants-and-refugees-europe_ro

semnificativ asupra sănătății lor mentale și emoționale. Tinerii refugiați trebuie să se adapteze la o cultură și la o limbă străină, ceea ce poate fi un proces dificil.

Sprijinul în dezvoltarea abilităților lingvistice și în înțelegerea culturii gazdă este esențial pentru integrarea lor. Asigurarea unui sprijin adecvat și a oportunităților de dezvoltare personală și profesională este esențială pentru a ajuta tinerii refugiați să-și construiască un viitor mai bun în țara lor de destinație. În timp ce aderarea la instrumentele internaționale și regionale relevante poate oferi un indicator al existenței unei protecții și respectarea drepturilor, practica efectivă a statelor și respectarea consecventă a obligațiilor lor ar trebui să fie decisive pentru a determina disponibilitatea unei astfel de protecție. Principiile cooperării internaționale, solidarității și împărțirii responsabilităților între state pot cere ca statul să recunoască și să ofere protecție refugiaților care se deplasează mai departe din alte state care sunt supuse tensiunii, în special în cazul în care un stat anterior se confruntă cu un aflux pe scară largă care îi provoacă capacitatea. pentru a primi sau proteja refugiații. Intențiile solicitantului de azil cu privire la țara în care dorește să solicite și să se bucure de protecție ar trebui, pe cât posibil, să fie luate în considerare. Aderarea la instrumentele internaționale și regionale relevante poate oferi un indicator al existenței unei protecții și respectarea drepturilor, practica reală a statelor, inclusiv stabilirea și implementarea acestora de proceduri de azil echitabile și eficiente, precum și respectarea consecventă a obligațiilor lor, ar trebui să fie decisive pentru determinarea disponibilității unei astfel de protecție.

Un solicitant de azil trebuie să aibă, de asemenea, posibilitatea în cadrul procedurii de a respinge prezumția de siguranță și că va putea accesa proceduri de azil echitabile și eficiente sau va putea primi protecție, dacă este necesar, în funcție de circumstanțele sale particulare. Examinarea cererilor de statut de refugiat ar trebui să fie în prima etapă un interviu personal cu un funcționar calificat și imparțial în fața factorilor de decizie ai autorității responsabile cu stabilirea cererilor de azil în primă instanță. Toți solicitanții de azil adulți ar trebui să primească un interviu, nu doar solicitantul principal, deoarece soțul sau alți membri ai familiei pot avea motive independente care îi califică pentru azil. Dacă un interviu inițial este efectuat de un oficial de frontieră, ar trebui să existe o cerință ca un solicitant de azil să nu fie respins sau refuzat admiterea fără trimitere la autoritatea centrală și ca el sau ea să aibă posibilitatea de a solicita personal în fața autorității centrale. În cazuri vădit bine întemeiate, un interviu poate să nu fie întotdeauna necesar atunci când se așteaptă o decizie pozitivă. Solicitantului de azil ar trebui să i se acorde asistența, timpul și facilitățile necesare pentru pregătirea și depunerea cererii sale cât mai curând posibil.

Aceasta include accesul la un interpret, dacă este necesar, consiliere și reprezentare juridică și alte aspecte. Dacă să facem referire la Republica Moldova este primordial o cooperare mondială pe acest subiect pentru a gestiona fluxul de refugiați, în acest sens avem art.8 din legea 270. Republica Moldova a fost implicată în eforturile internaționale pentru a oferi ajutor și protecție refugiaților, deși numărul refugiaților care ajung în Moldova este relativ mic în comparație cu alte țări europene. Republica Moldova are în vigoare un cadru legal pentru acordarea de azil și protecție refugiaților. Acest cadru este în conformitate cu normele și standardele internaționale privind drepturile refugiaților.

„Republica Moldova se confruntă cu resurse limitate și cu propriile provocări economice și sociale. De aceea, sprijinul internațional și cooperarea cu organizațiile internaționale sunt cruciale pentru asigurarea protecției și asistenței adecvate pentru refugiați în Moldova. Republica Moldova cooperează cu alte state și cu organizații internaționale în vederea soluționării problemelor de azil”⁹⁷. Această cooperare are ca scop abordarea comună a provocărilor legate de migrație și asigurarea protecției și asistenței adecvate pentru persoanele care solicită azil în țară. Solicitanții de azil au fost recunoscuți de Curtea Europeană a Drepturilor Omului ca un grup de populație deosebit de defavorizat și vulnerabil, care are nevoie de protecție specială. Printre aceștia se numără solicitanții de azil care au vulnerabilități suplimentare ca urmare a vârstei, sexului sau a altor caracteristici, sau a experiențelor lor traumatice în țara de origine sau în cursul zborului, sau ca urmare a unei combinații a acestor factori.

Republica Moldova poate participa la acorduri și inițiative regionale care abordează problemele legate de migrație și azil. Aceste acorduri pot viza cooperarea între mai multe state pentru a îmbunătăți gestionarea migrației și a oferi protecție refugiaților. Prin intermediul cooperării internaționale, Republica Moldova poate dezvolta strategii și planuri pentru gestionarea fluxurilor de refugiați și migranți într-un mod sigur și uman. Republica Moldova poate participa la dialoguri și conferințe internaționale privind migrația și azilul, unde poate împărtăși experiențe și bune practici și poate învăța de la alte state cu experiență în gestionarea problemelor legate de refugiați.

Cooperarea cu alte state și cu organizații internaționale în domeniul azilului este esențială pentru a asigura că persoanele care solicită protecție beneficiază de tratament corect și de protecție adecvată în conformitate cu standardele internaționale. Bărbații și femeile solicitanți de azil au acces egal la procedurile de azil și că statele pot identifica cu exactitate nevoile de protecție internațională, statele trebuie să se asigure că procedurile de azil sunt sensibile la gen.

⁹⁷ Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova, Articolul 8. Cooperarea internațională. [online], [accesat: 01.12.2022] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro

Autoritatea de azil ar trebui să prevadă, de asemenea, ca femeile solicitante de azil să fie intervievate separat, fără prezența membrilor familiei de sex masculin. Abilitățile de interviu sensibile la gen și cultural sunt cheia pentru a permite dezvoltarea, identificarea persecuției și asigurarea unei evaluări precise a unor astfel de afirmații. În cazul în care unui solicitant principal i se acordă protecție de refugiat, altor membri ai familiei nucleare și persoanelor aflate în întreținere ar trebui, în principiu, să li se acorde același statut, în interesul păstrării unității familiale a refugiatului recunoscut. Faptul că un solicitant principal este exclus de la protecția refugiaților nu afectează dreptul membrilor familiei de a li se evalua în mod independent cererile în funcție de propriile merite.

Comisia Europeană acordă suport statelor membre ale UE în momentele de integrare a refugiaților în sistemele lor de educație. Proiectele are trei segmente pentru educație: integrarea refugiaților nou-sosiți în învățământ, împiedicarea rezultatelor școlare slabe în rândul refugiaților, prevenirea izolării sociale prin promovarea dialogului. Asigurarea refugiaților cu un minim de ședere legală, dacă nu de reședință permanentă, este o măsură legitimă și necesară pentru a permite unui stat să-și pună în aplicare obligațiile în temeiul Convenției din 1951 și pentru a permite refugiaților să se bucure de drepturile la care au dreptul în temeiul Convenției. Un statut de rezidență sigur este, de asemenea, una dintre cele mai eficiente măsuri pe care statele le pot adopta pentru a facilita integrarea refugiaților, perspectivele acestora de a-și stabili un cămin definitiv și permanent și de a-și asuma rolul de membri deplin și egali ai societății. În cazul în care statele decid în temeiul legislației să prevadă un statut limitat în timp care poate fi reînnoit, statutul de rezidență legal acordat refugiaților la recunoaștere ar trebui să fie compatibil cu forma de rezidență necesară în cele din urmă pentru naturalizare. Aceasta înseamnă că, dacă refugiaților recunoscuți nu li se acordă rezidență permanentă, ar trebui să li se acorde cel puțin un statut care să le permită să solicite rezidență permanentă înainte de a solicita naturalizarea.

„În Republica Moldova, azilul un subiect juridic prin intermediul căruia țara oferă protecție, prin oferirea statutului de refugiat. În general, refugiații sau persoanele care doresc să solicite azil politic trebuie să depună cererile lor la birourile desemnate sau la autoritățile responsabile cu gestionarea azilului și migrației. Solicitanții sunt supuși unor proceduri de evaluare a cererii, în care li se cere să prezinte motivele pentru care consideră că au nevoie de protecție și să furnizeze dovezi și informații relevante pentru susținerea solicitării lor. Președintele Republicii Moldova poate să nu fie direct implicat în aceste proceduri, dar este autoritatea competentă care poate emite decizia finală în anumite circumstanțe. Republica Moldova, cererile de azil politic trebuie să fie depuse și evaluate de către autoritățile competente în domeniul migrației și azilului, în conformitate cu procedurile și reglementările legale

existente. Condițiile, regulile și temeiurile de acordare a azilului politic categoriilor de persoane specificate la alin.(1) sînt stabilite prin decret al Președintelui Republicii Moldova”⁹⁸.

Procedurile și reglementările legale referitoare la refugiați variază de la o țară la alta, dar există unele principii și standarde internaționale care sunt recunoscute la nivel global și care formează baza legislației privind refugiații. Persoanele care solicită azil sau care au nevoie de protecție ca refugiați trebuie să se consulte cu autoritățile competente din țara de primire pentru a înțelege specificul procedurilor și a drepturilor lor. Statele părți la Convenția din 1951 sunt obligate să elibereze acte de identitate oricărui refugiat de pe teritoriul lor. Eliberarea documentelor de identitate refugiaților care să le ateste statutul le permite acestora să acceseze alte servicii și drepturi și îi poate ajuta să-i protejeze de hărțuire și respingere. O astfel de documentație ar trebui eliberată tuturor refugiaților adulți și copiilor refugiați separați și neînsoțiți, datorită protecției și accesului la drepturile pe care le oferă.

Eliberarea a ceea ce sunt cunoscute sub numele de documente de călătorie ale Convenției refugiaților îi ajută pe aceștia să își exercite dreptul fundamental de a părăsi orice țară, inclusiv țara gazdă. Nu înseamnă că naționalitatea i-a fost acordată unui refugiat, acest lucru le permit să călătorească în alte țări, inclusiv pentru a studia, a găsi un loc de muncă, asistență medicală sau reinstalare. Statele eliberează documente sau certificate refugiaților care nu pot să le obțină de la autoritățile lor naționale. Orice taxe percepute trebuie să fie moderate și proporționale cu cele percepute de cetățeni pentru servicii similare. Înregistrarea la timp a nașterilor, căsătoriilor și divorțurilor și eliberarea documentelor asociate pot fi deosebit de importante pentru drepturile femeilor și copiilor refugiați.

În Republica Moldova, protecția refugiaților și a altor persoane care au nevoie de protecție internațională este reglementată de legislația și politicile naționale, precum și de angajamentul față de standardele și tratatele internaționale relevante. Legea cu privire la statutul refugiatului din Republica Moldova reglementează procedurile de acordare a statutului de refugiat, precum și drepturile și obligațiile refugiaților în țară.

Republica Moldova are proceduri stabilite pentru depunerea, evaluarea și soluționarea cererilor de azil. Aceste proceduri sunt menite să asigure că solicitările de azil sunt evaluate în mod corect și că refugiaților li se acordă protecția corespunzătoare în conformitate cu normele internaționale. Legea privind statutul refugiatului poate prevedea, de asemenea, acordarea protecției subsidiare pentru persoanele care nu îndeplinesc criteriile pentru refugiați, dar care se confruntă cu riscuri grave în țara lor de origine.

⁹⁸ Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova, Conform Articolul 27. Azilul politic. [online],[accesat:01.12.2022]Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro

Refugiații care beneficiază de protecție în Republica Moldova au dreptul la adăpost, muncă, educație, asistență medicală și alte drepturi fundamentale, în conformitate cu standardele internaționale. Republica Moldova poate implementa programe și politici pentru integrarea refugiaților în societatea gazdă, inclusiv prin furnizarea de suport pentru învățarea limbii, accesul la educație și la piața muncii.

Protecția refugiaților în Republica Moldova este reglementată de legislația națională și de angajamentul țării față de tratatele și convențiile internaționale relevante. Republica Moldova are o lege dedicată protecției refugiaților, care reglementează procedurile de acordare a statutului de refugiat și drepturile și obligațiile refugiaților în țară. Această lege stabilește definiția refugiatului și criteriile pentru acordarea statutului de refugiat. Autoritățile din Republica Moldova monitorizează și raportează situația refugiaților în conformitate cu angajamentele internaționale și pentru a asigura respectarea drepturilor acestora. Scopul este să asigure că persoanele care fug din cauza persecuției sau amenințărilor grave în țara lor de origine primesc protecție și asistență corespunzătoare în țară. „În Republica Moldova se acordă patru forme de protecție: 1. statutul de refugiat 2. Protecția umanitară se acordă pe o perioadă de 1 an de zile. 3. Protecția temporară se acordă pe o perioadă de un an. 4. azilul politic ”⁹⁹. Aceste forme de protecție sunt acordate în conformitate cu normele și standardele internaționale relevante și au scopul de a asigura protecția și asistența persoanelor aflate în nevoie.

Milioane de refugiați din întreaga lume nu își doresc altceva decât să se poată întoarce acasă. Repatrierea voluntară în siguranță și demnitate necesită angajamentul deplin al țării de origine de a-și reintegra propriii oameni și de a se asigura că protecția națională este restabilită în mod eficient pentru aceștia. De asemenea, necesită sprijinul comunității internaționale, pentru a se asigura că cei care iau decizia de a se întoarce acasă își pot reconstrui viața într-un mediu stabil. Acesta este mai ales cazul când refugiații se întorc în țări care ies din conflict și în care statul de drept este fragil. Statele și comunitatea internațională au interesul să se asigure că repatrierea este atât voluntară, cât și efectuată în siguranță și demnitate, cu suficientă protecție și asistență oferite în timpul procesului de repatriere și după returnare. Este mai probabil ca întoarcerea să fie sustenabilă dacă este susținută de măsuri de reabilitare și dezvoltare care să sprijine instituțiile naționale responsabile de reintegrare și restabilirea statului de drept.

„Un compartiment de o deosebită importanță îl constituie drepturile solicitanților de azil, expus în Republica Moldova prin legea 270 din 18.12.2008, acestea fiind, de a nu fi returnat sau

⁹⁹ Inspectoratul General pentru Migrație, Informație generală, Azil. [online],[accesat:01.02.2023],Disponibil:

<http://bma.gov.md/ro/content/azilul-informa%C8%9Bie-general%C4%83>

expulzat până la soluționarea cererii sale de azil; de a ședea în Republica Moldova până la expirarea unui termen de 15 zile de la data rămânerii irevocabile a deciziei privind respingerea cererii, cu excepția situației în care cererea de azil a fost respinsă în procedură accelerată, caz în care străinul trebuie să părăsească Republica Moldova la data rămânerii irevocabile a deciziei privind respingerea cererii”¹⁰⁰.

„Solicitanții de azil în Republica Moldova au anumite drepturi care sunt protejate de legislația națională și de angajamentele internaționale ale țării. Aceste drepturi sunt concepute pentru a asigura tratamentul corect, protecția și asistența adecvată a persoanelor care cer azil în Republica Moldova. În afară de drepturi, refugiații au și obligații expuse în Republica Moldova prin legea 270 din 18.12.2008, acestea fiind „să prezinte toate elementele relevante ale cererii sale de azil: declarații și toate documentele existente, indicând identitatea și cetățenia sa, țările și locurile de reședință anterioare, cererile anterioare de azil, rutele de transit”¹⁰¹. Obiectivul politicii Uniunii în sfera azilului este de a emite statutul corespunzător oricărui subiect al unei țări terțe care dorește protecția internațională într-unul dintre țările sale, de a menține respectarea principiului integrării. Integrarea este un proces complex și gradual, cu dimensiuni juridice, economice, sociale și culturale distincte, dar interconectate.

Integrarea este facilitată atunci când refugiații sunt capabili să folosească serviciile și sistemele naționale. Acest lucru îi ajută să înțeleagă și să se adapteze la normele locale și încurajează conexiuni sociale și culturale mai mari. Fundamentul tuturor soluțiilor durabile este includerea refugiaților în sistemele și serviciile naționale. Asigurarea că autoritățile locale și societatea civilă sunt pregătite să extindă și să adapteze serviciile și sistemele noilor veniți și la nevoile specifice pe care le-ar putea avea, este o sarcină importantă pentru instituțiile naționale de coordonare și formare. Chiar dacă calitatea serviciilor este limitată la început, câștigul potențial atât pentru refugiați, cât și pentru comunitățile gazdă în investițiile în sistemele statului gazdă, mai degrabă decât în construirea unor paralele, poate fi semnificativ. Colaborarea între autoritățile locale și societatea civilă este esențială pentru a asigura că refugiații primesc protecție și sprijin adecvat și pentru a promova integrarea lor în societatea de primire. „În acest scop, Uniunea face eforturi pentru a crea un sistem european comun de azil. Temei juridic-Articolul 67 alineatul (2) și articolele 78 și 80 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE); articolul 18 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene ”¹⁰².

¹⁰⁰ Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova, Conform Articolul 28. Azilul politic [online], [accesat: 01.12.2022], Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro

¹⁰¹ Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova, Conform Articolul 31. Azilul politic [online], [accesat: 01.12.2022], Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro

¹⁰² Politica în domeniul azilului. [online], [accesat: 22.08.2022] Disponibil: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/151/politica-in-domeniul-azilului>

Integrarea poate fi mai ușoară atunci când refugiații au legături etnice, culturale sau lingvistice cu comunitatea gazdă, dar acestea nu ar trebui să fie cerințe. Provocarea de a ajuta refugiații să devină membri pe deplin participanți și contribuitori ai societății implică autorități la toate nivelurile, precum și mulți alți actori. Acestea includ agenții de locuințe și angajare, școli, furnizori de servicii medicale, mass-media, ONG-uri, angajatori, sindicate, cluburi sportive, instituții religioase. Rezolvarea situațiilor prelungite de refugiați este un proces complex care necesită voință politică clară din toate părțile. Fiecare situație este unică. În unele, accentul se va pune pe abordarea cauzelor fuga și crearea cadrului normativ și instituțional necesar pentru realizarea dreptății și păcii în țara de origine a refugiaților. În astfel de cazuri, repatrierea voluntară poate fi considerată soluția principală. În altele, unde soluționarea cauzelor subiacente ale zborului pare puțin probabilă, căutarea de soluții se poate concentra pe integrarea locală și reinstalarea în țări terțe. Cu toate acestea, în cele mai multe cazuri, vor fi necesare abordări cuprinzătoare care să încorporeze o combinație a tuturor celor trei soluții durabile, împreună cu cooperarea guvernelor țărilor de origine, azil și relocare, precum și din partea refugiaților, a actorilor de dezvoltare, a comunităților gazdă și a altora.

O situație prelungită a refugiaților este aceea în care refugiații trăiesc în ceea ce poate fi cel mai bine descris ca o stare nedefinită de limb. Este posibil ca viața lor să nu fie în pericol, dar drepturile lor de bază și nevoile economice, sociale și psihologice esențiale rămân neîmplinite. Refugiații aflați în această situație sunt adesea în imposibilitatea de a ajunge la autosuficiență și rămân dependenți de ajutorul umanitar. „În Republica Moldova există proceduri în raport cu solicitantii de azil reglementate prin legea nr.270 din 2008 la procedura ordinară, conform articolul 58. Articolul 61 relatează că deciziile Direcției azil și integrare privind cererile de azil pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ fără respectarea vreunei proceduri prealabile”¹⁰³.

Mulți refugiați trăiesc în situații de incertitudine de mulți ani, nu au voie să se integreze în țările lor de azil sau chiar să se bucure de libertatea de mișcare în acele țări și nici nu pot să se întoarcă acasă în siguranță. Acest lucru are un impact foarte negativ asupra bunăstării fizice și psihologice a refugiaților. Situațiile prelungite ale refugiaților impun, de asemenea, sarcini considerabile țărilor gazdă, în special celor cu resurse limitate. Asigurarea cooperării și coordonării eficiente între autoritățile locale și societatea civilă privind fluxul de refugiați este crucială pentru gestionarea eficientă a situației refugiaților și pentru promovarea integrării lor în comunitatea de primire. Autoritățile locale pot dezvolta parteneriate și colaborări cu organizații neguvernamentale, grupuri comunitare și alte organizații relevante din societatea civilă. Aceste

¹⁰³ legea nr.270 din 2008 Capitolul VI PROCEDURA DE EXAMINARE A CERERII DE AZIL[online],[accesat:01.12.2023],Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro

parteneriate pot facilita schimbul de informații, resurse și expertiză. Organizarea periodică a forumurilor de dialog între autoritățile locale și organizațiile societății civile poate permite părților să discute deschis problemele și preocupările legate de refugiați și să dezvolte strategii comune pentru abordarea acestor probleme. Autoritățile locale și organizațiile societății civile pot colabora pentru a dezvolta și implementa proiecte comune care să promoveze integrarea refugiaților în comunitate, cum ar fi programe de învățare a limbii sau proiecte culturale.

Autoritățile locale pot oferi sprijin logistic și financiar pentru proiectele și inițiativele societății civile care vizează refugiații. Acest sprijin poate include facilitarea accesului la resurse și finanțare pentru activități comunitare. Subiect de primă importanță este activitatea consiliului dar și să informeze parlamentul UE în ceea ce tine de materia de azil. Tratatul de la Amsterdam a emis o posibilitate la elaborarea unor acte legislative în materia azilului, printr-un pilon instituțional deosebit, la fel prevede, că după încheierea unei prim etape de cinci ani. Una dintre cele mai importante probleme legate de refugiați este protejarea și asigurarea bunăstării acestora în timpul migrației forțate și în țara de primire.

Asigurarea accesului la adăpost, hrană, apă potabilă, asistență medicală și sprijin psihologic este esențială în timpul migrației și în taberele de refugiați. Sprijinul pentru integrarea refugiaților în societatea de primire este un subiect important. Abordarea problemelor refugiaților necesită o cooperare strânsă între state, organizații internaționale și organizații neguvernamentale. Aceasta include distribuirea responsabilităților și resurselor în ceea ce privește primirea și protecția refugiaților.

Găsirea de soluții durabile pentru situația refugiaților, cum ar fi reîntoarcerea voluntară în siguranță în țările de origine sau relocarea în țări terțe, este un obiectiv important. Republica Moldova are o legislație și politici specifice privind protecția refugiaților și acordarea azilului. Așa cum am menționat anterior, protecția refugiaților în Republica Moldova se bazează pe angajamentele țării față de tratatele internaționale relevante și pe respectarea principiilor drepturilor omului.

Republica Moldova are o lege specifică cu privire la statutul refugiatului, care reglementează procedurile de acordare a statutului de refugiat, drepturile și obligațiile refugiaților și alte aspecte legate de protecția acestora. Starea și sentimentele refugiaților în Republica Moldova pot varia în funcție de circumstanțele individuale, experiențele personale și mediul în care se află. În general, refugiații se confruntă cu numeroase provocări și incertitudini în timpul călătoriei lor și după ce ajung într-o țară de refugiu, precum Republica Moldova. Este important să înțelegem că experiențele refugiaților sunt individuale și pot fi foarte variate.

SECA este un cadru legislativ și operațional al Uniunii Europene care reglementează modul în care statele membre tratează cererile de azil și oferă protecție refugiaților într-un mod unitar și armonizat. Acest sistem are în vedere principiul solidarității și responsabilității partajate între statele membre în gestionarea fluxului de migranți și refugiați. Cu toate acestea, este important să menționăm că sistemul european de azil a întâmpinat provocări și critici, iar implementarea sa a variat între statele membre. Reforma și consolidarea SECA rămân subiecte importante de dezbatere și acțiune în cadrul Uniunii Europene.

Directiva 2001/55/CE este un act legislativ al Uniunii Europene care stabilește măsuri de protecție temporară în caz de urgență pentru persoanele străine și care nu pot să se întoarcă în țara lor de origine din cauza conflictelor armate sau a altor situații de criză. Această directivă a fost adoptată în contextul dezvoltării politicii comune în domeniul azilului și al imigrației în cadrul Uniunii Europene și a fost concepută pentru a asigura că statele membre au un instrument comun pentru a reacționa în mod coordonat și eficient în cazuri de urgență umanitară. Directiva se aplică în situații de urgență umanitară, cum ar fi conflicte armate sau dezastre naturale, care conduc la un număr mare de străini nevoiași. Scopul său este să ofere protecție temporară acestor persoane. Directiva permite statelor membre să ofere persoanelor străine nevoiașе protecție temporară, care poate include ședere, adăpost, asistență medicală și alte servicii esențiale.

Protecția temporară se acordă persoanelor care se află pe teritoriul unui stat membru și care au fost afectate de situații de urgență umanitară. Acestea pot fi persoane care au solicitat deja protecție într-un alt context sau pot fi noi sosiri. Protecția temporară poate fi acordată pentru o perioadă limitată de timp, care poate fi prelungită în funcție de evoluția situației. Persoanele care beneficiază de protecție temporară au dreptul la adăpost, asistență medicală, educație și alte servicii necesare. Acestea trebuie să respecte legile și regulamentele statului membru gazdă. Directiva prevede măsuri pentru a asigura cooperarea și coordonarea între statele membre în gestionarea situațiilor de protecție temporară.

Directiva 2001/55/CE reprezintă un instrument important pentru gestionarea situațiilor de urgență umanitară în cadrul Uniunii Europene și pentru asigurarea protecției temporare a persoanelor nevoiașе în astfel de situații critice. Această directivă și alte acte legislative similare au fost concepute pentru a asigura o abordare coordonată și coerentă în situații de criză umanitară, cum ar fi conflictele armate, dezastrele naturale sau alte evenimente excepționale care pot afecta grupuri de persoane nevoiașе sau refugiați. Directiva oferă cadrul necesar pentru a oferi protecție temporară și asistență celor afectați de situații de urgență umanitară. Aceasta poate include adăpost, hrană, asistență medicală și alte servicii esențiale pentru a asigura că nevoile de

bază ale persoanelor afectate sunt îndeplinite. Directiva promovează principiul solidarității între statele membre ale UE în gestionarea și sprijinirea persoanelor afectate de situații de urgență umanitară.

Statele membre pot să împărtășească responsabilitățile și să ofere sprijin reciproc pentru a face față provocărilor umanitare. Directiva UE și alte instrumente legislative similare reprezintă eforturile Uniunii Europene de a se pregăti și de a reacționa la situații de urgență umanitară într-un mod coerent, uman și solidar, pentru a proteja și asista persoanele aflate în nevoie. „Sistemul european comun de azil trebuie să includă următoarele elemente: un regim unitar de azil; un statut unitar de protecție subsidiară; un sistem comun de protecție temporară; proceduri comune de acordare”¹⁰⁴. Directiva oferă un cadru legal pentru ca statele membre ale UE să poată coopera și coordona eforturile în gestionarea situațiilor de urgență umanitară. Aceasta contribuie la evitarea unor acțiuni unilaterale sau haotice și promovează o abordare unitară în protejarea și asistarea persoanelor afectate.

Directiva are ca obiectiv asigurarea că măsurile luate în timpul situațiilor de urgență umanitară sunt conforme cu standardele internaționale de drepturile omului. Astfel, se urmărește evitarea situațiilor de exploatare sau discriminare și asigurarea tratamentului adecvat și uman pentru persoanele afectate. Directiva 2001/55/CE are ca principal obiectiv stabilirea măsurilor de protecție temporară în caz de urgență pentru persoanele străine care se află pe teritoriul unui stat membru al Uniunii Europene și care necesită protecție imediată din cauza conflictelor armate, dezastrelor naturale sau altor situații grave. Scopul acestei directive este de a asigura un răspuns coordonat și eficient în fața unor situații excepționale, în care persoanele sunt expuse la riscuri semnificative în țările lor de origine și au nevoie urgentă de protecție temporară și asistență umanitară.

La începutul secolului XXI, la cincizeci de ani de la redactarea Convenției din 1951 privind statutul refugiaților, protecția internațională a refugiaților se află la o răscruce. Într-o lume în curs de globalizare și într-o politică în schimbare rapidă mediu, Convenția se confruntă cu multe provocări. Acestea includ noi forme de persecuții și conflicte, mișcări migratorii mixte complexe, reticența multe state să accepte refugiați și interpretarea restrictivă a Convenției. Convenția din 1951, în care sa considerat că este o mai mare claritate și era nevoie de coerență a interpretării. Sunt rezultatul unei serii de experți mese rotunde care au avut loc în 2001 ca parte a consultărilor globale. Piatra de temelie a acestui sistem rămâne Convenția din 1951 și Protocolul său din 1967. Globalizarea refugiaților aduce presiune asupra țărilor care primesc un număr mare

¹⁰⁴ Sistemul european comun de azil. [online],[accesat:02.09.2022], Disponibil: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/151/politica-in-domeniul-azilului>

de refugiați. Aceste țări trebuie să facă față provocărilor legate de adăpost, hrană, apă, asistență medicală și educație pentru refugiați. Globalizarea refugiaților poate aduce împreună diferite tipuri de migrație, cum ar fi migrația economică și migrația forțată. Cu creșterea numărului de refugiați la nivel global, există o presiune mai mare asupra resurselor umane și financiare necesare pentru a oferi asistență și protecție acestora. Aceasta poate implica alocarea de resurse suplimentare pentru organizațiile umanitare și agențiile internaționale.

Abordarea globalizării refugiaților necesită găsirea de soluții durabile, cum ar fi rezolvarea conflictelor armate, prevenirea persecuției și a schimbărilor climatice, pentru a reduce fluxurile continue de refugiați. Globalizarea refugiaților poate afecta comunitățile locale din țările de primire, aducând schimbări în structura demografică, cultură și economie.

Lumea s-a schimbat radical de la înființarea UNHCR și intrarea în vigoare a Convenției privind statutul refugiaților unii acum cincizeci de ani. Cu toate acestea, s-au tras uneori concluzii care pun la îndoială relevanța continuă a Convenției sau care par să solicite o revizuire completă a acesteia, sau chiar abandon. Astfel de concluzii sunt greșite, chiar periculoase. Ele contribuie la scăderea calității azilului, ca urmare a angajamentului statului de a proteja instrumentele disponibile încep să se clatine. UNHCR recunoaște, desigur, că provocările de astăzi sunt multe și diverse și că există lacune în ceea ce privește protecția cadru, chiar dacă, în esență, principiile fundamentale ale regimului Convenției sunt la fel de solide și necesare ca întotdeauna. Consultările globale privind protecția internațională au fost efortul UNHCR pentru a face față provocărilor moderne cu care se confruntă protecția refugiaților, pentru a consolida sprijinul pentru cadrul internațional al principiilor de protecție și pentru a explora domeniul de aplicare pentru sporirea protecției prin noi abordări, care, totuși, respectă preocupările și constrângerile statelor și ale altor actori.

Procesul a fost conceput pentru promovează o mai bună înțelegere a dilemelor actuale de protecție, atât din perspectiva furnizorilor, cât și a beneficiarilor protecției internaționale. Stat interesele și nevoile refugiaților nu au fost întotdeauna ușor de reconciliat, dar cu siguranță că primul pas în această direcție poate fi făcut numai atunci când posibilitățile și limitările sunt apreciate în mod corespunzător. În general, procesul de consultări globale a încurajat un spirit de cooperare în abordarea problemelor refugiaților. A trezit un interes pentru dialogul multilateral de găsit soluții la un set de probleme din ce în ce mai internaționalizat.

Procesul a confirmat dorința de a pune în comun preocupările și de a indica în comun calea de urmat către rezolvarea durabilă a problemelor a căror soluție este la îndemâna noastră colectivă. Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați și statele au elaborat o agenda

pentru protecție, care ar trebui ajută atât la informarea, cât și la formarea dezbaterilor și a formării politicilor. Dreptul contemporan al refugiaților nu poate fi înțeles fără cunoașterea mai larg context global din care a apărut și în cadrul căruia se dezvoltă și implementate. Normele juridice internaționale privind protecția refugiaților derivă din sursele binecunoscute ale dreptului internațional: convenții internaționale, obiceiuri internaționale și principii generalizate întâlnite în sistemele juridice majore din întreaga lume. Atât Republica Moldova, cât și Uniunea Europeană au instituit proceduri și mecanisme de azil pentru a oferi protecție juridică refugiaților. În Republica Moldova, principala lege care reglementează azilul și protecția refugiaților este Legea cu privire la statutul refugiatului și azil, Legea nr. 273 din 23 decembrie 2011. Această lege oferă cadrul legal pentru acordarea azilului și protecției refugiaților, conform standardelor internaționale. Procedura de azil în Republica Moldova constă într-o serie de etape, inclusiv înregistrarea cererii de azil, interviuri și investigații cu privire la motivele de persecuție sau temerile bine întemeiate ale solicitantului. Autoritățile analizează apoi cererea și emit o decizie cu privire la acordarea sau respingerea statutului de refugiat.

În ceea ce privește Uniunea Europeană, există o legislație comună privind azilul, inclusiv Directivele UE privind azilul (Directivele 2013/32/UE, 2013/33/UE, 2013/34/UE și 2011/95/UE). Aceste directive stabilesc procedurile comune și standardele minime pentru acordarea azilului și protecția refugiaților în statele membre UE. Sistemul de azil al UE implică, de asemenea, o procedură comună de azil, prin care solicitanții de azil sunt supuși unui proces de evaluare a motivelor lor de persecuție și a temerilor bine întemeiate. Există, de asemenea, o cooperare între statele membre pentru a asigura protecția refugiaților și pentru a aborda provocările comune legate de migrația și azilul. Solicitanții de azil în mod egal cu acei indivizi ce necesită protecția internațională, se întâlnesc cu diverse obstacole în cadrul segmentului educațional din Europa Centrală. Spre exemplu în baza unei analize de către UNHCR a stabilit anumite provocări: un moment este lipsa unui proces omogen și administrare a datelor privind elementul de înscriere, facilitare reduse de a studia limba țării gazdă, o dorință de stabilirea a elevilor în clase în absența unei metodologii de apreciere a gradului de posedare a limbii, nesatisfacerea necesităților pe segmentul cursurilor de crearea individului și a unui ghid pentru profesori, avem la fel o criză de administrare și transmitere de informații despre fondurile disponibile, care sunt întrebuințate direct către refugiați.

Atât Republica Moldova, cât și UE se confruntă cu provocări în ceea ce privește gestionarea cererilor de azil și asigurarea unei protecții adecvate refugiaților. Cu toate acestea, instituirea unor proceduri și mecanisme legale pentru acordarea azilului reprezintă un efort important în protejarea drepturilor refugiaților și în abordarea migrației forțate într-un mod uman și respectuos față de drepturile omului.

2.4. Concluzii la Capitolul II

În capitolul doi se pune accentul pe Jurisprudența practică în raport cu refugiații analizând evoluția societății europene în raport cu refugiații care a fost și este un proces complex și divers, se accentuează politica și implementarea procesului de azil în UE și Republica Moldova. În decursul timpului, atitudinile și abordările față de refugiați au variat în funcție de evenimente precum conflictele internaționale, crizele umanitare și schimbările în politica internațională.

Analiză detaliată a formele de protecție juridică a refugiaților și anume azilul deoarece prin acordarea azilului, politic sau umanitar, un stat recunoaște că persoana respectivă se încadrează în definiția de refugiat și îi oferă protecție legală împotriva persecuției și expulzării. Ulterior o să analizăm ideea că refugiatul în cadrul dreptului internațional reprezintă o persoană care a căutat protecție într-o țară străină din cauza temerilor legitime de persecuție. Această definiție și statutul refugiatului sunt reglementate de normele internaționale. „Ofensiva militară a Federației Ruse împotriva Ucrainei lansată la 24 februarie 2022 a declanșat una dintre situațiile de urgență pentru refugiați cu cea mai rapidă creștere din istorie”¹⁰⁵. Problema refugiaților este complexă și necesită abordări interdisciplinare și internaționale.

Comunitățile globale trebuie să lucreze împreună pentru a asigura protecția, securitatea și bunăstarea refugiaților și pentru a aborda cauzele profunde ale migrației forțate. Procedurile de azil au ca scop asigurarea faptului că cererile sunt evaluate în mod corect și că refugiaților li se acordă protecția corespunzătoare în conformitate cu normele internaționale și cu legislația națională. În Republica Moldova există proceduri stabilite pentru gestionarea și soluționarea cererilor de azil depuse de solicitanții de azil. Aceste proceduri sunt reglementate de legislația națională și sunt conforme cu angajamentele internaționale ale țării în domeniul protecției refugiaților.

„Spre exemplu sistemul UAHELP baze de date unificate și sistematizate privind evidența centrelor de plasament pentru persoanele strămutate de pe teritoriul altor state și va permite, prin intermediul interfeței online, autentificarea și înregistrarea persoanelor strămutate și a familiilor care le găzduiesc”¹⁰⁶, acest lucru a facilitat evidența persoanelor strămutate.

„Republica Moldova asigură protecția refugiaților prin intermediul legislației sale naționale și a angajamentelor față de tratatele și convențiile internaționale relevante în domeniul protecției refugiaților și al drepturilor omului fiind în colaborare cu anumite centre neguvernamentale spre exemplu centrul de drept al femeii. Centrul de Drept al Femeilor este o

¹⁰⁵ UCRAINA-UN AN DE RĂZBOI, [online],[accesat:17.08.2023] <https://agerpres.ro/documentare/2023/02/23/ucraina-un-an-de-razboi-criza-refugiatilor--1065456>

¹⁰⁶ Sistemul informațional „UAHELP” pentru gestionarea fluxului de refugiați din Ucraina, [online],[accesat:18.08.2025] Disponibil <https://sinteza.org/2024/09/10/in-republica-moldova-va-functiona-sistemul-informatiional-uahelp-pentru-gestionarea-fluxului-de-refugiati-din-ucraina/>

organizație neguvernamentală înființată în anul 2009 de femei-juriste pentru a promova egalitatea de gen dintre femei și bărbați în viața publică și în cadrul familiei, pentru a preveni și a reduce violența în familie și violența în bază de gen în Republica Moldova”¹⁰⁷.

„Legea protecției refugiaților din Republica Moldova prevede drepturile și asistența la care au dreptul refugiații acordați protecție în țară. Republica Moldova poate dezvolta programe și politici pentru integrarea refugiaților în societatea gazdă, inclusiv prin furnizarea de servicii și sprijin pentru învățarea limbii, accesul la educație și la piața muncii. Refugiații beneficiază de drepturi similare cu ceilalți rezidenți ai țării de azil, inclusiv de acces la educație, oportunități de angajare și servicii medicale, iar acordarea azilului este o obligație internațională”¹⁰⁸. O altă distincție cheie este între refugiați și non-refugiați. „Deoarece rezultatele asupra sănătății acestor două grupuri tind să difere semnificativ, populațiile de refugiați adesea nu se bucură de ratele inițiale de bună sănătate”¹⁰⁹. Pe lângă refugiați, Republica Moldova poate acorda protecție subsidiară altor persoane care se confruntă cu riscuri grave în țara lor de origine. Prin intermediul acestor legi și politici, Republica Moldova asigură că refugiaților li se acordă protecția și asistența necesară pentru a-și reconstrui viețile într-un mediu sigur și stabil. „Statutul de refugiat este oferit străinului care se află în afara țării sale, din cauza unei temeri de a fi persecutat pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinie politică”¹¹⁰.

„Republica Moldova mereu a interpretat ca o sarcină solemnă de susținere a refugiaților. Facilitarea accesului la studii superioare pentru tinerii refugiați este nu doar un act de solidaritate, ci și un angajament ferm al Republicii Moldova de a promova incluziunea socială prin educație”¹¹¹. „Integrarea în sistemul de educație pentru copii a fost subminată de provocarea de a reconcilia programele locale cu cele ucrainene, deoarece mulți copii încă frecventează școlile ucrainene prin intermediul instrumentelor online”¹¹². „Educarea copiilor este ca o obligație directă a statului gazdă fiind necesare toate mecanismele posibile. Organizația Internațională pentru Migrație au depus eforturi semnificative pentru a consolida sistemele

¹⁰⁷ Vocile femeilor afectate de violență stau la baza muncii noastre, [online],[accesat:19.08.2025]Disponibil: <https://cdf.md/wp-content/uploads/2024/07/ra-2023-ro-site.pdf>

¹⁰⁸ LEAGEA ȘI VIATA, DREPTURILE REFUGIAȚILOR ȘI SECURITATEA NAȚIONALĂ, autor Andreea Nicoleta DRAGOMIR, dr., lector univ, anul 2024, pag.44

¹⁰⁹ Migrație și integrare într-o țară de emigrare, autor Anatolie Coșciug, Pag.138, [online],[accesat:21.08.2025] https://migrationcenter.ro/wp/wp-content/uploads/2021/11/Anatolie-Cosciug_BT.pdf

¹¹⁰ Protecția drepturilor refugiaților în Republica Moldova 2023, [online],[accesat:22.08.2025] Disponibil: <https://cpr.md/anunturi/ghid-protectia-drepturilor-refugiatilor-in-republica-moldova>

¹¹¹ Ministerul Educației și Cercetării facilitează accesul tinerilor refugiați din Ucraina la învățământul superior din Republica Moldova, [online],[accesat:23.08.2025] Disponibil : <https://mecc.gov.md/ro/content/ministerul-educatiei-si-cercetarii-faciliteaza-accesul-tinerilor-refugiat-din-ucraina-la>

¹¹² Accesul la drepturi socio-economice pentru beneficiarii protecției temporare, [online],[accesat:24.08.2025] Disponibil : <https://ecre.org/aida-comparative-report-access-to-socio-economic-rights-for-beneficiaries-of-temporary-protection-2/>

Moldovei în asigurarea serviciilor de protecție, sănătate și educație de calitate pentru cele mai defavorizate familii, în special pentru refugiații din Ucraina”¹¹³.

„În conformitate cu Pactul Internațional cu privire la drepturile civile și politice, statele părți se angajează să respecte și să garanteze tuturor indivizilor care se găsesc pe teritoriul lor și țin de competența lor drepturile recunoscute în acest pact, fără nici o deosebire, în special de rasă, culoare, sex, limbă, religie, opinie politică sau orice altă opinie, origine națională sau socială, avere, naștere sau întemeiată pe orice altă împrejurare”¹¹⁴. „Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene a dobândit caracter juridic obligatoriu odată cu intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în decembrie 2009 ”¹¹⁵ fiind apreciată ca fundamentul asupra regulilor globale de flux al refugiaților. „Fluxul global al subiecților este un fenomen ce constă în deplasarea unor mulțimi de persoane dintr-o arie teritorială în alta ”¹¹⁶ iar cele mai dese ori devine incontrollabil. Globalizarea refugiaților este o problemă complexă și multidimensională care necesită un răspuns coordonat și cooperare la nivel internațional pentru a proteja și asista refugiații și pentru a adresa cauzele profunde ale migrației forțate. Scopul este de a se asigura că acest sistem poate funcționa mai eficient, mai echitabil și mai eficient, permițând refugiaților să obțină protecția pentru care au dreptul.

Cererea de azil va fi evaluată de către autoritățile competente, care vor analiza motivele prezentate de refugiat pentru a căuta protecție. În funcție de legislația fiecărei țări, acest proces poate dura între câteva luni și mai multe luni. Dacă cererea de azil este aprobată, refugiatul va primi statutul de refugiat și va avea dreptul de a rămâne în țara gazdă pentru o perioadă specificată și de a beneficia de anumite drepturi, cum ar fi dreptul la muncă, educație și asistență socială. În cazul în care cererea de azil este respinsă, refugiatul poate avea posibilitatea de a face recurs sau de a solicita alte forme de protecție temporară, dacă există motive întemeiate pentru a face acest lucru. Problemele de protecție a refugiaților nu pot fi abordate izolat. Toate părțile interesate, fie că sunt organizații internaționale, guverne, justiție, societate civilă, organizații neguvernamentale sau mediul academic, trebuie să-și consolideze parteneriate și clarificarea rolurilor acestora.

¹¹³ Sprijinul UE a îmbunătățit accesul la servicii esențiale pentru familiile din Moldova, [online],[accesat:25.08.2025] Disponibil : <https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/unicef-%C8%99i-oim-spririnul-ue-%C3%AEembun%C4%83t%C4%83%C8%9Bit-accesul-la-servicii-esen%C8%9Biale-pentru>

¹¹⁴ MIGRAȚIE, DIASPORA, DEZVOLTARE: NOI PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE,,autor VICTOR MORARU ,pag.25

¹¹⁵ Manual de drept european în materie de azil, frontiere și imigrație - Ediția 2020, [online],[accesat:25.08.2025],Disponibil: <https://fra.europa.eu/ro/publication/2020/handbook-european-law-relating-asylum-borders-and-immigration-edition-2020>

¹¹⁶ „Migrație” în Dicționar de sociologie, autori Traian ROTARIU,Cătălin ZAMFIR, Lazăr VLĂSCEANU, București, 1998, pag. 351-353.

3. ABORDĂRI,VIZIUNI CONCEPTUALE CONTEMPORANE PRIVIND AFECȚIUNILE REFUGIAȚILOR ÎN PERIOADA ACTUALĂ

3.1 Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale

Incluziunea refugiaților este un element complex structural foarte dificil, care cu perioadă ce se acutizează este nevoie de implementarea diferitor mecanisme. Subiecții au fost nevoiți să exileze din țara natală din diferite motive, primordial pentru a se salva de persecuție sau prin aplicabilitatea diferitor conflicte armate. Acest fenomen este perceput tot mai aproape de orice cetățean adoptiv, societatea internațională a trecut printr-o perioadă complicată și a implementat o multitudine de standarde ce țin de drepturile omului care vizează în mod special subiecții relați, care au drept obiectiv crearea unui scut individual asupra individului.

Drepturile și obligațiile refugiaților în context internațional este reglementat de Convenția Națiunilor Unite adoptată la Geneva din anul 1951. Concretizarea aspectului față de refugiat nu poate fi palpabilă la momentul actual din cauză fluxurilor internaționale, necesitatea exilării subiecților forțat este diferită de la caz la caz ca element practic, este un rezultat tragic a nerespectării autorităților din țările lor natală de a le asigura conviețuirea.

Problema refugiaților este una de proporții cu adevărat globale, care afectează nu numai milioane de oameni din întreaga lume, ci și politicile și practicile din aproape fiecare țară. Odată cu aderarea la instrumentele de bază ale dreptului internațional al refugiaților, instituirea sistemelor naționale de azil face posibil ca statele să răspundă la aflăturile de refugiați într-un mod previzibil și să limiteze potențialul de abuz.

Aderarea ajută la consolidarea înțelegerii între state cu privire la protecția refugiaților, întărește predictibilitatea și responsabilitatea la nivel internațional și este un semnal de sprijin pentru principiul solidarității internaționale care stă la baza regimului de protecție a refugiaților. Problemele cu comunitățile locale sunt mai probabil să apară acolo unde refugiații nu au un statut legal formal.

Politicile concepute în grabă în timpul unei situații de criză sunt adesea în detrimentul intereselor statului. Metodologia corectă aplicabilă refugiatului se referă la modul în care se determină statutul de refugiat și se acordă protecție și asistență adecvată în conformitate cu dreptul internațional. Solicitantul de azil va avea oportunitatea să participe la un interviu în care poate prezenta motivele sale pentru solicitarea de azil și să ofere dovezi pentru a susține afirmațiile sale. Autoritățile responsabile vor analiza toate informațiile prezentate de solicitant, precum și orice informații de fond relevante privind situația din țara de origine a acestuia. Acest proces ar trebui să fie realizat în mod obiectiv și imparțial. Pe baza evaluării eligibilității și a

informațiilor disponibile, autoritățile vor lua o decizie privind acordarea sau respingerea statutului de refugiat.

Solicitantul va fi informat cu privire la decizia luată și va avea dreptul de a face apel sau de a contesta o decizie negativă în conformitate cu legislația țării respective. Autoritățile internaționale lucrează pentru a facilita integrarea refugiatului în societatea de primire și pentru a căuta soluții durabile pentru situația sa, reîntoarcerea voluntară în siguranță în țara de origine sau relocarea într-o altă țară.

„Un element primordial privind metodologia corectă aplicabilă a statutului de refugiat la individ este nevoie de o asimilare corectă a conceptului de refugiat. Din aceste considerente, este util să facem diferența dintre acele situații în care persoana poate obține statutul de refugiat: a început să se teamă de persecuție pentru unul dintre motivele menționate în Convenția din anul 1951, în virtutea apartenenței la un anumit grup considerat a fi supus persecuției în totalitatea sa, se presupune că are o temere bine întemeiată de persecuție în conformitate cu definiția dată în Convenție”¹¹⁷.

Fluxurile de refugiați în UE este ca consecință a pandemiei și invazia rusă, vorbim aici despre creșterea tendinței subiecților. În anul 2020 în urma schimbărilor persistente pe continentul european, comisia din cadrul UE a redat diferite propuneri prin pactul strategic, pentru a fonda o nouă politică europeană în materia dată, dat fiind faptul că conceptele din 1951 nu sunt actuale, fiind necesare elemente mai echitabile și mai eficiente.

În Uniunea Europeană este în proces de implementare în baza datelor și situației actuale, noulă directiva privind condițiile pentru protecția internațională unde avem relatate mai multe atribuiri de scut internațional în dependență de necesitate și de subiect, la moment din martie 2022, a fost aprobat activarea directivei privind protecția temporară, în contextul situației alarmante cu cetățenii din Ucraina, ea nefiind aplicabilă din 2001 la modul practic nu a fost folosit, scopul fiind ajutorul necondiționat, prompt și mediat subiecților care au fugit de războiul.

„În 2021 au fost înregistrate 632.315 cereri de azil în UE, cu 33,8% mai mult decât în 2020. Acest lucru înseamnă o revenire la nivelurile de dinaintea pandemiei. În 2019 au fost 744.810 de solicitări, semnificativ mai puține față de cele peste un milion de solicitări înregistrate în 2015 și 2016. Creșteri semnificative s-au observat în 2021 în Bulgaria (212%), Polonia (179,9%) și Austria (170,3%). Pe de altă parte cifrele au scăzut în Ungaria (65,2%), Malta (38,9%), Grecia (30%), Spania (26,2%), Finlanda (20,8%), și Suedia (13,7%).

¹¹⁷ SPECIFICUL INTEGRĂRII SOCIALE A REFUGIAȚILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA Stela MILICENCO, Doina CRĂCIUN Centrul de Caritate pentru Refugiați pag.207-214, [online],[accesat:06.09.2025] Disponibil http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1850/24.p.207-215_113.pdf?sequence=1&isAllowed=y

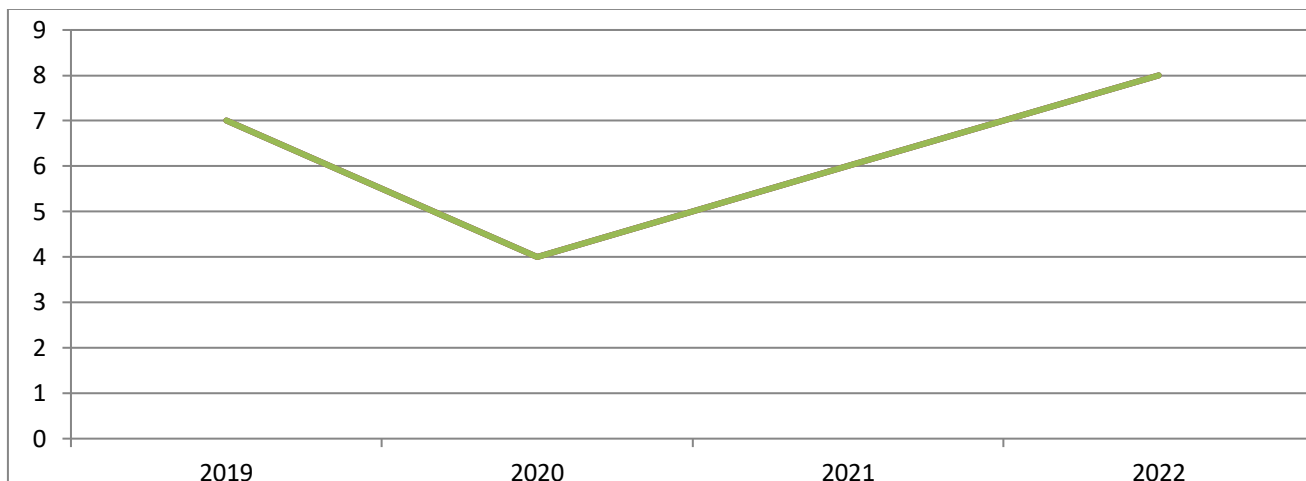

Fig. 3.1 Identificarea prezenței refugiaților în UE perioada 2019-2021

Solicitanții de azil noi în UE în 2021 au fost în principal din Siria (mai mult de 98.800 de persoane sau 18% din total), Afganistan (83.700 sau 16%) și Irak (26.000 sau 5%)¹¹⁸. Barrierile impuse în urma pandemiei de coronavirus au oprit cu un anumit procent fluxul de refugiați, însă după invazie au început să crească sporit. La fel nu putem omite schimbările climatice care au un anumit impact de viitor și din aceste considerente vedem o consolidare socială a păturii anumite de refugiați. În pofida tuturor piloni progresiste de soluție asupra fenomenului refugiat, din practică persistă permanent lacune din sfera de azil al Uniunii Europene, care dau peste cap din cauza sosirii a milioane de subiecți. Înființarea unui sistem național de azil ajută un stat să gestioneze sosirea persoanelor care pretind că au nevoie de protecție internațională și le permite solicitanților de azil și refugiaților să se bucure de drepturile la care au dreptul în temeiul dreptului internațional.

Dezvoltarea unui sistem de stat de azil implică stabilirea unui cadru legislativ și a politicilor, strategiilor și planurilor de acțiune aferente pentru a permite guvernului să își îndeplinească obligațiile internaționale față de solicitanții de azil și refugiați. Conceptul de stat de drept este esențial pentru un sistem de stat de azil echitabil și eficient.

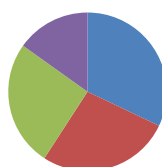
Sistemele de protecție bazate pe statul de drept oferă securitate juridică în aplicarea regulilor, precum și responsabilitate, echitate și transparență. Acestea sunt construite pe cadre juridice și politice care îndeplinesc standardele internaționale și sunt administrate de oficiali imparțiali și instruiți corespunzător, sprijiniți de o justiție funcțională și de alte structuri de responsabilitate.

¹¹⁸ Azilul și migrația în UE: cifre și date 27-07-2017, [online], [accesat: 06.09.2022] Disponibil:

<https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20170629STO78630/azilul-si-migratia-in-ue-cifre-si-date>

Dezvoltarea unui sistem de azil eficient și corect este crucială pentru a oferi protecție și asistență refugiaților și solicitanților de azil. Un astfel de sistem trebuie să fie bazat pe principiile dreptului internațional și să respecte standardele și normele relevante. Dezvoltați proceduri clare, transparente și echitabile pentru depunerea și evaluarea cererilor de azil. Asigurați-vă că solicitantul de azil are dreptul la un proces corect, care include dreptul la audieri, dreptul de a prezenta dovezi și dreptul de a face apel împotriva deciziilor negative. Dezvoltarea unui sistem de azil eficient și corect necesită angajamentul guvernului, consultarea cu organizațiile relevante și respectarea normelor și standardele internaționale pentru protecția refugiaților. Un astfel de sistem ar trebui să ofere oportunitatea refugiaților să ceară azil în condiții sigure și să primească protecție adecvată în conformitate cu dreptul internațional.

Țările cu o creștere semnificativă a solicitanților de protecție internațională în 2021

■ Bulgaria
■ Polonia
■ Austria
■ Altele

Fig. 3.2 Aprecierea creșterii solicitanților de azil în UE anul 2021

Adoptarea refugiaților reprezintă de o perioadă îndelungată o prioritate pe agenda Uniunii Europene. Pe parcurs se aprobă diferite mecanisme ,măsuri pentru fluidizarea refugiaților ca rezultat fiind crearea unu-i sistem de adopție progresist,modern menit să consolideze treptat , semnificativ fondurile și politica de integrare ,progresele vizibile fiind observate începând cu 2015.

Deciziile UE pe tema investirii asupra conceptelor de actualitate legate de refugiați se rezultă permanent cu dezbateri aprinse,dar și cu soluții,efectul negativ a unele state membre fiind incapacitatea economică față de alt membru și asocierea unu-i echilibru cu propria populație.

Adoptarea sau primirea refugiaților într-o țară poate varia în ceea ce privește durata, iar aceasta poate fi pentru o perioadă limitată sau pe termen lung, în funcție de politica și circumstanțele țării respective. În multe țări, refugiații pot obține un statut permanent de refugiat, ceea ce le permite să rămână în acea țară pe termen nelimitat. Chiar și cu statut permanent refugiații pot avea anumite obligații sau restricții, cum ar fi dreptul de a solicita reunirea cu

familia sau de a călători în străinătate. Pentru unii refugiați, situația din țara lor de origine se poate îmbunătăți în timp, iar ei pot alege să se întoarcă voluntar în țara de origine. Durata pentru care un refugiat rămâne într-o țară poate depinde de evoluția situației din țara sa de origine, de politicile de azil ale țării gazdă și de circumstanțele individuale ale refugiatului.

Fonduri UE pentru refugiați sunt diverse de la stat la stat, consolidarea colectivă se reflectă prin ciferele comune asimilând prin răspunderea comună, drept scop fiind protecția a tuturor solicitanților. Dezvoltarea sistemului scutiar în raport cu refugiații din cadrul uniunii este una primordială, încă din 2015 unde se atestă o acutizare a crizei refugiaților, persista un declin nefavorabil. Organele de conducere a UE fiind într-o ședință permanentă cu membrii de soluție. Împărțirea responsabilității între țările UE duce la o stagnare a situației la modul practic din cauza divergențelor de atribuții.

Protecția frontierelor ale UE devin un garant de primă importanță ea la rândul său sa se transforme în puncte specializate de gestionare a fluxurilor de refugiați. Necesitatea noului sistem de refugiu și azil ar contribui la flexibilitatea și obligativitatea cu țările din prima linie a UE, cooperarea cu statele terțe și asigurarea procedurilor cât mai rapide la graniță, trebuie să fie respectat procedura de adaptare asupra subiecților de bună credință și de rea credință, doar prin cooperare s-a reușit identificarea lor care spre exemplu fug din cauza unor crime produse în țara de origine.

„La sfârșitul anului 2021, numărul total de persoane din întreaga lume care au fost forțate să-și părăsească casele din cauza conflictelor, violenței, fricii de persecuție și încălcări ale drepturilor omului a fost de 89,3 milioane. Acesta este mai mult decât dublu față de 42,7 milioane de persoane care au rămas strămutate forțat în urma cu un deceniu și cel mai mult de la al Doilea Război Mondial. Dacă conflictele în desfășurare rămân nerezolvate și riscurile de a erupe altele noi nu sunt controlate, un aspect care va defini secolul XXI va fi numărul în continuă creștere de oameni forțați să fugă și opțiunile din ce în ce mai îngrozitoare care le au la dispoziție. Cel mai recent raport Global Trends reflectă perioada ianuarie 2021 – decembrie 2021. Cu toate acestea, este imposibil să ignorăm evoluțiile care au avut loc la începutul anului 2022. Prin urmare, unele date prezentate în raportul din acest an se bazează pe informațiile primite la 23 mai 2022. De exemplu, conflictul din regiunea Tigray din Etiopia a dus la strămutarea a cel puțin 2,5 milioane de persoane în țara lor, aproximativ 1,5 milioane dintre ei revenind la casele lor în cursul anului. În Afganistan, evenimentele care au condus la preluarea Kabulului de către talibani în august 2021 au dus la strămutarea în interiorul țării, precum și în țările vecine. Numărul persoanelor strămutate în interior a crescut pentru al 15-lea an consecutiv,

chiar dacă peste 790.000 de afgani s-au întors în cursul anului. Republica Democrată Congo, Nigeria, Sudanul de Sud, Sudanul, Republica Arabă Siriană și Yemen au înregistrat creșteri între 100.000 și 500.000 de persoane strămutate în interior în 2021. Cu milioane de ucraineni strămutați și deplasări suplimentare în altă parte în 2022, strămutarea forțată totală depășește acum 100 de milioane de oameni. Aceasta înseamnă că 1 din 78 de oameni de pe pământ a fost forțat să fugă – o piatră de hotar dramatică la care puțini s-ar fi așteptat în urmă cu un deceniu. Pe parcursul anului, numărul de refugiați din întreaga lume a crescut de la 20,7 în 2020 la 21,3 milioane la sfârșitul lui 2021, mai mult de dublu față de 10,5 milioane de acum zece ani. Numărul venezuelenilor strămutați în străinătate a crescut, de asemenea, de la 3,9 milioane la 4,4 milioane, în aceeași perioadă”¹¹⁹.

Promovarea integrării refugiaților în Europa nu a fost mereu un factor primordial, situația regională a dus la asemne concepte, clasarea s-a ajuns la cele mai înalte cote iar obiectivul de suport pentru refugiați să se includă în societățile adoptive. Fondurile pentru refugiați ca subiect a fost suplinit semnificativ de către comisia europeană pentru perioada 2021-2027, unde se va oferi finanțare directă autorităților locale pentru procesele de integrare.

Numărul persoanelor care fug din calea persecuției și a altor amenințări grave a crescut semnificativ în ultimele decenii. Multe regiuni ale lumii au fost afectate de conflicte armate și războaie civile, care au dus la creșterea numărului de persoane nevoite să-și părăsească casele pentru a scăpa de violență și persecuție. Creșterea actelor de persecuție pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice a determinat mulți oameni să caute refugiu în afara țării lor. Schimbările climatice, cum ar fi secetele și inundațiile, pot determina migrația forțată a comunităților afectate care își pierd mijloacele de subsistență. Sărăcia și lipsa accesului la resurse de bază, precum și instabilitatea economică în unele regiuni, pot determina migrația economică și migrația forțată a celor care nu pot subsista în țara lor de origine.

Evenimente precum pandemia COVID-19 au afectat grav anumite comunități și au dus la migrația temporară sau permanentă a unor persoane în căutare de protecție și tratament medical. Această creștere a migrației forțate a creat provocări semnificative pentru comunitățile globale, pentru statele de primire și pentru organizațiile internaționale, fundamentul esențial este să se abordeze această problemă cu compasiune, solidaritate și respect pentru drepturile omului și să se lucreze la găsirea de soluții durabile pentru situația refugiaților și a celor care fug din calea persecuției. Acest lucru implică eforturi pentru prevenirea conflictelor, asistența umanitară, dezvoltarea comunităților și respectarea dreptului la azil.

¹¹⁹ Global Forced Displacement . [online],[accesat:11.09.2022],Disponibil: <https://www.unhcr.org/globaltrends>

Ca factor concluzional stabilim o tendință forțată a tuturor oamenilor în întreaga lume să se deplaseze cu o transferare în statut de cetățean în refugiat persecutat acest lucru se observă în perioada 2012 pînă în prezent. Deplasarea forțată globală este de regulă în urma negocierilor insuccesibile a marilor puteri care la urmă stabilesc conviețuirea subiecților peste meleagurile natale.

Refugiații de pe continental European din cauza invaziei Federației Ruse sunt într-un delir de percepție privind siguranța țării adoptive dat fiind faptul că conflict militar bate la ușa Uniunii Europene în mod indirect. Raportul Global Trends al UNHCR prezintă tendințele statistice cheie și cel mai recent număr de refugiați, solicitanți de azil, strămutați intern și apatrizi din întreaga lume, precum și numărul de persoane care s-au întors în țările sau zonele lor de origine. Uniunea Europeană (UE) are un cadru legal și politic cu privire la refugiați și protecția acestora.

Convenției privind Statutul Refugiatului din 1951, precum și a Protocolului din 1967 aceste documente definesc cine este considerat refugiat și stabilesc drepturile și obligațiile acestora. Scopul este de a asigura o abordare comună și echitabilă în ceea ce privește cererile de azil. Agenția Uniunii Europene pentru Azil oferă asistență tehnică și sprijin pentru statele membre în gestionarea și examinarea cererilor de azil. Aceasta promovează, de asemenea, armonizarea practicilor în ceea ce privește azilul în UE. EASO a fost înființată în 2010 și își propune să sprijine statele membre în aplicarea standardelor ridicate în gestionarea cererilor de azil, să asigure protecție corespunzătoare refugiaților și să faciliteze colaborarea între statele membre în ceea ce privește azilul.

„Misiunea EASO include furnizarea de asistență tehnică, formare și coordonare pentru statele membre în diferite aspecte ale procesului de azil. EASO desfășoară o gamă variată de activități, cum ar fi furnizarea de expertiză tehnică în evaluarea riscurilor și amenințărilor în țările de origine ale solicitanților de azil, dezvoltarea de instrumente comune de evaluare a cererilor de azil și furnizarea de asistență în gestionarea fluctuațiilor în numărul de cereri de azil. EASO desfășoară cercetări și analize în domeniul azilului pentru a furniza informații actualizate și bine documentate cu privire la situațiile din țările de origine ale refugiaților și solicitanților de azil. EASO ajută statele membre să îmbunătățească calitatea și eficiența proceselor de azil, să dezvolte bune practici și să promoveze armonizarea procedurilor și a standardelor în ceea ce privește azilul. În întreaga lume, numărul celor care fug din calea persecuției, a conflictelor și a violenței a ajuns la 89,3 milioane. Copiii reprezintă în jur de 36,5% dintre acești refugiați”¹²⁰ Noile deplasări în 2021 pentru prima dată de după cel deal doilea război mondial este foarte

¹²⁰ Azilul și migrația în UE, [online],[accesat:06.09.2022]

Disponibil:<https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20170629STO78630/azilul-si-migratia-in-ue-cifre-si-date>

periculos fiind este prezent pe continentul țărilor adoptive cu principii echitabile și respectare a drepturilor omului. Noile piste de deplasare a refugiaților este apreciată din 2021 care pun în dificultate pătura socială persecutată din țările africane care sunt într-o dificultate sporită de adopție. Peste 100 de milioane de persoane sunt strămutate forțat conform ultimelor date de statistică, unii o numesc un transfer social ce persistă de decenii, alții o relatează ca o încălcare flagrantă tot mai deasă a drepturilor omului la nivel internațional. Permanent apar noi situații care nasc refugiați și acest moment se intensifică, din această cauză există o nevoie acută de soluții durabile la scară tot mai mare. Deplasarea forțată depășește soluțiile disponibile în ultimul deceniu pe care le pregătesc statele adoptive, de aici are o importanță fundamentală ce direcție va lua lumea în anii următori, iar ce măsuri vor fi nevoie pentru a soluționa situația.

Comunitatea internațională este obligată de a implimenta concepte noi, prin a dubla eforturile și o responsabilitate mai prontă cu găsirea unor soluții durabile și concrete. Conceptele cu tendință progresistă asupra fenomenul refugiat în perioada actuală dă un rezultat de întârziere și sunt nevoie de o revelație instituțională. Tendință progresistă asupra fenomenului refugiat abordează această problemă dintr-o perspectivă umanitară, incluzivă și orientată spre soluții durabile. Aceste concepte recunosc importanța protecției și sprijinirii refugiaților, promovând valori precum drepturile omului, solidaritatea și integrarea socială. Conceptele progresiste promovează cooperarea între țări și solidaritatea internațională pentru a aborda provocările legate de refugiați.

Conceptele progresiste caută soluții durabile pentru refugiați, inclusiv reîntregirea familiilor, repatrierea voluntară, relocalizarea în țări terțe și sprijinirea reconstrucției post-conflict. Conceptele progresiste recunosc că migrația forțată implică adesea mai multe dimensiuni politice, sociale, economice și umanitare și necesită o abordare integrată și coordonată pentru a gestiona eficient și uman această problemă complexă. Aceste concepte progresiste își propun să creeze un cadru de protecție adecvat pentru refugiați, să promoveze respectul pentru drepturile omului și să sprijine integrarea și incluziunea lor în societățile gazdă. Abordarea progresistă evidențiază importanța unei reacții umane, coordonate și susținute la fenomenul refugiaților și recunoaște contribuția pozitivă pe care o pot aduce refugiații în societățile în care se integrează. Tendința progresistă asupra fenomenului refugiat reprezintă o abordare umanitară, incluzivă și orientată spre drepturile omului în gestionarea migrației forțate și protecția refugiaților. Această perspectivă se concentrează pe valorile progresiste, cum ar fi solidaritatea internațională, drepturile omului, incluziunea socială și cooperarea între țări pentru a face față provocărilor și impactului migrației forțate. Tendința progresistă asupra fenomenului

refugiat pune accent pe respectarea demnității umane, protecția drepturilor fundamentale și construirea unui cadru legal și politic care să asigure o abordare umană, coordonată și solidară în gestionarea migrației forțate. Aceasta recunoaște că refugiații sunt persoane vulnerabile care au nevoie de protecție și sprijin și că cooperarea între țări și solidaritatea internațională sunt esențiale pentru a face față provocărilor legate de refugiați într-un mod uman și responsabil.

Tendențele statelor membre UE privind subiectul refugiat sunt diverse și pot varia în funcție de contextul politic, social și economic al fiecărei țări. Statele membre UE au abordări diferite față de subiectul refugiat, în funcție de gradul de migrație și fluxurile de refugiați pe teritoriul lor, precum și de politica internă și sentimentele publice. Unele țări adoptă politici mai deschise și umane, în timp ce altele sunt mai restrictive.

O tendință observată în unele state membre UE este adoptarea de politici de imigrare mai restrictive, inclusiv limite mai stricte privind acordarea azilului și cerințe mai ridicate pentru primirea refugiaților. Existența divergențelor între statele membre UE cu privire la politicile de azil și migrație a dus la dificultăți în atingerea unei cooperări și solidarități adecvate între ele. Acest lucru a creat tensiuni în cadrul UE și a afectat eforturile de a găsi soluții comune la problema refugiaților. În ansamblu, abordarea statelor membre UE privind subiectul refugiat este complexă și influențată de mai mulți factori. În ciuda diferențelor, cooperarea și solidaritatea la nivel european rămân esențiale pentru a aborda provocările legate de migrația forțată și pentru a asigura o abordare umană și respectuoasă față de refugiați.

La momentul actual exista o multitudine de mecanisme juridice prin care se aplică scutul de intervenție în raport cu refugiații, cea fundamentală este Convenția privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951. Adoptarea Convenției date privind statutul refugiaților asigură veridicitatea eforturilor care sau implementat de mai multe guverne pentru garantarea promptă a drepturilor și a libertăților subiecților. Acest document fondator în domeniul dat a fost și este primul acord pe masa arenei internaționale care ating cele mai primordiale momente de conviețuire a unui refugiat.

Importanța Convenției este acum mai pertinentă ca oricând, întrucât în multe părți ale lumii continuă să aibă loc violări ale drepturilor omului, fapt ce cauzează apariția unui număr impunător de refugiați. „Convenția din 1951 privind statutul refugiaților a constituit prima încercare din partea comunității mondiale de a da o asemenea definiție, care ar include nu doar unele grupuri deosebite de persoane”¹²¹. Convenția privind Statutul Refugiatului din 1951 și Protocolul din 1967 reprezintă unul dintre cele mai importante acorduri internaționale referitoare

¹²¹ CONVENȚIA DIN 1951 CU PRIVIRE LA STATUTUL REFUGIAȚILOR – PERSPECTIVA INTRODUCERII NOILOR AMENDAMENTE ÎN CONDIȚIILE NOILOR TENDINȚE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN , ISBN 978-9975-149-97-6, Marin CHIHAI masterand, Facultatea Drept

la drepturile omului și la protecția refugiaților. Această convenție este un pilon fundamental al dreptului internațional umanitar și are o semnificație profundă în lumea contemporană. Convenția stabilește standarde clare și obligații pentru statele semnatare în ceea ce privește protecția și drepturile refugiaților.

Convenția reflectă angajamentul comunității internaționale de a face față provocărilor umanitare și de a asigura protecție celor mai vulnerabili membri ai societății. În concluzie, Convenția privind Statutul Refugiatului și Protocolul din 1967 reprezintă o piatră de temelie în protejarea drepturilor refugiaților și promovarea valorilor umanitare. Aceste acorduri subliniază importanța solidarității internaționale și a protecției drepturilor omului în contextul migrației forțate și al refugiaților. Protejarea refugiaților se bazează pe principiile umanitare și drepturile omului și reflectă angajamentul comunității internaționale de a ajuta aceste persoane vulnerabile.

Conceptual Convenției din 1951 are ca fundament acordarea refugiei pe termen lung a subiecților persecutați și rămâne de bază pentru protecția individuală se acordă pentru diferențiere de categorii de persoane determinate ca o pătură socială adoptivă. „Al doilea pilon internațional de protecție este protocolul privind statutul refugiaților, încheiat la New York la 31 ianuarie 1967 care direct proporțional este legată de convenția din 1951. Țările care fac parte ,au ratificat prezentul protocol o desconsidera pe anumite aspecte pe convenția privind statutul refugiatilor din 1951, prin faptul că la adoptarea conventiei sau creat noi categorii de refugiatii necalificați după statut”¹²². Convenția are scopul de a preveni persecuția și suferința umană prin furnizarea unui cadru legal și a unei protecții pentru persoanele care se află în situații vulnerabile, forțate să plece din țările lor de origine din cauza persecuției, conflictelor sau altor motive.

Convenția încurajează statele să coopereze pentru a oferi protecție și asistență refugiaților, promovând astfel solidaritatea internațională și sprijinul reciproc în fața provocărilor globale. Convenția contribuie la crearea unui cadru comun pentru definirea și recunoașterea refugiaților, evitând astfel variabilitatea excesivă a standardelor între diferite țări și asigurând un nivel minim de protecție pentru toți refugiații. Cooperarea dintre autoritățile naționale și Organizația Națiunilor Unite are un rol semnificativ în mai multe domenii, inclusiv în ceea ce privește problemele legate de refugiați, drepturile omului, dezvoltare durabilă și gestionarea crizelor internaționale. Multe țări lucrează în strânsă colaborare cu Agenția ONU pentru Refugiați pentru a oferi protecție și asistență refugiaților și persoanelor strămutate intern în cadrul țărilor lor. UNHCR furnizează expertiză tehnică, sprijin operațional și resurse pentru a ajuta guvernele să ofere refugiaților adăpost, hrană, asistență medicală și alte servicii esențiale. Autoritățile

¹²² PROTOCOL privind statutul refugiaților, pag.1-3, [online],[accesat:14.09.2022],Disponibil: https://www.unhcr.org/ro/wp-content/uploads/sites/23/2016/12/1967_Protocol_ROM.pdf

naționale colaborează cu diferite organizații ONU, cum ar fi Înaltul Comisar pentru Drepturile Omului, pentru a promova și a apăra drepturile omului. Aceasta poate implica cooperarea în ceea ce privește monitorizarea drepturilor omului, investigații în situații de abuzuri sau încălcări și dezvoltarea de politici și legi care respectă drepturile omului.

Cooperarea eficientă necesită comunicare deschisă, angajament reciproc și respect pentru valorile și obiectivele comune. Protocolul privind Refugiații din 1967 nu conține în sine un regulament unic sau standard aplicabil. Acesta este un tratat internațional care extinde aplicabilitatea Convenției privind Statutul Refugiatului din 1951, eliminând cerința ca refugiatul să fie persecutat din cauza evenimentelor care au avut loc înainte de 1 ianuarie 1951 și într-un anumit loc geografic. Protocolul face parte din dreptul internațional și are prevederi care trebuie transpuse în legislația și politicile fiecărui stat care l-a ratificat. În cadrul legislației și politicilor naționale ale statelor care au ratificat Protocolul, prevederile acestuia sunt integrate în cadrul juridic existent referitor la azil și protecția refugiaților. Aceasta poate include definirea refugiatului, procedurile pentru acordarea statutului de refugiat, drepturile și obligațiile refugiaților și ale statelor, precum și alte aspecte legate de protecția refugiaților.

Organizațiile ONU, cum ar fi Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare, colaborează cu autoritățile naționale pentru a implementa programe de dezvoltare durabilă, care vizează să reducă sărăcia, inegalitatea și să promoveze o dezvoltare echitabilă și sustenabilă. În situații de criză, autoritățile naționale pot lucra cu diferite agenții ONU pentru a răspunde la crize umanitare, precum conflicte armate sau dezastre naturale. Aceasta poate implica furnizarea de asistență umanitară, coordonarea eforturilor pentru ajutor și sprijinirea eforturilor de reconstrucție și stabilizare. Organizația Națiunilor Unite este o platformă crucială pentru diplomație și mediere în rezolvarea conflictelor și promovarea păcii.

Autoritățile locale pot colabora cu ONU pentru a soluționa dispute internaționale, a promova dialogul și a construi acorduri de pace. Cooperarea poate include și schimbul de informații și expertiză în domenii precum sănătate, educație, mediu și tehnologie. Schimbul de informații privind refugiații este esențial pentru o gestionare eficientă și coordonată a situației acestora la nivel internațional și național. Acest schimb de informații poate avea loc între diverse părți interesate, cum ar fi guvernele, organizațiile internaționale, organizațiile neguvernamentale, agențiile umanitare și alte entități implicate în protecția și asistența refugiaților.

Colectarea și schimbul de date pot ajuta la monitorizarea și evaluarea eficienței programelor de asistență și protecție pentru refugiați și la adaptarea acestora la nevoile în schimbare ale comunității refugiaților. Schimbul de informații este crucial pentru a asigura o abordare coordonată și eficientă în gestionarea situației refugiaților, pentru a le furniza asistența

și protecția necesare și pentru a identifica soluții durabile pentru situația lor. Acestea sunt doar câteva exemple ale modului în care autoritățile naționale și Organizația Națiunilor Unite pot colabora pentru a aborda problemele globale și pentru a crea un mediu mai sigur, mai stabil și mai umanitar.

Spre deosebire de Convenția privind Statutul Refugiatului din 1951, care stabilește un set de articole standardizate care trebuie adoptate de către statele semnatare, Protocolul privind Refugiații din 1967 extinde doar aplicabilitatea Convenției și nu conține prevederi specifice pentru implementare în legislația sau regulamentele naționale. În consecință, legislația și regulamentele specifice care se referă la Protocolul din 1967 vor fi integrate în cadrul legislației și politicilor naționale referitoare la azil și protecția refugiaților. Refugiații ca indivizi au anumite standarde condiționale de apreciere ca individ proporțional cu țara adoptivă. Ca sinteză executiv europeană avem Directiva 2011/95/UE. Directiva 2011/95/UE deține anumite standarde ce țin de condițiile ca să se poată regăsi după statut ca refugiat și de a se folosi de protecție internațională. Scopurile directivei date au stabilirea pilonilor de identificarea subiecților din afara UE, aprecierea necesității care au nevoie de protecție internațională veridică în UE, în menaj cu asigurarea faptului de un nivel minim de conviețuire în toate țările UE. Directiva abrogă o altă Directiva 2004/83/CE, pentru a asigura echitabilitatea în raport cu Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Un moment cheie este prin prisma evaluării corecte a cererilor indivizilor, aceasta se relatează printr-o însărcinare comună de a coopera prompt cu solicitantul. Segmentul de evaluare include fapte, date personale și împrejurări pentru a stabili, aprecia corectul pentru a nu da greș la momentul incluziunii social europene. Interpretarea corectă de stabilire a credibilității generale a cererii lor, solicitanților ar trebui să posede anumite beneficii cu îndoielii chiar dacă nu sunt acte justificative sau alte probe.

Directiva stabilește faptul că protecția ce ține de persecuției sau alte încălcări poate fi posibilă doar de către un stat, organizații internaționale etc, având și anumite capacități, resurse în acest sens. Disponibilitatea solicitantului asupra unei asemenea protecții este flagrant de necesară iar statele UE ar trebui să posede informații concrete pentru a asigura conviețuirea refugiaților. Înainte de a oferi asemenea facilități directiva prevede și anumite condițiile pentru refugiați, unde în primul rând se stabilește ce fel de acțiune de persecuție a avut loc în raport cu individ care prevede Convenția de la Geneva din 1951, pentru a fi veridică și corectă aprecierea de nevoile refugiaților. Situațiile prin care este exclus acordarea statutului de refugiat la fel persistă, când individul primește un drum nou în societatea adoptivă sau când se solicită ajutor de teama războiului persecuției, dar solicitantul singur a comis crime, dar mai sunt cazuri unitare

cînd tabloul personalității refugiatului prezintă pericol pentru comunitatea europeană, iar incluziunea este exclusă sau puțin probabilă. Multe țări permit refugiaților să solicite naturalizarea sau cetățenia în baza unor condiții specifice. Aceste condiții pot include rezidența continuă în țară pe o perioadă stabilită de timp, cunoașterea limbii și a culturii locale, lipsa antecedentelor penale și altele. După îndeplinirea acestor cerințe, refugiatul poate depune o cerere de naturalizare și, dacă aceasta este aprobată, poate deveni cetățean al țării respective. În unele țări, refugiații pot obține cetățenia prin naștere sau prin căsătorie cu un cetățean al țării respective. Aceasta depinde de legislația specifică a țării și de circumstanțele individuale ale refugiatului.

Unele țări pot oferi refugiaților posibilitatea de a solicita rezidență permanentă sau cetățenie în cadrul unui program special de relocare sau de acordare a statutului de refugiat. Multe țări acordă automat cetățenie copiilor născuți în țara de primire a părinților refugiați, în conformitate cu legislația lor privind cetățenia. De aceea, refugiații și solicitanții de azil ar trebui să se informeze cu privire la cerințele specifice ale țării lor de primire și să urmeze procedurile legale pentru a obține o nouă cetățenie, dacă doresc acest lucru. „Directiva 2011/95/UE revizuește și înlocuiește Directiva 2004/83/CE. Majoritatea articolelor Directivei 2011/95/UE, referitoare la aspecte care nu au fost reglementate de Directiva 2004/83/CE, se aplică din 22 decembrie 2013”¹²³.

Protecția juridică a refugiaților nu se limitează la momentul în care persoanele primesc oficial statutul legal de refugiat. Aceasta începe din momentul în care o persoană solicită protecție internațională și poate continua și după ce statutul de refugiat a fost acordat. Din momentul în care o persoană solicită protecție internațională, ea are dreptul la anumite forme de protecție juridică. Aceasta poate include dreptul de a nu fi returnată într-o zonă în care ar putea fi supusă persecuției sau pericolului, dreptul de a avea acces la o procedură justă și transparentă de azil și dreptul de a primi asistență juridică. Pe parcursul procedurii de azil, refugiații au dreptul de a fi informați cu privire la drepturile lor, de a fi asistați de un avocat sau reprezentant legal și de a contesta deciziile negative sau incorecte.

Protecția juridică poate include și sprijin pentru procesul de integrare în țara de primire. Aceasta poate însemna facilitarea accesului la locuință, educație, servicii medicale și sprijin pentru obținerea independenței financiare. În rezumat, protecția juridică a refugiaților începe din momentul în care aceștia caută protecție internațională și continuă pe întreg parcursul procesului de azil și mai departe. Aspectele juridice ale refugiaților sunt extrem de importante, deoarece

¹²³ Refugiații și apatrizii, [online], [accesat: 17.09.2022] Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/refugees-and-stateless-persons-common-standards-for-qualification.html>

acestea vizează protejarea și garantarea drepturilor și statutului acestor persoane care au fost nevoite să fugă din țările lor de origine din cauza persecuției, conflictelor sau altor amenințări grave. Protecția juridică a refugiaților este esențială pentru asigurarea drepturilor și securității acestora.

Refugiații au dreptul la recunoașterea oficială a statutului lor de refugiat, drepturi umane fundamentale, inclusiv dreptul la viață, libertate și securitate personală, dreptul la nediscriminare, dreptul la libertate de gândire, conștiință și religie, dreptul la învățământ și la sănătate, dreptul la protecție juridică. Ei trebuie să fie protejați împotriva traficului de persoane, a exploatării sexuale și economice și a altor forme de abuz și violență. Refugiații au dreptul la asistență legală pentru a-și proteja drepturile și pentru a face apel împotriva deciziilor negative privind statutul de refugiat sau azilul. Protecția juridică a refugiaților este un aspect crucial al drepturilor omului și al dreptului internațional umanitar.

Organizațiile internaționale și organizațiile neguvernamentale desfășoară, de asemenea, activități importante pentru a asigura protecția și asistența adecvată a refugiaților și a solicitanților de azil. „Protecția juridică a refugiaților nu începe atunci când persoanele primesc statutul legal de refugiat. Începe din momentul în care persoana ajunge la granițele potențialei țări de azil. Aici vorbim despre principiul nereturnării, care prevede că niciun potențial solicitant de azil nu trebuie să fie returnat în țara de origine sau într-o țară terță în care viața lor ar putea fi în pericol și că fiecare are dreptul de a solicita azil.

Convenția privind refugiații din 1951 și Protocolul din 1967 sunt piatra de temelie a cadrului juridic internațional pentru protecția refugiaților, deoarece stabilesc principiile principale pe care se bazează protecția refugiaților – cum ar fi Principiul nereturnării și principiul nediscriminării. La momentul actual există o multitudine de directive, pacte, convenții, tratate cu efect pozitiv de incluziune conceptual al refugiaților, Republica Moldova s-a alăturat aproximativ la toate scuturile internaționale privind ocrotirea refugiaților ca „Declarația Universală a Drepturilor Omului la care Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.1990, Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, adoptată la Roma la 4.11.1950, la care Republica Moldova a aderat la 30.12.1998, Convenția Consiliului Europei cu privire la combaterea traficului de ființe umane, semnat la Varșovia, la 3.05.2005, intrată în vigoare pentru Republica Moldova la 09.12.2005, Acordul privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală între Republica Moldova și Comunitatea Europeană, semnat la Bruxelles, la 10 octombrie 2007, Convenția privind statutul refugiaților din 28 iulie 1951 și Protocolul adițional din 31

ianuarie 1967, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 677-XV din 23.11.2001, Convenția ONU privind statutul apatrizilor, încheiată la 28 septembrie 1954 la New-York, la care Republica Moldova a aderat prin Legea nr. 275 din 27 decembrie 2011, Convenția ONU privind reducerea cazurilor de apatridie, adoptată la 30.08.1961 la New York, în vigoare pentru Republica Moldova din 19.04.2012”¹²⁴. Furnizarea de mentorat și consiliere în carieră poate să le ofere refugiaților direcție și sfaturi în alegerea și dezvoltarea unei cariere adecvate.

„Protecția este definită în mod obișnuit ca toate activitățile menite să obțină respectarea deplină a drepturilor individului în conformitate cu litera și spiritul organelor juridice relevante, și anume dreptul drepturilor omului, dreptul internațional umanitar și dreptul refugiaților. Prin urmare, este corect să presupunem că protecția acoperă toate activitățile și proiectele implementate de diferiții agenți care lucrează cu refugiații, iar aceasta nu include doar protecția juridică, cum ar fi furnizarea documentelor pentru refugiați, ci și sarcinile zilnice, cum ar fi activitatea de caz și activități recreative. Protecția refugiaților ca concept se redă de regulă prin relația dintre stat și refugiat este ca un contract internațional prin care sunt anumite responsabilități și obligațiuni reciproce, statul recunoaște orice persoane aflate sub jurisdicția lor drepturile și libertățile prin convenție.

Dreptul la viață al oricărui individ este prioritar protejat prin legea statutară adoptivă fiind un pilon foarte important pentru orice refugiat. Alt moment este moartea prin persecuție, moartea nu poate fi cauzată cuiva în mod intenționat, un punct esențial pe care îl atrage atenția pe orice refugiat, al doilea pilon conceptual de persecuție este tortura, interzicerea torturii este un reprezentativ captivant și foarte important pentru cei ce trec în exil de aceste momente.

Dreptul la libertate și la siguranță este o asimilare de conștientizare permanentă a refugiaților în societatea democratică, care la fel acești subiecți vor accede la o continuitate socială de performanță a statului prin subiecții săi. Esența unei performanțe statale o renaște dreptul la libertatea de exprimare, care dă un suflu nou în orice dezvoltare științifică, toate acestea relatate prin convenția nr. 1950 din 04.11.1950 unde sunt redate elemente esențiale”¹²⁵.

Protecția refugiaților se referă la măsurile și acțiunile luate de către state, organizații internaționale și alte entități pentru a asigura drepturile și bunăstarea persoanelor care au fost

¹²⁴ LEGE Nr. 677 din 23-11-2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statutul refugiaților, precum și la Protocolul privind statutul refugiaților. [online], [accesat: 19.09.2022] Disponibil : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=61722&lang=ro

¹²⁵ CONVENȚIE Nr. 1950 din 04.11.1950 PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE Publicat : 30.12.1998 în Tratatul Internațional Nr. 1 art Nr : 342 Data intrării în vigoare : 01.02.1998 *Adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950. [online], [accesat: 22.09.2022], Disponibil: <http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=285802>

forțate să părăsească țările lor de origine din cauza persecuției, conflictelor armate, violenței sau altor amenințări grave. Scopul protecției refugiaților este să ofere un cadru legal și umanitar care să garanteze siguranța, demnitatea și drepturile acestor persoane vulnerabile. Ajutorul motivational pentru refugiați constă în furnizarea de sprijin și resurse care să îi motiveze, să le îmbunătățească stima de sine și să le ofere perspective pozitive în timpul procesului lor de refugiu, adaptare și integrare în țările gazdă.

Fiecare refugiat are propriile experiențe traumatizante și emoționale legate de persecuție și migrație. Prin furnizarea de servicii de consiliere și sprijin psihosocial, refugiații pot învăța să gestioneze stresul, anxietatea și să facă față traumelor, ceea ce poate îmbunătăți starea lor emoțională și motivația. Oferirea de oportunități de învățare și dezvoltare a abilităților poate să le ofere refugiaților speranță și o perspectivă pentru viitor. Accesul la educație și formare profesională poate să le ofere instrumentele necesare pentru a se implica în economia locală și a-și construi o carieră.

Refugiații au dreptul la libertatea de mișcare în interiorul teritoriului țării de primire. Acest drept include posibilitatea de a se deplasa în interiorul țării, de a alege locul de reședință și de a călători în scopuri legitime. Cu toate acestea, există circumstanțe în care limitări asupra libertății de mișcare pot fi impuse. Aceste limitări ar trebui să fie prevăzute de lege, necesare, proporționale și justificate de motive legitime, cum ar fi securitatea națională sau ordinea publică. Cu toate acestea, detenția preventivă a refugiaților ar trebui să fie o măsură excepțională și să fie aplicată în mod rezonabil. Libertatea de mișcare a refugiaților ar trebui să le permită să acceseze servicii de bază, cum ar fi adăpost, hrană, asistență medicală și educație. De asemenea, ar trebui să aibă dreptul la exercitarea altor drepturi, cum ar fi dreptul la muncă și la libertatea de a se asocia. Accesul la libertatea de mișcare este un drept fundamental al refugiaților. Limitările acestui drept ar trebui să fie excepționale, bine motivate și în conformitate cu normele internaționale

Protecția juridică începe din momentul primirii acestor persoane și înregistrării lor la autoritățile competente, fie că este vorba de guvern sau Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru refugiați în unele cazuri. Accesul la înregistrarea ca solicitant de azil este unul dintre primele instrumente de protecție juridică, deoarece garantează că persoana se află sub responsabilitatea autorității de înregistrare, ceea ce înseamnă nu numai că nu ar fi returnată în țara sa în timp ce dosarul său este în curs de procesare. Protecția juridică continuă prin faza de determinare a statutului de refugiat, în care autoritatea relevantă utilizează instrumente de drept internațional privind refugiații pentru a decide dacă solicitantului de azil ar trebui să i se acorde

sau nu statutul refugiatului. Trecând prin procesele de determinare a statutului și, eventual, fiind recunoscute ca refugiați, persoanele sunt protejate din punct de vedere juridic prin acordarea de documente legale care sunt emise din țara lor de azil și sunt valabile pentru o anumită perioadă de timp, de obicei nu mai puțin de un an la un moment dat. Această procedură garantează, așadar, libertatea de circulație a refugiaților în țara de azil, pe lângă faptul că le oferă acces la orice fel de contracte sociale, proceduri legale și aspecte ale vieții de zi cu zi de care se bucură comunitatea locală de obicei. Protecția fizică acoperă pentru început toate tipurile de cazare și adăpostire.

În funcție de context, situație și țara de azil, cazarea refugiaților se poate face în tabere, adăposturi, zone urbane, familii gazdă etc. Aceasta include și alte tipuri de nevoi fizice, cum ar fi hrana și salubritatea. Pentru a îndeplini standardele minime de protecție fizică, refugiaților trebuie să li se asigure hrană adecvată, produse sanitare, produse de igienă și orice articole nealimentare care sunt necesare într-un context specific sau într-o situație de urgență. Toate persoanele fizice au dreptul la respectarea bunurilor sale cu care au sosit la ternul terț de refugiu. Nimeni nu poate fi depozitat de proprietatea sa doar din cauza elementului de utilitate publică și în anumite condiții și normele ale dreptului internațional.

Situația refugiaților se presupune că este temporară, în baza cadrului juridic internațional. Aceasta înseamnă că evenimentul care a contribuit la strămutarea refugiaților ar putea dispărea pe termen scurt sau lung, iar refugiații ar putea apoi să se întoarcă în țara lor de origine. Soluțiile durabile vizează împuternicirea refugiaților, consolidarea capacităților productive și a încrederii în sine. Repatrierea voluntar în țara de origine a fost expusă ca o soluție. Aceasta implică încetarea statutului de refugiat. Atunci când întoarcerea voluntară nu este posibilă, iar în cazul în care țara gazdă oferă posibilitatea integrării locale, se propune așadar asimilarea cu țara gazdă, fie prin rămânerea refugiat, fie prin luând naționalitatea țării gazdă.

În momentul semnării ori unui protocol se precizează și se angajează anumite elemente esențial vitale privind încorporarea inițială și continuă a refugiatului, din cauza elementului de continuitate este nevoie de protocoale adiționale pe o anumită perioadă de dezvoltare, ca rezultat avem și conepse esențiale dezvoltate spre exemplu la protocolul nr.4 și nr.6 din aceeași convenție menționată anterior. „Protocolul nr. 4 Articolul 2. Oricine se găsește în mod legal pe teritoriul unui stat are dreptul să circule în mod liber și să-și aleagă în mod liber reședința sa. Orice persoană este liberă să părăsească orice țară, inclusiv pe a sa. Protocolul nr.6, Articolul 1. Pedepsa cu moartea este abolită. Nimeni nu poate fi condamnat la o asemenea pedeapsă și nici executat. Articolul 2. Un stat poate să prevadă în legislația sa pedeapsa cu moartea pentru

acte săvârșite în timp de război sau de pericol iminent de război; o asemenea pedeapsă nu va fi aplicată decât în cazurile prevăzute de această legislație și conform dispozițiilor sale. Nimănui nu i se poate refuza dreptul la instruire”¹²⁶. Este corect să afirmăm că pedeapsa cu moartea aplicată refugiaților este ilegală în conformitate cu dreptul internațional și drepturile omului.

Conform normelor internaționale, toți oamenii, inclusiv refugiații, au dreptul la viață, iar pedeapsa cu moartea este considerată o încălcare gravă a acestui drept fundamental. În cadrul dreptului internațional, există mai multe tratate și convenții care interzic aplicarea pedepsei cu moartea asupra oricărei persoane, inclusiv refugiaților.

Primordial este ca statele să respecte aceste norme și să asigure protecția și drepturile refugiaților, inclusiv dreptul la viață și interzicerea pedepsei cu moartea în toate circumstanțele. Orice încercare de a aplica pedeapsa cu moartea asupra refugiaților ar contraveni principiilor și angajamentelor internaționale privind drepturile omului. Pedeapsa cu moartea este considerată o încălcare gravă a drepturilor omului și a normelor internaționale și este interzisă în mai multe jurisdicții din întreaga lume. Prin urmare, refugiații, indiferent de statutul lor legal, nu pot fi condamnați la moarte sau uciși din motive legate de statutul lor de refugiat sau pentru oricare alt motiv.

Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale poate avea atât aspecte pozitive, care asigură drepturi și siguranță pentru refugiați, cât și aspecte negative, care pot crea provocări și dificultăți în aplicarea acestor reglementări. În general, reglementările internaționale privind protecția refugiaților au un impact pozitiv semnificativ, asigurând drepturi și protecție pentru refugiați. Cu toate acestea, există provocări și deficiențe care trebuie abordate pentru a asigura o protecție adecvată și o abordare umană față de fenomenul refugiaților. Refugiații sunt apoi prinși într-un proces legal de acordare a unor drepturi care sunt din ce în ce mai asemănătoare cu cele ale cetățenilor țării gazdă.

Pilonii juridici privind incluziunea refugiaților se referă la cadrele legale și regulamentele care promovează și facilitează integrarea socială și economică a refugiaților în societățile gazdă. Acești piloni oferă un cadru legal pentru protecția și respectarea drepturilor refugiaților și pentru promovarea incluziunii acestora în comunitățile în care se stabilesc. Din perspectiva refugiaților, există anumite concepte noi și abordări inovatoare care sunt luate în considerare pentru a aborda problemele și provocările cu care se confruntă aceste persoane vulnerabile. Drepturile digitale ale refugiaților: În era digitală, refugiații se confruntă cu provocări și oportunități noi legate de accesul la tehnologie și internet.

¹²⁶ PROTOCOLUL Nr. 4 adițional la convenție Strasbourg, 16.IX.1963, PROTOCOLUL Nr. 6 Strasbourg, 28.IV.1983, pag. 19-33. [online], [accesat: 25.09.2022], Disponibil: https://www.echr.coe.int/documents/convention_ron.pdf

3.2 Ucraina – subiect actual dominant în domeniului refugiaților

Un refugiat este cineva care și-a părăsit țara de origine, definiția juridică internațională a termenului este cuprinsă în Convenția din 1951, iar solicitantul de azil este o denumire generală pentru cineva care solicită protecție internațională. În unele țări, este un termen legal care se referă la o persoană care a solicitat statutul de refugiat și nu a primit încă o decizie finală cu privire la cererea sa, nu toți solicitanții de azil sunt în cele din urmă recunoscuți ca refugiați. Cu toate acestea, un solicitant de azil nu ar trebui să fie trimis înapoi în țara sa de origine pînă cînd cererea de azil a fost examinată într-o procedură echitabilă. O persoană este refugiat de îndată ce sunt îndeplinite criteriile cuprinse în această definiție. Majoritatea oamenilor din lume au avut experiența de a exila din locul în care au crescut.

O multitudine de motive stau la baza pentru care indivizii din întreaga lume caută să-și reconstruiască viața într-un alt stat. Unii subiecți exilează de acasă pentru a dobîndi un loc de supraviețuire, fugind de persecuții sau de încălcări ale drepturilor omului, ca spre exemplu tortura. Milioane exilează de conflicte armate sau alte crize sau violențe și încep toți cu speranțe a unui viitor mai bun, unde la fel pot întîlni momente pline de pericol și frică. Indivizii sunt în pericol să cadă în capcana traficului de persoane sau alte forme de exploatare a indivizilor, ca ulterior sunt reținuți de țara gazdă imediat ce ajung într-un stat terț.

Solidaritatea UE cu Ucraina a dat naștere acestui sentiment mai acut după invazia rusă din data de 24 februarie 2022 care pînă în prezent nu doar distruge vieți omenești, dar pune în pericol civilizația de pe continentul european. Primirea refugiaților este un prim pas de solidaritate pe care a fost întrebuițată prompt de către comunitatea europeană, ca scut juridic imediat a fost întrebuițat mecanismul de protecție temporară a cetățenilor ucraineni care peste noapte sau transformat în refugiați.

Protecția temporară acordată de UE persoanelor sosite din Ucraina a fost expus de către poporul menționat ca o gură de aer prin care a fost posibilă supraviețuirea lor, prin prisma exilării de război. Scopul este de a diminua presiunea asupra segmentelor naționale de azil și de a da voie oamenilor exilați să posede de drepturi specifice în întreaga UE.

Aceste drepturi specifice, se are în vedere de prim urgența care includ cel de ședere, acces la piața muncii, locuință, medicină, educație etc. Ca oglindă de reflexie stabilim că acest scut este temporar, protecția temporară, conform deciziei elaborate este pentru o perioadă inițială de un an, perioada poate fi prelungită automat pentru o perioadă de șase luni la solicitare, iar ulterior pe o durată de maximum un an.

În mecanismele de aspect dominant UE dispune de anumite drepturi fundamentale conform convenției care sunt supravegheate de către instituțiile specializate, printre aceste drepturi se numără: dreptul de ședere ca un aspect esențial de stabilire a locului subiectului pe teritoriul comunității europene, ca un factor ulterior descendent este accesul la piața forței de muncă ca un factor determinant de prim pas al incluziunii refugiatului ucrainean, dat fiind faptul că negăsirea locului potrivit în comunitate poate duce la anumite fapte ce va duce la degravarea din statut de refugiat, alt pilon este asistența medicală ca factor determinant la posibilitatea de conviețuire prin respectarea dreptului la medicină, ulterior ca obiect continuu avem parte de asistența socială pentru a percepe mai ușor societatea adoptivă pentru a se încadra mai ușor. Comisia UE coordonează cooperarea și informarea dintre statele membre, mai ales în ceea ce ține de monitorizarea puterilor de primire și stabilirea eventualelor necesități de sprijin adăugător.

Statele pot și ar trebui să pună în aplicare mecanisme robuste pentru a identifica persoanele care au nevoie de protecție, la fel ca pot și ar trebui să identifice persoanele care pot reprezenta o amenințare pentru securitate. Bineînțeles că nu există soluții rapide sau soluții ușoare, fie la nivel național sau nivel internațional. În calitate de lideri de opinie, parlamentarii pot ajuta la clarificarea acestui populist politica și dezbaterile publice neinformate amenință structura societății. Ele pot transmite mesajul pe care trebuie să se bazeze răspunsul la fluxurile de refugiați principiile umanității și drepturile omului, inclusiv dreptul de a căuta și de a beneficia de azil din persecuție. Istoria a arătat că a face ceea ce trebuie pentru victimele războiului și persecuția generează bunăvoință și prosperitate pentru generații și încurajează stabilitatea. La 24 februarie 2022, forțele armate ruse au lansat o invazie care a schimbat pe mult timp viața comunității europene prin acțiunile de scară largă în Ucraina. Cea mai gravă constatare este faptul că la momentul actual suprafețe importante de pe teritoriul Ucrainei sunt la moment poligon de conflict armat, ca rezultat fug mii de oameni. Persistența fluxului mare de subiecți din zonele de conflict au determinat la alte măsuri de sprijin pentru refugiați, iar realizarea, receptivitatea, implementarea sunt pași consecutivi care au fost necesari și au fost aprobate de statele UE.

Un pas important a fost existența unor acorduri benevole dintre operatorii din UE și Ucraina, care lea dat posibilitatea milioaneilor de refugiați ucraineni să apeleze în Ucraina gratuit sau la anumite prețuri specifice. Ajutorul umanitar de către comunitatea europeană nu sa lăsat așteptată, o receptivitate în raport cu refugiații nemaivăzută până în prezent, care a dat dovadă de recunoștința față de poporul ucrainean din cauza calificării unora ca un scut protector al

agresivității ruse în raport cu societatea de pe continentul european. Fondurile europene pentru Ucraina au predestinații aleatorii în diferențiere de situație și necesități refugiaților propriu zisă, ajutorul premis de prim necesitate se manifestă prin alimente, articole esențiale de uz casnic, asistență medicală și sprijin psihosocial, protecție, educație, acoperirea nevoilor de bază. Una din prerogativele de conviețuire a refugiaților reprezintă locuința, punerea la dispoziție a unor locațiuni pentru iarnă în deosebi este o prerogativă absolută.

Ca suport acordarea locațiunii trebuie asociată cu un sprijin în materie de protecție civilă față chiar de elemente extrimiste care se observă în ultima perioadă în UE din cauza fluxului major și diferențierea de viziune politică. UE asigură cu de toate Ucraina în măsura posibilităților, fiind un resurs de bază, mai multe state membre dau o recomandare consiliului european de a face o derogare și de a stabili noi reguli de joc, dat fiind faptul că unele state au mai multă posibilitate economică socială și acum este nevoie de această gură de aer în timp ce unii nu rezistă presiunilor. În linii generale ca răspuns la intensificarea conflictului în februarie 2022, UE furnizarea monitorizând asistența Ucrainei prin intermediul diferitor mecanisme, la moment aceasta este cea mai mare operațiune de până acum al UE. Toate statele din UE la fel Islanda, Macedonia de Nord, Norvegia și Turcia acordă suport material Ucrainei, îndeosebi materiale medicale, generatoare de curent electric, îmbrăcăminte, echipamente, alimente, apă.

Asistență economică nu salvează în fond situația, ea este mai degrabă un scut de control temporar al situației, prelungirea lui adâncește criza dată, Ucraina transformându-se exclusiv și integral într-un câmp de luptă nelocuibil. Măsuri comerciale întreprinse de către UE dau rezultate prin atragerea refugiaților asupra măsurilor democratice și protecția socială întreprinsă. Solidaritatea Uniunii Europene cu Ucraina a fost evidentă în mai multe contexte, în special în ceea ce privește situația geopolitică complexă din regiune și evenimentele care au avut loc în Ucraina în ultimii ani. UE a acordat sprijin financiar semnificativ Ucrainei pentru a ajuta la dezvoltarea economică și pentru a face față dificultăților financiare. Acest sprijin a inclus împrumuturi și granturi, precum și ajutor pentru reformele structurale. UE a semnat un Acord de Asociere cu Ucraina, care a intrat în vigoare în 2017. Acest acord are ca obiectiv consolidarea relațiilor politice, economice și sociale dintre UE și Ucraina.

Acordul dat a deschis calea pentru comerțul liber între cele două părți. UE a sprijinit eforturile Ucrainei de a realiza reforme importante în domeniile justiției, anticorupției, guvernării și economiei. Aceste reforme au fost considerate esențiale pentru dezvoltarea democratică și stabilă a Ucrainei. UE a furnizat asistență umanitară pentru persoanele afectate de conflictul din Ucraina, inclusiv pentru refugiați interni și pentru cei afectați de criza umanitară. UE a furnizat

asistență financiară macro-financiară Ucrainei pentru a ajuta la consolidarea stabilității economice și a sprijini reformele. UE și statele membre ale sale au manifestat solidaritatea cu Ucraina în contextul evenimentelor din regiune. Solidaritatea continuă să fie un principiu important în relațiile UE cu Ucraina, iar sprijinul pentru stabilitatea, democrația și dezvoltarea țării rămâne o prioritate. Consiliul Uniunii Europene a adoptat o serie de măsuri de sprijin și susținere pentru Ucraina în contextul evenimentelor și provocărilor cu care se confruntă țara.

UE a acordat sprijin financiar semnificativ Ucrainei prin intermediul programelor de asistență și împrumuturilor. Acest sprijin a avut ca scop susținerea reformelor economice, dezvoltarea infrastructurii și promovarea stabilității financiare. UE a sprijinit eforturile Ucrainei de reformă în domenii precum justiția, lupta împotriva corupției, modernizarea sectorului energetic și altele. UE a făcut apel la eliberarea prizonierilor politici și la respectarea drepturilor omului în Ucraina. UE a sprijinit Ucraina în consolidarea instituțiilor democratice și a statului de drept. Sprijinul acordat de UE și Consiliul UE Ucrainei reflectă angajamentul pentru principiile democrației, drepturilor omului și integrității teritoriale.

Relația dintre UE și Ucraina rămâne un subiect de importanță strategică, iar cooperarea continuă pentru a aborda provocările și pentru a promova stabilitatea și dezvoltarea în regiune. Ucraina a exprimat dorința de a deveni membru al Uniunii Europene. Această aspirație a fost una dintre principalele orientări ale politicii externe a Ucrainei în ultimii ani, mai ales după evenimentele din 2014 și 2022. Pentru a avansa pe calea aderării la UE, Ucraina a întreprins eforturi semnificative pentru a implementa reforme politice, economice și sociale. Aceste reforme au vizat consolidarea democrației, promovarea statului de drept, combaterea corupției, modernizarea economiei și alinierea cu standardele și valorile europene.

UE a răspuns pozitiv la aspirațiile europene ale Ucrainei și a oferit sprijin politic și financiar semnificativ pentru a susține reformele din țară. Totuși, este important de menționat că procesul de aderare la UE este unul complex și că Ucraina trebuie să îndeplinească numeroase criterii și standarde pentru a deveni membru deplin al UE. Subliniem că aspirația Ucrainei de a deveni membru al UE este un subiect politic și strategic și va continua să fie un subiect de dezbatere și negocieri între Ucraina și UE în viitorul apropiat.

„La reuniunea lor extraordinară din 27 februarie, miniștrii afacerilor interne au discutat despre posibilitatea instituirii unui mecanism adecvat de protecție temporară pentru primirea persoanelor care caută refugiu în UE. În aprilie 2022, Consiliul a convenit asupra unei recomandări privind conversia bancnotelor de grivne ucrainene în monedele statelor membre ale UE în sprijinul persoanelor care fug din calea războiului din Ucraina. Regimurile prevăzute permit persoanelor strămutate din Ucraina, inclusiv copiilor, să schimbe până la 10 000 de grivne

,aproximativ 310 EUR, de persoană. Conversia s-ar face gratuit și la cursul de schimb valutar oficial publicat de Banca Națională a Ucrainei. În 2022, UE a pus la dispoziție asistență macrofinanciară în valoare de 7,2 miliarde EUR, sub formă de împrumuturi și granturi. În 2022, UE a pus la dispoziție 620 de milioane EUR sub formă de sprijin bugetar și a adoptat un pachet de urgență în valoare de 330 de milioane EUR axat pe nevoile imediate ale persoanelor strămutate în interiorul țării. La 15 noiembrie, Consiliul a adoptat o măsură de asistență în valoare de 16 milioane EUR pentru a sprijini consolidarea capacităților în rândul forțelor armate ucrainene”¹²⁷.

Asistență macrofinanciară are anumite determinări concrete în linii generale este de a favoriza stabilitatea socială în Ucraina și de a acorda nevoile solicitate. Obiectivele de bază sunt reflectate prin acordarea de ajutor financiar pe o anumită perioadă, alt moment pentru a balanța piața financiară tranzacțiile imediate către Ucraina, reconstituirea infrastructura critică, oferirea sprijinului postbelic durabil, ajutor privind integrarea europeană suport ce ține de parcurgerea drumului etc. Fondurile de sprijin suplimentar privind economia Ucrainei a fost acordat prin intermediul Băncii Europene de Investiții și al Băncii Europene pentru Reconstrucție și Dezvoltare, acordând împrumuturi pentru servicii vitale.

Ucraina împreună cu Republica Moldova, UE a stabilit un segment de solidaritate în mai 2022, obiectivul acestor elemente esențiale este de a asigura exportarea cerealelor dar și alte produse, bunuri de strictă necesitate, ca spre exemplu și îngrășăminte pentru sectoare vitale. Un alt segment vulnerabil ce necesita sprijin sunt Rețelele electrice ale Ucrainei care au fost conectate cu rețeaua continentală europeană, iar din iunie din 2022 se implementează dintre Ucraina și UE relații comerciale pe tema de energie electrică. Sprijin pentru armata ucraineană ar asigura și păzi sectorul energetic al Ucrainei și UE, dar acest fapt escaladează situația din regiune, comisia și statele membre sunt precaute și sunt controverse severe pe acest segment, dat fiind faptul că la moment Ucraina nu face parte din familia militară europeană.

Instrumentul european pentru menținere a stabilității ce duce la pace a fost aprobat de UE în octombrie 2022, UE a expediat 3,1 miliarde EUR în cadrul Instrumentului european pentru pace, care va consolida capacitățile de rezistență a forțelor armate ucrainene, iar nu în ultimul rând protejarea populației civile contra agresiunii militare care este până în prezent în derulare. Piloni de asistență necesară finanțează furnizarea de echipamente și materiale, cele individuale de protecție, truse medicale de prim ajutor, combustibil, echipamente militare în scopuri defensive.

¹²⁷ Solidaritatea UE cu Ucraina. [online], [accesat: 03.10.2022], Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-response-ukraine-invasion/eu-solidarity-ukraine/>

Țările care se află printre cele mai puțin dezvoltate națiuni găzduiesc un sfert din refugiații lumii. Sistemul internațional de protecție a refugiaților s-a dezvoltat în urma celui de-al doilea Război Mondial a fost conceput ca răspuns la efectele potențial destabilizatoare ale populației miscale. Solidaritatea internațională și împărțirea responsabilității sunt esențiale, dar adesea elemente evazive ale acestui sistem, vitale pentru a proteja drepturile refugiaților oriunde s-ar afla și să sprijine țările care le găzduiesc. Misiunea de asistență militară a UE a început într-o fază mai activă la 7 octombrie 2022, ca rezultat al unei reuniuni a liderilor UE privind sprijinul militar pentru Ucraina pe câmpul de luptă, ea se redă prin EUMAM, lansată în noiembrie 2022. Obiectivul practic al celor expuse contribuie la eficiența operațiunilor militare, de a facilita Ucraina să-și protejeze integritatea teritorială frontalieră recunoscute la nivel internațional.

Colaborarea cu activități bilaterale concrete ale statelor membre în sprijinul Ucrainei, are drept obiectiv suplimentar deschiderea față de participarea statelor care nu fac parte din UE, un exemplu ar fi acordul dintre UE și Norvegia ajutorul fiind acordat prin intermediul EUMAM Ucraina. În mod just aceste resurse va da frâu liber la investigarea și urmărirea penală a crimelor de război efectuate de către indivizi indiferent de culoarea steagului cu care se comit aceste acte ce contravin declarației privind drepturile omului.

În martie 2022, toate țările membre ale UE, în asociere cu parteneri, au luat decizia să sesizeze Curtea Penală Internațională privind posibile crime de război elaborate în Ucraina, drept scop este ca procurorul CPI în colaborare cu procurorii din Ucraina și ceilalți parteneri a deschis diferite anchete, obiectivul este prezentarea adevărului. În urma elaborării anchetelor s-a stabilit un sprijin al Parchetului General al Ucrainei și să implementeze măsuri pentru a transpune pe deplin și a reflecta cu adevărat toate cele mai grave crime internaționale descoperite prin modurile de răspundere menționate în Statutul de la Roma.

Într-un moment în care solidaritatea și împărțirea responsabilității sunt necesare mai mult ca niciodată, statele sunt preocupate de preocupările de securitate care decurg din terorismul internațional și se pune un nou accent pe controlul la frontieră. Ostilitatea față de străini este în creștere în multe țări și bariere fizice și juridice menite să împiedice migrația ilegală afectează mulți oameni care încearcă să ajungă în siguranță. Sprijinul redat mereu acestor investigații și urmărirea penală au fost adoptate noi elemente care oferă Eurojustului posibilitatea depozitării și să păstreze probe referitoare la posibile crime de război, un mecanism probatoriu este redat prin imagini prin satelit, ADN etc. Uniunea Europeană, USA și UK au format un grup consultativ în domeniul de atrocități, al cărui obiectiv este de a susține parchetul general al Ucrainei în cercetarea crimelor care au avut loc în legătură cu conflictul armat după invazia rusă.

Cele mai dese rapoarte prezintă o imagine sumbră privind încălcările asupra copiilor, pătura socială cea mai sensibilă din punct de vedere la autoapărare, iar protecția copiilor este ratificată prin ordinea și tratatele internaționale. Dacă să analizăm sutele de mii de copii suferă în momentul dat, îndeosebi copii orfani, din centre de plasament, care nu au reușit să părăsească Ucraina în timpul războiului. În acest sens a fost implementat diferite strategii, cu un punct forte ca pilonul de securitatea a copiilor, care persistă și se modifică odată ce sunt progrese ofensive pe câmpul de luptă. Scutul copilului este o prioritate pentru UE în toate colțurile la arena internațională cu drept aplicativ, dat fiind faptul că strategia de dezvoltare a țării cu o doctrină democratică are la bază asigurarea succesorilor cu o viață cât mai binevoitoare. Ca rezultat al agresiunii ale Rusiei împotriva Ucrainei, Consiliul UE a elaborat un grafic de necesitate, nevoilor prime de care sunt necesare minorilor.

În acest sens consiliul UE a elaborat un îndemn pentru statele membre ca să aplice anumite fapte de servicii necesare pentru copii ca protecție juridică, să informeze minorii neînsoțiți, cei separați de familie cu privire la drepturile lor, să integreze în sistemele național local de protecție a copilului, să sprijine accesul la educație, calitatea de convingere etc. Reconstrucția unei Ucraine democratice este un proces greu de implementat și atât timp cât războiul persistă este practic imposibil, dar UE este dator să acorde sprijin tot necesarul conducerii ucrainene, pentru a construi o Ucraină prosperă. Ca o pregătire din timp, liderii UE au stabilit să constituie un fond fiduciar pentru Ucraina, Polonia și Suedia au organizat o întâlnire internațională a donatorilor pentru Ucraina, unde au stabilit obiectivele de mobilizare a fondurilor pentru suportul umanitar al indivizilor, nevoile de urgență pe termen scurt.

Sprijin pentru țările UE care găzduiesc refugiați este o temă foarte dureroasă pentru aspectul financiar al blocului comunitar european, dat fiind faptul că factor determinant stabilim o inflație record în unele state. Adăpostul oferit de către UE a refugiaților care exilează reflectă solidaritatea de care dau dovadă cetățenii din toată comunitatea UE, eforturile uriașe depuse de instituțiile naționale și locale, ONG etc, dau rezultate cu tendință pozitivă. UE a adoptat un regulament având obiectiv să deblocheze fonduri pentru a ajuta subiecții care exilează din calea războiului din Ucraina. Aceste fonduri vor asigura faptul că țările membre care adăpostează refugiați dispun de puteri suficiente pentru a oferi locuințe, educație și îngrijiri de sănătate. Sprijin pentru gestionarea frontierelor este un pilon programat de către consiliul european dat fiind faptul că s-a majorat de câteva ori rată de traversare ilegală, iar când se depistau se identifica că sunt refugiați ce fug de persecuție și care nu cunosc procedurile ori nu au acte necesare de a traversa legal.

Țările membre ale Uniunii Europene care adăpostesc refugiați au resurse și capacități suficiente pentru a furniza asistență și protecție refugiaților, dar gestionarea și integrarea refugiaților pot implica provocări semnificative, care depind de resursele și politica fiecărei țări în parte. Gestionarea refugiaților în interiorul UE poate varia semnificativ între statele membre și poate fi subiectul unor negocieri și dezbateri politice. Unele țări membre pot avea capacități mai mari de primire și integrare a refugiaților decât altele, iar acest lucru poate crea tensiuni și diferențe în abordarea refugiaților în UE.

Uniunea Europeană are politici și reguli comune în ceea ce privește azilul și migrația, dar implementarea acestor politici depinde de deciziile fiecărei țări membre. În plus, organizații internaționale precum UNHCR și organizații neguvernamentale joacă un rol important în sprijinirea statelor membre ale UE în gestionarea și asistența refugiaților. Gestionarea eficientă a migrației și a fluxurilor de refugiați necesită o coordonare și cooperare strânse între statele membre ale UE, în conformitate cu principiile și valorile europene, precum solidaritatea și respectarea drepturilor omului. Este o problemă complexă și continuă să fie subiectul dezbaterilor și eforturilor comune la nivel european. Gestionarea eficientă a refugiaților este o provocare complexă care implică coordonare, planificare și punerea în aplicare a unor politici și măsuri adecvate. Gestionarea refugiaților trebuie să fie întotdeauna în conformitate cu drepturile omului.

Refugiații au dreptul la viață, libertate și securitate, iar aceste drepturi trebuie respectate în orice circumstanță. Statele ar trebui să ofere proceduri corecte și echitabile pentru acordarea statutului de refugiat. Acest lucru implică o evaluare adecvată a solicitărilor de azil, furnizarea de asistență juridică și traduceri pentru refugiați. O abordare pe termen lung pentru gestionarea refugiaților implică prevenirea și soluționarea conflictelor care pot duce la migrație forțată. Comunitatea internațională ar trebui să depună eforturi pentru a promova pacea și stabilitatea în regiunile afectate de conflicte. Gestionarea refugiaților este o chestiune umanitară și politică importantă, care necesită o abordare comprehensivă și coordonată pentru a asigura protecția și bunăstarea refugiaților în timp ce se abordează preocupările și nevoile țărilor de primire.

Comisia Europeană a stipulat directivele operaționale pentru a acorda suport polițiștilor de frontieră a statelor membre blocului UE să conlucreze în mod eficace la sosirile subiecților și să diminueze timpul de așteptare, asigurând în același timp un nivel sporit de securitate. Ulterior UE a ratificat un acord privind statutul cu Republica Moldova îndeosebi la o conlucrare operațională efectuată de Frontex. Acordul dă posibilitatea lui Frontex să ajute Republica Moldova în monitorizarea, conlucrarea frontierelor, prin expedierea de echipe cu anumite cunoștințe în

materie să dea ajutor autorităților din Republica Moldova în efectuarea unor misiuni precum înregistrările și verificările la frontieră. Platforma de solidaritate a UE duce la moment o tranșă de popularitate printre liderii europeni privind faptul care popor este mai blînd și are cea mai mare compasiune,o coordonare la nivelul UE este foarte importantă pentru un răspuns sever de oțel.

Frontex este responsabilă în primul rând pentru frontierele externe ale UE, inclusiv cele de pe teritoriul Republicii Moldova, agenția nu are direct impact asupra refugiaților din Republica Moldova sau din alte țări.Frontex sprijină statele membre ale UE în asigurarea securității la frontierele externe ale UE, inclusiv în gestionarea fluxurilor migratorii și a mișcării transfrontaliere. Acest lucru poate avea un impact asupra controlului migrației și poate afecta fluxurile de refugiați și migranți care încearcă să intre în UE.Republica Moldova, ca țară vecină a UE, poate coopera cu Frontex în ceea ce privește gestionarea frontierelor comune.

Frontex desfășoară operațiuni de monitorizare și supraveghere la frontierele externe ale UE pentru a detecta și preveni încercările ilegale de traversare a frontierelor. Aceasta poate influența modul în care migrația și cererile de azil sunt gestionate în țările vecine, inclusiv Republica Moldova.Frontex acționează în principal în zona de competență a Uniunii Europene și că gestionarea refugiaților și migrației în țările vecine, cum ar fi Republica Moldova, este mai degrabă o responsabilitate a autorităților naționale și a organizațiilor internaționale. Frontex și Republica Moldova pot colabora în ceea ce privește gestionarea cooperării la frontiere, dar impactul specific asupra refugiaților din Republica Moldova depinde de contextul specific și de acțiunile întreprinse de toate părțile implicate. „Consiliul a adoptat un regulament care permite liberalizarea temporară a comerțului, precum și alte concesii comerciale cu privire la anumite produse ucrainene. Aceasta înseamnă că, timp de un an, pentru toate exporturile ucrainene către Uniunea Europeană, nu vor fi datorate taxe la import.Datorită acestor măsuri, UE va fi în măsură să sprijine în mod semnificativ economia Ucrainei. Războiul de agresiune provocat și nejustificat al Rusiei împotriva Ucrainei a avut un impact devastator asupra capacității de producție, a infrastructurii de transport și a accesului la Marea Neagră ale țării, precum și asupra capacității sale mai largi de a face schimburi comerciale cu restul lumii. Consecințele nu pot fi subestimate nici la nivel intern, nici la nivel internațional în ceea ce privește impactul asupra securității alimentare. La 13 mai, Consiliul a trimis Parlamentului European o scrisoare prin care își semnala acordul cu privire la regulament, care a fost apoi votat în plenul PE la 19 mai”¹²⁸ . Recunoașterea statutului de refugiat este declarativă confirmă că

¹²⁸ Ucraina: Consiliul adoptă liberalizarea temporară a comerțului cu Ucraina, [online],[accesat:05.10.2022], Disponibil:<https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/05/24/ukraine-council-adopts-temporary-trade-liberalisation-with-ukraine/>

persoana respectivă este într-adevăr un refugiat. Deși acest lucru poate suna ca un aspect tehnic, acesta este motivul pentru care solicitanții de azil nu ar trebui să fie returnați în țările lor de origine până când cererile lor nu au fost examinate. Aceasta înseamnă că persoanele care fug de tulburările civile, violența pe scară largă și războiul au dreptul la statutul de refugiat în statele care sunt părți la Convenția Africană în anumite cazuri, chiar dacă nu au o teamă întemeiată de persecuție pentru unul dintre motivele stabilite în Convenția din 1951.

„Consiliul a ajuns la un acord cu privire la un pachet legislativ care va permite UE să ajute financiar Ucraina pe parcursul anului 2023 cu 18 miliarde EUR. Propunerea a fost adoptată astăzi de Consiliu prin procedură scrisă și va fi transmisă Parlamentului European spre o posibilă adoptare săptămâna viitoare. Ucraina poate conta pe UE. Vom continua să sprijinim Ucraina, inclusiv din punct de vedere financiar, atât timp cât va fi nevoie. Legislația pe care am adoptat-o astăzi înseamnă că Ucraina poate conta pe un ajutor financiar regulat din partea UE pe parcursul anului 2023. Statele membre vor acoperi cea mai mare parte a costurilor cu dobânzile prin intermediul veniturilor alocate externe. Garanțiile pentru împrumuturile respective vor fi asigurate fie de la bugetul UE, fie de către statele membre”¹²⁹.

Toți refugiații au dreptul la protecție împotriva respingerii – inclusiv cei care nu au fost recunoscuți oficial ca atare. Aceasta înseamnă că solicitanții de azil al căror statut nu a fost încă stabilit de autorități sunt protejați de returnarea forțată. Ca rezultat aplicabil a fost implementat un Jurnalul Oficial de către Parlamentul European, Consiliu, care este redat privind acțiunile ulterioare adoptate de către statele membre UE în raport cu refugiații. Pe lângă implementarea unor legături politice puternice, a unor relații economice și a respectării ca parteneri de încredere, acordul a expus un pilon primordial pentru stabilirea unui program amplu de reforme, bazat pe combaterea corupției, cel de vagă subiect al statelor, fostele republici a uniunii sovietice, un sistem judiciar integru, pe statul de drept.

„EUMAM Ucraina are un mandat neexecutiv de a oferi formare individuală, colectivă și specializată unor efective de până la 15 000 de membri ai personalului forțelor armate ucrainene în mai multe locuri de pe teritoriul statelor membre ale UE. În plus, Consiliul a adoptat o măsură de asistență în cadrul Instrumentului european pentru pace (IEP) în valoare de 16 milioane EUR pentru a sprijini consolidarea capacităților forțelor armate ucrainene de către EUMAM Ucraina. Atât EUMAM Ucraina, cât și măsura de asistență au fost concepute pe baza cerințelor operaționale ale Ucrainei și vor finanța furnizarea de către statele membre ale UE a următoarelor: muniție, echipamente militare și platforme concepute pentru a aplica o forță

¹²⁹ Consiliul adoptă decizia privind acordarea de asistență în valoare de 18 miliarde EUR Ucrainei, [online],[accesat:09.10.2023], Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/12/10/council-adopts-18-billion-assistance-to-ukraine/>

letală, transportul, custodia, întreținerea și repararea echipamentelor finanțate prin măsura de asistență. Măsura de asistență va avea o durată de 24 de luni și se adaugă la contribuțiile succesive ale UE pentru Ucraina în cadrul IEP, care se ridică în prezent la peste 3,1 miliarde EUR.

Uniunea Europeană își reiterează sprijinul pentru independența, suveranitatea și integritatea teritorială a Ucrainei în cadrul frontierelor sale recunoscute la nivel internațional, precum și pentru dreptul său legitim de a se apăra împotriva agresiunii Rusiei. UE susține cu fermitate Ucraina și va continua să îi ofere sprijin militar, economic, social și financiar atât timp cât va fi nevoie. La 17 octombrie 2022, Consiliul a adoptat o decizie de instituire a EUMAM Ucraina, cu o durată inițială de doi ani. Misiunea reprezintă un răspuns direct la cererea de sprijin adresată de Ucraina Înaltului Reprezentant. Aceasta urmează să asigure formare individuală, colectivă și specializată pentru forțele armate ale Ucrainei, precum și coordonarea și sincronizarea activităților statelor membre care asigură formarea¹³⁰.

Din cauza invaziei a fost necesar implementarea unui instrument european pentru pace fiind fondat în 2021 pentru a fonda toate mișcările din sectorul politic extern dar și cel de securitate în sfera militară, cu obiectivul de a atenua neînțelegerile, de a fortifica pacea și de a ameliora stabilitatea pe arena internațională.

Acest pilon european pentru convețuire oferă UE accesibilitatea să ajute acțiuni care consolidează capacitățile statelor din afara UE și ale instituțiilor regionale, internaționale în ceea ce privește sfera de apărare.

Consiliul UE cere statele membre să adopte măsuri pentru a transpune pe deplin definiția celor mai grave crime internaționale și modurile de răspundere consacrate în Statutul de la Roma. De asemenea, le solicită să permită exercitarea competenței universale sau a altor forme de competență națională în ceea ce privește cele mai grave crime internaționale, precum și să facă posibilă o cooperare judiciară strânsă cu Curtea Penală Internațională, CPI.

Statele membre să ofere sprijin adecvat pentru crearea și funcționarea unităților specializate dedicate anchetării și urmăririi penale a celor mai grave crime internaționale la nivel național. De asemenea, să sprijine Parchetul General al Ucrainei și să ia în considerare posibilitatea de a participa la modelul de rotație coordonat de CPI, să intensifice cooperarea cu părțile interesate din UE, cum ar fi Eurojustul, Europolul sau EUAM Ucraina, pentru a spori rata de succes a anchetării și urmăririi penale.

Comisia Europeană este invitată să sporească sprijinul financiar, logistic, tehnic și material pus la dispoziția statelor membre și să promoveze schimbul de bune practici, cunoștințe

¹³⁰ Ucraina: UE lansează o misiune de asistență militară, [online], [accesat: 11.10.2023], Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/11/15/ukraine-eu-launches-military-assistance-mission/>

și expertiză. De asemenea, Comisia ar trebui să sprijine în continuare mecanismele naționale și internaționale de anchetă și de strângere de probe, în special în ceea ce privește probele adunate de pe câmpul de luptă”¹³¹.

Asociația Internațională non-guvernamentală a Judecătorilor de Drept pentru Refugiați ajută la stimularea înțelegerii în rândul sistemului judiciar a obligațiilor create de Convenția din 1951 și de alte instrumente relevante. Acesta oferă un forum pentru schimbul de informații, schimbul de bune practici și dezvoltarea unor abordări consecvente în ceea ce privește interpretarea și aplicarea legislației privind refugiații. IARLJ încurajează utilizarea procesului judiciar pentru a judeca drepturile solicitanților de azil și ale refugiaților și ajută la dezvoltarea înțelegerii independenței judiciare în contextul dreptului refugiaților, în special în democrațiile emergente și țările în curs de dezvoltare.

Instituțiile naționale pentru drepturile omului există în peste 100 de țări. Deși operează independent de stat, aceștia aduc contribuții importante la protejarea și monitorizarea respectării drepturilor solicitanților de azil și ale refugiaților. Statele au responsabilități față de solicitanții de azil și, în general, față de refugiați. Ei au responsabilități suplimentare față de anumiți solicitanți de azil și refugiați din cauza vârstei, sexului, dizabilității și/sau altor factori. Din cauza vârstei, statutului social și dezvoltării fizice și psihice, copiii sunt chiar mai vulnerabili decât adulții în situații de strămutare forțată.

Normele privind refugiații și drepturile acestora sunt stabilite într-o serie de instrumente internaționale și legi naționale care variază de la o țară la alta. Aceste norme sunt concepute pentru a proteja drepturile și bunăstarea refugiaților și pentru a stabili procedurile de acordare a azilului. Normele privind refugiații sunt supuse actualizărilor și modificărilor periodice pentru a ține cont de evoluțiile din lume și de noile provocări. Regulament UE stabilește norme privind determinarea statului membru responsabil pentru examinarea cererii de azil. El ajută la evitarea dublei solicitări de azil în mai multe state membre.

„Normele și regulamentele privind refugiații pot varia între țări și pot fi modificate sau actualizate în funcție de evoluția situației. Aceste norme sunt esențiale pentru asigurarea drepturilor și protecției refugiaților și pentru gestionarea eficientă a fluxurilor de migrație forțată.„O echipă comună de anchetă a fost, de asemenea, instituită de autoritățile judiciare din Lituania, Polonia și Ucraina, cu sprijinul Eurojustului și cu participarea Biroului procurorului Curții Penale Internaționale și, în curând, a autorităților judiciare din Slovacia, Letonia și Estonia. Coordonarea și schimbul de probe între diferitele autorități competente sunt importante

¹³¹ Consiliul adoptă concluzii privind lupta împotriva impunității în războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, [online],[accesat:14.10.2024], Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/12/09/council-adopts-conclusions-on-the-fight-against-impunity-in-russia-s-war-of-aggression-against-ukraine/>

pentru a asigura eficacitatea acestor anchete. În plus, din cauza ostilităților în curs, există riscul ca probele referitoare la crimele de război sau crimele împotriva umanității să nu poată fi depozitate în condiții de siguranță pe teritoriul Ucrainei și, așadar, este oportun să se creeze un sistem de depozitare centralizată într-un loc sigur”¹³².

Uniunea Europeană, țările membre de pe întregul continent s-au grupat pentru a-i ajuta pe cei care exilează din drumul războiului din Ucraina. Lucrul se extinde pe toate fronturile pentru a ajuta Ucraina cu suportul necesar pe toate direcțiile cel umanitar ,civil etc. Mecanismul de protecție timpuriu pentru a le da subiecților care exilează din Ucraina un statut fotăreț și disponibilitatea la școli, îngrijiri medicale și oferirea pe piața de muncă în UE. Fenomenul refugiaților ca concept, care pe platforma internațională are un loc separat, ce au pus la modul practic jurisprudența mai multor state. Subiectul refugiat se referă la persoanele care au fost forțate să părăsească țara de origine din cauza unor motive cum ar fi persecuția, războiul, conflictele armate, violența generalizată sau alte amenințări grave la adresa vieții și libertății lor. Acești oameni călătoresc în căutarea unui loc sigur și a protecției într-o altă țară, unde pot primi statutul de refugiat și sunt recunoscuți oficial ca fiind în pericol și eligibili pentru protecție internațională. Subiectul refugiat este unul complex și de importanță majoră în cadrul drepturilor omului și al politicii internaționale. Refugiații reprezintă oameni care trec prin situații de criză și vulnerabilitate și au nevoie de sprijin , solidaritate din partea comunității internaționale pentru a se putea integra și reconstrui viețile lor în țările de azil. Soluționarea problemei refugiaților implică abordarea chestiunilor legate de conflictele și instabilitatea globală, respectarea drepturilor omului și dezvoltarea politicilor adecvate pentru primirea și integrarea refugiaților.

Persoanele care au primit statutul de refugiat în alte țări din cauza conflictului din Ucraina pot beneficia de protecție și asistență pe perioada în care rămân în țara de destinație. Situația refugiaților ucraineni rămâne dinamică, iar numărul acestora poate varia în funcție de evoluțiile situației politice și de securitate din Ucraina și din regiunea înconjurătoare.

Organizațiile internaționale și guvernele țărilor implicate au jucat un rol important în furnizarea de asistență și sprijin pentru refugiații ucraineni, dar provocările legate de migrația forțată și protecția acestora rămân actuale și complexe. În timp ce există provocări și diferențe de opinie în gestionarea migrației forțate, discuțiile și dialogul continuu sunt esențiale pentru găsirea soluțiilor durabile și umane în ceea ce privește protecția și incluziunea refugiaților în societățile europene.

¹³² Eurojust: Consiliul adoptă noi norme care să permită agenției să păstreze probe referitoare la crimele de război. [online],[accesat:17.10.2023],Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/05/25/eurojust-le-conseil-adopte-de-nouvelles-regles-permettant-a-l-agence-de-conserver-des-preuves-de-crimes-de-guerre/>

3.3 Problematika și soluțiile privind protecția refugiaților ucraineni: acces la servicii de sănătate mintală suport psihosocial și măsuri de incluziune

Statele sunt responsabile pentru protejarea drepturilor cetățenilor lor, atunci când guvernele nu pot sau nu doresc să facă acest lucru, oamenii se pot confrunta cu amenințări atât de grave încât sunt forțați să-și părăsească țara și să caute siguranță în altă parte. Dacă se întâmplă acest lucru, o altă țară trebuie să intervină pentru a se asigura că drepturile fundamentale ale refugiaților sunt respectate. Acest lucru este cunoscut sub denumirea de protecție internațională. Nevoile specifice ale refugiaților cu dizabilități sunt adesea trecute cu vederea, în special în fazele incipiente ale urgențelor umanitare. Persoanele cu dizabilități pot fi expuse discriminării, exploatării și violenței sexuale și bazate pe gen. Aceștia pot fi excluși de la serviciile de asistență sau pot avea dificultăți în accesarea acestor servicii. Copiii cu dizabilități pot fi excluși de la educație, iar atât copiii, cât și persoanele în vârstă cu dizabilități se confruntă cu un risc mai mare de abuz, neglijare, abandon, exploatare, probleme de sănătate și separare de familie.

Abordarea nevoilor salvatoare ale refugiaților în situații de urgență, instituirea unor proceduri de azil echitabile și eficiente, asigurarea protecției femeilor, bărbaților, băieților și fetelor și ajutarea refugiaților să se întoarcă acasă sau să se integreze în noile comunități gazdă, toate au un cost financiar, dar nevoile refugiaților depășesc cu mult resursele disponibile. Pe lângă finanțarea mecanismelor naționale de protecție a refugiaților, unele guverne pot fi în măsură să ofere sprijin financiar sau tehnic țărilor care găzduiesc populații mari de refugiați sau să admită refugiați pentru relocare. Aceste diferite forme de solidaritate internațională sunt toate contribuții importante la protecția refugiaților.

Refugiații au exilat de război, dar starea lor a fugit la acel moment cu dînșii, aflînduse în bagajele pe care le-au dus, în inimele lor. Sunt niște idei implantate care tot tind să iasă la suprafață. Manifestările stresului post-traumatic sunt amintirile despre acțiunile care s-au întîmplat, momente pline de durere, frică și disperare.

„Jumătate din refugiații care reușesc să ajungă în Germania suferă de afecțiuni psihologice precum depresie sau tulburare de stres posttraumatic (TSPT), potrivit unui studiu realizat de Camera psihoterapeuților germani (BPtK), relatează Business Insider, citat de Mediafax și MOLDPRES. Conform organizației germane, 40% din refugiați au manifestat gânduri suicidale sau chiar au “încercat să se sinucidă”, iar copiii refugiați au o șansă de 15 ori mai mare să sufere de boli psihologice decît copiii germani. Numai 4% din refugiați primesc ajutor psihologic în adăposturi, susține președintele organizației, Dietrich Munz, care cere

guvernului german să schimbe regulile referitoare la tratamentul psihologic din adăposturile pentru refugiați, informează Business Insider. Dintre copiii refugiați, 40% au fost martori la violență, iar 26% au privit cum membrii familiilor acestora erau atacați. Raportul survine în contextul unor proteste izbucnite miercuri la granița dintre Ungaria și Serbia, unde refugiați care au fugit de conflictele din Orientul Mijlociu cer să fie lăsați să-și continue drumul către Europa de Vest”¹³³.

Refugiații au dreptul la două seturi de drepturi parțial, cele pe care statele sunt obligate să le respecte, să le protejeze și să le îndeplinească în temeiul dreptului internațional al drepturilor omului și drepturile specifice ale refugiaților. Conform dreptului internațional al drepturilor omului, unele garanții, cum ar fi interdicțiile torturii și sclaviei, nu pot fi restricționate.

„Psihoterapeuții care ajutau refugiații spuneau atunci că e nevoie de timp, că trauma războiului și sindromul de stres post-traumatic vor rămâne exact atunci când lucrurile par că se liniștesc. La nouă luni distanță, sindromul de stres post-traumatic a început să se ivească din cotloanele minții. Ucrainenii au văzut și au simțit pe pielea lor ce înseamnă un război dur, sângeros și nemilos împotriva națiunii. Această durere a împins pe planul doi multe alte probleme și i-a făcut să se simtă mai neputincioși ca niciodată.

Războiul i-a aruncat într-o realitate greu de procesat. Majoritatea celor care treceau frontiera Moldovei din partea Ucrainei erau mame cu copii și persoane în vârstă. Oamenii care vin cu trauma războiului nu trebuie priviți ca niște victime vulnerabile, ci ca niște supraviețuitori care sunt puternici și vor reuși să se pună pe picioare. Astfel, refugiații trebuie să se regăsească, să încerce cât de cât să revină la felul său de a fi, să ia decizii și să simtă că viața este în mâinile lor, iar trauma este doar un element dureros, dar, totuși, nu un întreg al existenței sale. Războiul nu este o situație normală. De aceea, persoanele care dezvoltă acest sindrom pot deveni anxioși și de multe ori pot avea atacuri de panică. Asta poate dura câteva săptămâni, luni, dar chiar și ani. Iar în momentul în care persoanele manifestă astfel de efecte, este recomandat să se adreseze specialiștilor, care să-i ajute să învețe să trăiască cu acest trecut încărcat cu chipurile războiului”¹³⁴.

Soluția refugiaților se referă la un concept care implică eforturi concertate și cooperare internațională pentru a găsi soluții comune efective, durabile pentru problemele și nevoile refugiaților. Acest nucleu este format dintr-un set de elemente și principii cheie care urmăresc să abordeze problema migrației forțate și să ofere un viitor prosper.

¹³³ Jumătate din refugiații care ajung în Germania suferă de “boli psihologice” 17.09.2015

[online],[accesat:19.10.2022], Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2015/09/17/15006146>

¹³⁴ Sindromul de stres post-traumatic la refugiați, o bombă cu efect întârziat,

[online],[accesat:23.10.2023],Disponibil: <https://www.moldova.org/sindromul-de-stres-post-traumatic-la-refugiati-o-bomba-cu-efect-intarziat/>

Una dintre componentele principale privind soluția refugiaților este facilitarea reintegrării refugiaților în țara de origine atunci când condițiile de siguranță și stabilitate permit acest lucru. O parte importantă a nucleului privind soluția refugiaților este prevenirea migrației forțate în primul rând. Acest lucru implică abordarea cauzelor rădăcină ale conflictelor, persecuției și migrației forțate, precum și promovarea păcii și dezvoltării durabile. Pentru a implementa cu succes nucleul privind soluția refugiaților, este necesară cooperarea între țări, organizații internaționale, organizații neguvernamentale și alte părți interesate. Acest lucru poate implica eforturi comune pentru finanțare, dezvoltare și punerea în aplicare a politicilor și programelor relevante. Femeile și fetele solicitante de azil și refugiate sunt adesea expuse unor riscuri speciale legate de sexul lor, poziția lor culturală și socio-economică și statutul lor juridic. Numeroase instrumente regionale sunt relevante pentru protecția refugiaților în Africa, instrumentele regionale privind drepturile omului care sunt relevante pentru protecția refugiaților includ Carta africană a drepturilor și bunăstării copilului și Protocolul Marilor Lacuri privind drepturile de proprietate ale persoanelor returnate.

În Asia, Asociația Sud-Asiatică pentru Cooperare Regională a convenit asupra unei Carte Sociale, precum și o Convenție privind aranjamentele regionale pentru promovarea bunăstării copilului în Asia de Sud. Asociația Națiunilor din Asia de Sud-Est a emis Declarația ASEAN privind drepturile omului în 2012.

În UE, există diverse directive și regulamente care stau la baza sistemului european comun de azil, precum și Carta drepturilor și libertăților fundamentale. În Orientul Mijlociu și Africa de Nord, instrumentele regionale privind drepturile omului relevante pentru protecția refugiaților includ Carta Arabă a Drepturilor Omului, precum și Declarația de la Rabat a Organizației Conferinței Islamice privind problemele copiilor în statele membre ale OCI, Pactul OCI privind drepturile copilului în islam; și Declarația OCI de la Cairo privind drepturile omului în islam.

Dreptul internațional umanitar, cunoscut și sub denumirea de legile războiului sau al conflictelor armate, este un domeniu complex care precede drepturile omului și dreptul refugiaților. Acesta urmărește să limiteze mijloacele și metodele de război și efectele conflictelor armate asupra persoanelor care nu participă sau nu mai participă la el. Potrivit dreptului internațional umanitar, persoanele care nu iau parte la lupte, fie că au fost strămutate sau nu, ar trebui respectate, protejate împotriva efectelor războiului și să li se acorde asistență imparțială. Deoarece mulți refugiați și persoane strămutate se găsesc în mijlocul unui conflict armat internațional sau intern, principiile acestuia îi pot ajuta și la protejarea lor.

Dreptul internațional umanitar este obligatoriu pentru toate părțile într-un conflict, atât forțele guvernamentale, cât și grupurile armate nestatale. Cele mai grave încălcări ale dreptului internațional umanitar sunt considerate crime de război. Convenția împotriva torturii și a altor tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante ocupă un loc deosebit de important în dreptul internațional al refugiaților. Aproape fiecare țară din lume a ratificat Convenția cu privire la drepturile copilului. Prezenta convenție se aplică tuturor copiilor, inclusiv celor care sunt refugiați sau solicitanți de azil.

Stresul în rândul refugiaților reprezintă o problemă complexă și serioasă care poate apărea ca urmare a experiențelor traumatizante, incertitudinilor și schimbărilor cu care aceștia se confruntă în timpul procesului de migrație și de adaptare în țările de primire. Mulți refugiați au fost expuși la traume grave în țările lor de origine, cum ar fi războaie, persecuție, tortură sau pierderea membrilor familiei. Aceste experiențe traumatizante pot lăsa urme adânci asupra sănătății mentale. Procesul de migrație în sine poate fi stresant și riscant. Refugiații pot fi expuși la pericole precum exploatarea, traficul de persoane și condițiile precare de călătorie. Mulți refugiați sunt forțați să se despartă de membrii familiei în timpul migrației sau să trăiască cu frica și îngrijorarea pentru siguranța acestora. Neștiind ce li se rezervă în țările de primire sau dacă vor putea să se întoarcă vreodată în țările lor de origine, refugiații pot resimți o anxietate constantă și o incertitudine cu privire la viitor.

Furnizarea de servicii de sănătate mintală adaptate nevoilor refugiaților, inclusiv terapie individuală și de grup. Crearea de programe de educație și informare pentru refugiați cu privire la gestionarea stresului și la resursele disponibile. Sprijin pentru integrarea socială și economică, inclusiv facilitarea accesului la educație și locuri de muncă. Promovarea înțelegerii interculturale și combaterea stigmatizării și discriminării. Gestionarea traumelor, afecțiunilor mintale în rândul refugiaților necesită o abordare integrată și sensibilă, care să combine intervenții la nivel individual, comunitar și structural. Furnizarea de terapie psihologică individuală sau de grup poate ajuta refugiații să-și exploreze traumele și să-și dezvolte strategii de adaptare și gestionare a stresului. Terapiile cognitive-comportamentale, terapia de expunere sau terapiile creative pot fi eficiente în tratarea simptomelor mintale afectate.

Refugiații ar trebui să primească informații despre reacțiile normale la traume și despre modul în care afecțiunile pot afecta sănătatea mentală. Înțelegerea simptomelor și a modului în care acestea pot fi gestionate poate reduce anxietatea și stigmatizarea. Refugiații pot învăța tehnici de relaxare, cum ar fi meditația, yoga sau tehnici de respirație, pentru a reduce nivelul de anxietate și pentru a face față momentelor de criză. Participarea la grupuri de sprijin cu alți

refugiați care au trecut prin experiențe similare poate să ofere un mediu în care aceștia să își împărtășească sentimentele și să primească sprijin reciproc. Încurajarea refugiaților să își păstreze tradițiile culturale și să se implice în activități care îi conectează cu comunitatea lor poate să contribuie la reducerea stresului. Profesioniștii din domeniul sănătății mintale și al serviciilor sociale ar trebui să fie instruiți cu privire la nevoile specifice ale refugiaților și să dezvolte competențe de lucru cu aceștia. Oportunitățile de a se integra în noua comunitate, prin participarea la activități sociale și economice, pot să îmbunătățească stima de sine și să reducă stresul. Refugiații ar trebui să aibă acces la asistență legală pentru a-i sprijini în gestionarea chestiunilor legate de traumele survenite în urma abuzului.

Asigurarea că refugiații au acces la servicii medicale și de sănătate mintală adecvate și culturale sensibile este crucială pentru abordarea afecțiunilor ca stresul. Oferirea sprijinului pentru reunificarea familiilor poate contribui la reducerea stresului și anxietății asociate separării. Este important ca soluțiile să fie adaptate la nevoile și contextul specific al refugiaților și să fie implementate într-un mod sensibil și respectuos față de experiențele lor individuale. Refugiații care au trecut prin traume și experiențe deosebit de stresante pot prezenta schimbări în funcționarea sistemului nervos, inclusiv în funcția neurotransmițătorilor. Neurotransmițătorii sunt substanțe chimice din creier care transmit semnale între celulele nervoase și sunt esențiali pentru reglarea stării de spirit, a emoțiilor și a comportamentului.

Traumele severe pot declanșa răspunsuri de stres intense, iar acest lucru poate afecta sistemul nervos și nivelurile de neurotransmițători. Un răspuns exagerat la stres poate duce la eliberarea crescută a neurotransmițătorilor, cum ar fi adrenalina și cortizolul. Traumele pot crește riscul dezvoltării tulburărilor de anxietate și depresie. Aceste condiții pot fi asociate cu dezechilibre ale neurotransmițătorilor, cum ar fi serotonină și dopamine. Nivele scăzute ale serotonină pot contribui la starea de anxietate, în timp ce schimbări în funcția dopamină pot influența starea de spirit și motivația. Refugiații care au trecut prin traume pot dezvolta o tulburare psihologică care poate afecta semnificativ funcționarea neurotransmițătorilor.

Experiențele traumatice pot provoca adaptări ale sistemului nervos care favorizează reacțiile de supraviețuire. Aceste reacții pot include o sensibilitate crescută la semnale de pericol, ceea ce poate afecta răspunsul neurotransmițătorilor. Tratatamentul și asistența pentru refugiații traumatizați implică adesea abordări psihoterapeutice și medicamente pentru a regla funcția neurotransmițătorilor și pentru a trata tulburările mentale asociate cu traumele. Sindromul de stres post-traumatic în cazul refugiaților este o problemă reală și serioasă care poate afecta semnificativ sănătatea mentală și bunăstarea acestor persoane.

Refugiații care au trăit și trecut prin evenimente traumatice și au fost expuși la persecuții, conflicte armate sau alte situații extreme sunt mai susceptibili să dezvolte traumele mintale al stresului prescurtat fiind expus în literatură ca TSPT. Refugiații au trecut prin traume intense, care pot include violență, pierderea membrilor familiei, tortură sau alți factori stresanți.

Simptomele traumelor mintale prescurtat TSPT pot varia, dar pot include amintiri traumatice repetate, coșmaruri, evitarea subiectelor sau locurilor care amintesc de traume, hiperactivitate, iritabilitate și dificultăți în concentrare. Aceste simptome pot afecta calitatea vieții și capacitatea de a funcționa în viața de zi cu zi. TSPT poate avea un impact semnificativ asupra sănătății mentale a refugiaților. Aceștia pot experimenta anxietate severă, depresie, izolare socială și disfuncționalitate în viața de zi cu zi. Sprijinul comunității și serviciile de sănătate mintală pot fi esențiale pentru recuperarea refugiaților traumatizați. Unii refugiați pot avea nevoie de ani pentru a se recupera complet, în timp ce alții pot experimenta ameliorări semnificative într-un interval mai scurt de timp. Refugiații care prezintă simptome de TSPT să caute ajutor de la profesioniști specializați în sănătatea mentală. Prin terapie și sprijin adecvat, mulți refugiați pot învăța să gestioneze simptomele TSPT și să-și reconstruiască viețile după traumele traite.

„Camera Federală a Psihoterapeuților din Germania a stabilit că peste 50% dintre cei care evadează din zone de război precum Ucraina, suferă de anumite boli mintale, inclusiv depresie și tulburare de stres post-traumatic. Sindromul de stres post-traumatic în cazul refugiaților nu este o exagerare sau o glumă. Iar studiile recente arată că stresul post-traumatic are o incidență de aproximativ 34% la refugiații care fug din calea războiului. Mai mult, se pare în jur de 30% dintre refugiați sunt afectați de depresie. Și nu doar adulții suferă”¹³⁵. Copiii și adolescenții dese ori își pierd încrederea în alți indivizi pe timp de război sau în perioada atacurilor. Unii copii refugiați pot prezenta un comportament provocator și îngrijorător la școală și în clasă, însă nu toți copiii care au trecut printr-un conflict armat sau au experiența strămutării forțate suferă de stres sau traume. Experiențele care cauzează traume sau stres la copiii refugiați variază de la a trăi în situații de violență și a fugi din acestea, la pierderea membrilor familiei și întreprinderea unor călătorii periculoase și stresante în căutarea siguranței. În plus, nesiguranța unui statut permanent al persoane într-o țară nouă, conviețuirea într-o locuință sărăcăcioasă și cu resurse limitate și chiar traiul alături de părinți sau alți îngrijitori care pot suferi la rândul lor de traume sau stres, pot contribui la stresul zilnic al copiilor refugiați și pot să aibă un impact suplimentar asupra traumelor pe care le-au experimentat deja. Creierul copiilor, precum și cel al adulților,

¹³⁵ Cum afectează războiul sănătatea fizică și emoțională a refugiaților? ,AUTOR: GABRIEL ENACHE [online],[accesat:25.10.2022] Disponibil: <https://www.neurom.ro/cum-afecteaza-razboiul-sanatatea-fizica-si-emotionala-a-refugiatilor/>

procesează și răspunde la experiențe și informații în etape. Etapele progresează, în general, de la răspunsuri fizice imediate cum ar fi senzația de palme umede sau senzația de nod în gât, la răspunsuri emoționale, senzație de furie sau supărare, și, în cele din urmă, la activarea părții cognitive din creierul nostru. Odată activată partea cognitivă din creierul nostru, avem posibilitatea să ne organizăm gândurile, să ne acordăm timp pentru a reflecta asupra lucrurilor și să acționăm pentru a asigura cele mai bune rezultate.

Copiii și elevii care au suferit traume sau stres extrem acționează deseori diferit deoarece creierul lor este copleșit de experiențe violente și stresante care întrerup fluxul normal de prelucrare a informației și a experienței. Ceea ce se întâmplă este faptul că partea cognitivă a creierului se oprește, în timp ce părțile care produc răspunsuri emoționale și fizice sunt încă activate. Acest lucru rezultă într-un comportament fizic și emoțional mai puternic decât ar putea fi de așteptat în orice situație dată. Evitarea copiii și adolescenții care suferă de traume vor evita adesea situațiile, oamenii, conversațiile și gândurile pe care le găsesc amenințătoare sau prea emoționale. Această modalitate de evitare trebuie percepută ca fiind o încercare de a nu se confrunta cu sentimente puternice.

Manifestări de alertă extreme, iritabilitate sau de hipervigilență la anumiți copii s-ar putea lupta cu creierul lor care se află într-o stare continuă de alertă. Ei pot părea agitați și nervoși. Ei ar putea fi surprinși sau speriați cu ușurință în cazul zgomotelor sau al mișcărilor bruște. Prin urmare, ei pot reacționa negativ la schimbările din clasă sau din mediul școlar, de exemplu, la profesori noi și la noile planuri de așezare în bănci. În timpul nopții, ar putea manifesta probleme cu somnul și, prin urmare, ajung la școală obosiți.

„Comportamentul regresiv pot manifesta comportament regresiv, revenind la etapele timpurii ale dezvoltării. De asemenea, ei pot manifesta o nevoie mai acută de afecțiune și atașament. Tulburări fiziologice Copiii și elevii pot acuza amețeli sau palpitații o anumită perioadă după evenimente stresante. Școlarii de vârste mai mici acuză dureri abdominale, grețuri și lipsa apetitului. Adolescenții suferă adesea de dureri de cap, migrene, dureri în gât, de spate și dureri abdominale”¹³⁶.

Un fapt care îi face diferiți pe majoritatea copiilor refugiați de alți subiecți care au suferit traume este momentul că ei se află adesea înconjurați de factori de risc suplimentari, spre exemplu conviețuirea alături de un părinte care a avut parte de situații traumatice, astfel spus de stres. În momentul când este solicitant de azil, conviețuiește o situație neclară, locațiunea într-un moment financiar problematic care suplimentă și mai mult stresul, traiul într-o locație nouă unde

¹³⁶ Orientări metodologice privind activitățile instructiv-educative în cazul copiilor refugiați care se confruntă cu stresul și traumele, pag.1-40. [online],[accesat:02.11.2022], Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/wp-content/uploads/sites/23/2019/11/RO-Orientari-privind-stresul-si-trauma.pdf>

societatea este nouă iar posibilitățile limitate. Sunt diferite elemente concludive a copiilor mici ce sunt rezultat al războiului din Ucraina ca spre exemplu teama de întuneric, agitație, tulburări, dificultate de vorbire; lipsa poftei de mâncare, plâns isteric, tremurare; teama de terțe persoane, iar în cazul școlarilor imagini odioase, dependență, anxietate, neliniște, rivalitățile, coșmaruri; frica de întuneric asimilate de tulburări, pierderea interesului de viață, atenție, memorie scăzută, probleme interpersonale, comportament stresant, tulburări psihosomatice, nefericit, temeri legate de siguranță, experiențe traumatice. Tineri au de regulă la fel coșmaruri; gânduri legate de situația traumatică, greață, refuzul obligațiilor, memorie și rezistență scăzute, pierderea interesului, atacuri de panică.

Responsabilitatea statului începe cu abordarea cauzelor fundamentale ale deplasării forțate. Întărirea statului de drept și oferirea cetățenilor de securitate, justiție și șanse egale sunt esențiale pentru a întrerupe ciclurile de violență, abuz și discriminare care pot duce la strămutare. Când țările aderă la Convenția din 1951 sau la Protocolul din 1967, acestea sunt de acord să protejeze refugiații de pe teritoriul lor și sub jurisdicția lor, în conformitate cu termenii acestor instrumente. Statele au convenit, de asemenea, să extindă drepturile relevante refugiaților în conformitate cu obligațiile internaționale privind drepturile omului. Chiar și statele care nu sunt părți la Convenție sau Protocol sunt legate de principiul nereturnării, care este considerat o normă de drept internațional cutumiar și, ca atare, este obligatoriu pentru toate statele. Diferitele ramuri ale guvernului, fie că sunt executive, legislative sau judiciare, au roluri și responsabilități complementare pentru stabilirea și menținerea sistemelor de stat de azil bazate pe statul de drept și pentru oferirea de protecție și soluții durabile refugiaților.

Cooperarea internațională este deosebit de importantă atunci când țările, în special țările în curs de dezvoltare, sunt chemate să găzduiască un număr mare de refugiați pentru perioade lungi de timp, fără a avea neapărat resurse suficiente, iar fluxurile în masă și situațiile prelungite ale refugiaților pun o presiune enormă asupra țărilor gazdă. Alte țări pot aduce o contribuție importantă prin acordarea de asistență financiară și tehnică și prin participarea la programele de relocare a refugiaților. Pentru a oferi un cadru pentru protecția refugiaților, este necesar un sistem național de azil. Acest lucru necesită o decizie a autorităților naționale competente și un angajament politic, de preferință la cel mai înalt nivel.

La nivel național, judecătorii au un rol vital în protecția refugiaților, deciziile lor contribuie la interpretarea și aplicarea consecventă și corectă a standardelor relevante și pot contribui la reducerea deficitelor de protecție în contexte în care procesele politice, administrative și legislative pot fi slabe.

Refugiații ucraineni care au fost expuși la conflicte armate, violență și alte traume pot dezvolta afecțiuni mintale ca SPT, o afecțiune psihologică care poate avea un impact semnificativ asupra sănătății lor mentale și bunăstării generale. Problematika traumelor mintale a refugiaților ucraineni este una complexă și necesită o abordare corectă pentru a găsi soluții eficiente. Este important ca eforturile să fie realizate la nivel individual, comunitar și instituțional pentru a oferi un sprijin adecvat și pentru a promova recuperarea și reintegrarea acestor refugiați în societate. Traumele mintale al refugiaților ucraineni poate fi afectat de mai mulți piloni negativi, care pot agrava simptomele și pot dificulta recuperarea. Mulți refugiați ucraineni au trecut prin experiențe traumatice înainte de a deveni refugiați, cum ar fi conflicte armate, abuzuri sau persecuție în țările lor de origine. Aceste traume anterioare pot face ca traumele mintale să fie mai intens atunci când ajung într-o altă țară ca refugiați. Procesul de migrație în sine poate fi o sursă de stres suplimentar pentru refugiații ucraineni. Pierderea casei, familiei și comunității, incertitudinea viitorului și dificultățile legate de adaptarea la o nouă țară și cultură pot agrava simptomele problemelor mintale.

Stresul la copiii refugiați este o preocupare majoră, deoarece acești copii au trecut prin experiențe traumatizante și au fost expuși la factori de stres pe tot parcursul migrației și adaptării în țările de primire. Aceste experiențe pot avea un impact semnificativ asupra dezvoltării lor fizice, emoționale și cognitive.

„Războiul din Ucraina a generat un val fără precedent de refugiați pentru Uniunea Europeană, și mai ales pentru țările din jur – Polonia, România, Moldova, Slovacia, Ungaria”¹³⁷. „Refugiații ucraineni pot avea dificultăți în a se integra în comunitățile gazdă și pot simți izolare socială. Lipsa rețelelor de suport și a suportului emoțional pot face ca gestionarea traumelor mintale să fie mai dificilă. Unele comunități de refugiați ucraineni pot avea acces limitat la servicii de sănătate mintală specializate, inclusiv la terapie și consiliere psihologică. Aceasta poate duce la subdiagnosticarea și subtratarea problemelor mintale. UNHCR avertizează că femeile și copiii care au fugit din calea războiului sunt în pericol de a cădea victime exploataării sexuale, violurilor și traficului de persoane”¹³⁸. Refugiații ucraineni pot fi expuși la discriminare și stigmatizare în țările gazdă, ceea ce poate agrava simptomele traumelor mintale și poate afecta sănătatea la general. Refugiații ucraineni pot întâmpina dificultăți în găsirea unui loc de muncă stabil și alocarea de locuințe adecvate, ceea ce poate crea stres suplimentar și poate afecta capacitatea lor de a face față traumelor trecute.

¹³⁷ Raport HELP TO HELP Ucraina, [online],[accesat:01.09.2025], Disponibil: <https://www.romaniapozitiva.ro/oameni-si-comunitati/raport-help-to-help-ukraine-implicarea-fonpc-in-sprrijinul-refugiatilor-ucraineni/>

¹³⁸ ONU estimează numărul refugiaților din Ucraina [online],[accesat:02.09.2025] Disponibil <https://trm.md/ro/international/onu-estimeaza-numarul-refugiatilor-din-ucraina-la-pest-4-9-milioane>

„Refugiații ucraineni care au fost separați de familie și au fost forțați să părăsească mediul cultural în care au crescut pot resimți un sentiment puternic de pierdere și tristețe, ceea ce pot agrava traumele mintale. Comunitățile și instituțiile care interacționează cu refugiații ucraineni să fie conștiente de acești piloni negativi și să ofere sprijin și asistență adecvată pentru a-i ajuta să facă față problemelor mintale și să se recupereze într-un mod sănătos și respectuos față de nevoile lor specific, odată cu trecerea timpului, s-au schimbat motivațiile la plecare și s-au diferențiat și argumentele rămânerii în străinătate”¹³⁹. Probelelele mintale al refugiaților ucraineni reprezintă o problemă serioasă și complexă, cauzată de experiențele traumatice pe care aceștia le-au trăit în timpul conflictelor armate și în timpul procesului de migrație forțată. Acești refugiați au fost expuși la violență, pierderea celor dragi, distrugerea comunităților și a caselor lor, ceea ce poate duce la traume psihologice profunde. Traumele mintale apare ca o reacție la evenimentele traumatice din trecut, cum ar fi bombardamentele, confruntările armate, pierderea membrilor familiei sau al prietenilor apropiați. Aceste traume pot avea un impact puternic asupra sănătății mentale a refugiaților.

Refugiații ucraineni pot avea dificultăți în a se integra în noile comunități și culturi, ceea ce poate duce la izolare socială și la lipsa suportului emoțional. Traumele mintale pot afecta capacitatea refugiaților de a-și desfășura activitățile de zi cu zi, cum ar fi muncă, școală și relații sociale. Gestionarea problemelor mintale ale refugiaților ucraineni necesită o abordare integrată și coordonată, implicând eforturi din partea comunităților gazdă, a organizațiilor neguvernamentale și a instituțiilor guvernamentale pentru a asigura sprijinul adecvat și pentru a promova recuperarea lor. Legile și politica UE privind refugiații sunt elaborate pentru a aborda situația specifică a celor care călătoresc în UE în căutarea protecției internaționale din cauza persecuțiilor, conflictelor armate sau altor amenințări grave la adresa vieții și libertății lor în țările de origine. Sistemul Comun European de Azil stabilește normele și procedurile comune pentru acordarea protecției internaționale și a statutului de refugiat în statele membre ale UE. Aceasta include definirea criteriilor de eligibilitate pentru protecția internațională și stabilirea procedurilor pentru evaluarea solicitărilor de azil. Legislația UE interzice returnarea refugiaților în țările unde ar putea fi supuși persecuției sau riscului de tratament inuman și degradant. UE promovează principiul solidarității între statele membre pentru a face față cererilor de azil și pentru a distribui responsabilitatea primirii și integrării refugiaților în mod echitabil. Protecția și gestionarea migrației și a refugiaților rămân subiecte de discuție și negocieri între statele membre ale UE, iar aceste eforturi trebuie să se bazeze pe principiile drepturilor omului și solidarității internaționale.

¹³⁹ Despre migrație și emigrație la romani, [online],[accesat:03.09.2025], Disponibil : <https://carturesti.ro/carte/despre-migrație-si-emigrație-la-romani-206184431>

3.4. Concluzii la Capitolul III

În capitolul trei sunt redate metodologii cu tendința progresistă asupra fenomenului refugiat în perioada actuală care se concentrează pe abordări umanitare, incluziune socială și cooperare internațională. Aceste abordări promovează respectarea drepturilor omului, sprijinirea refugiaților în integrarea lor în societatea gazdă și abordarea cauzelor profunde ale migrației forțate. Va fi redată axa de protecție a refugiaților conform regulamentărilor internaționale care este asigurată prin intermediul unui cadru legal și normativ bine definit, ce vizează drepturile, obligațiile și responsabilitățile statelor în ceea ce privește refugiații. „Este vorba de regulamente internaționale care asigură protecția refugiaților: Acordul din o mie nouă sute cincizeci și unu, Directiva europeană a calificărilor 2004/83/CE, Directiva europeană privind procedurile de azil 2013/32/UE acestea fiind doar unele din ele. Una dintre cele mai importante probleme curente ale mediului internațional de securitate este reprezentată de criza refugiaților și migranților ilegali în Europa”¹⁴⁰. Tot în acest capitol sunt analizate problematica și soluțiile integrității refugiaților. „Problematica integrității refugiaților este complexă și se referă la provocările cu care se confruntă refugiații în ceea ce privește drepturile lor, protecția și bunăstarea în timpul procesului de migrație și în societățile gazdă fiind o problemă ce necesită abordare globală și răspunsuri coordonate”¹⁴¹. „Aceste provocări pot include violență, discriminare, exploatare și dificultăți în accesul la servicii esențiale, un alt aspect negativ este faptul că fluxurile masive de refugiați pot produce daune mediului înconjurător prin construirea de tabere lipsite de infrastructura sanitară necesară”¹⁴² este necesar incluziunea urgentă a refugiaților în comunitatea gazdă. „Ca factor propunere în comunitatea internațională a fost expusă ideea de egalizare la nivel legislativ migranții și refugiații, însă Înaltul Comisariat al ONU pentru Refugiați, UNHCR, subliniază faptul că există diferențe importante între cei doi termeni, începând cu baza legală ce conferă refugiaților definiție și protecție specifice în legislația internațională”¹⁴³.

Refugiații se confruntă adesea cu dificultăți de comunicare din cauza barierei lingvistice și pot avea dificultăți în a se integra în societatea gazdă. Refugiații pot fi stigmatizați sau discriminați în țările de primire din cauza originii lor sau a statutului de refugiat. Refugiații pot avea dificultăți în a accesa servicii de sănătate mintală, educație și locuri de muncă, ceea ce poate agrava stresul. Noile culturi și sisteme sociale pot fi dificile de înțeles și de adaptat pentru

¹⁴⁰ PERSPECTIVE ȘI IMPLICAȚII ALE CRIZEI REFUGIAȚILOR ȘI MIGRANȚILOR ILEGALI ÎN EUROPA., București, 2019, autori Alexandra SARCINSCHI, Cătălina TODOR, pagina 7

¹⁴¹ International Organization for Migration Glossary on Migration 2nd Edition, International Migration Law, No. 25, 2011, pag. 5, autori Richard PERRUCHOU, Jillyanne REDPATH-CROSS

¹⁴² MIGRAȚIA CA PROBLEMĂ DE SECURITATE. STUDIU DE CAZ: ROMÂNIA, autor Alexandra SARCINSCHI, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2014, pag. 49

¹⁴³ UNHCR, Refugees and Migrants 2016[online], [accesat: 04.09.2025], Disponibil

<http://www.unhcr.org/afr/news/latest/2016/3/56e95c676/refugees-migrants-frequently-asked-questions-faqs.html>

refugiați, ceea ce poate genera stres și anxietate. Mulți refugiați trăiesc în condiții precare, în tabere de refugiați sau în adăposturi temporare, ceea ce poate adăuga la nivelul de stres.

„Soluționarea acestei problematici necesită o abordare holistică care să includă atât intervenții individuale, cât și politici și programe la nivel național și internațional. UNHCR raportează că, în timp ce între 30 și 50% din cei aproximativ 5,9 milioane de refugiați ucraineni din Europa sunt copii, doar aproximativ jumătate dintre ei au fost înscriși în școli din țările gazdă pentru anul școlar 2022-2023”¹⁴⁴ cu toate acestea pe arena mondială se depun eforturi maxime pentru integrarea subiecților în societatea gazdă. „Ministerul de Interne italian a pus la dispoziție 100 de burse universitare pentru beneficiarii de protecție internațională pentru anul școlar 2022-2023”¹⁴⁵. „În Danemarca noua lege privind imigrarea include, între alte măsuri, un program cu durata de 3 ani pentru integrarea imigranților și refugiaților, cu un accent special pe obligativitatea învățării limbii daneze. Astfel de programe sunt avute de asemenea în vedere de Austria și Franța”¹⁴⁶.

„Pe parcursul anului 2022, activitatea de protecție a UNHCR în România a inclus furnizarea de informații, comunicarea directă cu membrii comunităților, identificarea persoanelor cu nevoi speciale și direcționarea acestora către servicii specializate”¹⁴⁷ „cu toate acestea nu a fost posibilă acoperirea integrală a nevoilor refugiaților iar sprijin pentru accesarea serviciilor medicale, cursuri de limbă română și suport pentru găsirea unui loc de muncă sunt principalele nevoi ale părinților ucraineni refugiați în România”¹⁴⁸. Reinstalarea într-o țară terță sau continuarea migrației și accesul la cetățenie în această țară terță. Este considerată atât o soluție de ultimă instanță, când celelalte două au eșuat, cât și ca un mijloc de a realiza o împărțire mai echitabilă a sarcinilor refugiaților. În concluzie, este esențial să ne amintim că protecția refugiaților este un domeniu de activitate foarte vast în care lucrătorii umanitari își pot folosi abilitățile și își pot atinge potențialul pur și simplu respectând Convenția privind refugiații din 1951 și toate celelalte instrumente legale utilizate în lucrul cu refugiați.

Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale este asigurată prin mai multe instrumente și tratate internaționale care stabilesc standarde și drepturi pentru refugiați. Protecția refugiaților conform reglementărilor internaționale reprezintă o responsabilitate comună a

¹⁴⁴ Educația pusă în așteptare, [online],[accesat:05.09.2025] Disponibil : <https://www.unhcr.org/ro/stiri/comunicate-de-presa/educatia-pusa-asteptare-aproape-jumatate-dintre-copiii-refugiati-din>

¹⁴⁵ Educația copiilor , [online],[accesat:06.09.2025] Disponibil : <https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2023/41442-childrens-education>

¹⁴⁶ Fenomenul migraționist din perspectiva aderării României la Uniunea Europeană ,Autori: Daniela-Luminița CONSTANTIN,Valentina VASILE Dr. Diana PREDA ,pag.25

¹⁴⁷ Raportul UNHCR , [online],[accesat:07.09.2025] Disponibil : <https://www.unhcr.org/ro/stiri/comunicate-de-presa/raportul-anual-al-unhcr-romania>

¹⁴⁸ Doi ani de război ,[online],[accesat:08.09.2025] Disponibil : <https://www.g4media.ro/doi-ani-de-razboi-in-cifre-despre-refugiati-serviciile-medicale-cursuri-de-limba-romana-si-un-loc-de-munca-sunt-principalele-nevoi-ale-ucrainenilor-arata-un-studiu-salvati-copiii-74-au-probleme-in.html>

statelor pentru a asigura că drepturile fundamentale ale refugiaților sunt respectate și că aceștia primesc asistență și protecție adecvată în căutarea unui loc sigur și a unei vieți mai bune.

„Garantarea libertății refugiaților este un aspect fundamental al protecției și asistenței acordate acestora în conformitate cu dreptul internațional și drepturile omului. Refugiații au aceleași drepturi fundamentale ca oricare altă persoană și nu trebuie să fie privați de libertate în mod arbitrar. Identitatea socială reprezintă concepția individului despre propriul eu în termeni de trăsături caracteristice categoriei sociale de apartenență”¹⁴⁹ fiindcă refugiații se simt ca un impediment în societatea gazdă cu un statut denigratoriu. „Statul gazdă are obligația de a respecta acest principiu și de a nu permite detenția sau arestarea refugiaților înainte de a verifica eligibilitatea lor pentru azil sau statutul de refugiat. Comisia Europeană mereu a propus țărilor din UE mecanisme cu scopul de a spori nivelul de compatibilitate între statele membre”¹⁵⁰ dat fiind faptul că măsuri selective nu sunt eficiente. „Refugiații fac o alegere selectivă ce agravează situația economică a statului adoptiv cu cel mai mare flux este necesar o strategie colectivă utilizată pentru a asigura viabilitatea economică”¹⁵¹. „Uniunea Europeană continuie să implimenteze măsuri receptive de soluționare a problemei refugiaților dar pe arena mondială sunt state ce acționează greșit și denigrează spre exemplu Australia, din contra, a refuzat să primească refugiați în 2015 pentru o perioadă de 18 luni, punând în aplicare un nou sistem de combatere a traficului”¹⁵².

Refugiații ar trebui să aibă dreptul la libertatea de mișcare în interiorul teritoriului țării de primire. Limitările asupra acestei libertăți ar trebui să fie justificate, proporționale și necesare pentru a atinge un scop legitim, cum ar fi securitatea națională sau ordinea publică. Refugiații au dreptul să caute azil și să primească protecție legală în țara de primire. Aceasta înseamnă că nu ar trebui să fie perși sau alungați în timp ce se află pe teritoriul țării de primire și că ar trebui să aibă acces la proceduri echitabile de azil. În general, obiectivul este de a asigura că refugiații sunt tratați cu demnitate și respect și că nu sunt privați de libertate în mod arbitrar sau injust. Ideea principală este că persoanele de interes sunt în siguranță și sunt cazate într-un loc securizat.

¹⁴⁹ Ștefan BONCU, *Curs de psihologie socială*, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2004, pag. 1

¹⁵⁰ European Commission, *European Migration Network (EMN) Glossary of terms relating to Asylum and Migration*, October 2014, pag. 5

¹⁵¹ „The Volume and Dynamics of International Migration and Transnational Social Spaces”, autor Ilie BĂDESCU, op. cit., 2008, pag. 18.

¹⁵² *Politica în materie de azil în Uniunea Europeană și Australia*[online],[accesat:09.09.2025] Disponibil :

<https://sju.ulim.md/nr-3-4-2017/politica-in-materie-de-azil-in-uniunea-europeana-si-australia-repere-comparative/>

4. MECANISMELE JURIDICE NOI DE INCLUZIUNE A REFUGIAȚILOR

4.1 Adoptarea unui cadru normativ actualizat pentru refugiați orientat spre incluziunea și protecția lor

Criza actuală a refugiaților este una gravă pe continental european unde dese ori apreciem eșecul UE de a gestiona migrațiile forțate. „Convenția din 1951 privind statutul refugiaților a fost văzută de mulți autori ca fiind esențială pentru studiile privind problemele refugiaților și azilului dar nu ca o soluție durabilă. În ciuda eșecurilor, în ultimul deceniu, relevanța și utilitatea Convenției au fost puse în mod repetat sub semnul întrebării, nu de puține ori de către actorii statali care încearcă să-și limiteze obligațiile față de refugiați”¹⁵³. Europa este dominată de logica securității proprii care predomină în prezent la nivel global. Ea se confruntă cu cea mai mare mișcare de migranți și refugiați de la al Doilea Război Mondial, Europa a dat dovadă de posibilitatea gestionării granițelor sale, atât interne, cât și externe dar nu la maximă eficiență.

Strategia de gestionare integrată a frontierelor pentru limitarea migrației a mers mână în mână cu procesul de extindere a Uniunii Europene la 28 de state membre, consolidând astfel progresul către abolirea frontierelor interne. „La sfârșitul anului 2020, 149 de state erau părți la Convenția din 1951, la Protocolul său din 1967 sau la ambele. Cu toate acestea, patruzeci și patru de membri ai Națiunilor Unite nu au fost parte la niciunul dintre aceste instrumente de bază. Aceste state nesemnate se găsesc preponderent în Orientul Mijlociu și în Asia de Sud și de Sud-Est. În regiunea Orientului Mijlociu, doar Iranul, Israelul, Egiptul și Yemenul sunt părți la Convenție, în timp ce principalele state producătoare și gazdă de refugiați, cum ar fi Irak, Liban, Iordania și majoritatea statelor din regiunea Golfului sunt nesemnate”¹⁵⁴. Tocmai apelul de a-și proteja frontierele externe ar risca să pună sub semnul întrebării însăși ideea unui spațiu comun european, așa cum crește tendința de suspendare a liberei circulații în interiorul Europei, cu ideea în partea unelor state de a reintroduce controalele și limitele interne.

Sunt numeroase apeluri insistente către UE din partea statelor membre, care unii tind să se concentreze pe distribuirea poverii refugiaților și nu pe tendința de a împărți responsabilitatea gestionării acestei provocări. Situația data atinge cote maxime asupra sistemului internațional de protecție, dat fiind că un sistem de guvernare, cu limitări inerente, trebuie să interacționeze cu un fenomen precum migrația forțată, dar nu să se bazeze pe propriile beneficii. UE se confruntă cu nevoia de a regîndi conceptul de frontieră greu de conciliat cu ideea egalității umane universale, unul dintre principiile fundamentale pe care se bazează civilizația europeană.

¹⁵³ Seyla Benhabib, „Sfârșitul Convenției privind refugiații din 1951? Dileme ale suveranității, teritorialității și drepturilor omului” anul 2020, pag.75-100, ISSN:2524-3977

¹⁵⁴ Regional Refugee Regimes: Middle East” în Cathryn Costello, Michelle Foster și Jane McAdam (eds), autori Maja Janmyr și Dallal Stevens, ISBN 9780198848639, pag.162

Problema refugiaților dă naștere la o divizare în societatea europeană și neînțelegeri. Într-adevăr, ca urmare a unui proces unilateral de definire de către țările de destinație, figura refugiatului este în contradicție cu un sistem central statal naționalist ca răspuns la cerințele de justiție și apartenență în societatea globală actuală și demonstrează limitări în acest sens ce nu corespund anumitor norme internaționale.

Evenimentele din ultimele luni au scos la iveală principalele slăbiciuni ale abordării europene în această materie ca de exemplu reducând gestionarea frontierelor la o sarcină tehnocratică, măsurată în termeni de costuri economice și de eficiență, așa cum demonstrează clar abordarea contabilă brută, UE a descoperit că îi lipsește convingerea internă și criterii bazate pe etic pentru a face distincția între refugiații autentici și cei fictivi. „Statele care constituie astăzi majoritatea nesemnate a Convenției din 1951 au fost în calitatea lor de „non-europene” deja văzute ca „excepții” în perioada în care a fost redactată Convenția – proces care a început odată cu Adunarea Generală a ONU. Rezoluția 8(I) din 12 februarie 1946 și s-a încheiat cu adoptarea tratatului la 28 iulie 1951 de către Conferința Plenipotențiarilor ONU”¹⁵⁵. „Într-adevăr, în timpul procesului de redactare, multe state din sudul global nu au fost de acord cu propunerea de lipsă de aplicabilitate universală a Convenției, iar studiile concentrate pe acest proces au arătat de mult timp în multe moduri în care – și convenția rezultată – nu au reușit să reflecte o realitate. dincolo de Europa”¹⁵⁶. „După cum a subliniat Hathaway, Convenția nu a fost niciodată dezvoltată pentru a răspunde problemelor globale ale refugiaților; mai degrabă, a servit nevoilor eurocentrice și a fost un produs direct al intereselor statelor puternice care dominau procesul de redactare”¹⁵⁷.

UE a căutat să limiteze sosirile de migranți prin practica controlului strict a granițelor. Necesitatea de a restrânge fluxurile de migrație și de a reduce numărul cererilor de refugiat/azil, inclusiv prin acorduri cu țări definite ca sigure, a afectat cu siguranță gestionarea efectivă a fluxurilor migratorii fără a aprecia care refugiat este de bună credință și care este de rea credință. UE a descoperit că îi lipsesc acele instrumente, cum ar fi canalele umanitare, care ar fi făcut posibilă gestionarea situației de urgență într-un mod care ar fi fost mai în concordanță cu principiul demnității umane inalienabile. În cadrul actual al mobilității umane, distincția dintre migrația economică și cea umanitară este din ce în ce mai instabilă și incertă și uneori pusă sub

¹⁵⁵ „Elaborarea istoricului Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967” în Andreas Zimmermann (ed), Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și protocolul său din 1967: un comentariu, Oxford University Press, anul 2011, autor Terje Einarsen, ISBN: 978 0191773426

¹⁵⁶ Declarația lui Brohi (Pakistan), UN ECOSOCOR, Sesiunea a 11-a, SR 399 (1950) parag. 29–30. La fel și Einarsen

¹⁵⁷, „Colonial Roots of the 1951 Refugee Convention and Its Effects on the Global Refugee Regime” ,anul 2021, autor Ulrike Krause ISSN :1408 6980

semnul întrebării de către cei care cred în existența unui drept universal de a migra. Distincția nu poate fi bazată pe criterii superficiale, cum ar fi țara de origine, sau pe prototipul refugiatului așa cum este definit în Convenția de la Geneva din 1951, de exemplu ca un disident politic persecutat de autoritățile din propria țară. Astăzi, migrația forțată are o configurație colectivă, nu individuală și reflectă o nevoie comună de a fugi de situații de criză ale căror consecințe și evoluție sunt imprevizibile.

Conceptul de integrare este unul utilizat într-o varietate de discipline, iar semnificația sa poate varia în funcție de domeniul de studiu sau de contextul în care este utilizat. În sociologie, conceptul de integrare se referă la procesul prin care indivizii sau grupurile devin membri acceptați și funcționali într-o societate sau într-un grup social mai mare. Acesta poate implica asimilarea culturii, normelor și valorilor societății gazdă sau, în cazuri de diversitate culturală, poate să se concentreze pe coexistența și respectul pentru diferențele culturale. În economie, integrarea se referă adesea la procesul de combinare a piețelor sau de eliminare a barierelor comerciale între țări, cum ar fi integrarea economică a Uniunii Europene. În acest context, integrarea economică implică liberalizarea comerțului, coordonarea politicilor economice și crearea unei piețe comune sau unice. În psihologie, integrarea se referă la procesul de dezvoltare a unei identități sau personalități unificate, care îmbină diferite aspecte ale sinelui. Acest proces poate fi important în dezvoltarea personală și în gestionarea conflictelor interioare. În științele politice, integrarea se poate referi la procesul de colaborare sau cooperare între state sau entități politice pentru a rezolva probleme comune sau pentru a crea structuri politice mai largi, cum ar fi integrarea europeană.

Conceptul de integrare a refugiaților nedoriti este un subiect complex și sensibil, care poate să apară atunci când există rezistență din partea unei comunități sau a unei țări gazdă la primirea și integrarea refugiaților. Termenul refugiați nedoriti poate fi interpretat în mai multe moduri, dar de obicei se referă la acei refugiați sau migranți pe care comunitatea sau guvernul gazdă îi percepe ca fiind o povară sau o amenințare pentru securitate, economie sau resursele locale. Refugiații care sunt percepuți ca nedoriti pot experimenta marginalizare socială, discriminare și dificultăți în accesul la servicii și oportunități. Acest lucru poate afecta negativ bunăstarea lor și capacitatea de a se integra în societatea gazdă. Pentru a aborda problema integrării refugiaților considerați nedoriti, este esențial să existe un dialog deschis și constructiv între comunitatea gazdă, refugiați și autoritățile locale. Educația și informarea corectă pot ajuta la schimbarea percepțiilor negative și la promovarea înțelegerii. Abordarea rezistenței la primirea refugiaților nedoriti necesită adesea solidaritate între state și organizații internaționale.

„Distribuirea responsabilității și resurselor poate contribui la atenuarea presiunilor asupra unei singure comunități sau țări gazdă. Toate grupurile sau persoanele manifestă un anumit grad de integrare într-o societate dată. Marc Granovetter consideră că termenul de integrare prezintă o varietate de dimensiuni, dintre care cea mai importantă este aceea referitoare la incidență, care include, la rândul ei, două caracteristici separate: frecvență și intensitate. Frecvența se referă la numărul de legături cu mediul înconjurător pe care o persoană sau un grup le menține, în timp ce intensitatea acoperă natura acestor contacte și, prin urmare, sentimente ca acelea de apartenență la o comunitate și familiaritate”¹⁵⁸.

Conceptul de integrare socială reprezintă procesul prin care indivizii sau grupurile devin membri activi și participanți ai unei societăți, împărtășind valorile, normele, culturile și resursele acesteia. Integrarea socială implică adaptarea și interacțiunea armonioasă a indivizilor sau grupurilor în comunitatea lor, promovând coeziunea și coexistența în cadrul societății. Indivizii integrați social nu doar locuiesc într-o anumită comunitate, ci și participă în mod activ în viața comunității, luând parte la activități culturale, sociale, economice și politice.

Integrarea socială presupune înțelegerea, acceptarea și respectarea valorilor și normelor culturale, sociale și etice ale comunității în care individul se integrează. Integrarea socială include și participarea la piața muncii sau la alte activități economice care să permită individului să contribuie la dezvoltarea economică a comunității și să obțină resurse financiare pentru el și familia sa. Indivizii integrați social au acces la servicii esențiale, precum educație, sănătate, locuință și asistență socială, care să le permită să își îndeplinească nevoile de bază. Integrarea socială se reflectă în relațiile interpersonale pozitive pe care indivizii le dezvoltă cu ceilalți membri ai comunității, indiferent de originea lor. Indivizii integrați social nu se simt excluși sau marginalizați în comunitatea lor, ci se simt parte din ea și au șansa să-și dezvolte potențialul într-un mediu susținător.

Procesul de integrare socială poate fi unidirecțional, în sensul în care indivizii se integrează în cultura majoritară a unei comunități, sau bidirecțional, unde și cultura majoritară se schimbă și se adaptează la prezența și influențele culturale ale grupurilor minoritare sau migratoare. Integrarea socială este un obiectiv important pentru promovarea diversității, incluziunii și coeziunii sociale într-o societate. Însă, acest proces poate fi complex și poate necesita politici și programe adecvate, educație interculturală și eforturi de ambele părți pentru a se construi punți de înțelegere și colaborare între grupurile diverse.

¹⁵⁸ POLITICI SOCIALE POLITICA ȘI PRACTICA PRIVIND INTEGRAREA IMIGRANȚILOR ȘI REFUGIAȚILOR ÎN STATELE EUROPENE, MIRCEA RADU, [online] [accesat: 25.02.2022], Disponibil: https://ec.europa.eu/migrant-integration/sites/default/files/2011-02/doc1_18864_250852215.pdf

Relația dintre societatea-gazdă și refugiați poate fi complexă și influențată de mai mulți factori, inclusiv politică, cultură, economie și perspective individuale. Societatea-gazdă joacă un rol crucial în procesul de integrare și adaptare a refugiaților. Aceasta include facilitarea accesului la educație, locuri de muncă, servicii de sănătate și alte resurse necesare pentru a sprijini refugiații să-și construiască o nouă viață în noua țară. Politicile și legile de imigrație ale societății-gazdă pot să influențeze modul în care refugiații sunt primiți și sprijiniți. Politicile prietenoase și deschise pot să faciliteze integrarea, în timp ce politici restrictive pot să creeze dificultăți pentru refugiați. Gradul de toleranță și incluziune în societatea-gazdă poate afecta modul în care refugiații se simt acceptați și respectați. Promovarea diversității și a relațiilor interculturale pozitive poate spori coeziunea socială.

Relațiile interpersonale pozitive pot să faciliteze procesul de integrare și să promoveze schimbul cultural. Existența serviciilor și programelor de sprijin pentru refugiați în societatea-gazdă este esențială pentru asigurarea nevoilor lor de bază, precum și pentru promovarea adaptării lor într-un mediu nou. Educația interculturală în școli și comunități poate să încurajeze înțelegerea reciprocă și să dezvolte o abordare deschisă față de diversitate. Comunicarea și dialogul deschis între societatea-gazdă și refugiați pot să faciliteze soluționarea problemelor, să promoveze înțelegerea și să evite tensiunile. Refugiații aduc cu ei o diversitate culturală bogată. Interacțiunile culturale pot să contribuie la învățarea reciprocă și la creșterea cunoașterii despre lumi diferite.

Promovarea dialogului, sensibilizarea și educarea cu privire la experiențele și nevoile refugiaților poate să contribuie la construirea unui mediu de primire mai deschis și sprijinitor. Identificarea puternică a refugiaților cu societatea-gazdă poate juca un rol semnificativ în procesul de integrare și adaptare a acestora în noua lor comunitate. Această identificare poate să faciliteze interacțiunile pozitive, să contribuie la stabilitatea psihologică și socială a refugiaților și să consolideze coeziunea socială. Este important de menționat că dezvoltarea unei identificări puternice cu societatea-gazdă poate fi influențată de o serie de factori, inclusiv de politici de integrare, accesul la servicii și resurse, precum și de interacțiunile sociale. În general, promovarea incluziunii, a diversității și a respectului reciproc poate să faciliteze acest proces și să contribuie la crearea unui mediu în care refugiații se pot simți bineveniți și valorizați.

„Frica de persecuție nu se limitează la închisoare, ci poate include o gamă largă de încălcări ale drepturilor omului, inclusiv teama de a fi supus sterilizării sau exciziei, încălcări ale drepturilor homosexualilor și supraviețuirea pusă în pericol de catastrofele ecologice, pentru a numi doar câteva. Este de remarcat faptul că, în timp ce ICNUR a fost creat în aceeași perioadă

cu Convenția, definiția refugiaților din Statutul ICNUR nu a limitat responsabilitățile UNHCR pentru protejarea refugiaților doar la refugiații europeni”¹⁵⁹. Refugiații care fug nu ajung neapărat pe un teritoriu străin, dar ajung adesea într-una dintre numeroasele tabere de refugiați supraaglomerate pentru persoane strămutate în interior, în locații în care mulți dintre ei vor ajunge, de asemenea, să trăiască ani de zile într-un fel de captivitate care este chiar antiteza dorului de libertate care marcase cândva călătoria oamenilor care migrau din motive umanitare.

Includerea unor noi categorii de persoane în sistemul de protecție a contribuit la creșterea cererilor, făcând distincția dintre migrațiile voluntare și cele forțate din ce în ce mai discutabile. Cu toate acestea, renunțarea la această idee nesatisfăcătoare nu ar fi utilă în gestionarea sosirilor în masă precum cele înregistrate în ultimele luni. Fără îndoială, în situația dată lipsa criteriilor comune, este una relativ ușoară pentru țările ce nu doresc să primească refugiați, fiindcă se depun cereri nejustificate. Destul de des, acest lucru se face cu complicitatea actorilor și organizațiilor care pot fi motivate de intenții de rea credință, dar ei subestimează impactul pe care acțiunile lor îl au asupra resurselor și asupra haosului ce crește, iar construirea consensului ar face față situațiilor.

Principală preocupare a societății europene este de a controla, de a se opune și de a se apăra de sosiri, atât migrația forțată, cât și cea voluntară tinde să fie considerată un fenomen nedorit și există o credință larg răspândită că cererile de protecție umanitară reprezintă adesea o modalitate de a ocoli regulile mai restrictive privind migrația forței de muncă. Mai mult, discreția exercitată în procesarea cererilor de protecție umanitară, așa cum arată marea variație a ratelor de aprobare, demonstrează caracterul arbitrar al acestora, într-o lume în care migrația se datorează adesea sărăciei, încălcărilor drepturilor omului, conflictelor civile violențelor sau dezastrelor ecologice.

În acest context, la modul general tendința de acceptare care a predominat în trecut a fost înlocuită, chiar și în țările în care mod tradițional mai fusese dispuse să primească migranți, prin nemulțumirea și ostilitatea față de oaspeți, din cauza că sunt văzuți ca o amenințare din punct de vedere economic, identitar și politic, acest lucru îi descurajează pe refugiați și solicitanții de azil ulterior apare pericolul violenței rasiste și xenofobe.

Utilizarea azilului ca instrument de supraveghere a frontierelor și adoptarea de politici care slăbesc condiția migranților umanitari este un cerc vicios care nu face decât să submineze perspectivele persoanelor forțate să migreze. Imigrația este un fenomen care, prin definiție, provoacă granițele unei comunități; nu numai granițele fizice și politice, ci și cele care îi definesc

¹⁵⁹ Statutul Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați, UNGA res 428 (V) (14 decembrie 1950) (Statutul UNHCR) cap II, [online],[accesat:09.09.2025] Disponibil : <https://digitallibrary.un.org/record/210564?v=pdf>

identitatea, punând astfel în discuție principiile și valorile pe care se bazează o societate, atât cele modelate de o istorie comună, cât și cele impuse de miturile naționaliste. Prin urmare, este aproape inevitabil ca atunci când acest fenomen apare la o scară atât de mare și cu o evoluție atât de imprevizibilă, să genereze reacții adecvate. Aceste reacții au dus la diverse încercări de selectare a imigranților pe criterii aleatorii neînțelese. De exemplu, există o presiune puternică în mai multe țări UE pentru a lua în considerare mediul cultural și religios al solicitanților de azil și al migranților, pentru a favoriza imigranții creștini în detrimentul musulmanilor, în ciuda insistenței propunerii UE a respins.

Aplicarea religiei ca criteriu de selecție riscă, de asemenea, să submineze înseși principiile pe care a fost fondată UE, și anume universalismul și demnitatea tuturor ființelor umane. Includerea educației și a nivelurilor de calificare ca criterii de intrare a reintrodus în calitatea de membru un element bazat pe clasă și, deși alegerea refugiaților mai educați și calificați ajută la inserarea acestora pe piața muncii, este discriminatorie. Includerea educației și a nivelurilor de calificare ca criterii de intrare a reintrodus în calitatea de membru un element bazat pe clasă și, deși alegerea refugiaților mai educați și calificați ajută la inserarea acestora pe piața muncii, este discriminatorie. Considerarea țării de origine sub eufemismul meritului este ambiguă și ar putea submina protecția migranților care provin din anumite țări. Aplicarea acestor criterii arbitrar încearcă să prezinte imigranții drept avantajosi pentru comunitatea primitoare și să atenueze temerile că noii sosiți vor schimba iremediabil trăsăturile pe care s-a bazat procesul de construire a națiunii.

Politicile care se adresează refugiaților umanitare, care astăzi sunt adesea supuse presiunilor bugetare și de securitate, ar trebui să fie o oportunitate pentru societăți de a reflecta asupra valorilor pe care se bazează și merită să fie transmise ca moștenire generațiilor viitoare. Cu această conștientizare, societățile europene trebuie să facă față celei mai severe crize a refugiaților și a migrației de la cel de-al Doilea Război Mondial. „Datorită Convenției, milioane de vieți au fost salvate. Sunt șaptezeci de ani de când a fost elaborată și este crucial pentru comunitatea internațională să apere principiile acesteia. Acesta și-a exprimat îngrijorarea privind recente tentative ale anumitor guverne de a nu lua în seama sau de a ocoli principiile Convenției, de la expulzări și blocări ale refugiaților și solicitanților de azil la frontierele terestre și maritime, până la propuneri de transfer forțat al acestora în țări terțe pentru gestionare fără măsuri de siguranță și protecție adecvate. Vorbind la 70 de ani de la ziua în care Convenția din 1951 privind statutul refugiaților a fost prezentată statelor pentru semnare, Grandi a declarat că tratatul a fost o componentă crucială a drepturilor umane internaționale și a rămas la fel de

relevant în prezent ca atunci când a fost elaborat și agreat. Limbajul Convenției este clar cu privire la drepturile refugiaților și aceasta rămâne aplicabilă în contextul unor provocări și urgențe contemporane și fără precedent, precum pandemia COVID-19, a declarat Grandi. Convenția din 1951 privind statutul refugiaților cât și recentul apel al Pactului Global privind refugiații pentru colaborare internațională în scopul găsirii unei soluții pentru refugiați. Grandi a subliniat nevoia comunității internaționale de a susține principiile cheie privind protecția refugiaților descrise în Convenție, inclusiv dreptul unei persoane care fuge de persecutare pentru a nu fi trimisă înapoi pe drumul spre vătămare sau pericol. Cea de-a 70-a aniversare a Convenției privind statutul refugiaților vine doar la câteva luni după ce UNHCR a bifat șapte decenii de la apariția organizației globale pentru protecția persoanelor strămutate forțat. Ca urmare a ororilor celui de-al Doilea Război Mondial, în data de 14 decembrie 1950, Națiunile Unite au publicat Statutul UNHCR, stabilind termenii operațiunilor sale și instruind plenipotențiarii din 26 de state să se reunească în Geneva pentru a finaliza textul Convenției, ceea ce au și făcut în iulie 1951. UNHCR este tutorele Convenției din 1951, cu mandat unic sub legislația internațională de a supraveghea aplicarea acesteia și de a lucra cu statele pentru a proteja refugiații și pentru a găsi soluții durabile.

Convenția și Protocolul din 1967, care au mărit sfera de includere a celor care au nevoie de protecție internațională, au stabilit foarte clar cine sunt persoanele recunoscute drept refugiate și ce tip de protecție, asistență și drepturi sociale sunt îndreptățite să primească acestea. Aceste instrumente gemene rămân piatra de temelie a protecției refugiaților în prezent și au inspirat numeroase tratate și legi regionale, precum Convenția din 1969 privind statutul refugiaților din Africa, Declarația din 1984 de la Cartagena din America Latină și Sistemul Comun European privind Azilul al UE. UNHCR face apel către toate statele pentru a pune în vigoare principiile legii privind refugiații, inclusiv ale Convenției din 1951 prin implementarea legislației, stabilirea de instituții și adoptarea de politici și practici ce reflectă prevederile acesteia. Aceasta mai încurajează țările care nu sunt state participante să adere la Convenție, lucru pe care într-adevăr acestea continuă să-l facă, cea mai recentă țară semnatară fiind Sudanul de Sud, în 2018. Principiile Convenției au fost reafirmate în decembrie 2018 prin Pactul Global privind statutul refugiaților, un plan pentru o partajare mai previzibilă și mai echitabilă a responsabilității. Atât Convenția cât și Pactul recunosc faptul că o soluție sustenabilă privind situațiile refugiaților nu poate fi obținută fără colaborare internațională”¹⁶⁰. Conform estimărilor UNHCR un total de 101 milioane de persoane din întreaga lume au fost strămutate

¹⁶⁰ Convenția din 1951 privind statutul refugiaților: 70 de ani de protecție salvatoare de vieți pentru oamenii forțați să fugă [online],[accesat:12.11.2022] Disponibil :Disponibil: <https://www.unhcr.org/md/12243-conventia-din-1951-privind-statutul-refugiatilor-70-de-ani-de-protectie-salvatoare-de-vieti-pentru-oamenii-fortati-sa-fuga.html>

forțat, în special milioanele de ucraineni forțați să-și părăsească casele, precum și alte mișcări de strămutare, cum ar fi în regiunea Sahel și Myanmar, au făcut ca aceste cifre să crească brusc în ultima vreme. Aproape jumătate dintre cei strămuți sunt copii și minori, care au nevoie de protecție specială.

Principalele motive pentru care oamenii își părăsesc casele sau sunt strămutați forțat includ conflicte, persecuții și încălcări masive ale drepturilor omului. În special țările care se învecinează direct cu zonele de conflict și, prin urmare, servesc ca țări de primă admitere sau țări de tranzit, suportă cea mai mare povară atunci când vine vorba de a face față mișcărilor refugiaților și persoanelor strămutate. Cu toate acestea, alte motive, cum ar fi lipsa perspectivelor economice și erodarea structurilor statului, pot determina oamenii să-și părăsească casele. În astfel de cazuri, vorbim de migrație. Migranții nu au drept special la protecție, așa cum este cazul refugiaților și persoanelor strămutate. Efectele ale schimbărilor climatice duc, de asemenea, la un număr tot mai mare de persoane alungate din casele lor sau la migrare.

Majoritatea refugiaților se află acum în țările mai bogate ale UE, refugiați ucraineni s-au înscris în schema de protecție temporară a UE sau în alte programe naționale. În total, aproape o treime dintre ucraineni au fost strămutați. UE a facilitat foarte mult acest aflux a fost creat regimul de protecție temporară al ucrainenilor, care asigură dreptul la muncă, sănătate, educație, adăpost și sprijin financiar până la trei ani. De asemenea, a fost de ajutor diaspora ucraineană a UE, numărului de repatriați se datorează unei zone de frontieră pașnice, numărului mare de familii separate, deoarece bărbaților cu vârsta între 18-60 de ani le este interzis să părăsească Ucraina și au încredere în reintrarea în UE. De asemenea, a contat rezistența ucraineană și retragerile Rusiei din orașe precum Kiev și din alte părți. UE a fost mult mai primitoare cu ucrainenii decât cu solicitanții de azil din Orientul Mijlociu, Africa și Afganistan, femei și copii incluzând până la 90 la sută dintre refugiații ucraineni, există provocări specifice, de exemplu, școala pentru copii, îngrijirea copiilor și locuri de muncă pentru îngrijitori și sprijin emoțional și psihologic, în special pentru copii. Alte provocări variază de la lipsa documentelor la locuințe până la traficul de persoane. Școlarizarea celor 2 milioane de copii ucraineni din Europa este ceva pe care UE și țările membre îl pot desfășura atunci când doresc.

Programele variază de la planuri de învățare individualizate în Suedia și Finlanda până la instrumentele multilingve ale Comisiei Europene pentru a preda limbile locale. În special pentru copii, trauma violenței care însoțește războiul și separarea dezorientatoare de cei dragi necesită sprijin emoțional și psihologic. De asemenea, potrivirea dintre nivelurile de calificare și locuri de muncă rămâne problematică - amenințând decalificarea și depresia.

Principală barieră este abilitățile de limba germană. Angajatorii caută și angajamente pe termen lung. Cele mai multe locuri de muncă sunt în transport și logistică, vânzări, servicii și îngrijire medicală. Cu toate acestea, multe dintre aceste locuri de muncă încă necesită certificare profesională. Îngrijirea bătrânilor este o opțiune ușor disponibilă, dar salariul este scăzut și condițiile de muncă exigente. Aproximativ 1,2 milioane de ucraineni au primit numere de securitate socială și în jur de jumătate și-au găsit un loc de muncă. De asemenea, semnificativ a fost exodul din Europa a ucrainenilor în mare parte bărbați, muncitori, care s-au îndreptat acasă pentru a lupta și/sau a ajuta familiile, inclusiv 150.000 care au părăsit Polonia. Ei dețineau în cea mai mare parte locuri de muncă, care nu pot fi înlocuite imediat de refugiați ucraineni, care sunt în mare parte femei și mulți cu studii superioare și care se confruntă cu legislația UE care limitează munca fizică a femeilor. Membrii UE, inclusiv Polonia, Ungaria și alții care i-au întâmpinat pe ucraineni, continuă să respingă alți solicitanți de azil, ascultarea refugiaților și a comunităților gazdă, formarea de competențe și dreptul la muncă, sprijin internațional susținut pentru țările gazdă etc.

Conflictul armat internațional din Ucraina a forțat milioane de oameni să-și părăsească casele în căutarea siguranței și protecției. Vor avea nevoie de asistență în țară și în întreaga Europă. În Ucraina, casele și infrastructura critică au fost avariate și distruse. Au fost observate întreruperi ale energiei electrice, încălzirii și apei în multe zone, în timp ce alte servicii precum îngrijirea sănătății, transportul public și conexiunea la internet au fost, de asemenea, întrerupte. Ca urmare, mulți oameni se găsesc fără cazare și nu își pot satisface nevoile de bază, inclusiv pentru hrană, apă și medicamente. Furnizarea de asistență rămâne dificilă în multe zone din cauza ostilităților în desfășurare și a lipsei de acces umanitar sigur care rezultă. Majoritatea refugiaților din Ucraina au fugit în țările vecine, în timp ce unii au căutat siguranță în altă parte a Europei.

Țările gazdă continuă să demonstreze o solidaritate extraordinară, oferind refugiaților protecție și asistență. Cu toate acestea, amploarea deplasării continuă să exercite o presiune considerabilă asupra serviciilor disponibile. Unele operațiuni, inclusiv în Republica Moldova, vor continua programele la scară mică, țintite, de numerar pentru protecție pentru cei mai vulnerabili.

Având în vedere proporția excepțional de mare de femei și copii în rândul refugiaților, activitățile de prevenire și răspuns la violența bazată pe gen, exploatarea și abuzul sexual și traficul vor rămâne o prioritate, precum și activitățile de protecție a copilului. Copiii reprezintă jumătate din toți refugiații din războiul din Ucraina, potrivit UNICEF și UNHCR. Peste 1,1 milioane de copii au sosit în Polonia, sute de mii ajungând și în România, Moldova, Ungaria,

Slovacia și Cehia. Schimbările climatice au un impact la fel semnificativ asupra migrației și mobilității umane, contribuind la creșterea numărului de refugiați climatici sau migrați climatici. Schimbările climatice pot duce la degradarea solurilor și scăderea resurselor de apă, ceea ce poate afecta în mod direct mijloacele de subsistență ale comunităților. Lipsa resurselor agricole și de apă poate duce la migrații din zonele afectate către alte regiuni sau țări în căutarea unor condiții mai bune de trai. Ridicarea nivelului mărilor și creșterea frecvenței și intensității furtunelor pot să ducă la inundarea terenurilor, distrugerea infrastructurii și a locuințelor. Acest lucru poate determina oamenii să își părăsească casele și comunitățile în căutarea unor zone mai sigure.

Schimbările climatice pot intensifica secetele și scăderea producției agricole, contribuind la foamete și insecuritate alimentară. Aceasta poate forța oamenii să migreze în căutarea hranei și resurselor de supraviețuire. Schimbările climatice pot amplifica riscul conflictelor, întrucât competiția pentru resursele limitate, cum ar fi apa și terenul agricol, poate duce la tensiuni și conflicte în comunități. Aceste conflicte pot determina oamenii să se refugieze din zonele afectate.

Efectele schimbărilor climatice asupra resurselor naturale și economiei pot să contribuie la declinul economic în anumite regiuni. Acest declin poate determina migrația oamenilor în căutarea oportunităților economice mai bune în alte locuri. Anumite comunități pot alege să se mute înainte de producerea unui dezastru climatic iminent, într-un efort de a evita pierderile materiale și umane. Aceasta poate duce la migrație anticipativă. Cu toate acestea, lipsa unui cadru legal și politic clar pentru refugiații climatici poate să creeze dificultăți în ceea ce privește protecția și sprijinul acestora.

Comunitatea internațională se confruntă cu provocări în abordarea migrației climatice și în dezvoltarea politicilor adecvate pentru a face față acestui fenomen în creștere. Termenul refugiat de mediu se referă la persoanele sau grupurile care sunt nevoite să părăsească locurile de origine din cauza impactului negativ al schimbărilor climatice sau degradării mediului înconjurător. Aceste persoane pot căuta să-și găsească siguranță și un mediu de trai mai bun în alte regiuni sau țări.

Refugiații de mediu pot fi afectați de diverse fenomene legate de schimbările climatice și degradarea mediului. Inundațiile și ridicarea nivelului mărilor pot să amenințe terenurile de coastă și să forțeze oamenii să părăsească aceste zone. Scăderea precipitațiilor și creșterea temperaturilor pot duce la secete și scăderea producției agricole, ceea ce poate declanșa migrații în căutarea resurselor.

Degradarea solurilor și extinderea zonelor deșertice pot să reducă fertilitatea solurilor și să afecteze sustenabilitatea agricolă, determinând migrații. Impactul sporit al furtunelor și dezastrelor naturale poate distruge locuințele și infrastructura, forțând oamenii să se mute în căutarea siguranței. Reducerea resurselor naturale, cum ar fi apa potabilă și pădurile, poate să ducă la migrații către zone cu acces mai bun la aceste resurse.

Schimbările climatice și degradarea mediului pot amplifica tensiunile sociale și conflictele existente, determinând migrații. Refugiat de mediu nu este recunoscut în mod oficial în convențiile internaționale, există un efort din partea organizațiilor internaționale și a experților în domeniul drepturilor omului de a aborda problema migrației cauzate de schimbările climatice și degradarea mediului. Aceasta include dezvoltarea politicilor și a mecanismelor legale pentru a proteja și sprijini persoanele care sunt nevoite să se mute din cauza impactului schimbărilor climatice. Ajutoarele umanitare către refugiați sunt eforturi menite să ofere asistență și sprijin refugiaților care au fost nevoiți să-și părăsească țările de origine din cauza conflictelor, persecuției sau altor amenințări grave. Aceste ajutoare au ca scop furnizarea de resurse esențiale și protecție pentru refugiați în momentele de nevoie. Una dintre primele nevoi urgente ale refugiaților este accesul la hrană și apă potabilă.

Organizațiile umanitare furnizează alimente, apă și provizii de bază pentru a asigura supraviețuirea refugiaților. Ajutoarele umanitare includ și furnizarea de adăpost temporar pentru refugiați. Acesta poate consta în tabere de refugiați, corturi sau adăposturi de urgență pentru a-i proteja de condițiile meteorologice extreme și de pericolele mediului înconjurător. Organizațiile medicale umanitare oferă servicii medicale pentru a trata rănilor, bolile și afecțiunile medicale ale refugiaților. Acest lucru poate include spitale de campanie și centre de sănătate. Asigurarea accesului la educație pentru copiii refugiați este un aspect important al ajutoarelor umanitare. Școlile de tabără și programele de învățare pot ajuta copiii să-și continue educația și să dezvolte abilitățile necesare pentru viitor. Refugiații pot suferi traume și stres semnificative din cauza experiențelor lor.

Asistența psihologică și serviciile de consiliere sunt adesea oferite pentru a ajuta refugiații să facă față acestor traume și să-și mențină sănătatea mentală. Organizațiile umanitare acordă o atenție deosebită protejării copiilor și a altor grupuri vulnerabile, cum ar fi femeile și persoanele în vârstă, de pericolele precum traficul de persoane și exploatarea. Pe lângă asistența de urgență, ajutoarele umanitare pot include și programe de dezvoltare pe termen lung pentru a ajuta refugiații să-și reconstruiască viețile și să devină mai independenți. Organizațiile internaționale, guvernele și organizațiile neguvernamentale joacă un rol crucial în furnizarea ajutoarelor

umanitare către refugiați. Cu toate acestea, furnizarea de ajutoare umanitare în astfel de situații poate fi complexă din cauza factorilor precum accesul dificil, resurse limitate și instabilitatea politică.

Schimbările climatice au un impact semnificativ asupra refugiaților și a problemelor globale legate de migrație. Aceste schimbări climatice pot genera migrația climatică, adică deplasarea oamenilor din cauza impactului direct sau indirect al schimbărilor climatice. Creșterea nivelului mării cauzată de topirea ghețarilor și expansiunea apei oceanului poate duce la inundații costiere și la dispariția terenurilor locuibile. Aceasta poate forța oamenii să-și părăsească casele și comunitățile. Schimbările climatice pot duce la secete prelungite și la schimbări în modelele de ploi, afectând agricultura și aprovizionarea cu apă. Acest lucru poate conduce la foamete și la migrația persoanelor în căutare de resurse alimentare și apă potabilă.

„Schimbările climatice pot agrava tensiunile existente și pot contribui la conflicte legate de resurse, cum ar fi apa și terenurile agricole. Aceste conflicte pot duce la migrație forțată și la creșterea numărului de refugiați. Pentru a aborda migrația climatică și pentru a proteja refugiații afectați de schimbările climatice, comunitatea internațională și guvernele trebuie să coopereze pentru a dezvolta politici și strategii adecvate. Acestea pot include adaptarea la schimbările climatice, reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră și furnizarea de asistență umanitară pentru refugiați climatici. „Relația dintre schimbările climatice și migrație este foarte complexă, implicând interacțiunea dintre transformările de la nivel climatic, factorii economici, sociali și politici, respectiv conflicte. În anul 2020, inundațiile, cicloanele, taifunurile, uraganele și alte tipuri de furtuni au dus la strămutarea a 28,6 milioane de noi persoane, de aproape patru ori mai mult decât conflictele armate”¹⁶¹.

La momentul actual, este prioritar să se preia la nivel internațional existența unei categorii de indivizi sever pătimate de schimbările, produse de încălzirea globală, unde sunt siliți să migreze în afara frontierelor propriului stat. Înainte de a prezenta o posibilă nouă convenție pentru refugiați, este important să reamintim că Convenția privind Statutul Refugiaților din 1951, împreună cu Protocolul din 1967, reprezintă baza actuală a protecției refugiaților la nivel internațional. Aceste documente au fost adoptate de Organizația Națiunilor Unite și definește cine este considerat refugiat și care sunt drepturile și obligațiile statelor în ceea ce privește aceștia. Cu toate acestea, dat fiind că contextul și problemele legate de migrația forțată pot evolua în timp, există o nevoie constantă de a actualiza și adapta mecanismele de protecție.

¹⁶¹ Regândirea conceptului de refugiat în contextul schimbărilor climatice: câteva abordări terminologice și jurisprudențiale, autor Marinela Elisabeta POPESCU pag.46-62. [online],[accesat:14.11.2022] Disponibil <https://rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/viewFile/622/619>

Orice nouă normă pentru refugiați ar trebui să fie elaborată cu mare atenție și luând în considerare expertiza și contribuția unui număr larg de actori internaționali. Adaptarea și îmbunătățirea mecanismelor existente ar putea fi, de asemenea, o cale pentru a face față provocărilor actuale. Cu toate acestea, situația globală se poate schimba, iar noi convenții sau tratate privind refugiații ar putea să apară în viitor, pentru a adresa evoluții și provocări noi cu care se confruntă comunitatea internațională.

Organizațiile internaționale și statele trebuie să continue să lucreze pentru a îmbunătăți protecția și asistența acordată refugiaților. Scuturile pot fi și înțelese ca măsuri de protecție și asistență oferite de organizații internaționale, ONG-uri și state pentru a proteja refugiații și a le oferi un mediu sigur în timpul conflictelor sau migrațiilor forțate. Aceste măsuri pot include facilitarea adăpostului, hranei, asistenței medicale și a altor servicii esențiale. În contextul protecției și sprijinirii refugiaților, există întotdeauna nevoie de soluții noi și inovatoare pentru a face față provocărilor cu care se confruntă aceste populații vulnerabile.

Soluțiile eficiente necesită o abordare integrată și colaborativă la nivel global, cu angajament din partea comunității internaționale și a diferitelor părți interesate. Sentimentele și opiniile societății europene cu privire la acceptarea refugiaților pot varia semnificativ în funcție de țară, regiune și context politic și social. În general, există o gamă largă de atitudini și reacții în cadrul societății europene cu privire la primirea și integrarea refugiaților. O parte din societatea europeană se simte obligată să accepte refugiații din considerente umanitare și de solidaritate. Acești oameni consideră că UE are o responsabilitate morală de a oferi protecție și sprijin persoanelor care fug de conflicte și persecuții. Alții cred că țările europene, în calitate de actori globali și membri ai comunității internaționale, au o responsabilitate de a contribui la gestionarea crizelor umanitare și să ofere protecție celor în nevoie.

Există și segmente ale societății europene care exprimă îngrijorări cu privire la capacitatea de primire și integrare a unui număr mare de refugiați. Ei se tem că acest lucru ar putea suprasolicita sistemele sociale și economice ale țărilor gazdă. Anumiți oameni din societatea europeană pot avea îngrijorări legate de integrarea culturală a refugiaților și de posibile riscuri de securitate, aducând în discuție nevoia de măsuri de control și verificări adecvate. Gestionarea fluxurilor de refugiați în UE implică o abordare echilibrată și cu respect față de drepturile omului, asigurând protecția refugiaților și promovând integrarea lor în societățile gazdă. În general, o abordare cuprinzătoare și coordonată, care implică guvernele, organizațiile internaționale și societatea civilă, este esențială pentru a asigura o integrare durabilă și de succes a refugiaților în societățile gazdă.

4.2 Concepte noi cu privire la activitatea UNHCR în UE și Republica Moldova

„Convenția privind Statutul Refugiaților din 1951 este un tratat internațional semnat la Conferința Națiunilor Unite privind Statutul Refugiaților și Apatrizilor, desfășurată în Geneva, Elveția, în anul 1951. Această convenție reprezintă unul dintre cele mai importante instrumente juridice pentru protecția refugiaților la nivel internațional.

Obiectivul principal al Convenției este acordarea protecției juridice și a drepturilor fundamentale refugiaților, adică a persoanelor care se află în afara țării lor de origine din cauza temerii de persecuție pe motive de rasă, religie, naționalitate, apartenență la un anumit grup social sau opinii politice și care nu pot sau nu doresc să se întoarcă în țara lor din aceste motive. Deși această definiție a satisfăcut nevoile ultimelor decenii, este exclusă pentru oamenii supuși războaielor și conflictelor prelungite în vremurile prezente.

O frică completă de persecuție implică o amenințare directă la adresa persoanei care solicită azil. Întrucât Convenția nu oferă o definiție pentru cuvântul persecutat, îi exclude pe cei care fug de violență, conflicte și încălcări ale drepturilor omului, amenințările din partea actorilor nestatali, insecuritatea alimentară și dezastrele climatice și de mediu. În plus, Convenția a fost menționată ca fiind exclus femeilor de la dreptul internațional la protecție împotriva persecuției”¹⁶².

Nevoile refugiaților în ultimele decenii au evoluat în funcție de contextele și evenimentele globale. Refugiații au nevoie în primul rând de siguranță și protecție împotriva persecuției, violenței și altor amenințări grave. Aceasta poate include acordarea de azil și asigurarea că nu vor fi returnați în țările de origine în care le sunt puse în pericol viețile. Refugiații au nevoie de adăpost sigur, apă potabilă, hrană și servicii sanitare pentru a supraviețui.

Organizațiile umanitare și guvernele trebuie să furnizeze aceste resurse de bază în taberele de refugiați și în comunitățile gazdă. Refugiații pot avea nevoie de tratament medical pentru rănilor suferite în timpul conflictelor sau a migrației periculoase. De asemenea, serviciile de sănătate mentală sunt esențiale pentru a aborda traumele și stresul asociat cu migrația și exilul.

Cadrul activității UNHCR, Organizația Națiunilor Unite pentru Refugiați, există numeroase concepte și abordări inovatoare care au fost propuse sau implementate pentru a răspunde mai eficient la provocările actuale legate de protecția și sprijinirea refugiaților. Unele dintre aceste concepte noi includ: Soluții bazate pe comunitate, UNHCR pune din ce în ce mai mult accent pe implicarea comunităților refugiaților în procesele decizionale și în furnizarea de

¹⁶² Nahla Valji, “Women and the 1951 Refugee Convention: Fifty Years of Seeking Visibility,” *Refuge: Canada’s Journal on Refugees* 19, no. 5 (2001), anul 2001, ISSN: 1920-7336, pag.25-35

servicii. Aceasta înseamnă identificarea nevoilor locale specifice și dezvoltarea de proiecte și programe care să țină cont de perspectivele și resursele comunității în cauză.

Inovarea tehnologică, UNHCR explorează utilizarea tehnologiei digitale și a inovațiilor tehnologice pentru a îmbunătăți serviciile și comunicarea cu refugiații. Aceasta poate include aplicații mobile pentru a accesa informații utile, sisteme de identificare biometrică pentru înregistrarea eficientă a refugiaților sau utilizarea blockchain pentru a facilita distribuția ajutoarelor.

Parteneriate cu sectorul privat, colaborarea cu companiile și organizațiile din sectorul privat poate aduce resurse suplimentare și expertiză pentru a aborda provocările refugiaților. Prin parteneriate inovatoare, pot fi dezvoltate soluții durabile și inovatoare pentru sprijinirea refugiaților. Sprijin pentru integrarea locală în loc să se concentreze doar pe ajutorul de urgență și pe taberele de refugiați, UNHCR își concentrează eforturile și pe sprijinirea integrării refugiaților în comunitățile de primire. Aceasta poate include facilitarea accesului la educație, locuri de muncă și servicii sociale.

Abordare bazată pe date, UNHCR își întărește capacitatea de colectare și analiză a datelor pentru a înțelege mai bine nevoile refugiaților și pentru a evalua impactul programelor și politicilor în implementare. Aceasta permite ajustarea intervențiilor pentru a fi mai eficiente și să asigure utilizarea optimă a resurselor. Aceste concepte noi și abordări reprezintă un efort de a face față provocărilor tot mai complexe ale migrației forțate și să ofere soluții mai bune pentru refugiați. UNHCR continuă să colaboreze cu guvernele, organizațiile non-guvernamentale și alte părți interesate pentru a inova și a dezvolta programe și politici eficiente în sprijinul refugiaților din întreaga lume.

Convenția cu privire la refugiați are drept scop de a proteja la maxim subiecții ce fug de persecuție, Republica Moldova face parte din acest tot întreg, obligațiile ce le deține statul se reflectă prin acțiuni concrete dat fiind faptul că conform datelor publice expuse de UNHCR, țara noastră a fost apreciată ca una foarte receptivă. Conform tuturor rapoartelor interne și externe a fost depășit triplu capacitatea statului de a primi refugiați, în ciuda acestui fapt subiecții au fost tratați cu maximă responsabilitate.

Protecția refugiaților în mare măsură depinde nu doar de stat dar și e subiecți. Factorul principal fiind abordările corecte în raport cu tradițiile societății gazdă, în multe cazuri aceste aspecte se caracterizează ca discriminatorii. Spre exemplu abordarea unu-i cult anume în spațiul public, conform datelor statistice mulți refugiați nu pot percepe corect faptul că nu sunt permise anumite lucruri. Perturbarea ordinii publice și nesortarea deșeurilor pentru unii refugiați este o abordare firească și este greu de asimilat.

Republica Moldova este de regulă o destinație preferată pentru refugiații din perspectiva normelor legale și accesul în UE. Statul are anumite diferențieri cu subiecții ordinari sosiți din punct de vedere al religiei, preferințelor politice și rasă, dar ca rezultat al invaziei Federației Ruse în Ucraina, acest aspect s-a modificat considerabil. Conform datelor UNHCR cultura și tradițiile a vecinilor nu au o diferențiere semnificativă, percepția de convețuire este practic aceeași, cea mai gravă problematică este limba de comunicare.

Ucraina trece prin evenimente tragice un număr major de persoane au părăsit țara, o parte consistentă s-au stabilit în Republica Moldova, bariera lingvistică a fost primul obstacol unde atât UE cât și UNHCR au investit propunând soluții durabile pentru a trece de acest obstacol.

Convenția cu privire la refugiați nu prevede anumite soluții directe pentru statele membre al UE, fiecare stat suveran poate întreprinde anumite măsuri de armonizare al legislației sau de înăsprire cu privire la adopția refugiaților. Din aceste considerente se dorește armonizarea la nivel UE al legislației cu privire la obligativitatea statului în raport cu refugiați. Dat fiind faptul că conform ultimelor date se ajunge la măsuri extreme unde refugiatul este expulzat în țara de persecuție, acest fapt trezește suspiciuni cu privire la eficiența normelor legale existente.

„Datele Biroului pentru Migrație și Azil ne prezintă o cifră de 202 persoane ce au obținut statutul de refugiat în 2011 ceea ce este cu 11% mai puțin decât în 2010. Se presupune că numărul solicitanților de azil în Moldova va crește din considerente că tot mai multe persoane vor tranzita Moldova, având ca destinație statele EU.

Totodată au fost elaborate și sunt implementate legi și acte normative care au ca unul dintre grupurile țintă refugiații, apatrizi sau persoanele strămutate intern: Legea cu privire la intrarea și ieșirea în Republica Moldova (1994), Legea cu privire la refugiați (2002), Hotărârea Guvernului privind regulamentul de invitare a cetățenilor străini și apatrizi (2003), Legea cu privire la regimul străinilor în Republica Moldova (2010) și Legea cu privire la solicitanții de azil.

Dificultățile majore țin de imposibilitatea de a avea un loc permanent de trai, resurse suficiente pentru a avea un trai decent. Una dintre măsurile de protecție a persoanelor străine este asigurarea bunăstării în baza acordurilor bilaterale cu unele țări.

Marea problemă constă în faptul că Republica Moldova are semnate asemenea acorduri cu țările care practic nu au persoane refugiate pe teritoriu Republica Cehă, România, Bulgaria, persoanele refugiate provin în special din Afganistan, Pakistan, Siria, toate acestea însemnând că în această privință Guvernul are multe de întreprins”¹⁶³.

¹⁶³ Refugiați în Moldova: între excludere și incluziune social, Maria Vîrlan, doctor în psihologie, conferențiar, Nicolae Beșliu, magistru în asistență socială, lector universitar, [online], [accesat: 18.11.2022] Disponibil https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/9.Refugiatii%20in%20Moldova_0.pdf

Situația refugiaților în întreaga lume este una dificilă și plină de provocări. Acești oameni sunt forțați să părăsească țările lor din cauza conflictelor, persecuțiilor, violenței sau altor amenințări la adresa vieții lor și a familiilor lor. Situația refugiaților în Republica Moldova este una dificilă, dat fiind că țara se confruntă cu multiple provocări în gestionarea crizelor umanitare și a migrației forțate.

Republica Moldova a devenit o țară de tranzit și de destinație pentru refugiați din diferite regiuni din lume, cum ar fi Orientul Mijlociu și Asia Centrală, precum și pentru solicitanții de azil. Accesul la procedurile de azil, procesul de solicitare a azilului poate fi complex și lung, iar refugiații pot întâmpina dificultăți în accesarea procedurilor legale și obținerea statutului de refugiat.

Protecție legală și social, refugiații se confruntă cu o serie de probleme juridice și sociale, inclusiv dificultăți în obținerea documentelor legale și a drepturilor sociale, cum ar fi accesul la educație, sănătate și locuri de muncă.

Integrarea socio-economică, integrarea în societatea moldovenească poate fi dificilă pentru refugiați, datorită barierei lingvistice, diferențelor culturale și a discriminării.

Asistență umanitară și condiții de trai, refugiații pot trăi în condiții precare și pot întâmpina dificultăți în obținerea asistenței umanitare și a adăpostului adecvat.

Protecția minorilor și a femeilor, copiii refugiați și femeile pot fi vulnerabili la exploatare, trafic de persoane și abuzuri.

Resurse financiare limitate, Guvernul Republicii Moldova și organizațiile umanitare pot avea resurse financiare limitate pentru a oferi sprijin adecvat refugiaților.

Instabilitatea politică și conflictul regional sunt redat prin Situația politică instabilă din regiunea Mării Negre și a Orientului Mijlociu poate duce la fluxuri sporite de refugiați și la provocări suplimentare pentru gestionarea crizelor umanitare.

Republica Moldova face eforturi pentru a gestiona situația refugiaților și pentru a oferi protecție și sprijin celor în nevoie. Cu toate acestea, mai mult sprijin din partea comunității internaționale și a organizațiilor umanitare este necesar pentru a aborda provocările complexe și pentru a asigura drepturile și bunăstarea refugiaților în Republica Moldova.

„Spre exemplu, o familie cu mulți copii refugiată din Kîrgîzstan a decis să treacă cu traiul de la Centrul de găzduire temporară la o casă în unul dintre raioanele țării, fiind susținuți de către administrația locală. Decizia a fost luată de către familie din mai multe considerente: chiria și serviciile comunale sunt mai ieftine decât în capitală, iar activitățile economice pe care intenționau să le desfășoare se vor confrunța cu o mai mică concurență.

Cu toate acestea majoritatea refugiaților locuiesc în Chișinău, unde oportunitățile de a găsi un loc de muncă este mai mare decât în alte regiuni ale țării. Cât privește mobilitatea în interiorul

și exteriorul țării refugiații întâmpină greutăți. Pentru a spori mobilitatea pe teritoriul țării, solicitanții de azil primesc un document de identitate, inclusiv un cod personal de identificare. Aceste măsuri sunt luate pentru a facilita adaptarea persoanelor la realitatea existentă și a face progrese în ceea ce privește încadrarea în societatea moldovenească. Ca și în alte aspecte ale problemelor cu privire la refugiați există restricții de mobilitate impuse de procedura de documentare a refugiaților.

Documentele de identitate acordate acestor persoane nu pot fi utilizate pentru a părăsi Republica Moldova și a călători în străinătate. Cât privește copiii ce provin din familii ale refugiaților, sunt încadrați în procesul educațional din instituțiile de învățământ. Legea cu privire la Azil art. 39 prevede că fiecare copil din familiile refugiaților are dreptul la educație.

Refugiații chestionați au obținut cam aceleași rezultate ca și specialiștii în ceea ce privește cunoașterea serviciilor oferite în țara noastră. Cei mai mulți – 80% apreciază alimentația la cantinele sociale, apoi aproape jumătate din ei au beneficiat de asistență juridică gratuită și de cazare temporară – câte 40%. Un număr mai mic dintre aceștia – 24,4% au beneficiat de cursuri de limbă română gratuit.

Marea majoritate a refugiaților 80%, dar și a specialiștilor 71,5% consideră că serviciile care se oferă refugiaților în țara noastră sunt insuficiente și corespund parțial nevoilor și problemelor acestora. Principalele probleme cu care se confruntă refugiații în țara noastră sunt cele ce țin de asistența locativă, medicală, socială, juridică, etc. În atenția organizațiilor guvernamentale și neguvernamentale stă soluționarea acestor probleme pentru refugiați. Însă cît privesc problemele de ordin psihologic cu care se confruntă refugiații, atunci aceste rămîn pe deplin nesoluționate.

Principalele probleme de ordin psihologic cu care se confruntă refugiații sunt: sentimentul înstrăinare, sentimentul de vină, sentimentul de inferioritate, sentimentul pierderii identității de sine, sentimentul de țăp ispășitor etc”¹⁶⁴ .

În afară de problemele emoționale, dat fiind faptul că se modifică aspectul ordinar perceput de refugiat, cea mai mare afecțiune este separarea de persoanele dragi, adică de membrii familiei. Conform datelor UE doar în perioada 2022-2023 au fost înregistrate mai multe dosare de unificare familială și darea în căutare a persoanelor date dispărute.

Invazia Federației Ruse au fost un șoc pentru cetățenii statului vecin, în câteva clipe au devenit refugiați cu o anumită percepție pierdută de viață și ce pași sunt necesari de efectuat, iar principală problemă este faptul că marea majoritate a membrilor familiei activau pe tot teritoriul

¹⁶⁴ Refugiați în Moldova: între excludere și incluziune socială, Maria Vîrlan, doctor în psihologie, conferențiar, Nicolae Beșliu, magistrul în asistență socială, lector universitar, [online], [accesat: 18.11.2022] Disponibil: https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/9.Refugiati%20in%20Moldova_0.pdf

Ucrainei și din cauza distanței lungi a fost imposibilă integrarea membrilor imediat după declanșarea războiului.

UNHCR a avut ca prioritate să sprijine acei soți, membri de familie ce căutau cu disperare persoanele date dispărute, Republica Moldova nu a fost pregătită de așa un val major de refugiați în comparație cu alte state.

Integrarea refugiaților ucraineni în Republica Moldova a fost percepută ,în ciuda eforturilor UE, ca un exercițiu greu de realizat, la modul practice statul nu deținea personal calificat în număr necesar pentru a acorda suport tuturor subiecților. Ulterior în ciuda prezenței UNHCR și UE a fost foarte dificil de trecut peste barierul lingvistic, panica fiind inamicul principal ce crea haos.

Un alt factor foarte important este interpretările și paguba ce au aduso persoanele de rea credință pentru a obține ilegal un refugiu în Republica Moldova. Statutul de refugiat se obținea pe calea unei pretinse integrări familiale, pentru ca anumite persoane să se eschiveze de anumite fapte. Spre exemplu de răspundere penală, adică să nu fie judecat în țara natală pentru săvârșirea anumitor infracțiuni înafara Republicii Moldova, ca urmare în perioada 2022-2024 au fost anchetate și descoperite o multiple de cazuri de genu ce au fost ulterior ilucidate prin aplicarea normelor naționale în raport cu toți participanții.

După primirea statutului de refugiat în Republica Moldova, subiecții întâmpină o altă problemă majoră din cauza lipsei integrării în cadrul câmpului de muncă. Mulți angajatori nu acceptă ca salariat un refugiat, dat fiind faptul că subiectul este o persoană necunoscută ce duce din start la o anumită încredere. .

Ca soluție UNHCR și UE au elaborate diferite programe sociale prin intermediul ONG care facilitează percepția societății asupra refugiaților și stimulează angajarea subiecților ei figurînd ca un intermediar ce oferă anumite garanții. Garanțiile se reflectă de cele mai multe prin formarea unei analize detaliate a refugiaților și de le comunica subiecților drepturile și obligațiile lor din câmpul muncii. .

UE pe perioada 2020-2025 a finanțat toate proiectele sociale majore din Republica Moldova, în mai multe publicații europene se caracterizează statul ca un prim scut al Europei unde se respect și se aplică toate normele internaționale de protecție a refugiaților, iar suportul continuu este vital pentru uniune.

În general aspectul ce privește refugiați, este important să ne amintim că acestea sunt persoane vulnerabile care au fugit din țările lor de origine din cauza conflictelor, persecuțiilor sau altor forme de amenințare asupra vieții lor. Tratarea refugiaților cu respect, compasiune și înțelegere este un aspect crucial al umanității noastre.

Protecția drepturilor omului, refugiații trebuie tratați ca persoane egale și trebuie să beneficieze de protecția drepturilor omului în conformitate cu legislația internațională. Aceasta include dreptul la viață, libertate și securitate personală, dreptul la protecție împotriva discriminării și torturii, precum și dreptul la acces la justiție și la o procedură corectă de acordare a statutului de refugiat.

Integrare și incluziune, refugiații ar trebui să fie sprijiniți în procesul de integrare în țara gazdă, printr-o abordare de incluziune socială și culturală. Oportunitățile pentru educație, formare profesională și angajare ar trebui să fie disponibile pentru a-i ajuta să-și construiască o nouă viață și să contribuie la comunitățile lor gazdă.

Consilierea și asistență psihologică, majoritatea refugiaților au experimentat traume serioase în țările lor de origine sau în timpul călătoriei lor către țara de destinație. Astfel, ar trebui să fie disponibile servicii de consiliere și asistență psihologică pentru a-i ajuta să facă față traumelor și să-și redobândească sănătatea mentală.

Promovarea înțelegerii reciproce, educația publicului și conștientizarea despre cauzele și consecințele migrației forțate pot ajuta la promovarea unei mai bune înțelegeri reciproce între comunitățile locale și refugiați. Aceasta poate contribui la reducerea stereotipurilor și prejudecăților și la consolidarea coeziunii sociale.

Reconstrucție și dezvoltare, în cazurile în care este posibil, comunitățile internaționale ar trebui să sprijine eforturile de reconstrucție și dezvoltare în țările afectate de conflicte, astfel încât refugiații să poată reveni în siguranță la casele lor și să-și reconstruiască viețile acolo. Aceste recomandări ar trebui să servească drept ghid pentru a trata refugiații cu demnitate, respect și compasiune și pentru a găsi soluții durabile și umane pentru criza refugiaților la nivel global.

Elaborarea programelor de integrare individuale pentru fiecare caz individual și pe o anumită perioadă de timp. Programul are ca fundament în funcție litigii cu care se întâlnesc refugiații, diferite fapte, ca spre exemplu: cursuri de limba țărilor adoptive, sesiuni de segmentare culturală, consiliere juridică, psihologică, ajutoare rambursabile etc.

Mediatizarea problemelor refugiaților ce ar face ca populația adoptivă să le înțeleagă mai bine specificul acestora și să poată ajuta la facilitarea integrării refugiaților. Relația dintre refugiați și societatea europeană gazdă este complexă și poate varia în funcție de țară, cultură, politici de imigrație și alte factori.

Relația dintre refugiați și societatea europeană gazdă poate fi complexă și influențată de o varietate de factori, inclusiv politică, cultură, economie și perspective individuale. Această relație poate varia de la o țară la alta și poate implica atât aspecte pozitive, cât și provocări.

Multe societăți europene au arătat solidaritate și au oferit sprijin umanitar refugiaților, oferind adăpost, hrană, îngrijire medicală și alte resurse de bază.

Existența refugiaților ridică o serie de întrebări legate de drepturile umane, solidaritatea și responsabilitatea morală. Europa are o tradiție de angajament umanitar și respect pentru drepturile omului, ceea ce poate să implice responsabilitatea de a oferi protecție și sprijin persoanelor vulnerabile care fug de conflicte sau persecuție.

Integrarea refugiaților în societatea europeană poate să influențeze dinamica socială și culturală a comunităților respective. Aceasta poate duce la interacțiuni interculturale și la diversificarea experiențelor și cunoașterii culturale.

„Refugiații pot aduce abilități și experiențe care pot contribui la economia țării gazdă prin intermediul forței de muncă și a antreprenoriatului. Cu toate acestea, integrarea economică a refugiaților necesită sprijin și politici adecvate pentru a asigura că aceștia au acces la oportunități de muncă și formare. Pentru refugiații care doresc să se stabilească pe termen lung în țara de primire, politica socială poate include programe de integrare care să faciliteze învățarea limbii locale, cunoașterea culturii și participarea activă în comunitatea gazdă.

Aceste politici sociale sunt esențiale pentru a asigura că refugiații primesc sprijinul necesar pentru a-și construi viețile într-un mod independent și pentru a se integra în societatea gazdă. Ele sunt adesea dezvoltate în colaborare cu organizații neguvernamentale, guvernele locale și comunitățile locale pentru a răspunde nevoilor specifice ale refugiaților. .

Dacă programele specifice de integrare sunt un element important, în special în prima fază a procesului de integrare, pe termen lung, obiectivul politicilor sociale ar trebui să fie acela privind facilitarea accesului imigranților la serviciile existente, aceleași ca și pentru populația gazdă, dar adaptate nevoilor specifice ale acestora”¹⁶⁵ .

Prezența refugiaților poate să contribuie la diversificarea culturii și la înțelegerea reciprocă între diferite grupuri etnice și culturale, promovând astfel incluziunea și educația interculturală.

Refugiații pot aduce abilități și experiențe valoroase în noua lor societate gazdă, contribuind astfel la economie și la viața comunităților în care se stabilesc. .

Guvernele, organizațiile neguvernamentale și societatea civilă joacă un rol crucial în abordarea provocărilor și promovarea integrării și incluziunii refugiaților în noua lor comunitate.

¹⁶⁵ POLITICI SOCIALE POLITICA ȘI PRACTICA PRIVIND INTEGRAREA IMIGRANȚILOR ȘI REFUGIAȚILOR ÎN STATELE EUROPENE, MIRCEA RADU. [online] [accesat: 25.02.2022] Disponibil: https://ec.europa.eu/migrant-integration/sites/default/files/2011-02/doc1_18864_250852215.pdf

Integrarea refugiaților este considerată un proces corect și esențial pentru asigurarea drepturilor umane și a protecției acestora. Este important să se acorde refugiaților oportunități egale de a-și reconstrui viețile și de a deveni membri activi și contributory în societatea gazdă.

Politica socială în ceea ce privește refugiații vizează dezvoltarea și implementarea unor măsuri și programe pentru a ajuta acești oameni să-și construiască viețile în țările de primire și să se integreze în societatea gazdă.

Situația refugiaților în Uniunea Europeană a fost o chestiune complexă și importantă în ultimii ani. UE a fost o destinație majoră pentru mulți refugiați care au căutat protecție și siguranță din cauza conflictelor armate, persecuțiilor, instabilității politice și altor amenințări la adresa vieții lor.

Soluții durabile pentru refugiați, UNHCR s-a concentrat pe găsirea de soluții durabile pentru refugiați, inclusiv prin repatriere voluntară în condiții sigure, reînnoirea comunităților locale și integrarea socio-economică a refugiaților în țările de primire.

Eforturile de promovare a solidarității internaționale, organizația a subliniat importanța solidarității internaționale în gestionarea crizelor umanitare și în furnizarea de protecție și asistență refugiaților.

Colaborarea între guverne, organizații și societatea civilă a fost promovată pentru a face față provocărilor actuale și viitoare.

UNHCR ar trebui să desfășoare o serie de activități și să ofere asistență în Republica Moldova pentru a îndeplini misiunea sa de protejare și asistență a refugiaților, solicitanților de azil și altor persoane aflate în nevoie de protecție internațională.

UNHCR trebuie să identifice și să înregistreze refugiații care se află pe teritoriul Republicii Moldova, asigurându-se că aceștia sunt identificați corect și au acces la asistență și protecție adecvată. UNHCR trebuie să se asigure că refugiații și solicitanții de azil sunt protejați de persecuție, violență și expulzare forțată.

În același timp, UNHCR trebuie să se implice în căutarea de soluții durabile pentru refugiați, inclusiv prin repatrierea voluntară în condiții sigure și demne sau prin rezolvarea altor opțiuni de protecție. UNHCR ar trebui să colaboreze cu autoritățile moldovene și cu organizațiile neguvernamentale relevante pentru a dezvolta și implementa politici și programe adecvate pentru protecția și asistența refugiaților. UNHCR are un rol esențial în Republica Moldova în ceea ce privește protecția și asistența refugiaților, solicitanților de azil și altor persoane aflate în nevoie de protecție internațională.

În cadrul Uniunii Europene, UNHCR își desfășoară activitățile cu scopul de a asigura protecția și asistența indivizilor ce se află pe arena gazdă al statelor membre ale UE. UNHCR are un rol important în colaborarea cu statele membre și alte organizații pentru a promova o abordare

coerentă și umanitară a problemelor legate de migrație și protecția refugiaților în cadrul UE. UNHCR lucrează împreună cu statele membre ale UE pentru a asigura că refugiații care ajung pe teritoriul UE primesc protecție adecvată și asistență umanitară, inclusiv adăpost, hrană, apă, asistență medicală și suport psihosocial.

UNHCR sprijină autoritățile din statele membre UE în evaluarea cererilor de azil și în asigurarea că aceste proceduri sunt corecte, transparente și respectă standardele internaționale. De asemenea, oferă asistență juridică și informații solicitanților de azil.

Gestionarea refugiaților de către UNHCR în Uniunea Europeană și în Republica Moldova se desfășoară în conformitate cu mandatele și normele internaționale privind protecția refugiaților și drepturile omului indiferent de regiune în care se află subiectul.

Activitatea Uniunii Europene privind refugiații reprezintă un aspect complex și important al politicii migratorii și umanitare a blocului comunitar. UE și statele membre au fost implicate în diverse eforturi pentru gestionarea migrației forțate, acordarea de protecție și asistență refugiaților și promovarea incluziunii sociale și economice a acestora.

UE a dezvoltat o politică comună de azil pentru a asigura că solicitanții de azil sunt tratați în mod just și echitabil în toate țările membre. Aceasta include armonizarea procedurilor de azil și stabilirea criteriilor comune pentru recunoașterea statutului de refugiat.

UE a încheiat parteneriate cu țări terțe pentru a aborda cauzele migrației și pentru a sprijini refugiații și migranții în aceste țări. Aceste parteneriate includ programe de ajutor umanitar și de dezvoltare, precum și cooperare în gestionarea migrației și protecția refugiaților.

Nu toate legile din Uniunea Europeană sunt specifice pentru refugiați. UE are o gamă largă de legi și politici care acoperă diverse aspecte ale vieții și funcționării societății în statele membre. Refugiații, la fel ca și cetățenii UE, trebuie să respecte și să se conformeze acestor legi în timpul șederii lor în țările europene.

Legile și politicile UE pot acoperi subiecte diverse, cum ar fi comerțul, mediu, transport, drepturile omului, protecția consumatorilor, concurența, politica de coeziune și altele. Cu toate acestea, există și legi specifice pentru gestionarea migrației și protecția refugiaților în cadrul UE. Conceptul privind drepturile refugiaților se referă la protejarea și garantarea drepturilor acestora în ceea ce privește accesul la tehnologie și la beneficiile pe care aceasta le poate aduce, cum ar fi informații, comunicare, educație sau accesul la servicii.

Promovarea incluziunii refugiaților în economia digitală se concentrează pe facilitarea accesului la oportunități de muncă și antreprenoriat în domeniul tehnologiei și în sectoarele digitale, contribuind astfel la integrarea economică și socială a acestora.

4.3 Strategii inovatoare de incluziune a refugiaților ucraineni în societatea europeană gazdă

Refugiații reprezintă persoane care au fugit din țările lor de origine din cauza conflictelor, persecuției sau altor forme de amenințare, și au căutat protecție și azil în țările europene. Printre principalele cauze ale valului de migrație în Europa s-au numărat războaiele civile, conflictele armate, instabilitatea politică și schimbările climatice.

În perioada recentă, țările europene s-au confruntat cu provocări majore în gestionarea acestui fenomen. Unii lideri politici și partide s-au opus primirii unui număr mare de refugiați din motive legate de securitate și integrare socio-economică, în timp ce alții au pledat pentru o abordare umanitară și solidară. Pentru a face față acestor provocări, Uniunea Europeană a căutat să coordoneze eforturile țărilor membre și să stabilească politici comune de migrație și azil. De exemplu, au fost implementate cote de relocare pentru refugiați între statele membre, cu scopul de a asigura o distribuție echitabilă a responsabilității.

Cu toate acestea, opoziția internă din unele țări a dus la dificultăți în implementarea acestor politici. Este important de menționat că situația migrației și refugiaților se poate schimba în timp, iar evenimentele politice și sociale pot influența în mod semnificativ atitudinea și abordarea țărilor europene în legătură cu acest subiect.

Procesul de includere a refugiaților în societatea europeană este un subiect complex și sensibil, iar abordarea poate varia în funcție de țara și contextul specific. Cu toate acestea, în general, includerea refugiaților în societatea europeană implică o combinație de politici și măsuri în diferite domenii. Refugiații care sunt acceptați pentru a primi azil sau protecție temporară într-o țară europeană trebuie să parcurgă un proces legal și de screening. În timpul acestui proces, li se oferă acces la asistență medicală, adăpost, alimente și alte nevoi de bază.

O componentă cheie a includerii în societate o reprezintă învățarea limbii țării gazdă. Acest lucru facilitează comunicarea și integrarea în comunitate. De asemenea, educația este importantă pentru a sprijini refugiații, în special pe cei tineri, în dobândirea de competențe și cunoștințe necesare pentru oportunitățile viitoare.

Refugiații trebuie să fie încurajați să participe activ în comunitatea locală și să învețe despre cultura și tradițiile țării gazdă. La rândul lor, comunitatea gazdă poate promova acceptarea și înțelegerea prin dialog intercultural. Mulți refugiați au trecut prin experiențe traumatiche. Astfel, furnizarea de servicii de sănătate mintală și sprijin psihologic este crucială pentru a-i ajuta să facă față traumelor și să se adapteze la noua lor viață. Includerea refugiaților în societatea europeană este un proces complex și pe termen lung, care implică eforturi comune din partea autorităților, organizațiilor neguvernamentale și societății civile pentru a facilita

adaptarea și integrarea lor în comunitățile gazdă. Convenția privind statutul refugiaților, încheiată la Geneva în anul 1951, este un acord internațional semnat pentru a stabili drepturile și obligațiile refugiaților și responsabilitățile statelor față de aceștia. Această convenție a fost adoptată ca răspuns la situația refugiaților din perioada de după războiul mondial recent și se aplică persoanelor care se află într-o situație de persecuție și nu pot să se întoarcă. Convenția definește cine poate fi considerat refugiat. Legalitatea statutului de refugiat este stabilită în conformitate cu normele și acordurile internaționale. Este important să menționăm că procesul de obținere a statutului de refugiat implică adesea evaluări detaliate ale situației individuale și poate dura o perioadă variabilă de timp. Evaluarea se face de către autoritățile competente din țara gazdă, care iau în considerare probele prezentate de solicitant pentru a stabili dacă îndeplinește criteriile pentru a fi considerat refugiat. O persoană îndeplinește criteriile, i se oferă individului calitatea cuvenită, care poate include dreptul la protecție împotriva expulzării, dreptul la muncă, acces la educație și alte drepturi specifice. .

Protecția complementară se referă la o formă de protecție acordată persoanelor care nu îndeplinesc criteriile strict necesare pentru a fi recunoscute ca refugiați, aceasta poate include mai multe forme de protecție, iar specificul lor poate varia de la o țară la alta. Unele țări pot oferi protecție temporară pentru persoanele care fug din zone de conflict sau de criză, dar care nu se încadrează în definiția legală a refugiaților. Această protecție poate fi acordată pe o perioadă limitată de timp și poate fi reevaluată periodic. Refugiații cu necesități speciale, cum ar fi femeile gravide, persoanele cu dizabilități sau persoanele în vârstă, pot beneficia de măsuri speciale de protecție și asistență. Persoanele vulnerabile, inclusiv refugiații și solicitanții de azil, au dreptul la protecție împotriva exploatării și traficului de persoane. .

„Protecția complementară este acordată în conformitate cu legile și regulamentele naționale ale fiecărei țări și poate varia în funcție de jurisprudența specifică. Aceasta reprezintă un angajament important al comunității internaționale pentru a asigura că persoanele care se confruntă cu persecuția și riscuri grave primesc protecția și sprijinul necesar, chiar dacă nu se încadrează strict în definiția de refugiat. „Sunt, însă, state precum Australia sau Germania, unde există anumite forme de protecție complementară, adică practici care au rolul de a asigura protecție persoanelor considerate în afara domeniului de aplicare a Convenției din 1951 și care nu se doresc a fi repatriate din diverse motive, printre care și „considerațiile de natură morală/politică raportate la o persoană cu o reală nevoie umanitară”¹⁶⁶. Din punct de vedere legal, convenția privind statutul refugiaților se referă la Convenția din 1951 și Protocolul său din

¹⁶⁶ Regândirea conceptului de refugiat în contextul schimbărilor climatice: câteva abordări terminologice și jurisprudențiale, autor Marinela Elisabeta POPESCU[online],[accesat:14.11.2022], Disponibil <https://rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/viewFile/622/619>

1967. Acestea constituie baza principală a dreptului internațional privind refugiații și stabilesc normele și standardele pentru protecția refugiaților și drepturile lor. Principalul scop al convenției este de a asigura că refugiații beneficiază de protecție și asistență internațională adecvată. Cu toate acestea, neaplicarea convenției privind statutul refugiaților poate avea mai multe cauze, iar situația poate varia în funcție de fiecare țară sau regiune.

Interpretarea restrictivă a definiției de refugiat, unele țări pot interpreta definiția de refugiat din convenție într-un mod foarte restrictiv, ceea ce face ca mulți solicitanți de azil să nu fie recunoscuți ca refugiați și să nu beneficieze de protecție. Capacitatea limitată de primire și integrare, multe țări se confruntă cu provocări în ceea ce privește capacitatea de primire și integrare a refugiaților. Infrastructura și resursele pot fi insuficiente pentru a face față unui număr mare de solicitanți de azil. Proceduri de azil ineficiente, în unele cazuri, procedurile de azil pot fi lente și ineficiente, ceea ce duce la întârzieri în acordarea protecției refugiaților și poate favoriza apariția migrației neregulate.

Probleme de securitate și opinii publice negative, unii oameni pot fi reticenți sau opuși primirii refugiaților din motive de securitate sau din cauza temerilor legate de impactul economic sau cultural. Presiunea asupra frontierelor, un flux masiv de migranți și refugiați la frontierele unor țări poate depăși capacitatea de gestionare a situației, conducând la circumstanțe dificile și întârzieri în procesele de azil.

Conflicte politice și geopolitice, în unele cazuri, neaplicarea convenției poate fi rezultatul unor conflicte politice sau geopolitice, iar aceasta poate afecta modul în care țările gestionează chestiunea refugiaților. Este important să se găsească un echilibru între asigurarea protecției refugiaților și respectarea suveranității țărilor gazdă, iar cooperarea internațională și dialogul pot juca un rol crucial în găsirea unor soluții eficiente și umane pentru această problemă. În ceea ce privește incluziunea refugiaților, există numeroase abordări și metode care pot fi aplicate pentru a facilita integrarea lor în societatea țărilor. Aceste metode pot varia în funcție de resursele, nevoile și contextul specific al fiecărei țări. Ucraina se confruntă cu mai multe probleme și crize politice, inclusiv conflictele în estul țării și anexarea Crimeei de către Rusia. Aceste conflicte au dus la un număr semnificativ de refugiați ucraineni care au părăsit țara în căutarea protecției și siguranței. Mulți ucraineni au căutat azil în alte țări europene sau în alte părți ale lumii pentru a scăpa de violență, persecuție și sărăcie.

Refugiații ucraineni au căutat protecție în statele vecine, precum Polonia, România și Ungaria, dar și în alte țări europene, precum Germania sau Suedia. Pentru a face față fluxului de refugiați, țările europene au încercat să implementeze politici de azil și să ofere sprijin umanitar refugiaților ucraineni. În unele cazuri, au fost stabilite cote de relocare pentru refugiații ucraineni

în cadrul Uniunii Europene, pentru a facilita o distribuție mai echitabilă a responsabilității. Situația refugiaților ucraineni este dinamică și poate continua să evolueze în funcție de evoluția conflictelor și evenimentelor politice din țară.

Conceptele privind refugiații ucraineni în Europa pot varia în funcție de perspectivele și politicile adoptate de diferite țări și comunități europene. Concepte și aspecte relevante referitoare la refugiații ucraineni în Europa: fluxul mare de refugiați ucraineni care au căutat protecție în Europa în timpul conflictelor din Ucraina a fost percepută ca o criză umanitară, solicitând răspunsuri și soluții adecvate din partea țărilor europene, refugiații ucraineni care au căutat azil în țările europene au cerut protecție internațională și recunoașterea lor ca refugiați conform convențiilor internaționale.

Integrarea refugiaților ucraineni în societatea europeană a fost o preocupare importantă. Programele de integrare, accesul la educație, locuri de muncă și servicii sociale au fost cheia pentru incluziunea lor. Unii refugiați ucraineni au ales să rămână temporar în țările europene, în timp ce alții au preferat să se întoarcă în Ucraina după încetarea conflictelor. Uniunea Europeană a încercat să faciliteze redistribuirea refugiaților ucraineni în diverse țări membre pentru a diminua povara asupra statelor de primire.

Diferențele lingvistice și culturale au reprezentat o provocare pentru integrarea refugiaților ucraineni și pentru comunicarea cu membrii comunității gazdă. Abordarea și percepția față de refugiații ucraineni în Europa au fost, în multe cazuri, influențate de politică și de acoperirea media. Situația și perspectiva privind refugiații ucraineni pot continua să evolueze în funcție de dezvoltările politice, economice și sociale în Europa și în Ucraina. Refugiații ocupă un loc aparte în literatura de specialitate, atât în domeniul drepturilor omului și al dreptului internațional, cât și în studiile despre migrație, conflicte și probleme umanitare. Acest lucru se datorează importanței semnificative a refugiaților ca grup vulnerabil care are nevoie de protecție și sprijin, în special în contextul persecuției, conflictelor și problemelor legate de migrație. Refugiații sunt adesea victime ale migrației forțate cauzate de conflicte armate, persecuții și instabilitate. Studiul migrației forțate și a cauzelor acestora este esențial pentru a înțelege contextul în care se află refugiații și pentru a dezvolta politici și soluții adecvate.

Literatura de specialitate se concentrează adesea pe răspunsurile umanitare la crizele de refugiați, inclusiv furnizarea de adăpost, hrană, apă și asistență medicală în situații de urgență. Literatura se concentrează și asupra proceselor de integrare a refugiaților în societățile gazdă, inclusiv aspecte legate de educație, muncă, sănătate și incluziune socială. Studiile privind refugiații abordează, de asemenea, provocările politice și sociale legate de prezența refugiaților în diferite țări, inclusiv aspecte legate de politicile de imigrație, sentimentele publice și impactul

asupra societăților gazdă. Căutarea de soluții durabile pentru crizele de refugiați, cum ar fi reîntoarcerea voluntară în țara de origine sau relocarea într-o țară terță, este un alt aspect important abordat în literatura de specialitate. În ansamblu, refugiații reprezintă un subiect complex și multidimensional, care atrage atenția cercetătorilor, a practicienilor și a organizațiilor internaționale datorită naturii lor vulnerabile și a impactului semnificativ asupra comunităților și societăților.

Modelul social european al refugiaților se referă la abordarea și politicile adoptate în cadrul țărilor europene pentru a integra și proteja refugiații care au căutat adăpost și protecție în aceste țări. Acest model se bazează pe principii umanitare, drepturile omului și valori ale democrației și incluziunii sociale. Aceasta este o componentă esențială a integrării lor în societate. Procesul de integrare a refugiaților sau a altor grupuri migrante este complex și poate avea multiple dimensiuni. Disponibilitatea de integrare se referă la gradul de deschidere și de sprijin pe care o societate sau o comunitate îl oferă pentru a facilita integrarea refugiaților sau a altor grupuri de imigranți într-o țară gazdă. Această disponibilitate poate varia în funcție de politici, atitudini și resursele disponibile. Disponibilitatea de integrare poate varia de la o țară la alta și de la o comunitate la alta. Este primordial ca toate aceste aspecte să fie luate în considerare și abordate pentru a facilita integrarea reușită a refugiaților și a altor imigranți în societatea gazdă.

„Discriminarea refugiaților este o problemă serioasă și complexă, care se referă la tratarea inegală sau injustă a refugiaților pe baza statutului lor de refugiat, originii lor naționale, rasă, religie, gen, orientare sexuală sau alte caracteristici personale. Discriminarea poate lua diferite forme și poate avea un impact negativ asupra vieții refugiaților în societățile gazdă. Lupta împotriva discriminării refugiaților necesită eforturi la nivel legal, instituțional și social. În multe țări, legile împotriva discriminării protejează și refugiații. De asemenea, educația și conștientizarea sunt importante pentru a schimba percepțiile negative și pentru a promova o cultură de respect și incluziune pentru toți oamenii, indiferent de originea lor sau statutul lor legal. În literatura de specialitate recentă, se consideră că este utilă distincția între trei dimensiuni majore ale procesului de integrare: dimensiunea socioeconomică, dimensiunea legală și politică și dimensiunea culturală”¹⁶⁷.

Pentru a fi recunoscuți ca refugiați, cetățenii ucraineni ar trebui să îndeplinească anumite criterii precum: A fi într-un pericol real din cauza persecuției, conflictului armat sau altor

¹⁶⁷ POLITICI SOCIALE POLITICA ȘI PRACTICA PRIVIND INTEGRAREA IMIGRANȚILOR ȘI REFUGIAȚILOR ÎN STATELE EUROPENE, autor MIRCEA RADU. [online] [accesat: 25.02.2022] Disponibil: https://ec.europa.eu/migrant-integration/sites/default/files/2011-02/doc1_18864_250852215.pdf

amenințări grave la adresa vieții și libertății lor în țara de origine. A fi în afara țării lor de origine. A nu fi eligibili pentru protecție sau întoarcere în țara de origine din motive de securitate.

Subiectul refugiaților se referă la persoanele care au fost recunoscute oficial drept refugiați conform legilor și normelor internaționale privind protecția refugiaților. Aceste persoane sunt recunoscute ca fiind persecutate sau aflate în pericol în țara lor de origine și au primit statutul de refugiat într-o altă țară, oferindu-li-se protecție și asistență. Subiectul refugiaților poate include și persoanele care au depus o cerere de azil într-o altă țară, solicitând protecție și statutul de refugiat. Până când cererea lor de azil este evaluată și soluționată, ei sunt considerați solicitanți de azil și pot beneficia de anumite drepturi și protecție temporară.

În general, refugiații și migrația forțată reprezintă subiecte importante în cadrul agendei internaționale și necesită abordări sensibile și umane pentru a proteja drepturile și bunăstarea persoanelor afectate de conflicte și persecuții. Când ucrainenii devin subiecți ai statutului de refugiat sau solicitanți de azil din cauza conflictelor, persecuțiilor sau altor amenințări grave în țara lor, aceasta poate avea efecte. Ucrainenii care se confruntă cu situații de conflict sau persecuție pot căuta un loc sigur în alte țări sau regiuni, unde speră să primească protecție și asistență.

Fluxurile de solicitanți de azil pot pune presiuni asupra sistemelor de azil din țările gazdă, necesitând o capacitate sporită de primire, evaluare și soluționare a cererilor de azil. Ucrainenii care devin refugiați sau solicitanți de azil pot beneficia de asistență și sprijin din partea organizațiilor internaționale precum UNHCR și organizații neguvernamentale, care îi ajută să obțină acces la adăpost, hrană, asistență medicală și alte nevoi de bază. Odată ce obțin statutul de refugiat sau azil, ucrainenii trebuie să se adapteze la o nouă viață într-o altă țară, inclusiv învățarea unei limbi noi, integrarea în societatea gazdă și găsirea unui loc de muncă. Unii ucraineni pot păstra legături strânse cu țara lor de origine, păstrând contactul cu familiile rămase acolo și urmărind evoluțiile politice și sociale din Ucraina.

În unele cazuri, odată ce situația din țara de origine se stabilizează, unii refugiați ucraineni pot considera posibilitatea de a se întoarce acasă, în timp ce alții pot opta să rămână în țările gazdă și să își construiască o nouă viață acolo. Aceste efecte depind de circumstanțele individuale ale fiecărui refugiat sau solicitant de azil și de politica și abordarea țărilor gazdă în ceea ce privește protecția refugiaților și migrația forțată. Este important ca întreaga comunitate internațională să ofere sprijin și protecție celor care au nevoie de aceasta, asigurând respectarea drepturilor omului și furnizarea de asistență umanitară în situații de criză. Din păcate, nu există o modalitate de a transforma peste noapte cetățenii ucraineni în refugiați fără un proces legal și administrativ adecvat.

Acordarea statutului de refugiat este un proces complex și individual care implică evaluări detaliate ale fiecărui caz în funcție de criteriile legale și internaționale. Procedurile de azil și acordarea statutului de refugiat sunt reglementate de legislația națională a fiecărei țări și de convenții și acorduri internaționale, inclusiv Convenția de la Geneva privind statutul refugiaților. Aceste proceduri implică depunerea unei cereri de azil, interviuri cu autoritățile și evaluări detaliate ale motivelor pentru care o persoană solicită protecție internațională. În cazul unor evenimente neprevăzute, cum ar fi conflicte sau crize umanitare, comunitatea internațională și organizațiile umanitare, cum ar fi UNHCR, pot fi implicate în asigurarea asistenței umanitare și protecției refugiaților, dar acest lucru se realizează în cadrul unor proceduri legale și administrative corespunzătoare.

Modelul social european pentru refugiați promovează integrarea activă și incluziunea acestora în societate. Aceasta poate include sprijin pentru învățarea limbii locale, acces la piața muncii și promovarea interacțiunii sociale cu membrii comunității gazdă. Multe țări europene au dezvoltat politici și programe specifice pentru integrarea refugiaților în societate, care pot include programe de formare profesională, asistență pentru găsirea locurilor de muncă și sprijin pentru adaptarea la noua cultură și mediu.

În cadrul modelului social european pentru refugiați, guvernele colaborează adesea cu organizații neguvernamentale, organizații internaționale și alte entități pentru a asigura sprijin și resurse adecvate pentru refugiați. Cu toate acestea, valorile fundamentale ale protecției drepturilor omului și incluziunii sociale sunt principiile centrale care stau la baza acestui model social european al refugiaților. În ciuda eforturilor Uniunii Europene de a dezvolta politici și legi pentru a gestiona migrația și protecția refugiaților, există anumite aspecte care pot fi considerate ca găuri sau deficiențe în aceste legi. Aceste găuri pot crea dificultăți și probleme în gestionarea fluxurilor de refugiați și asigurarea protecției adecvate. Deși există legislație europeană privind azilul și protecția refugiaților, implementarea acesteia variază în funcție de țările membre. Unele state pot aplica legile în mod eficient și consistent, în timp ce altele pot întâmpina dificultăți și întârzieri în procesul de azil și integrare a refugiaților. Capacitatea de primire a refugiaților poate fi depășită în anumite state membre, ceea ce duce la supraaglomerare în centrele de primire și dificultăți în asigurarea unor condiții de trai adecvate. Bugetul insuficient pentru gestionarea migrației și a refugiaților poate afecta calitatea asistenței și a serviciilor oferite refugiaților. În fața unor crize umanitare sau valuri masive de migrație, răspunsurile UE pot fi inadecvate sau fragmentate, ceea ce duce la dificultăți în gestionarea crizelor umanitare. Aceste lacune și deficiențe pot necesita ajustări și îmbunătățiri în legislația și politica UE pentru a asigura protecția adecvată și gestionarea responsabilă a refugiaților.

4.4 Implementarea unui cadru legislativ perfecționat privind protecția refugiaților

Convenția privind refugiații este un tratat internațional adoptat de Organizația Națiunilor Unite în 1951, care definește refugiatul ca fiind o persoană care se situează în exil de origine din cauza temerilor întemeiate de persecuție. Convenția acordă refugiaților anumite drepturi și obligă statele semnatare să ofere protecție și asistență acestora pe teritoriul lor, în conformitate cu principiul non-refoulment, interdicția returnării forțate în țările unde refugiații ar putea fi persecutați. Dacă o persoană îndeplinește această definiție prin criterii definitorii, ea are dreptul să primească protecție și asistență în conformitate cu prevederile Convenției. Regulile Convenției stabilesc că refugiații au dreptul la protecție împotriva returnării în țările lor de origine, dreptul la azil și drepturi fundamentale precum dreptul la viață, libertate și siguranță personală, dreptul la muncă, educație și acces la servicii de bază. Este important să se menționeze că Convenția de la Geneva și Protocolul său se aplică doar refugiaților și că alte persoane strămutate sau migranți economici nu beneficiază automat de protecția acordată de aceste documente. Cu toate acestea, toți oamenii au drepturi umane fundamentale, indiferent de statutul lor și ar trebui să li se asigure respectarea drepturilor lor în conformitate cu principiile drepturilor omului internaționale.

Transferul în masă al cetățenilor în refugiați ar fi o acțiune excepțională și ar putea fi legată de situații de criză umanitară sau de conflict, unde mai multe țări ar putea colabora pentru a oferi protecție și asistență unui număr mare de oameni afectați. Aceste acțiuni ar fi coordonate de organizații internaționale precum UNHCR și ar implica o colaborare strânsă între statele implicate. În ceea ce privește subiectele legate de migrație și azil în Europa, acestea rămân subiecte sensibile și complexe, iar politica și abordările diferă în funcție de fiecare stat membru al UE și de contextul specific al migrației în regiune. De-a lungul timpului, au avut loc mai multe întâlniri și conferințe ale statelor semnatare pentru a discuta despre implementarea convenției și a adresa provocările legate de migrația forțată și protecția refugiaților. Cu toate acestea, convenția ONU pentru Refugiați însăși a rămas în mare parte neschimbată. Este important de menționat că, în anumite situații, statele pot încheia acorduri regionale sau bilaterale care să completeze sau să extindă prevederile convenției, dar aceste acorduri nu anulează sau nu înlocuiesc Convenția de la Geneva. Convenția rămâne unul dintre principalele instrumente internaționale în ceea ce privește protecția refugiaților și respectarea drepturilor lor umane.

Necesitatea unei noi convenții privind refugiații poate fi argumentată în funcție de schimbările din lumea contemporană, noile provocări legate de migrația forțată și nevoia de a adapta normele și legile pentru a răspunde mai bine la situațiile actuale. Convenția ONU privind statutul refugiaților din 1951 și Protocolul său din 1967 rămân în vigoare și constituie baza

pentru protecția refugiaților la nivel internațional. Convenția privind Statutul Refugiaților din 1951 și Protocolul său din 1967 reprezintă principalele instrumente internaționale care stabilesc standardele pentru protecția refugiaților și drepturile lor.

Cu toate acestea, în practică, există unele aspecte dure și probleme reale cu privire la refugiați, care pot afecta implementarea și respectarea adecvată a acestor convenții. În multe țări, refugiații sunt detinuți în condiții necorespunzătoare și pentru perioade prelungite, chiar și atunci când ei nu reprezintă o amenințare pentru siguranța națională. Detenția arbitrară poate afecta drepturile fundamentale ale refugiaților și poate constitui o încălcare a convenției. Unii refugiați pot întâmpina dificultăți în a avea acces la procedurile de azil sau li se refuză accesul la teritoriul unei țări pentru a-și depune cererea. Acest lucru poate duce la expunerea lor la pericole și persecuții în continuare.

Refugiații pot fi supuși discriminării și stigmatizării în țările gazdă, ceea ce poate afecta accesul lor la educație, locuri de muncă și alte servicii sociale. Refugiații pot fi nevoiți să trăiască în condiții precare, adesea în tabere de refugiați suprapopulate sau în zone urbane sărace, fără acces adecvat la apă potabilă, hrană, îngrijire medicală și educație. Aceste aspecte dure reale reflectă provocările complexe și profunde cu care se confruntă refugiații în căutarea protecției și a unei vieți mai bune. Eforturile internaționale sunt necesare pentru a aborda aceste probleme și pentru a asigura o protecție adecvată și respectarea drepturilor refugiaților în întreaga lume.

Implementarea unei noi convenții privind refugiații ar implica procesul de dezvoltare și adoptare a unui nou tratat internațional care să abordeze provocările și schimbările din lumea contemporană în ceea ce privește migrația forțată și protecția refugiaților. Cu toate acestea, dezvoltarea unui nou tratat ar putea reprezenta o oportunitate de a adapta normele internaționale la realitățile actuale și de a asigura o protecție mai eficientă și adecvată pentru refugiații din întreaga lume. Aplicarea unei noi convenții privind refugiatul ar presupune implementarea și respectarea prevederilor și obligațiilor stabilite în cadrul noii convenții la nivel național și internațional. Necesitatea protocoalelor noi privind Convenția privind refugiații poate fi justificată. Noile protocoale ar putea fi dezvoltate pentru a adapta normele și abordările la realitățile și provocările actuale ale migrației forțate. Aceste protocoale ar putea acoperi subiecte precum protecția minorilor, violența bazată pe gen, migrația cauzată de schimbările climatice și alte provocări emergente.

Protocoalele noi ar putea fi dezvoltate pentru a oferi o protecție mai eficientă și adaptată la nevoile specifice ale grupurilor vulnerabile de refugiați, cum ar fi copiii neînsoțiți, femeile, persoanele cu dizabilități și minoritățile. Acestea ar putea promova eforturi comune între statele semnatare și organizațiile internaționale pentru a aborda aceste probleme complexe și globale.

În general, protocoalele noi privind Convenția privind refugiații ar putea constitui instrumente importante pentru a adresa problemele și provocările actuale ale migrației forțate și pentru a asigura o protecție mai eficientă și adecvată a drepturilor refugiaților la nivel internațional. Decizia ca țările să se retragă în mod colectiv din Convenția privind refugiații ar fi una foarte complexă și controversată. Convenția reprezintă pietrele de temelie ale protecției internaționale a refugiaților și au jucat un rol crucial în asigurarea drepturilor și protecției acestora. Înțelegerea și implementarea Convenției și a Protocolului au implicat o aderare la principiile drepturilor omului, solidaritate internațională și protecție a celor vulnerabili. O retragere colectivă a unui număr semnificativ de țări din Convenție ar ridica numeroase probleme și preocupări. În schimb, un abordare mai constructivă ar putea consta în reevaluarea politicilor și abordărilor existente, în dialog și cooperare între state pentru a găsi soluții comune pentru problemele migrației forțate și pentru a asigura protecția și respectarea drepturilor refugiaților. Protecția și sprijinirea refugiaților reprezintă un angajament umanitar important și continuu pentru comunitatea internațională.

Convenția privind statutul refugiaților, cunoscută și sub numele de Convenția de la Geneva din 1951, se bazează pe două principii principale: Non-refoulement: Acest principiu redă că un individ este în imposibilitate de a fi întors într-un teritoriu în care conviețuirea sa ar fi amenințată. Cu alte cuvinte, statele nu pot forța un refugiat să se returneze la statul natal sau în orice altă țară în care ar fi persecutat sau amenințat. Non-refoulement-ul este un pilon fundamental al protecției refugiaților și este consacrat în articolul 33 al Convenției. Principiul nediscriminării: Acest principiu subliniază că toți refugiații trebuie să beneficieze de același tratament ca și cetățenii altor țări în ceea ce privește anumite drepturi fundamentale, cum ar fi accesul la servicii de bază (de exemplu, educație, asistență medicală) și dreptul la muncă. Astfel, refugiații nu ar trebui să fie discriminați din cauza statutului lor de refugiat, ci să aibă dreptul să trăiască și să se integreze în societatea gazdă în mod egal cu alți străini sau cetățeni. Aceste principii au fost adoptate pentru a asigura protecția și asistența adecvată a refugiaților care se confruntă cu persecuție și amenințări în țara lor de origine, oferindu-le un cadru legal pentru a solicita azil și protecție într-o altă țară. Adoptarea unei noi convenții privind refugiații ar putea fi motivată de schimbările din contextul global, sociale și politice, care pot influența situația refugiaților și necesitatea unor noi abordări pentru protecția și asistența lor.

În contextul refugiaților, jurisprudența renovată se referă la actualizarea și dezvoltarea legilor și hotărârilor judiciare pentru a răspunde provocărilor și problemelor actuale cu care se confruntă refugiații. Aceasta poate fi realizată prin intermediul unor hotărâri judecătorești importante, care influențează interpretarea și aplicarea legilor existente, sau prin modificarea

legislației pentru a aborda noile probleme care apar în domeniul refugiaților. Pentru a asigura protecția și asistența adecvată a refugiaților, sunt necesare unele puncte forte și abordări eficiente. Respectarea drepturilor omului este fundamentală în tratarea refugiaților. Aceasta implică asigurarea drepturilor fundamentale, precum dreptul la viață, libertate, siguranță, azil, muncă, educație și asistență medicală. Instituirea procedurilor clare și transparente pentru solicitarea de azil, asigurându-se că refugiații au acces la informații și asistență juridică în timpul procesului.

Promovarea integrării socio-economice a refugiaților în societățile gazdă, facilitându-le accesul la educație, locuri de muncă, servicii sociale și oportunități de autosusținere. Furnizarea de sprijin și resurse organizațiilor umanitare și neguvernamentale care lucrează direct cu refugiații pentru a asigura asistență și protecție adecvată. Aceste puncte forte pot contribui la crearea unui mediu mai sigur și mai umanitar pentru refugiați, asigurându-le oportunități de refacere și de construire a unui viitor mai stabil. Fisurile privind viața refugiaților se referă la lacunele și vulnerabilitățile din sistemul de protecție și asistență pentru refugiați, care pot avea un impact negativ asupra vieții și bunăstării acestora. Unul dintre principalele probleme cu care se confruntă refugiații este accesul la protecție adecvată. Fie că este vorba de dificultăți în a obține statutul de refugiat sau de nerespectarea principiului non-refoulement, există cazuri în care refugiații rămân fără protecție și sunt expuși riscului de a fi returnați în țările în care viața și libertatea le-ar fi amenințate.

Integrarea refugiaților în societatea gazdă poate fi o provocare, iar unii refugiați se confruntă cu dificultăți în găsirea unui loc de muncă, accesarea serviciilor de sănătate sau a educației. Aceasta poate duce la sărăcie și marginalizare socială. Mulți refugiați devin vulnerabili la exploatare și trafic de persoane în timpul călătoriei sau după ce ajung în țările de destinație. Unii refugiați pot fi separați de membrii familiei în timpul călătoriei sau din cauza politicii de migrație a anumitor țări, ceea ce poate crea situații dificile și stresante pentru ei. Aceste fisuri privind viața refugiaților arată că există multe provocări în asigurarea protecției și bunăstării adecvate a refugiaților.

Există state care nu au ratificat Convenția privind statutul refugiaților din 1951 sau Protocolul său din 1967. Convenția de la Geneva și Protocolul sunt instrumente internaționale importante pentru protecția refugiaților și stabilesc standarde internaționale pentru drepturile și responsabilitățile statelor față de refugiați. Unii state consideră că decizia de a acorda azil și protecție refugiaților este o chestiune de suveranitate națională și preferă să își mențină controlul asupra politicilor lor de migrație și azil. Unii state pot avea interpretări diferite ale definiției de refugiat sau pot avea politici diferite în privința gestionării migrației forțate.

Este important de menționat că, chiar dacă unele state nu au ratificat Convenția privind refugiații sau Protocolul său, acestea pot avea în continuare alte mecanisme și legislații naționale pentru protecția refugiaților. În plus, cooperarea internațională și solidaritatea sunt esențiale pentru a face față provocărilor globale. Deși Convenția privind refugiații nu le impune statelor să accepte refugiați, comunitatea internațională promovează solidaritatea și cooperarea între state pentru a face față problemelor migrației forțate și pentru a asigura protecția și asistența adecvată a refugiaților în întreaga lume. Multe state au dezvoltat propriile lor legislații și politici de migrație și azil pentru a gestiona sosirea și protecția refugiaților în conformitate cu valorile și interesele lor naționale. În conformitate cu Convenția, statele sunt încurajate să ofere protecție și azil refugiaților și să nu îi returneze în țările unde viața și libertatea lor ar fi amenințate. Totuși, aceasta nu impune o obligație juridică absolută pentru state de a primi refugiați sau de a oferi azil.

Convenția privind statutul refugiaților din 1951 și Protocolul său din 1967 nu prevăd sancțiuni directe pentru statele care nu respectă prevederile acestor acorduri. Convenția are un caracter mai mult declarativ și prezintă principii și norme internaționale pentru protecția refugiaților, dar nu impune penalități sau sancțiuni specifice pentru statele care nu se conformează. Lipsa unor sancțiuni specifice în Convenția privind statutul refugiaților din 1951 pentru nerespectarea drepturilor refugiaților este una dintre critici aduse acestui tratat.

Convenția oferă principii și norme internaționale pentru protecția refugiaților, dar nu include mecanisme clare de sancționare sau penalizare a statelor care nu respectă prevederile acesteia. Aceasta poate avea consecințe, deoarece absența unor sancțiuni poate reduce presiunea pentru conformitate din partea statelor, făcând mai dificilă asigurarea respectării drepturilor refugiaților în mod eficient și prompt. În absența unor mecanisme de sancționare, unii critici susțin că unii guverne pot să nu acorde suficientă prioritate protecției refugiaților sau pot să ignore obligațiile asumate prin ratificarea Convenției. În ciuda lipsei unor sancțiuni specifice, eforturile și angajamentul comunității internaționale sunt esențiale pentru a asigura protecția și respectarea drepturilor refugiaților în conformitate cu valorile și principiile drepturilor omului internaționale. Prin urmare, este important să se formeze, reformeze prin acorduri internaționale pentru a aborda acest fapt. Pactul global privind refugiații condus de ONU, adică convenția a fost un prim pas esențial. Pentru aceasta este nevoie de reforma soluționată a articolelor ce țin de convenție.

Modificările să fie operate în coraport cu actualitatea severă și cu argumente fundamentale motivatorii: Articolul 3 privind nediscriminarea, unde statele contractante vor aplica dispozițiile acestei conventii refugiatilor fara discriminare in ce priveste rasa, religia sau tara de

origine, trebuie expus prin garanția unu-i grup de lucru semnat independent care va garanta prin fonduri special executarea drepturilor pe o perioadă minimă de 3 ani cu o posibilă prelungire la dorința părților. Principiul nediscriminării reprezintă un element fundamental al drepturilor omului și se aplică și refugiaților. Refugiații trebuie să beneficieze de protecție egală și să nu fie supuși discriminării pe baza statutului lor de refugiat, originii etnice, religiei, genului, vârstei sau altor caracteristici personale.

Articolul 4 religia, având un segment aparte unde țara gazdă va fi obligată prin raport să stabilească preferințele etnice ale refugiatului și garantarea prin formarea unei comisii rogatorii care îi va satisface preferințele. Religia în contextul refugiaților poate fi privită din mai multe perspective, având în vedere diversitatea culturală și religioasă a acestor persoane care au fost nevoite să părăsească țara de origine din cauza persecuției, conflictelor armate sau altor amenințări grave la adresa vieții și libertății lor. Religia poate juca un rol important în motivele pentru care oamenii devin refugiați. Persecuția bazată pe religie, conflictele religioase sau discriminarea religioasă pot determina oamenii să caute protecție și siguranță în alte țări.

Articolul 6 privind împrejurările de aplicare a condițiilor de către refugiat, trebuie aplicat un carte blanche, adică un avans prin faptul de necunoștință și starea emoțională a individului și să fie nu doar excepții în condiții de natură dar un element de avans în raport cu legislația țării adoptive prin reglementările convenite. Imprejurările care duc la situația refugiaților sunt diverse și complexe, iar fiecare caz de refugiere poate fi influențat de mai mulți factori. În general, refugiații se confruntă cu situații dificile și periculoase în țara de origine, care îi determină să caute protecție într-o altă țară.

Articolul 11 privind marinarii refugiați trebuie modificat prin prisma obligativității statului contractat de a oferi individului locuință, reședință pe teritoriul său. Odată ce a fost contractat refugiatul trebuie să dețină o garanție din partea statului ce îl contractează.

Capitolul 2 privind condiția juridică aplicabilă pentru refugiați trebuie să fie mai facilă, da neîncălcând principiul egalității, transparenței etc, iar articolul 13 ce ține de proprietate mobilă și imobiliară fiecare stat ar fi obligat să formuleze un plan, proiect social exclusiv pentru refugiați care exprimă o facilitate compensată de stat cu un anumit procent. Dreptul la locuință este unul dintre drepturile fundamentale ale omului și se aplică și refugiaților. Refugiații, în calitate de persoane care au fost nevoite să părăsească țara lor din cauza persecuției, conflictelor armate, violenței sau altor motive legate de încălcarea gravă a drepturilor omului, sunt protejați de normele dreptului internațional privind drepturile omului și dreptul internațional umanitar.

Dreptul la justiție este un drept fundamental al omului care se aplică și refugiaților. Aceștia au dreptul la protecție juridică și acces la justiție, similar cu toți ceilalți oameni, în conformitate cu normele dreptului internațional umanitar și drepturile omului.

Articolul 17 privind profesiunile salarizate a refugiaților trebuie să fie redat cu exactitate împrejurări de incluziune a refugiaților, planul trebuie să fie elaborat de fiecare țară în parte segmental executiv aplicativ. Există mai multe profesii și domenii în care refugiații pot găsi angajare și pot obține venituri salarizate. Cu toate că procesul de integrare pe piața muncii poate fi dificil pentru refugiați, există organizații și programe care îi sprijină să-și găsească locuri de muncă și să-și dezvolte abilitățile profesionale.

Articolul 21 privind locuințe a refugiaților care sunt în sarcina și controlul autorităților publice, statale contractate prin reședința legală cu preferințe sociale cotate cu o reducere rambursabilă din buget cu 30% prin explicarea anumitor obligații ce trebuie respectate. Asigurarea de locuințe cu drept de proprietate pentru refugiați poate fi o măsură importantă pentru a facilita integrarea și stabilitatea acestora în țara gazdă. Cu toate acestea, acest lucru poate fi un proces complex și dificil din cauza unor factori precum legislația, disponibilitatea terenurilor și resursele financiare. Guvernele sau autoritățile locale pot acorda refugiaților drepturi de proprietate sau de închiriere pentru locuințe adecvate. Aceasta ar permite refugiaților să aibă un sentiment de siguranță și stabilitate pe termen lung. Aceste programe pot include facilități de creditare, subvenții sau parteneriate cu organizații neguvernamentale sau instituții financiare. Guvernele pot colabora cu sectorul privat pentru a crea parteneriate în vederea asigurării locuințelor pentru refugiați. Aceasta poate implica implicarea dezvoltatorilor imobiliari în construirea de locuințe destinate refugiaților sau identificarea proprietăților disponibile în proprietate privată pentru a fi alocate refugiaților. Guvernele pot dezvolta politici și planuri de urbanizare care să țină cont de nevoile de locuințe pentru refugiați și să faciliteze așezarea și integrarea lor în comunitățile existente. În unele cazuri, fonduri internaționale sau donații pot fi utilizate pentru a sprijini proiecte de construire sau achiziționare de locuințe pentru refugiați. Este important ca toate aceste abordări să se desfășoare în conformitate cu legislația națională și cu respectarea drepturilor fundamentale ale refugiaților. Asigurarea accesului la locuințe cu drept de proprietate poate oferi oportunități de stabilizare și de construire a unei noi vieți pentru refugiați, ajutându-i să-și dezvolte un sentiment de apartenență și siguranță în noua lor țară.

Articolul 22 privind educația publică este necesar adoptarea unui program de o lună psihologic tratament specific obligatoriu pentru statele membre pentru indivizii minori, ca să fie posibilă și reală incluziunea educațională privind statul adoptiv, pentru celelalte categorii nu este necesar doar burse și scutirea de taxe dar o susținere concretă procentuală egală pentru toți

refugiații la nivel executive legislativ. Educația publică privind refugiații joacă un rol esențial în promovarea înțelegerii și solidarității în rândul comunității și în facilitarea integrării refugiaților în societatea gazdă. Educația publică poate ajuta la combaterea prejudecăților, stereotipurilor și dezinformărilor legate de refugiați și poate promova respectul față de drepturile și nevoile lor. Educația publică ar trebui să ofere informații corecte și obiective despre refugiați, inclusiv despre motivele care îi determină să devină refugiați și despre drepturile lor. Este important să se demonteze miturile și dezinformările legate de refugiați pentru a promova o mai bună înțelegere a situației lor. Educația publică poate ajuta la cultivarea empatiei și sensibilității față de experiențele și dificultățile prin care trec refugiații. Prin intermediul povestilor personale și al mărturiilor acestora, se poate crea o legătură emoțională între public și refugiați. Educația publică poate prezenta istoria migrației și a refugiaților, precum și politicile publice și internaționale privind protecția și asistența refugiaților. În cadrul sistemului educațional, școlile pot juca un rol-cheie în educația publică privind refugiații. Introducerea subiectului refugiaților în programele școlare poate contribui la formarea unei generații de tineri mai informați și mai deschiși. Educația publică privind refugiații trebuie să fie echilibrată și să se concentreze pe aspectele umane, sociale și legale ale situației lor. Prin promovarea unei educații publice responsabile și adecvate, se poate construi o societate mai inclusivă și mai solidară, care să ofere sprijin și protecție refugiaților în procesul lor de integrare.

Articolul 29 privind la taxele fiscale sunt cu o anumită privilegiune față de subiecți dar nu îndeajuns de altfel mereu se fac erori fără intenție vădită, iar taxele aferente sunt asimilate cu toate celelalte. Este necesar excluderea în procedură primară de plată a toate taxele aferente pentru eliberarea către straini de documente administrative, inclusiv documente de identitate etc. Excluderea taxelor aferente pentru refugiați reprezintă o politică prin care refugiații sunt scutiți de plata anumitor taxe, cu scopul de a ușura povara financiară și de a sprijini integrarea lor în societatea gazdă. Aceasta poate fi o măsură importantă pentru a oferi sprijin și protecție refugiaților, având în vedere că aceștia trec printr-o perioadă dificilă și incertă în procesul de refugiere și integrare. Scopul principal al excluderii taxelor aferente pentru refugiați este de a le oferi sprijin în perioada dificilă de integrare și de a le facilita accesul la resursele necesare pentru a începe o nouă viață în țara gazdă.

Articolul 36 prevede informații aplicative legilor și regulamentele țării adoptive, este necesar de regulament la nivelul UE a tuturor state membre, diferențierea poate duce la un haos social din cauza fluxului și asimilarea de către refugiați a primui stat adoptiv iar cel secundar cu diferențiere majoră poate duce la acte ilegale din partea la indivizi involuntar. Necesitatea legilor unice pentru refugiați, care să fie aplicabile la nivel global sau la nivel regional, reprezintă un

subiect de dezbatere complex și sensibil. Argumente pentru legi unice pentru refugiați: 1. O lege unică aplicabilă la nivel global sau regional ar putea aduce claritate și coerență în tratamentul refugiaților în toate țările semnatare. Aceasta ar putea asigura că toți refugiații beneficiază de aceleași drepturi și protecție, indiferent de locul în care se află. 2. O lege unică ar putea promova o mai mare solidaritate între țări în ceea ce privește sprijinul și asistența pentru refugiați. Aceasta ar putea încuraja distribuirea mai echitabilă a responsabilităților în gestionarea crizelor de refugiați și ar putea ajuta la evitarea fenomenului de încărcare disproporționată a unor țări cu număr mare de refugiați. 3. O lege unică ar putea contribui la simplificarea proceselor legale și administrative legate de recunoașterea statutului de refugiat și de acordarea protecției acestora. Protejarea drepturilor refugiaților și promovarea integrării lor pot contribui la crearea unui mediu mai stabil și mai pașnic pe plan internațional. Deși există deja tratate și convenții internaționale privind protecția refugiaților, o implementare și respectare mai coerente și mai puternice ar putea fi atinse prin crearea unor legi globale și obligatorii pentru refugiați. Cu toate acestea, ar trebui să se țină cont de complexitatea și diversitatea situațiilor și contextelor în care se găsesc refugiații și să se asigure că aceste legi promovează drepturile lor umane fundamentale într-un mod echitabil și eficient.

Articolul 40 care prevede reglementări privind aplicabilitatea teritorială în raport cu refugiații este nevoie de o îmbunătățită în raport cu realitățile dure actuale. Este necesar ca țările semnatare care au relații comerciale cu un stat nonmembru este obligatoriu să-l impună prin factori economici de a convinge statul partener odată ce un refugiat calcă pe teritoriu să devină automat semnatar. Unele țări pot decide să nu semneze din diverse motive, inclusiv motive politice, legale sau din considerente de suveranitate națională. Cu toate acestea, presiunea internațională și conștientizarea globală a importanței protecției refugiaților pot juca un rol în încurajarea statelor să devină semnatare ale acestor tratate și să respecte normele internaționale privind refugiații. Presiunea economică ar trebuie să fie un mecanism prescris. În general, comunitatea internațională și organizațiile umanitare își desfășoară activitatea pentru a promova drepturile refugiaților și pentru a încuraja statele să respecte și să aplice normele internaționale în acest domeniu. Aceste convenții nu impun nicio condiție economică pentru a deveni membru al lor. Toate țările, indiferent de nivelul lor de dezvoltare economică, au dreptul să devină semnatare ale acestor convenții. În realitate, motivele pentru care o țară ar decide să devină membru al Convenției privind refugiații pot fi diverse și pot include considerente umanitare, politice, legale sau de respectare a drepturilor omului.

Aderarea la aceste convenții demonstrează angajamentul unei țări față de protejarea drepturilor refugiaților și asumarea responsabilității internaționale în această privință. Totuși, este

important să subliniem că situația refugiaților poate fi influențată de factori economici. O țară cu o economie mai puternică poate fi capabilă să furnizeze mai mult sprijin și asistență refugiaților decât o țară cu o economie mai slabă. Argumentele economice pot fi decisive. Necesitatea unei convenții noi privind refugiații poate fi rezultatul evoluțiilor și schimbărilor în lumea contemporană, în contextul în care migrația forțată și problemele legate de refugiați continuă să fie o preocupare globală. În ciuda existenței Convenției existente, o nouă convenție ar putea aborda sau actualiza anumite aspecte, în funcție de evoluțiile actuale și a provocărilor specifice cu care se confruntă refugiații în prezent.

În concluzie, o convenție nouă privind refugiații ar putea fi necesară pentru a răspunde mai bine la provocările actuale și pentru a asigura protecția și asistența adecvată a refugiaților într-un mod coerent și eficient. Aceasta ar putea oferi un cadru actualizat și adaptat la situația actuală, pentru a aborda problemele și nevoile complexe ale refugiaților în lumea contemporană. Orice convenție nouă ar trebui să fie elaborată prin negocieri internaționale și ar trebui să fie un efort colectiv pentru a proteja și sprijini refugiații în mod adecvat și eficient. Numărul de refugiați și fluxul de migrație forțată pot varia în timp și în funcție de regiune. De exemplu, izbucnirea unui conflict armat sau a unei crize umanitare poate duce la creșterea bruscă a numărului de persoane care caută protecție în alte țări.

În plus, politicile și legile privind refugiații se pot modifica în timp și pot fi diferite în funcție de țările gazdă. De asemenea, dezvoltările din plan internațional, cum ar fi acordurile de migrație sau schimbările în politica globală, pot afecta statutul și drepturile refugiaților. Este important să se înțeleagă că situația refugiaților este complexă și că aceștia se confruntă adesea cu provocări majore, cum ar fi accesul la protecție, resursele de bază, locuințele și accesul la educație și servicii medicale.

Implicarea directă a refugiaților în procesul de elaborare a unei convenții noi privind drepturile și incluziunea lor ar fi un pas important și valoros pentru asigurarea că aceste legi și politici reflectă cu acuratețe nevoile și cerințele reale ale refugiaților. Participarea refugiaților poate aduce perspective autentice, experiențe personale și cunoștințe relevante pentru procesul decizional, ceea ce poate îmbunătăți calitatea și relevanța legilor și politicii privind refugiații.

„Implicarea directă a refugiaților ar promova o abordare participativă, democratică și inclusivă, asigurând astfel că convenția nouă ia în considerare cu adevărat nevoile și drepturile refugiaților. Este important ca refugiații să fie tratați ca parteneri egali în acest proces și să aibă oportunitatea de a-și exprima opiniile și contribuțiile în mod autentic și semnificativ. Istoria vorbește despre o resetare a domeniului refugiaților prin aplicarea unor modificări permanente, ca să fie evitate stereotipurile și anumite cutume mondiale commode.

Totuși, există autori care consideră că teoria sistemului mondial¹⁶⁸ este perfectă iar „stereotipurile sunt componente emoționale ale atitudinilor individuale și colective”¹⁶⁹ a statelor în dependență de cât este favorabil pentru țară o schimbare. Necesitatea unui regulament UE privind refugiații derivă din importanța de a stabili un cadru legal și coerent pentru protecția și asistența acestor persoane vulnerabile. Un regulament privind refugiații ar defini și ar asigura respectarea drepturilor fundamentale ale acestora, precum dreptul la viață, libertate și siguranță personală, dreptul la protecție împotriva persecuției, dreptul la azil și dreptul la tratament uman și nediscriminatoriu. Regulamentul ar stabili proceduri clare și transparente pentru evaluarea cererilor de azil și acordarea statutului de refugiat, asigurând astfel că cei care au nevoie de protecție obțin-o în mod just și eficient. Regulamentul ar clarifica responsabilitățile statelor în privința refugiaților și ar stabili standarde pentru asistența și integrarea lor, evitând astfel povara disproporționată asupra anumitor țări. Regulamentul ar include măsuri de protecție pentru a preveni abuzurile și exploatarea refugiaților, garantând respectarea drepturilor lor în toate aspectele vieții. „Un regulament privind refugiații ar facilita cooperarea și coordonarea între țări pentru a aborda problemele și provocările legate de refugiați la nivel global, promovând solidaritatea și acțiunea colectivă. Noile provocări duc la o exploatarea economică și/sau socială”¹⁷⁰ a statelor adoptive ceea ce provoacă îngrijorări cu privire la respectarea regulamentului nou propus. „Regulamentul ar putea include prevederi pentru abordarea cauzelor profunde forțate, cum ar fi conflictele armate, sărăcia și schimbările climatice, contribuind astfel la prevenirea situațiilor de refugiere. Majoritatea statelor unde are loc persecutarea cetățenilor propun o politică a lucrătorilor temporari”¹⁷¹ „iar ulterior prin aplicarea zborurilor frecvente între țara de destinație și cea de origine”¹⁷² „să îi reîntoarcă pe refugiați iar actuala piramidă a nevoilor”¹⁷³ se reduce la o neînțelegere și o dorință de exploatare continuă, statele membre ale UE mereu au respins o astfel de abordare. „Statul nu poate suspenda drepturile și libertățile garantate de Convenție decât în măsura în care exercitarea acestora ar împiedica combaterea amenințării publice, adică măsurile trebuie să fie strict limitate la exigentele situației”¹⁷⁴.

¹⁶⁸ A. R. ZOLBERG, „International migrations in political perspectives”, în *Global Trends in Migration*, M. Kritz et. al. (eds.), Staten Island, 1981, pp. 3-27 apud Jeremy Hein, op. cit., August 1993, pag. 46.

¹⁶⁹ Nicolae GHEORGHE, „Stereotip” în Cătălin ZAMFIR și Lazăr VLĂSCLEANU (coord.), op. cit., Ed. Babel, București, 1998, pag. 603.

¹⁷⁰ Graham H. VAUGHAM; Michael A. HOGG, *Social Psychology*, Pearson, Australia, 2014, pag. 73-101

¹⁷¹ Robert PALMER, „Integration Policies in the 21st Century”, în *Impact of Culture on Integration: Conference Proceedings*, Eva-Maria ASARI, Tanel MATLIK (Eds.), Gravitas Consult LLC, Tallinn, 2012, pag. 17-21.

¹⁷² Roel Peter Wilhemina JENNISSEN, *Macro-Economic Determinants of International Migration in Europe*, Dutch University Press, 2004, pag. 55- 56.

¹⁷³ Abraham H. MASLOW, *Motivație și personalitate*, Editura TREI, București, 2013, pag. 167.

¹⁷⁴ RADU, R. H. Derogarea de la dispozițiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale în caz de stare de urgență. In : *Revista Universul Juridic*, 4 aprilie 2020, pag. 4-15

„Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene identifică demnitatea umană ca fiind inviolabilă”¹⁷⁵, dar în cazul refugiaților este o abordare specifică, iar speranța că drepturile omului vor înflori într-o economie de piață globală”¹⁷⁶ au fost spulberate de fluxul masiv, incontrollabil al refugiaților ucraineni care au pus la încercare statele membre UE. Prin adoptarea unor abordări inovatoare și utilizarea tehnologiei în sprijinul refugiaților, se poate oferi o protecție mai eficientă și un suport adecvat acestor persoane vulnerabile care au căutat adăpost în alte țări din motive de forță majoră.

În concluzie, un regulament privind refugiații este esențial pentru a oferi protecție adecvată și asistență celor care se confruntă cu migrația forțată și pentru a asigura respectarea drepturilor lor umane fundamentale.

Acest regulament ar trebui să fie dezvoltat și implementat prin implicarea tuturor părților interesate și să fie în concordanță cu standardele internaționale privind drepturile omului și umanitare. Este important ca statele membre să coopereze și să lucreze împreună pentru a dezvolta abordări coordonate și soluții comune pentru aceste provocări complexe.

Activitatea UE privind refugiații este în continuă evoluție și rămâne un subiect sensibil și complex. Prin intermediul acestor eforturi, UE își propune să ofere un răspuns umanitar și adecvat crizelor de refugiați și să promoveze incluziunea și protecția drepturilor acestora în țările gazdă. Prin intermediul jurisprudenței, instanțele internaționale și europene analizează și interpretează legile și tratatele relevante privind protecția refugiaților, cum ar fi Actul din o mie nouă sute cincizeci și unu privind statutul subiecților și Tratatul Uniunii Europene privind standardele pentru acordarea protecției internaționale. Aceste hotărâri pot avea un impact semnificativ asupra modului în care statele membre ale UE și alte state tratează și protejează refugiații.

Prin jurisprudență, se stabilesc precedent juridice care pot servi ca referințe pentru alte cazuri similare și pentru interpretarea și aplicarea legilor în viitor. De asemenea, hotărârile pronunțate în cazurile individuale pot influența dezvoltarea politicilor și practicilor privind refugiații. Este important ca jurisprudența să fie bazată pe principii de justiție, respect pentru drepturile omului și protecția intereselor refugiaților. Prin intermediul acestor hotărâri, instanțele își îndeplinesc rolul esențial în asigurarea protecției și drepturilor refugiaților și contribuie la promovarea incluziunii și tratării echitabile a acestora în societatea gazdă.

¹⁷⁵ MANU, Gh, Predescu, O. Libertatea de exprimare versus combaterea dezinformării în contextul stării de urgență. In: Revista Universul Juridic nr. 6, iunie 2020, pag. 9-18

¹⁷⁶ ISHAY, M. R., The History of Human Rights From Ancient Times to the Globalization Era. University of California Press, 2008, pag. 32-35

4.5. Concluzii la Capitolul IV

În capitolul patru ne axăm pe mecanisme juridice noi de incluziune a refugiaților care își propun să abordeze provocările specifice cu care se confruntă refugiații în ceea ce privește integrarea și să creeze oportunități pentru dezvoltarea lor personală și profesională., Iată câteva 3 exemple de astfel de mecanisme: Legea privind accesul la piața muncii, Program de învățare a limbii și a culturii locale, Legislație pentru recunoașterea calificărilor, Protecție împotriva discriminării, Program de mentorat și asistență ,sunt prezentate toate drepturile civile, politice, sociale, economice și culturale fundamentale ale tuturor ființelor umane’’¹⁷⁷ . „Tot aici analizăm ceea ce privește activitatea instituțiilor, există câteva concepte noi și direcții de acțiune care au fost abordate în recenta perioadă în special în domeniile pentru care UE a elaborat legislație specifică’’¹⁷⁸. Acestea vizează îmbunătățirea protecției refugiaților și solicitanților de azil, promovarea incluziunii și cooperarea internațională. „Sunt expuse metode de excludere a orice formă de susținere a xenofobiei, rasismului și intoleranței religioase, care ar putea duce la discriminare, ostilitate sau violență’’¹⁷⁹. „Vom prezenta câteva dintre aceste concepte: Reformarea sistemului de azil în UE, Reunificarea familială, Sprijinirea statelor membre în gestionarea migrației, Promovarea incluziunii și a integrării socio-economice, Parteneriate și cooperare internațională etc. De asemenea, statele sunt obligate să specifice durata și zona geografică a măsurilor implementate.’’¹⁸⁰ „Aceste concepte reflectă evoluția priorităților și abordărilor UNHCR în contextul actual al migrației forțate și al nevoii de a asigura protecția și incluziunea adecvată a refugiaților în UE și în Republica Moldova în raport cu sistemul celor mai generale legi obiective.’’¹⁸¹

O nouă normă privind refugiații poate fi considerată necesară din diverse motive spre exemplu situația politică, social, economică în lume se schimbă în mod constant, iar noile conflicte, dezastre naturale și alte evenimente pot determina creșterea numărului de persoane în căutarea protecției internaționale. Ca rezultat numărul solicitanților de azil a crescut semnificativ în ultimele decenii, iar sistemele existente nu mai fac față în mod eficient volumului mare de refugiați.

¹⁷⁷ Societatea civilă și drepturile omului. București : Editura Institutului de Teorie Socială, 1997, autor CIOABĂ A., pag. 126.

¹⁷⁸ Human Rights Challenges to European Migration Policy. REMAP Project, [online],[accesat:11.09.2025] disponibil <https://www.stiftung-mercator.de/de/publikationen/human-rights-challenges-to-european-migration-policy/>

¹⁷⁹ Pactul Internațional din 16 decembrie 1966 cu privire la drepturile civile și politice [online],[accesat:12.09.2025],Disponibil:<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/82590>

¹⁸⁰ Derogations Before the European Court of Human Rights. In: Verfassungsblog. On Matters Constitutional, [online],[accesat:14.09.2025] Disponibil : <https://verfassungsblog.de/COVID-19-and-derogations-before-the-european-court-of-human-rights/>

¹⁸¹ Metodologia cercetării juridice, [online],[accesat:15.09.2025] Disponibil : https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/22-28_15.pdf

„O nouă convenție poate aborda mai bine nevoile și vulnerabilitățile specifice ale anumitor categorii de refugiați, cum ar fi copiii neînsoțiți, femeile și minoritățile. Statele ar trebui să respecte drepturile la liberă exprimare, la viața privată, la nediscriminare, la confidențialitate”¹⁸² refugiaților. „Convenția poate consolida drepturile și incluziunea refugiaților în țările gazdă, asigurându-se că aceștia primesc protecția și sprijinul necesar pentru o viață demnă. Scopul fiind omiterea anumitor împiedimente politice sau juridice cu care se pot întâlni refugiații. Aceste impedimente politice și juridice se referă la protecția drepturilor fundamentale, în special în cazul în care este probabil ca un act al UE să fi încălcat aceste drepturi”¹⁸³. „Impedimentele dacă nu au fost discriminatorii fără justificare; dacă au fost respectate căile legale”¹⁸⁴ pot fi interpretate ca o neînțelegere din cauza barierilor lingvistice, culturale etc. „Aceste dificultăți au rezultat ca urmare al celei mai grave fenomene recente prin care trece societatea ucraineană”¹⁸⁵ și în urma raporturilor s-a depistat că obstacolul principal a fost limbajul de comunicare.

Convenția modificată poate fi caracterizată ca un plan contemporan, european asimilat la necesitățile actuale ale refugiaților, planul trebuie să fie bazat pe combaterea lacunelor discriminatorii. „Planul de acțiune pentru democrația europeană și planurile de acțiune sectoriale care abordează subiecte precum combaterea rasismului, incluziunea romilor, drepturile copiilor, dizabilitatea, drepturile victimelor, drepturile femeilor sau integrarea migranților”¹⁸⁶.

Aprobarea unei noi convenții privind refugiații, ar putea implica negocieri complexe și implicarea multiplelor state și actori internaționali importanți. Consolidarea statelor la o evaluare riguroasă a nevoilor actuale în ceea ce privește migrația forțată și protecția refugiaților. Acest proces ar putea implica analizarea tendințelor globale de migrație, impactul schimbărilor climatice și tehnologiei asupra migrației, precum și abordarea specifică a nevoilor diferitelor categorii vulnerabile de refugiați. Noua convenție ar trebui să definească în mod clar termenii cheie, „cum ar fi refugiat, solicitare de azil, protecție internațională, pentru a asigura o înțelegere

¹⁸² We are in this together, don't violate human rights while responding to COVID-19, [online], [accesat: 16.09.2025] Disponibil : <https://www.civicus.org/index.php/media-resources/news/4379-civil-society-s-call-to-states-we-are-in-this-together-don-t-violate-human-rights-while-responding-to-covid-19>

¹⁸³ CĂLINOIU, C. Tendințe actuale referitoare la aderarea Uniunii Europene la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În Revista Univers Strategic, VI, 2015, pag. 91-103.

¹⁸⁴ European Commission for Democracy through Law. Reports concerning the state of emergency, Strasbourg, 9 aprilie 2020, pag. 16 [online], [accesat: 17.09.2025], Disponibil: https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/?p=01_Presentation

¹⁸⁵ Integrarea refugiaților ucraineni în plan tridimensional: educație, sănătate și muncă [online], [accesat: 16.09.2025], Disponibil: <https://www.editura.uaic.ro/produse/editura/aparitii-recente/migrantii-in-romania-integrarea-refugiatilor-ucraineni-in-plan-tridimensional-educatie-sanatate-si-munca-2025/1/1>

¹⁸⁶ Protejarea spațiului civic în Uniunea Europeană. Raport al European Union Agency for Fundamental Rights, 2022, [online], [accesat: 19.09.2025] Disponibil : https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-protecting-civic-space-key-findings_ro.pdf

comună și aplicarea coerentă a prevederilor convenției unde ar presupune negocieri complexe între statele membre ale Organizației Națiunilor Unite, ONG-uri, organizații umanitare și alte părți interesate, mai mult în urma dificultăților de călătorie care afectează grav sănătatea apare necesitatea de a se lua măsuri pentru a asigura că noii solicitanți de azil sunt primiți în condiții sanitare corespunzătoare și cu asistență medicală adecvată”¹⁸⁷. „În general, puterile în situațiile de urgență trebuie să fie adaptate unei crize imediate și urgente și nu trebuie să fie utilizate”¹⁸⁸ în scopuri statale prin limitarea suportului necesar. „Chiar și în situații de urgență, restricțiile impuse asupra libertății de exprimare trebuie interpretate strict, astfel încât să nu obstrucționeze nejustificat fluxul liber al informațiilor, să aibă o bază legală solidă pentru a preveni deciziile arbitrare și să fie absolut necesare pentru a pune capăt urgenței publice”¹⁸⁹.

„Reglementările adoptate după crearea Organizației Națiunilor Unite sunt pătrunse de preocuparea de a asigura respectarea și promovarea, pe termen lung, a unora din valorile și drepturile cele mai de preț ale omului: viața, sănătatea și integritatea corporală, dezvoltarea normală fizică și intelectuală”¹⁹⁰. „Orice persoană are dreptul la libertatea gândirii, a conștiinței și a religiei acest drept implică libertatea de a-și schimba religia sau convingerile precum și libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile sale”¹⁹¹.

Mecanism de jurisprudență la nivel instituțional renovat pentru refugiați ar putea eficientiza aplicarea noii convenții privind statutul refugiaților spre exemplu Curțile pot emite hotărâri care clarifică și extind interpretarea dreptului la azil în cazul în care un refugiat ar fi supus torturii sau tratamentelor inumane în țara sa de origine iar utilizarea tehnologiei în gestionarea datelor refugiaților, jurisprudența poate stabili standarde și ghiduri pentru a proteja informațiile personale și a asigura drepturile digitale ale acestora. Jurisprudența poate clarifica obligațiile țărilor de tranzit și ale țărilor terțe în ceea ce privește protecția refugiaților și respectarea principiului non-refoulement. „Jurisprudența poate clarifica și extinde protecția juridică acordată copiilor refugiați, asigurând că sunt tratați în mod corespunzător în conformitate cu drepturile lor specifice, inclusiv drepturile copilului. Aceste drepturi pot fi limitate de lege numai în măsura în care acest lucru este compatibil cu natura acestor drepturi și

¹⁸⁷ European Parliament resolution of 17 April 2020 on EU coordinated action to combat the COVID-19 pandemic and its consequences (2020/2616(RSP)), [online], [accesat:20.09.2025] Disponibil : https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0054_EN.html

¹⁸⁸ Guidelines on freedom of peaceful assembly, European Commission for Democracy through Law, Strasbourg, 2020, disponibil la [https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2019\)017rev-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2019)017rev-e)

¹⁸⁹ Guidelines of the Committee of Ministers of the Council of Europe on protecting freedom, [online], [accesat:21.09.2025], Disponibil: https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805ae60e

¹⁹⁰ DIACONU I. Drept internațional public. ,București, 1995. pag. 301

¹⁹¹ Declarația Universală a Drepturilor Omului, adoptată și proclamată de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite prin Rezoluția 217 A (III) din 10 decembrie 1948. Republica Moldova a aderat prin Hotărîrea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.90. Publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1998, volumul 1, pag.11, ISBN: 9975-73-026-4

exclusiv pentru promovarea bunăstării generale într-o societate democratică”¹⁹². „Pentru a nu crea anumite aspecte de dezinformare este necesar de a crea un sistem informațional comod refugiaților pentru a exclude cenzura. Dat fiind faptul că cenzura devine o practică periculoasă, care poate duce la pierderi de vieți omenești”¹⁹³, asemenea cauze au fost deja raportate de refugiați ca experiență din țara lor natală. „Recunoașterea universală a drepturilor, departe de a fi o întâmplare fericită, este rodul evoluției umanității, a unui demers care se găsește în diferite măsuri, evenimente, manifestări exprimate la anumite etape istorice în toate curentele de gândire, în toate religiile și în toate revoluțiile”¹⁹⁴. „Astfel doar libertatea de a-și manifesta religia sau convingerile este supusă restricționării, în timp ce libertatea de gândire, de conștiință și de religie, inclusiv și dreptul de a le schimba, rămân de principiu intangibile”¹⁹⁵.

Concluziile privind necesitatea modificării sau creării unei noi convenții privind refugiații este actualele provocări și schimbări geopolitice, inclusiv conflicte armate, schimbări climatice, dezastre naturale și alte situații care duc la migrația forțată și refugiere. O convenție nouă ar putea să extindă definiția de refugiat pentru a include și alte categorii de persoane care se confruntă cu persecuții sau amenințări grave asupra vieții lor, dar care nu se încadrează strict în definiția tradițională de refugiat, să consolideze și să extindă protecția drepturilor refugiaților, inclusiv drepturile la azil, libertatea de mișcare, accesul la servicii esențiale (educație, sănătate, etc.), dreptul la muncă și drepturile sociale și economice.

Un mecanism statal la care din practică se apelează cele mai dese ori atât refugiații cât și cetățenii societății gazdă este avocatul poporului. „Avocatul Poporului este responsabil pentru apărarea drepturilor și libertăților individuale ale cetățenilor în relațiile acestora cu autoritățile publice”¹⁹⁶. „Avocatul Poporului are competențe extinse în diverse domenii, care includ nu doar apărarea drepturilor și libertăților cetățenilor, ci și supravegherea instituțiilor statului precum armata, justiția, poliția și penitenciarele”¹⁹⁷. „Misiunea primordială pe care îl deține este oferirea protecției cuvenite pentru toate categoriile de persoane și entități, în scopul protejării drepturilor și libertăților fundamentale”¹⁹⁸. „Acest lucru se reflectă prin angajamentul activ al Avocatului

¹⁹² MACFARLANE, E. Public Policy and Constitutional Rights in Times of Crisis, [online], [accesat:23.09.2025], Disponibil: https://www.researchgate.net/publication/340490075_Public_Policy_and_Constitutional_Rights_in_Times_of_Crisis

¹⁹³ United Nations Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to opinion and expression, [online], [accesat:23.09.2025], Disponibil : <https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc4449-diseasepandemics-and-freedom-opinion-and-expression-report>

¹⁹⁴ Drept internațional public. Ed. a 5-a completată și actualizată. Centrul Poligrafic. Chișinău, 2021. pag. 237

¹⁹⁵ MORĂRESCU A., Principiul proporționalității în sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2015. pag. 115

¹⁹⁶ Manda, C. et al. Ombudsmanul - instituție fundamentală a statului de drept. București : Lumina Lex, 1997, pag.45

¹⁹⁷ Drepturile omului și structurile de urgență [online], [accesat:26.09.2025], Disponibil : <https://www.greenpeace.org/romania/articol/2699/drepturile-omului-si-structurile-de-urgenta/>

¹⁹⁸ Muraru, I. Avocatul Poporului. Instituție de tip ombudsman. București: Ed. All Beck, 2004, pag. 23.

Poporului în protejarea drepturilor și libertăților cetățenilor într-un moment de criză națională”¹⁹⁹.

Implementarea unei noi convenții ar necesita o cooperare solidă între statele semnatare, organizațiile internaționale și societatea civilă. „Calea spre concretizarea unui sistem de protecție internațională a drepturilor omului și stabilirea obligativității unei cooperări internaționale în acest domeniu a fost deschisă de Carta Organizației Națiunilor Unite”²⁰⁰. „ONU pe tot parcursul existenței sale a promovat, în raport cu refugiații, libertatea de a-și manifesta propriile convingeri religioase sau alte convingeri nu poate fi îngădită decât de restricțiile prevăzute în mod expres de lege și care sunt necesare pentru protecția securității publice, a ordinii publice, a sănătății publice și a bunelor moravuri sau a libertăților și drepturilor fundamentale ale altora”²⁰¹.

Abordarea migrației forțate și protecția refugiaților reprezintă o provocare globală, iar o cooperare puternică este esențială pentru a aborda aceste probleme în mod eficient și umanitar. După adoptarea noii convenții, ar trebui dezvoltate mecanisme pentru a asigura implementarea efectivă a prevederilor și pentru a monitoriza respectarea drepturilor refugiaților. Acest lucru ar putea implica instituirea unui comitet de monitorizare sau alte structuri de supraveghere pentru a evalua progresul și a aborda eventualele probleme sau încălcări ale convenției. Alt motiv ar fi necesitatea unui sprijin și asistență suplimentară a țărilor gazdă care găzduiesc un număr mare de refugiați, pentru a facilita integrarea și să ofere condiții adecvate pentru aceștia, să promoveze mai multă implicare și solidaritate între țările membre pentru a gestiona în mod colectiv problemele și provocările legate de refugiați.

„În lucrarea monografică Convenția Europeană a Drepturilor Omului: obligații pozitive și negative”²⁰² „dar și în alte lucrări unde în opinia autorilor, specialiștilor, libertatea de gândire constituie o libertate personală a individului și presupune autonomia acestuia în formularea unei multitudini infinite de gânduri, idei și concepții indiferent de concretizarea și exteriorizarea lor”²⁰³. „Aceste aspecte sunt susținute prin activități cu caracter social, cultural, științific și de altă natură care se pot realiza de fiecare individ prin gândirea liberă”²⁰⁴. Un alt aspect ce va stimula libertatea de activitate și gândire a refugiaților prin propunerea modificării convenției cu

¹⁹⁹ BRANZAN, C. Avocatul Poporului. București : Editura Juridică, 2001, pag. 62

²⁰⁰ PURDĂ N., Protecția drepturilor omului. Mecanisme interne și internaționale. Lumina Lex. București. 2001. pag. 71- 72

²⁰¹ Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată la New York la 20.11.1989. În vigoare pentru Republica Moldova din 25.02.1993 Publicat în: Tratatate Internaționale, vol. 1, pag. 51.

²⁰² POALELUNGI M. Convenția Europeană a Drepturilor Omului: obligații pozitive și negative” F. E. – P. ”Tipografia Centrală”. Chișinău, 2015. pag.320

²⁰³ POALELUNGI M., SÂRCU D. Libertatea religioasă, publicat în: Manualul judecătorului pentru cauza civile. Ediția II. Î.S. F.E.-P. ”Tipografia Centrală” Chișinău, 2013. pag. 974

²⁰⁴ TERZI N., Garanții constituționale ale exercitării dreptului la libertatea opiniei și exprimării. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2015. pag. 73

privire la excluderea taxelor aferente , ei pot fi scutiți de plata anumitor taxe locale, impozitelor pe venit, adică taxele percepute pe veniturile lor, fie că provin din salarii, ajutoare sociale sau alte surse pe o anumită perioadă. Refugiații pot primi reduceri la taxele percepute pentru diverse tranzacții, cum ar fi taxele bancare sau taxele pentru transferurile de bani . Stimularea economică valorifică libertatea refugiatului și promovarea sa în câmpul muncii.

„Orientarea Republicii Moldova spre spațiul valoric democratic european este un element definitoriu al identității constituționale a Republicii Moldova, bazându-se pe valorile constituționale fundamentale, unanim recunoscute și protejate, cum ar fi democrația, statul de drept, respectarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului”²⁰⁵ „sau bucurarea dreptului de acces la informații de toate tipurile”²⁰⁶. O nouă convenție poate promova cooperarea și solidaritatea internațională în gestionarea migrației forțate și a fluxurilor de refugiați. Migrația forțată este o problemă complexă și multidimensională, iar o nouă convenție poate oferi un cadru mai cuprinzător și adaptat pentru a aborda aceste aspecte.

²⁰⁵, Reglementarea constituțională a rapoartelor statelor membre cu Uniunea Europeană. Revista Studii Juridice Universitare. autor ȚURCAN S.,Nr. 3-4 (39-40)/2017. pag. 77

²⁰⁶ Freedom of expression in the interamerican system for the protection of human rights, Journal of International & Comparative Law, Vol. 7, anul 2001. Autor GROSSMAN C.,pag. 631-632

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

Rezultatele în urma elaborării tezei de doctorat s-au expus în: imaginea istorică socio-juridică ce ține de incluziunea refugiaților, (pag. 20-49), practicile și evoluția juridică a statutului refugiatului în materia internațională și națională (pag. 56-92), viziunile contemporane legislative cu privire afecțiunile refugiaților în perioada actuală (pag. 95-136); mecanisme juridice noi de incluziune a refugiaților prin modificarea Convenției din 1951 care la momentul actual nu expune rezultatele dorite (pag. 139-187). Au fost abordate necesitatea de ameliorare a Convenției din 1951 cu privire la refugiați pentru a incluziona subiecții mai pront și moderniza domeniul protecției lor, s-au cercetat rolul UNCHR în soluționarea barierilor legale în incluziunea socială a refugiaților.

Soluționarea problemei de incluziune a refugiaților a fost probată prin propuneri coerente în baza ipotezei de cercetare, care vor contribui la promovarea incluziunii refugiaților:

1) Incluziunea refugiaților este o instituție specializată complex, stabilirea normelor eficiente pentru refugiați în raport cu precedentele istorice care deja au demonstrat la modul practice soluționarea problemelor. (A se vedea: Cap. 1, subcap. 1.1, 1.2) Primordial fiecare refugiat trebuie să cunoască jurisprudența statului gazdă. Jurisprudența internațională și europeană joacă un rol crucial în asigurarea drepturilor și incluziunii refugiaților în țările gazdă. Aceasta se referă la ansamblul deciziilor și interpretărilor legale pronunțate de instanțele internaționale și europene cu privire la drepturile și protecția refugiaților, stabilind astfel standarde și practici pentru statele membre. (A se vedea: Cap. 1, subcap. 1.3, 1.4)

2) Asigurarea unei protecții eficiente pentru refugiați este primordială prin respectarea drepturilor lor fundamentale, precum și facilitarea eforturilor de integrare în raport cu societățile europene, internaționale, fiind cheia succesului ce ține de parametrul incluziunii ce au fost probate. (A se vedea: Cap. 2, subcap. 2.1, 2.2) Stabilirea unor noi standarde cu privire la procedurile de azil, ca jurisprudența internațională și europeană să asigure astfel un tratament eficient, echitabil și în conformitate cu normele privind drepturile omului, necesitatea fiind probate prin ineficiența normelor actuale exprimându-se ca un impediment. (A se vedea: Cap. 2, subcap. 2.3, 2.4)

3) Protecția refugiaților împotriva expulzării în țări în care ar putea fi supuși persecuției sau tratamentului inuman trebuie să fie efectuată în raport cu o interpretare corectă și apărarea drepturilor refugiaților prin hotărârile instanțelor internaționale și europene corecte, ele având un efect direct asupra incluziunii refugiaților, recomandarea ar fi un control statal strict. (A se vedea: Cap. 3, subcap. 3.1) La momentul actual un refugiat exemplu ar fi cei de origine ucraineană, cetățeni din statul vecin, care în urma studiului s-a stabilit necesitatea pentru o integrare

corectă,refugiații trebuie să respecte legile și regulile statului adoptiv, iar țara trebuie să abordeze drepturile sale mai eficient și să explice obligațiile subiecților pe care le au în UE. (A se vedea: Cap. 3, subcap. 3.2) Ca titlu de recomandare este implicarea refugiaților în comunitatea locală unde fiecare subiect trebuie să aibă o participare activă pentru a înțelege mai bine valorile și normele societății gazdă ca ulterior să se integreze mai ușor în ea. Armonizarea legislației naționale și internaționale privind drepturile și protecția refugiaților, facilitând astfel procesul de incluziune în toate statele membre ale UE și Republica Moldova. (A se vedea: Cap. 3, subcap. 3.3,3.4)

4) Promovarea protecției și incluziunii poate fi efectuată doar prin cooperare între statele implicate în procesul de incluziune, modificării jurisprudenței internaționale și europene unde trebuie o asigurare mai eficientă a refugiaților prin implimentarea unu-i mecanism de monitorizare și raportare a abuzurilor.Uniunea Europeană,Republica Moldova trebuie să monitorizeze și să raporteze eventualele abuzuri sau încălcări ale drepturilor refugiaților în țările membre UE și să ia măsuri adecvate pentru a remedia aceste situații,nu doar aplicarea normelor de sancțiuni des întâlnite ca expulzarea refugiaților. (A se vedea: Cap. 4, subcap. 4.1)În urma cercetării s-a stabilit necesitatea sprijinirii organizațiilor non-guvernamentale și a societății civile unde statele ar trebui să sprijine în primul rind financiar cu o contribuție unică față de organizațiile non-guvernamentale și societatea civilă implicate în ajutorarea și integrarea refugiaților, oferindu-le resurse și sprijin nu doar material. (A se vedea: Cap. 4, subcap. 4.2)O incluziune adecvată poate preveni segregarea și marginalizarea refugiaților, ceea ce ar putea duce la izolarea lor și la creșterea riscului de radicalizare. Refugiații ucraineni pot aduce o contribuție semnificativă la economia țărilor gazdă prin talentul, abilitățile și cunoștințele lor.Ca titlu de recomandare îndeosebi pentru refugiații ucraineni și din UE este necesar oferirea largă a accesului la educație, locuri de muncă și servicii sociale primordial pentru a promova o integrare armonioasă în societate. (A se vedea: Cap. 4, subcap. 4.3)Necesitatea creării unui cadru legal și administrativ mai clar și eficient este prioritar acum. Uniunea Europeană, Republica Moldova ar trebui să lucreze pentru modificarea nomelor acutale și eficientizarea procedurile de azil și protecția internațională, astfel încât refugiații să poată obține rapid și corect statutul de refugiat. Instancele internaționale și europene reprezintă un pilon important în garantarea incluziunii și protecției refugiaților în țările UE și în întreaga comunitate internațională de aceea este nevoie de modificarea Convenției din 1951 ,actualizarea trebuie să se bazeze pe necesitățile actuale.Refugiații au dreptul la o voce legală și siguranța respectării drepturilor lor fundamentale,recomandarea ce rezidă din studiu este schimbarea urgentă anumitor articole neactuale din Convenția privind statutul refugiaților din 1951. (A se vedea: Cap. 4, subcap. 4.4,4.5)

Aceste soluții reprezintă doar câteva dintre măsuri, o combinație adecvată a acestora adaptată contextului specific al fiecărei țări și comunități, este esențială pentru a asigura o incluziune reală și durabilă a refugiaților în societățile gazdă. Pentru a avea succes asupra aspectelor menționate este colaborarea între țările pentru a aborda crizele de refugiați și pentru a împărtăși bune practici în materie de incluziune poate duce la soluții mai eficiente și mai sustenabile. Ca rezultat fiind integrare economică și urbană prin promovarea unor politici de integrare urbană și economică care să faciliteze accesul refugiaților la locuințe, servicii și locuri de muncă poate contribui la reducerea concentrării în tabere și la dezvoltarea comunităților locale.

Incluziunea refugiaților poate contribui la stabilitatea globală, deoarece oferă o soluție mai durabilă pentru criza migratorie și pentru conflictele din zonele de origine ale refugiaților. Integrarea refugiaților necesită resurse financiare, logistice și administrative. Guvernele și organizațiile internaționale trebuie să colaboreze pentru a asigura un sprijin adecvat. În ansamblu, incluziunea refugiaților reprezintă o oportunitate pentru societatea gazdă de a-și demonstra valorile umanitare și de a contribui la crearea unui mediu mai stabil și mai prosper pentru toți cetățenii, indiferent de originea lor. Jurisprudența europeană privind refugiații se referă la hotărârile și interpretările legilor și tratatelor relevante în contextul dreptului european al azilului și al protecției refugiaților.

După părerea noastră, cea mai importantă contribuție realizată în cadrul tezei a permis formularea propunerilor ce vor duce la îmbunătățirea procesului de incluziune socială a refugiaților și anume trebuie de atras atenția la aspectele:

1) Educație accesibilă și de calitate prin asigurarea accesului la educație pentru refugiați, inclusiv copii și adulți, este esențială pentru dezvoltarea lor personală și profesională prin programe de învățare a limbii și a culturii țării gazdă pot facilita integrarea lor în societate.

2) Oportunitatea de angajare și formare profesională-crearea oportunităților de angajare pentru refugiați și recunoașterea calificărilor lor anterioare pot contribui la integrarea lor pe piața muncii și la reducerea dependenței de asistență socială.

3) Serviciile de sănătate și asistență socială-asigurarea accesului la servicii medicale și sociale de calitate este crucială pentru bunăstarea refugiaților și pentru depășirea traumelor suferite în trecut.

4) Programele de integrare comunitară care promovează interacțiunea și colaborarea între refugiați și membrii comunității gazdă pot contribui la încurajarea înțelegerii reciproce și la reducerea izolării sociale.

5)Programe de mentorat și sprijin pentru refugiați, în special pentru cei care au sosit recent, benefică pentru a-i ghida și a-i sprijini în procesul de adaptare la noua lor viață.

6)Sensibilizare a comunității gazdă prin promovarea sensibilizării în rândul comunității gazdă cu privire la experiențele și contribuțiile refugiaților poate ajuta la combaterea stereotipurilor și a prejudecăților.

7)Protecție juridică și respectarea drepturilor omului asigurarea respectării drepturilor omului ale refugiaților și protejarea lor de discriminare și exploatare trebuie să fie o prioritate pentru guverne și instituții.

Un alt aspect de incluziune mai eficiente pentru refugiat este ca primul pas este cunoașterea societății europene,cel mai eficient de al cunoaște este prin luarea cunoștinței privind cadrul legal European. Asimilarea legilor europene pentru un refugiat implică procesul de învățare și respectare a legislației și normelor juridice aplicabile în Uniunea Europeană. Pentru a asimila legile europene, un refugiat ar trebui să urmeze pași de incluziune social. Primul pilon ar fi învățarea limbii, limba este un element esențial pentru înțelegerea și asimilarea legilor europene. Refugiatul ar trebui să urmeze cursuri de limbă și să își dezvolte abilitățile lingvistice pentru a putea accesa informații juridice și a comunica cu autoritățile.Studiul sistemului juridic European unde refugiatul ar trebui să înțeleagă sistemul juridic european și structura legislativă a UE. Acesta poate implica studierea Constituției UE, a tratatelor și a actelor juridice relevante. Accesarea resurselor legale fiecare refugiat ar trebui să se familiarizeze cu resursele legale disponibile, cum ar fi site-urile web ale instituțiilor europene, ghiduri juridice pentru imigranți și resursele oferite de organizații non-guvernamentale și alte instituții. Consultarea unui avocat sau a unui consultant juridic este necesară pentru a obține o mai bună înțelegere a drepturilor și obligațiilor sale legale în UE, refugiatul ar putea consulta un avocat specializat în dreptul imigrației sau un consultant juridic.

Programe de orientare juridică, fiecare refugiat trebuie să aibă acces la programe de orientare juridică oferite de organizații guvernamentale sau non-guvernamentale. Aceste programe oferă informații și consiliere cu privire la drepturile și obligațiile lor legale în UE. Implementarea unui mecanism de monitorizare și raportare a abuzurilor, Uniunea Europeană trebuie să monitorizeze și să raporteze eventualele abuzuri sau încălcări ale drepturilor refugiaților în țările membre și să ia măsuri adecvate pentru a remedia aceste situații.

Aceste recomandări pot contribui la asigurarea unei abordări coerente și umanitare a incluziunii refugiaților în Uniunea Europeană, promovând astfel respectarea drepturilor lor și oferindu-le sprijinul necesar pentru o adaptare reușită în societatea gazdă.

Normele legale a studiului au fost constituite din: a) Convenția de la Geneva din 1951,b) Protocolul său din 1967, c) Directiva 2011/95/UE unde sunt aplicate calificările pentru

acordarea protecției internaționale d) Directive 2013/32/UE privind procedurile de azil care armonizează legislația statelor membre în ceea ce privește standardele de acordare a protecției refugiaților. Jurisprudența internațională privind refugiații se referă la hotărârile și interpretările legale emise de instanțe internaționale, organizații și tribunale relevante în contextul dreptului internațional al azilului și al protecției refugiaților. Jurisprudența internațională privind refugiații joacă un rol crucial în asigurarea respectării drepturilor refugiaților și în stabilirea standardelor și ghidurilor pentru protecția lor la nivel global. Aceste hotărâri contribuie la dezvoltarea și consolidarea dreptului internațional al azilului și al refugiaților, și facilitează eforturile comunității internaționale de a proteja și sprijini persoanele în căutarea unui loc sigur pentru a scăpa de persecuție și violență.

Asimilarea legilor europene este un proces continuu, iar înțelegerea acestora și respectarea lor vor contribui la adaptarea refugiatului la noua sa țară de adopție și la construirea unei vieți de succes și integrate în UE. Dar la fel constatăm că este nevoie de schimbări mai eficiente la nivel legislative.

Baza științifică a tezei este formată din lucrările internaționale și autohtone care aduce contribuții semnificative în literatură de specialitate cu tematica incluziunea socială a refugiaților. Incluziunea socială a refugiaților reprezintă un proces esențial și complex pentru a facilita integrarea acestora în societățile gazdă. Scopul este să asigure o participare activă și egală în viața socială, economică și culturală a comunităților în care se stabilesc refugiații. Incluziunea socială se referă la eliminarea barierelor și a discriminării, astfel încât refugiații să poată contribui pozitiv și să beneficieze de oportunitățile oferite de noua lor țară de adopție. Incluziunea socială a refugiaților necesită un efort coordonat și colaborativ între guverne, organizații non-guvernamentale, societatea civilă și comunitățile locale. Prin acțiuni concrete și politici adecvate, se poate crea un mediu propice pentru ca refugiații să-și construiască o viață nouă și să contribuie la diversitatea și prosperitatea societății gazdă.

Semnificația teoretică a tezei este elucidarea problemelor care întâmpină refugiații și reflectarea științifico-practică cu privire la soluțiile efective de incluziune. Incluziunea refugiaților este un aspect esențial atât pentru aceștia, cât și pentru societățile care îi primesc. Refugiații sunt persoane care au fost nevoite să-și părăsească țara de origine din cauza conflictelor armate, persecuției, foametei sau altor amenințări la adresa vieții lor. O societate care îi integrează și îi sprijină le poate oferi o șansă reală de a trăi o viață decentă și sigură. Refugiații pot aduce o contribuție semnificativă la economia țărilor gazdă prin talentul, abilitățile și cunoștințele lor.

Un refugiat în Uniunea Europeană trebuie să urmeze un proces specific pentru a solicita protecție și a beneficia de drepturile acordate de statul gazdă. Primul pas este de a depune o

cerere oficială de azil în țara gazdă. Aceasta se face de obicei la un oficiu al autorității pentru azil sau a agenției responsabile cu tratarea cererilor de azil. După depunerea cererii, refugiatul va fi programat pentru un interviu cu autoritățile competente. În cadrul acestui interviu, solicitantul de azil va trebui să prezinte motivele pentru care a căutat protecție în țara gazdă și să explice motivele pentru care nu se poate întoarce în țara de origine.

Valoarea practică a tezei constă în formularea unor soluții privind incluziunea refugiaților, cu scopul de a asigura respectarea efectivă a drepturilor fundamentale ale refugiaților. Recomandările privind jurisprudența internațională și europeană asupra incluziunii refugiaților se referă la acțiunile și politicile pe care statele și organizațiile internaționale le pot adopta pentru a respecta și implementa deciziile și interpretările legale pronunțate de instanțele internaționale și europene cu privire la drepturile și protecția refugiaților. Aceste recomandări pot contribui la îmbunătățirea situației refugiaților și la promovarea incluziunii lor în societate. Sunt anumite recomandări cu anumite tematici de bază: 1) Respectarea hotărârilor instanțelor internaționale și europene adică statele și organizațiile europene, ar trebui să respecte hotărârile pronunțate de instanțele internaționale și europene cu privire la drepturile și protecția refugiaților, inclusiv deciziile privind interzicerea expulzării și detenției arbitrară. 2) Implementarea standardelor pentru procedurile de azil toate statele membre ale Uniunii Europene, ar trebui să pună în aplicare standardelor stabilite de instanțele internaționale și europene în ceea ce privește procedurile de azil, asigurând tratamentul eficient, echitabil și respectuos al cererilor de azil. 3) Sprijinirea integrării sociale și economice a refugiaților, unde ar trebui să se dezvolte politici și programe care facilitează integrarea socială și economică a refugiaților, cum ar fi accesul la educație, formare profesională, locuri de muncă și servicii sociale.

Datele privind rezultatele menționate. Rezultatele și concluziile de bază ale tezei de doctorat au fost discutate la ședințele publice Catedrei de Drept al Universității de Studii Europene din Moldova. Rezultatele investigațiilor au fost prezentate în 5 publicații în reviste acreditate din țară și în cadrul conferințelor științifice naționale și internaționale.

Indicarea limitelor rezultatelor obținute. Ca orice lucrare științifică, cercetarea deține anumite limite, analiză complexă a tematicii fiind dificilă compararea rezultatelor cu altele din același domeniu din cauza pilonilor geopolitici. Lucrarea s-a bazat datele disponibile, fără aplicarea unui interviu aprofundat din cauza războiului ce durează pînă în prezent.

BIBLIOGRAFIE

1. Protecția refugiaților potrivit reglementărilor internaționale ,Dr. Ramona-Gabriela PARASCHIV Universitatea Creștină „Dimitrie Cantemir” București, România,pag.1, [online] [accesat: 03.01.2022] Disponibil: https://www.ugb.ro/Juridica/Issue7RO/3._Protectia_refugiatilor_potrivit_reglementarilor_internationale.Ramona_Paraschiv.RO.pdf .
2. Importanța jurisprudenței internațional-europene asupra incluziunii sociale a refugiaților. În: Conferința „Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene” Chisinau–Cazan–Galati: Tipografia „Adrilang” SRL, anul 2020, pag. 113-120. ISBN 978-9975-3423-3-9., 11 decembrie 2020, CZU: [341.231.14+364.04-054.73](4), pag. 113-120. [online] Disponibil https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/126393
3. POLITICI EUROPENE DE INTEGRARE A REFUGIAȚILOR ÎN SOCIETATEA EUROPEANĂ ,autori Oleg CASIADI, doctor în filosofie, conferențiar universitar, Valeriu HARABARA, lector universitar al Catedrei Științe manageriale și socioumane a Academiei Ștefan cel Mare a MAI, pag.12, [online] [accesat: 05.02.2022] Disponibil: <https://dspace.academy.police.md/wp-content/uploads/2025/06/2016-politici-europene-de-integrare-a-refugiatilor-in-societatea-europeana.pdf>
4. Raportul UNHCR. Refugiat sau Migrant? din 03.09.15. [online] [accesat: 05.02.2022] Disponibil:<https://www.unhcr.org/ro/380-refugiat-sau-migrant-cum-este-corect-punctul-nostru-de-vedere.html>.
5. Inclusive Education defined by United Nations. [online] [accesat: 07.02.2022] Disponibil: <http://inclusive-solutions.com/blog/inclusive-education-defined-unitednations/>.
6. UE in viata mea. Refugiatii. [online] [accesat: 13.02.2022] Disponibil: <https://what-europe-does-for-me.eu/ro/portal/2/H28>.
7. Accesul la procedura de azil, Uniunea Europeană, 2016, Luxemburg, pag.8. [online] [accesat: 25.03.2022] Disponibil: https://euaa.europa.eu/sites/default/files/publications/Practical_Tools-_Access_To_Procedures-FAQ-RO.pdf.pdf
8. Domni din Principatele Române pribegi în Transilvania în veacul XVII, Cluj, anul 1934, 42 pagina, autor Ștefan Meteș, [online] [accesat: 25.03.2022] Disponibil: https://biblioteca-digitala.ro/reviste/carte/arhivele-nationale/stefan-metea-la-85-de-ani_1977.pdf
9. Sistemul internațional-european de ocrotirea sănătății a refugiaților pe timpul pandemiei Covid-19 în raport cu procesul integrării sociale, Chișinău, Moldova, 3-4 decembrie 2021,

- CZU: [616-036.21:578.834+36-054.73](100+4), pp. 26-31. Chișinău, Republica Moldova: 2021, Ediția 4, Vol.2, pp. 26-31. ISBN 978-9975-3527-2-7. [online] [accesat: 26.03.2022]Disponibil în IBN: 29 aprilie 2022 https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/155353
10. Refugiații și statutul lor juridic, București, I.S.B.N. 973 . 95614 . 4 . 6 , anul 1992, autori Irina Moroianu Zlătescu și col., pag.15-30
 11. Statutul juridic al refugiaților INSTITUTUL ROMÂN PETRU DREPTURILE OMULUI București, anul 2009, autor Cristina Narcisa Vergatti I.S.B.N. 978-973-9316-82-8 pag.240-248
 12. Pactul internațional pentru drepturile civile și politice adoptat de Adunarea Generală a Organizației Națiunilor Unite la 16 decembrie 1966. [online] [accesat: 27.03.2022]Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=115567&lang=ro
 13. Curtea Internațională de Justiție, București, George Elian, 1970 în cauza Haya de la Torre, pag. 202, ISBN: 978-606-93691-9-7
 14. Dreptul de azil. Privire comparativă cu statutul juridic al refugiatului, București, autor Gheorghe Iancu, 2002, pag.128, ISBN: 978-606-673-702-9
 15. Problema optanților și raporturile româno-ungare din anii '20, 1997, autor Valeriu Florin Dobrinescu, pag.138 [online] [accesat: 27.03.2022] Disponibil: <https://www.bcuculj.ro/re/oc/BistRO/CUPRINS/BVI01d.HTM>
 16. Piloni juridici internațional-europeani de protecție a refugiaților în momentul integrării sociale, Chișinău Republica Moldova: Universitatea Agrară de Stat din Moldova, 2022, Vol.55, pp. 589-594. ISBN 978-9975-64-271-2; 978-9975-64-328-3., 30, septembrie - 1 octombrie 2021, CZU: 341 pag. 589-594. Disponibil în IBN: 11 ianuarie 2022, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/147482
 17. The State and the Post-Cold War Refugee „International Journal of Refugee Law”, vol. 10, no. 3 (1998), Julie Mertus, pag. 332, ISSN: 0953-8186
 18. Publ. de Office of the United Nations High Commissioner for Refugees, Martinus Nijhoff Publishers, 1996, pag. 25-35, IBNS 9041100857
 19. The Geopolitics of Refugee Studies: A View from the South, în Journal of Refugee Studies, vol. 11, no. 4 (1998). [online] [accesat: 12.04.2022]Disponibil: <https://academic.oup.com/jrs/article/11/4/350/1587519>
 20. Refugees in the Cold War: Toward a New International Refugee Regime in the Early Postwar Era, Lund, K. Salomon, 1991, pag.317, ISBN : 91-7966-165-3 , alternativ / internațional: 978-91-7966-165-6

21. Protecția situativă pe plan social-economic a refugiaților minori ucraineni din Republica Moldova în raport cu tendințele țării de integrare europeană, Chișinău, Republica Moldova: 2022, Ediția 5, TC, pp. 58-65. ISBN 978-9975-3527-9-6., 2-3 decembrie 2022 JEL: K37, pag. 58-65. Disponibil în IBN: 24 ianuarie 2023, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/172487
22. Gender-related persecution, în Refugee Protection in International Law. UNHCR's Global Consultations on International Protection, R. Haines, ed. cit.2003. [online] [accesat: 15.04.2022] Disponibil: <https://www.cambridge.org/core/books/abs/refugee-protection-in-international-law/genderrelated-persecution/1D1BE6E57E892A28CD4FAD296C3F8918>
23. Africa's Refugees: Patterns, Problems, and Policy Challenges, în New Issues in Refugee Research, Working Paper no. 28, publ. de UNHCR, J. Crisp, Geneva. [online] [accesat: 19.04.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/media/africas-refugees-patterns-problems-and-policy-challenges-jeff-crisp>
24. Problematika și fluxul refugiaților ucrainei în societatea europeană prin prisma mecanismelor social-politici. Chișinău: Centrul Editorial-Poligrafic al Universității de Stat din Moldova, anul 2023, Vol.2, pp. 160-169. ISBN 978-9975-62-531-9., 8-9 decembrie 2023. CZU: 341.43(=161.2):061.1EU:341.123.04, pag. 160-169, https://ibn.idsi.md/ru/vizualizare_articol/183444
25. Complementary Protection in International Refugee Law, Oxford University Press, 2006, autor Jane McAdam, pag.336, ISBN: 978-0-19-920306-2
26. Liga Națiunilor, Official Journal, XIX-th Year, no. 8-9, august-september 1938, pag. 676-677
27. International Law Reports, Cf. Elihu Lauterpacht, C. J. Greenwood, ed. cit., pag. 621. [online] [accesat: 22.04.2022] Disponibil: <https://books.google.co.ls/books?id=LGueD7kXhsQC&printsec=frontcover#v=onepage&q&f=false>
28. Rezoluția nr. 116 (VI)D din 1 și 2 martie 1948 [online] [accesat: 20.02.2022] Disponibil: <https://legal.un.org/avl/ha/cssp/cssp.html>
29. Cf. UPublication, Sales No. 1949.XIV.2; ONU, doc. E/1112, din 1 februarie 1949; idem, E/112 Add.1, din 19 mai 1949 [online] [accesat: 22.02.2022] Disponibil: <https://cdm21069.contentdm.oclc.org/digital/api/collection/pp11/id/322150/download>
30. Cf. Document A/C.4/47, Elimination of Statelessness Note prepared by the Secretariat, în Yearbook of the International Law Commission, vol. II, 1951, pag. 121-122, ISBN: 9789213625002

31. Elimination of Statelessness Note prepared by the Secretariat, în Yearbook of the International Law Commission, vol. II, 1951, pag. 121-122 . [online] [accesat: 24.04.2022] Disponibil: https://legal.un.org/ilc/publications/yearbooks/english/ilc_1951_v2.pdf
32. Enciclopedia Războiului Rece, editura/orașul București, anul 2002, autor Thomas Parish, pag. 243, ISBN 973-9436-74-9
33. UNHCR, 2005, Global Refugee Trends: statistical overview of populațiuni of refugees, asylum-seekers, internally displaced persons, stateless persons, and other persons of concern to UHCR, Geneva, 2006. [online] [accesat: 25.04.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/statistics/%20STATISTICS/4486ceb12.pdf>
34. Khalid Koser, New Approaches to Asylum?, în International Migration, vol. 39, nr. 6 anul 2001 ,pag.88 [online] [accesat: 11.05.2022] Disponibil: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-2435.00180>
35. The Convention Against Torture and the Protection of Refugees, în Refugee Survey Quarterly, vol. 24, nr. 2 ,anul 2005. [online] [accesat: 13.05.2022] Disponibil: <https://academic.oup.com/rsq/article-abstract/24/2/83/1557243?redirectedFrom=fulltext>
36. The Jus Cogens Nature of Non-Refoulement, în International Journal of Refugee Law, vol. 13 no. 4 ,anul 2001, autor J. Allain, pag.533-558 [online] [accesat: 15.05.2022] Disponibil: <https://academic.oup.com/ijrl/article-abstract/13/4/533/1516189>
37. Diplomația, București, 2003, pag. 188-212, autor Henry Kissinger, IBNS 973-571-389-6 / 978-973-571-389-6
38. Drept internațional contemporan, editura/orașul București, autori Alexandru Bolintineanu, Adrian Năstase, 1995, pag.56-82 , IBNS 973-567-070-4
39. Suresh v. Canada (Minister of Citizenship and Immigration), Supreme Court of Canada, 11 Jan. 2002 . [online] [accesat: 22.05.2022] Disponibil: <https://scc-csc.lexum.com/scc-csc/scc-csc/en/item/1937/index.do>
40. Chahal v. Marea Britanie, decizie pronunțată la 15 noiembrie 1996 de CEDO,. [online] [accesat:24.05.2022] Disponibil: <http://cmiskp.echr.coe.int/tkp197/view.asp?item=1&portal=hbkm&action=prof&source=tkp&highlight=chahal&sessionid=16878942&skin=hudoc-en>
41. Drepturile omului, religie a sfârșitului de secol, orașul București, 1992, autor Adrian Năstase, pag.163, ISBN 978-9730000047
42. Convenția privind statutul refugiaților | Documentul fundamental al activității noastre, 19 decembrie 2016. [online] [accesat: 02.06.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/194-conventia-privind-statutul-refugiatilor.html>

43. Human Rights Brief, A Legal Resource for the International Human Rights Community, Volumul 7, Issue 1, Fall 1999, pag.40, ISSN 1932-4081
44. Informație despre Organizația Națiunilor Unite, [online] [accesat: 04.06.2022] Disponibil: https://ro.wikipedia.org/wiki/Organiza%C8%9Bia_Na%C8%9Biunilor_Unite
45. Protecția internațională a drepturilor omului, autori Raluca Miga-Beșteliu, Catrinel Brumar, editura unviersul, pag. 56-57, ISBN: 978-973-127-425-6
46. La Convention de Genève relative au statut des réfugiés du 28 juillet 1951 – 50 ans après: bilan et perspectives , autori Vincent Chetail, Jean-François Flauss, anul 2001, pag.30-80, ISBN: 978-2802715665 / 2802715666 , Bruxelles 2001
47. Inter-American Commission of Human Rights, Report on the Situation of Human Rights in Haiti, OEA/Ser. L/V/II.83, 9 March 1993, doc. 18, Chapter 3. [online] [accesat: 07.06.2022] Disponibil: <http://www.cidh.oas.org/countryrep/EnHa93/toc.htm>
48. Raport UNHCR: Progresele înregistrate în ceea ce privește Pactul Global pentru Refugiați . [online] [accesat: 09.06.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/14069-raport-unhcr-progresele-inregistrate-in- ceea-ce-priveste-pactul-global-pentru-refugiati.html>
49. UNHCR, Addressing Security Concerns Without Undermining Refugee Protection, nov. 2001. [online] [accesat: 12.06.2022] Disponibil: <https://www.refworld.org/docid/3c0b880e0.html>
50. Terorismul internațional, editura/orașul București, 2004, autor Cristian Jura, pag. 24, ISBN: 973-655-481-3
51. Refugee Rights and Realities: Evolving International Concepts and Regimes, publ. de Francis Nicholson, Patrick Twomey, Cambridge University Press, 1999, pag. 81-105, ISBN 978-0-521-63282-9
52. Drepturile omului – un sistem în evoluție, București, anul 2008, autor Irina Moroianu Zlătescu, pag. 85, ISBN-13: 978-973-9316-72-9
53. Drepturile omului – religie a sfârșitului de secol, București, 1992, p. 24-25, autor Bogdan Aureescu, ISBN 9730000042 / 978-9730000047
54. Declarația UNHCR privind dreptul la azil, responsabilitatea de supraveghere a UNHCR. [online] [accesat: 18.06.2022] Disponibil: <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=51b199bb4>
55. EXCOM, Conclusion on International Protection no. 25 (XXXIII), 1982, The Jus Cogens Nature of non-Refoulement, în International Journal of Refugee Law, vol. 13, no. 4, anul 2001 , pag.533, ISSN: 0953-8186
56. Hilal v. Royaume Uni, 45276/99, Cour Europeenne des Droits de l'Homme (CEDO), section III, Arrêt du 6 mars 2001, [online] [accesat: 25.02.2022] Disponibil:

<https://www.asylumlawdatabase.eu/en/content/ecthr-hilal-v-united-kingdom-application-no-4527699-6-june-2001>

57. Chen Shi Hai v. Minister for Immigration and Multicultural Affairs, High Court of Australia, (2000) 170 ALR 553, (2000) 201 CLR 293, 13 April 2000, paragr. 53; Applicant A. v. Minister for Immigration and Ethnic Affairs, anul 1997, [online] [accesat: 22.06.2022] Disponibil: https://www.refworld.org/cases,AUS_HC,3ae6b6df4.html
58. UNHCR, Asylum Levels and Trends in Industrialized Countries, pag. 4. [online],[accesat:27.06.2022],Disponibil:<https://www.unhcr.org/statistics/STATISTICS/460150272.pdf>
59. Raportul anual al UNHCR Republica Moldova, 2023, [online] [accesat: 10.08.2025] Disponibil: <https://www.unhcr.org/md/stiri/raportul-anual-al-unhcr-republica-moldova-2023>
60. Peste 100.000 de refugiați sprijiniți în 2024: Moldova consolidează integrarea pe termen lung, [online] [accesat: 11.08.2025] Disponibil: <https://anticoruptie.md/ro/stiri/peste-100000-de-refugiati-sprijiniti-in-2024-moldova-consolideaza-integrarea-pe-termen-lung>
61. Răspunsul de urgență UNICEF Moldova. Februarie 2022 - Februarie 2023, [online] [accesat:12.08.2025],Disponibil:<https://www.unicef.org/moldova/documents/r%C4%83pu nsul-de-urgen%C8%9B%C4%83-unicef-moldova-februarie-2022-februarie-2023>
62. Răspunsul de urgență la criza refugiaților din Ucraina, [online] [accesat: 14.08.2025] Disponibil: <https://tdh-moldova.org/ro/CRIZA-REFUGIATI-UCRAINA>
63. Nevoile refugiaților din Ucraina - Raport de analiză FONPC,autor Rodica-Corina Andrei, Natalya Petrovici,pag.40, [online] [accesat: 15.08.2025] Disponibil: <https://helptohelpukraine.ro/storage/2023/08/RO-Analiza-Nevoi.pdf>
64. Raportul anual al UNHCR România 11 ianuarie 2023, [online] [accesat: 11.08.2025] Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/stiri/comunicate-de-presa/raportul-anual-al-unhcr-romania>
65. Nicomachean Ethics Book 2, Chapter 6, Cambridge, MA, Harvard University Press; London, William Heinemann Ltd. 1934. [online] [accesat: 03.07.2023] Disponibil: <http://www.perseus.tufts.edu/hopper/text?doc=Perseus%3Atext%3A1999.01.0054%3Abook%3D2%3Achapter%3D6>
66. Summa Theologiae de Toma de Aquino, editura Polirom din Iași, anul 2009,pag.976, ISBN 978-973-46-1370-0
67. Natural Law and Natural Rights. Oxford: Clarendon Press,autor John Finnis,anul 1980,pag. 18–19, ISBN 978-0198761105

68. "Legal Positivism". The Internet Encyclopedia of Philosophy. Retrieved 31 May 2019, autori Himma, Kenneth Einar. [online] [accesat: 03.07.2023] Disponibil: <https://iep.utm.edu/legalpos/>
69. Protocolul ONU privind statutul refugiaților 1967 articolul 1.A.2. [online] [accesat: 09.07.2022]Disponibil:https://www.unhcr.org/ro/wp-content/uploads/sites/23/2016/12/1967_Protocol_ROM.pdf
70. Declarația regională Americii Latine de la Cartagena din 1984 privind refugiații, [online] [accesat: 09.07.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/media/cartagena-declaration-refugees-adopted-colloquium-international-protection-refugees-central>
71. Directiva nr. 2004/83/CE art.2, [online] [accesat: 12.07.2022] Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2004/83/oj/eng>
72. „Expanding the Frontiers of Refugee Law: Developing a Broader Law of Asylum in the Middle East and Europe” anul 2017 ,autor Martin Jones, pag. 212 [online],[accesat:15.07.2023],Disponibil:https://www.researchgate.net/publication/324131927_Expanding_the_Frontiers_of_Refugee_Law_Developing_a_Broader_Law_of_Asylum_in_the_Middle_East_and_Europe
73. „Introduction: European Refugee Law and Transnational Emulation” în Lambert, autori McAdam, , Fullerton Risse, Ropp și Sikkink; Hélène Lambert, [online],[accesat:15.07.2023],Disponibil: <https://www.cambridge.org/core/books/abs/global-reach-of-european-refugee-law/introduction-european-refugee-law-and-transnational-emulation/E5684300EAF2C20FACE29E2452CFC2D>
74. „Redundant or Essential? How Politics Shaped the Outcome of the 1967 Protocol”, anul 2007 ,autor E Davies, International Journal of Refugee Law,pag. 703, ISSN: 0953-8186
75. PRIVIRE GENERALĂ ASUPRA STATUTULUI DE REFUGIAT ON DREPTUL INTERNAȚIONAL Oxana SEPTELICI, lector, catedra Relații Internaționale și Politică Externă, Academia de Administrare Publică,pag.115, [online],[accesat:23.07.2023],Disponibil:https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Privire%20generală%20asupra%20statutului%20de%20refugiat%20in%20Dreptul%20International.pdf
76. „UNHCR va face eforturi pentru o ratificare mai largă a convențiilor privind refugiații și apatridia”. [online],[accesat:25.07.2023],Disponibil: <http://www.unhcr.org/news/press/1998/10/3ae6b81138/unhcr-push-wider-ratification-refugee-apatridie-conventions.html>

77. UNHCR, „Prezentare de către Înaltul Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați pentru Biroul Înaltului Comisar pentru Drepturile Omului” Compilation Report – Universal Periodic Review: Guyana” iunie 2014, [online],[accesat:25.08.2023],Disponibil: <https://uprdoc.ohchr.org/uprweb/downloadfile.aspx?file=EnglishTranslation&filename=1497>
78. „No Country of Asylum: “Legitimizing” Lebanon's Rejection of the 1951 Refugee Convention', anul 2017, autor Maja Janmyr, International Journal of Refugee Law, pag. 438, ISSN: 0953-8186
79. Observațiile finale ale Comitetului pentru eliminarea discriminării împotriva femeilor: Bangladesh”, documentul ONU CEDAW/C/BGD/CO/7 ,22 martie 2011, parag. 37, 38, [online],[accesat:25.09.2023],Disponibil: <https://digitallibrary.un.org/record/707663?v=pdf>
80. DECIZIA NR. 1/2016 A CONSILIULUI DE ASOCIERE UE LIBAN din 11 noiembrie 2016,[online],[accesat:24.07.2022],Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=CELEX:22016D2368&from=EN>
81. Rapoartele anuale UNHRC. [online],[accesat:25.10.2022], Disponibil: <https://nhrc.nic.in/publications/annual-reports?tid=2894>
82. Istoria UNHCR. [online],[accesat:25.08.2022], Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/homepage/despre-noi/istoria-unhcr>
83. POZITIA PRIVIND INTEGRAREA REFUGIATILOR IN EUROPA Septembrie 1999. [online],[accesat:08.08.2022],Disponibil: <https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4727351c2>
84. „Japan and International Refugee Protection Norms: Explaining Non-Compliance”, anul 2015 ,autor Andrew Wolman, Asian and Pacific Migration Journal 409, [online],[accesat:01.09.2023],Disponibil:<https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0117196815606852>
85. Statutul refugiaților în India: ambiguitate strategică” în Ranabir Samaddar (ed.), Refugiați și stat: practici de azil și îngrijire în India, 1947–2000, ISBN-13: 9780761997290
86. Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova ,. [online],[accesat:01.11.2023],Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro
87. Legea nr. 270 din 18-12-2008 privind azilul în Republica Moldova ,. [online],[accesat:01.12.2023],Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=130910&lang=ro

88. Facilitarea integrării refugiaților și a migranților în Europa ,raport datat din 20/09/2021. [online],[accesat:01.12.2022]Disponibil: https://europa.eu/youth/get-involved/your-rights-and-inclusion/situation-migrants-and-refugees-europe_ro
89. Inspectoratul General pentru Migrație, Informație generală, Azil . [online],[accesat:01.02.2023] Disponibil: <http://bma.gov.md/ro/content/azilul-informa%C8%9Bie-general%C4%83>
90. Politica în domeniul azilului . [online],[accesat:22.08.2022],Disponibil: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/151/politica-in-domeniul-azilului>
91. Sistemul european comun de azil . [online],[accesat:02.09.2022] Disponibil: <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/151/politica-in-domeniul-azilului>
92. UCRAINA-UN AN DE RĂZBOI/Criza refugiaților, [online],[accesat:17.08.2023] Disponibil: <https://agerpres.ro/documentare/2023/02/23/ucraina-un-an-de-razboi-criza-refugiatilor--1065456>
93. În Republica Moldova va funcționa Sistemul informațional „UAHELP” pentru gestionarea fluxului de refugiați din Ucraina, [online],[accesat:18.08.2025] Disponibil: <https://sinteza.org/2024/09/10/in-republica-moldova-va-functiona-sistemul-informational-uahelp-pentru-gestionarea-fluxului-de-refugiat-din-ucraina/>
94. Raport anual 2023 Vocile femeilor afectate de violență stau la baza muncii noastre, [online],[accesat:19.08.2025]Disponibil: <https://cdf.md/wp-content/uploads/2024/07/ra-2023-ro-site.pdf>
95. LEGEA SI VIATA,DREPTURILE REFUGIAȚILOR ȘI SECURITATEA NAȚIONALĂ, autor Andreea Nicoleta DRAGOMIR dr., lector univ, anul 2024,pag.44, [online],[accesat:20.08.2025] Disponibil: https://academy.police.md/wp-content/uploads/2024/04/p_44-57.pdf
96. Migrație și integrare într-o țară de emigrare,Presa Universitară Clujeană 2021,autor Anatolie Coșciug, pag.138, [online],[accesat:21.08.2025] Disponibil: https://migrationcenter.ro/wp/wp-content/uploads/2021/11/Anatolie-Cosciug_BT.pdf
97. Ghid: Protecția drepturilor refugiaților în Republica Moldova 2023, [online],[accesat:22.08.2025] Disponibil: <https://cpr.md/anunturi/ghid-protectia-drepturilor-refugiatilor-in-republica-moldova>
98. Ministerul Educației și Cercetării facilitează accesul tinerilor refugiați din Ucraina la învățământul superior din Republica Moldova-2025, [online],[accesat:23.08.2025] Disponibil : <https://mecc.gov.md/ro/content/ministerul-educatiei-si-cercetarii-faciliteaza-accesul-tinerilor-refugiat-din-ucraina-la>

99. Raport comparativ AIDA: Accesul la drepturi socio-economice pentru beneficiarii protecției temporare-2025, [online],[accesat:24.08.2025] Disponibil : <https://ecre.org/aida-comparative-report-access-to-socio-economic-rights-for-beneficiaries-of-temporary-protection-2/>
100. UNICEF și OIM: Sprijinul UE a îmbunătățit accesul la servicii esențiale pentru familiile din Moldova, inclusiv refugiați-2024, [online],[accesat:25.08.2025] Disponibil : <https://www.unicef.org/moldova/comunicate-de-pres%C4%83/unicef-%C8%99i-oim-sprrijinul-ue-%C3%AEmbun%C4%83t%C4%83%C8%9Bit-accesul-la-servicii-esen%C8%9Biale-pentru>
101. INSTITUTUL DE CERCETĂRI JURIDICE ȘI POLITICE AL ACADEMIEI DE ȘTIINȚE A MOLDOVEI, autor VICTOR MORARU, tematica MIGRAȚIE, DIASPORA, DEZVOLTARE: NOI PROVOCĂRI ȘI PERSPECTIVE, Chișinău 2016, pag.25, ISBN 978-9975-57-218-7
102. Manual de drept european în materie de azil, frontiere și imigrație - Ediția 2020, [online],[accesat:25.08.2025],Disponibil:<https://fra.europa.eu/ro/publication/2020/handbook-european-law-relating-asylum-borders-and-immigration-edition-2020>
103. Migrație” în Dicționar de sociologie, autori Traian ROTARIU,Cătălin ZAMFIR și Lazăr VLĂSCLEANU (coord.), Ed. Babel, București, 1998, pag. 351-353, ISBN-10: 9734810111
104. SPECIFICUL INTEGRĂRII SOCIALE A REFUGIAȚILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA Stela MILICENCO, Doina CRĂCIUN* Universitatea de Stat din Moldova *Centrul de Caritate pentru Refugiați pag.207-214, [online],[accesat:06.09.2025] Disponibil: http://dspace.usm.md:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/1850/24.p.207-215_113.pdf?sequence=1&isAllowed=y
105. Azilul și migrația în UE: cifre și date 27-07-2017, [online],[accesat:06.09.2022] Disponibil: <https://www.europarl.europa.eu/news/ro/headlines/society/20170629STO78630/azilul-si-migratia-in-ue-cifre-si-date>
106. Global Forced Displacement . [online],[accesat:11.09.2022] Disponibil: <https://www.unhcr.org/globaltrends>
107. CONVENȚIA DIN 1951 CU PRIVIRE LA STATUTUL REFUGIAȚILOR – PERSPECTIVA INTRODUCERII NOILOR AMENDAMENTE ÎN CONDIȚIILE NOILOR TENDINȚE ALE DREPTULUI INTERNAȚIONAL CONTEMPORAN ,CZU: 341.43 + 341.231.14,autor Marin CHIHAI, masterand, Facultatea Drept, ISBN 978-9975-149-97-6

108. PROTOCOL privind statutul refugiaților, încheiat la New York la 31 ianuarie 1967 pag.1-3, [online],[accesat:14.09.2022] Disponibil: https://www.unhcr.org/ro/wp-content/uploads/sites/23/2016/12/1967_Protocol_ROM.pdf
109. Refugiații și apatrizii – standarde comune privind condițiile, [online],[accesat:17.09.2022] Disponibil: <https://eur-lex.europa.eu/RO/legal-content/summary/refugees-and-stateless-persons-common-standards-for-qualification.html>
110. LEGE Nr. 677 din 23-11-2001 pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statutul refugiaților, precum și la Protocolul privind statutul refugiaților, [online],[accesat:19.09.2022],Disponibil:https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=61722&lang=ro
111. CONVENȚIE Nr. 1950 din 04.11.1950 PENTRU APĂRAREA DREPTURILOR OMULUI ȘI A LIBERTĂȚILOR FUNDAMENTALE Publicat : 30.12.1998 în Tratatate Internationale Nr. 1 art Nr : 342 Data intrării în vigoare : 01.02.1998 *Adoptată la Roma la 4 noiembrie 1950. A intrat în vigoare la 3 septembrie 1953. [online],[accesat:22.09.2022],Disponibil:<http://lex.justice.md/index.php?action=view&view=doc&id=285802>
112. PROTOCOLUL Nr. 4 adițional la convenție Strasbourg, 16.IX.1963,PROTOCOLUL Nr. 6 Strasbourg,28.IV.1983,pag.19-33.[online],[accesat:25.09.2022], Disponibil:https://www.echr.coe.int/documents/convention_ron.pdf
113. Solidaritatea UE cu Ucraina. [online],[accesat:03.10.2022]Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/policies/eu-response-ukraine-invasion/eu-solidarity-ukraine/>
114. Ucraina: Consiliul adoptă liberalizarea temporară a comerțului cu Ucraina, • Comunicat de presă 24 mai 2022. [online],[accesat:05.10.2022] Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/05/24/ukraine-council-adopts-temporary-trade-liberalisation-with-ukraine/>
115. Consiliul adoptă decizia privind acordarea de asistență în valoare de 18 miliarde EUR Ucrainei, 10 decembrie 2022. [online],[accesat:09.10.2022]Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/12/10/council-adopts-18-billion-assistance-to-ukraine/>
116. Ucraina: UE lansează o misiune de asistență militară. [online],[accesat:11.10.2022] Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/11/15/ukraine-eu-launches-military-assistance-mission/>
117. Consiliul adoptă concluzii privind lupta împotriva impunității în războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei, 9 decembrie 2022. [online],[accesat:14.10.2022] Disponibil:

- <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/12/09/council-adopts-conclusions-on-the-fight-against-impunity-in-russia-s-war-of-aggression-against-ukraine/>
118. Eurojust: Consiliul adoptă noi norme care să permită agenției să păstreze probe referitoare la crimele de război, [online],[accesat:17.10.2022] Disponibil: <https://www.consilium.europa.eu/ro/press/press-releases/2022/05/25/eurojust-le-conseil-adopte-de-nouvelles-regles-permettant-a-l-agence-de-conserver-des-preuves-de-crimes-de-guerre/>
 119. Jumătate din refugiații care ajung în Germania suferă de “boli psihologice” 17.09.2015 Editor A. Răileanu, [online],[accesat:19.10.2022],Disponibil: <https://www.moldpres.md/news/2015/09/17/15006146>
 120. Sindromul de stres post-traumatic la refugiați, o bombă cu efect întârziat, Tatiana Beghiu 13 dec. 2022. [online],[accesat:23.10.2022],Disponibil: <https://www.moldova.org/sindromul-de-stres-post-traumatic-la-refugiati-o-bomba-cu-efect-intarziat/>
 121. Cum afectează războiul sănătatea fizică și emoțională a refugiaților? ,AUTOR: GABRIEL ENACHE 4 MARTIE 2022. [online],[accesat:25.10.2022], Disponibil: <https://www.neurofm.ro/cum-afecteaza-razboiul-sanatatea-fizica-si-emotionala-a-refugiatilor/>
 122. Orientări metodologice privind activitățile instructiv-educative în cazul copiilor refugiați care se confruntă cu stresul și traumele, pag.1-40. [online],[accesat:02.11.2022], Disponibil: <https://www.unhcr.org/ro/wp-content/uploads/sites/23/2019/11/RO-Orientari-privind-stresul-si-trauma.pdf>
 123. Raport HELP TO HELP Ucraina, [online],[accesat:01.09.2025], Disponibil: <https://www.romaniapozitiva.ro/oameni-si-comunitati/raport-help-to-help-ukraine-implicarea-fonpc-in-sprijinul-refugiatilor-ucraineni/>
 124. Raport ONU, [online],[accesat:02.09.2025], Disponibil : <https://trm.md/ro/international/onu-estimeaza-numarul-refugiatilor-din-ucraina-la-peste-4-9-milioane>
 125. Despre migratie si emigratie la romani, autori Zoltan Rostas, Florentina Tone, [online],[accesat:03.09.2025], Disponibil : <https://carturesti.ro/carte/despre-migratie-si-emigratie-la-romani-206184431>
 126. PERSPECTIVE ȘI IMPLICAȚII ALE CRIZEI REFUGIAȚILOR ȘI MIGRANȚILOR ILEGALI ÎN EUROPA. PROVOCĂRI SOCIO-CULTURALE ÎN URMĂTORII 50 DE ANI Studiu de cercetare științifică, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”

București, 2019, autori Alexandra SARCINSCHI, Cătălina TODOR, pagina 7, ISBN 978-606-660-374-4

127. Richard PERRUCHOUD, Jillyanne REDPATH-CROSS (coord.), International Organization for Migration Glossary on Migration 2nd Edition, International Migration Law, No. 25, 2011, pag. 5, ISSN 1813-2278
128. MIGRAȚIA CA PROBLEMĂ DE SECURITATE. STUDIU DE CAZ: ROMÂNIA, autor Alexandra SARCINSCHI, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I” București, 2014, pag. 49, ISBN: 978-606-660-195-5
129. UNHCR, Refugees and Migrants – Frequently Asked Questions, 16 March 2016, [online], [accesat: 04.09.2025], Disponibil: <http://www.unhcr.org/afr/news/latest/2016/3/56e95c676/refugees-migrants-frequently-askedquestions-faqs.html>
130. Educația pusă în așteptare: Aproape jumătate dintre copiii refugiați din Ucraina nu beneficiază de educație formală-2023, [online], [accesat: 05.09.2025] Disponibil : <https://www.unhcr.org/ro/stiri/comunicate-de-presa/educatia-pusa-asteptare-aproape-jumatate-dintre-copiii-refugiati-din>
131. Educația copiilor, [online], [accesat: 06.09.2025] Disponibil : <https://www.euaa.europa.eu/asylum-report-2023/41442-childrens-education>
132. Institutul European din România București, 2004, Fenomenul migraționist din perspectiva aderării României la Uniunea Europeană , Autori: Prof. univ. dr. Daniela-Luminița CONSTANTIN - coordonator Dr. Valentina VASILE Dr. Diana PREDA Conf.dr. Luminița NICOLESCU , pag. 25 , ISBN 973-7736-07-9
133. Raportul anual al UNHCR România 2023, [online], [accesat: 07.09.2025] Disponibil : <https://www.unhcr.org/ro/stiri/comunicate-de-presa/raportul-anual-al-unhcr-romania>
134. Doi ani de război în cifre despre refugiați: Serviciile medicale, cursuri de limba română și un loc de muncă sunt principalele nevoi ale ucrainenilor, arată un studiu Salvați Copiii/ 74% au probleme în a-și plăti chiria-2024, [online], [accesat: 08.09.2025] Disponibil : <https://www.g4media.ro/doi-ani-de-razboi-in-cifre-despre-refugiati-serviciile-medicale-cursuri-de-limba-romana-si-un-loc-de-munca-sunt-principalele-nevoi-ale-ucrainenilor-arata-un-studiu-salvati-copiii-74-au-probleme-in.html>
135. Curs de psihologie socială, Facultatea de Psihologie și Științe ale Educației, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza”, Iași, 2004, autor Ștefan BONCU, pag. 1. [online], [accesat: 08.09.2023] Disponibil : https://www.psih.uaic.ro/wp-content/uploads/cercetare/publicatii/cursuri/boncu_s_curs_psih_soc/Curs01.pdf

136. European Commision, European Migration Network (EMN) Glossary of terms relating to Asylum and Migration, Octobrie 2014, pag. 5 , [online],[accesat:08.09.2022] Disponibil : <https://www.emnspain.gob.es/en/-/asylum-and-migration-glossary-2.0-2>
137. The Volume and Dynamics of International Migration and Transnational Social Spaces”, Oxford University Press, 2000 apud, Ilie BĂDESCU, op. cit., 2008, pag. 18, ISBN: 9780198293910
138. Politica în materie de azil în Uniunea Europeană și Australia: repere comparative, [online],[accesat:09.09.2025] Disponibil : <https://sju.ulim.md/nr-3-4-2017/politica-in-materie-de-azil-in-uniunea-europeana-si-australia-repere-comparative/>
139. , „Sfârșitul Convenției privind refugiații din 1951? Dileme ale suveranității, teritorialității și drepturilor omului” ,anul 2020,autor Seyla Benhabib pag.75-100, ISSN:2524-3977
140. „Regional Refugee Regimes: Middle East” în Cathryn Costello, Michelle Foster și Jane McAdam (eds), autori Maja Janmyr și Dallal Stevens, ISBN 9780198848639, pag.162
141. POLITICI SOCIALE POLITICA ȘI PRACTICA PRIVIND INTEGRAREA IMIGRANȚILOR ȘI REFUGIAȚILOR ÎN STATELE EUROPENE ,autor MIRCEA RADU,pag.1-23, [online] [accesat: 25.02.2022] Disponibil: https://ec.europa.eu/migrant-integration/sites/default/files/2011-02/docl_18864_250852215.pdf
142. „Elaborarea istoricului Convenției din 1951 și a Protocolului din 1967” în Andreas Zimmermann (ed), Convenția din 1951 privind statutul refugiaților și protocolul său din 1967: un comentariu ,Oxford University Press,anul 2011,autor Terje Einarsen, ISBN: 978-0191773426
143. Declarația lui Brohi (Pakistan), UN ECOSOCOR, Sesiunea a 11-a, SR 399 (1950) parag. 29–30, [online],[accesat:09.09.2025] Disponibil : <https://docs.un.org/en/E/SR.399>
144. Ulrike Krause, „Colonial Roots of the 1951 Refugee Convention and Its Effects on the Global Refugee Regime” ,anul 2021, ISSN :1408-6980
145. Statutul Oficiului Înaltului Comisar al Națiunilor Unite pentru Refugiați, UNGA res 428 (V) (14 decembrie 1950) (Statutul UNHCR) cap II, [online],[accesat:09.09.2025] Disponibil : <https://digitallibrary.un.org/record/210564?v=pdf>
146. Convenția din 1951 privind statutul refugiaților: 70 de ani de protecție salvatoare de vieți pentru oamenii forțați să fugă, [online],[accesat:12.11.2022] Disponibil : <https://www.unhcr.org/md/12243-conventia-din-1951-privind-statutul-refugiatilor-70-de-ani-de-protectie-salvatoare-de-vieti-pentru-oamenii-fortati-sa-fuga.html>
147. Regândirea conceptului de refugiat în contextul schimbărilor climatice: câteva abordări terminologice și jurisprudențiale,autor Marinela Elisabeta POPESCU.

[online],[accesat:14.11.2022],Disponibil:<https://rtsa.ro/rtsa/index.php/rtsa/article/viewFile/622/619>

148. "Women and the 1951 Refugee Convention: Fifty Years of Seeking Visibility," *Refuge: Canada's Journal on Refugees* 19, no. 5 ,anul 2001,autor Nahla Valji, ISSN: 1920-7336, pag.25-35
149. *Refugiați în Moldova: între excludere și incluziune social*,Maria Vîrlan, doctor în psihologie, conferențiar,Nicolae Beșliu, magistru în asistență socială, lector universitar. [online],[accesat:18.11.2022]Disponibil:https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/9.Refugiatii%20in%20Moldova_0.pdf
150. *International migrations in political perspectives*, în *Global Trends in Migration*, M. Kritz et. al. (eds.), Staten Island, autor A. R. ZOLBERG, 1981, pag. 3-27-46, August 1993, ISBN 9780913256541
151. *Stereotip*" autori Nicolae GHEORGHE, Cătălin ZAMFIR și Lazăr VLĂSCEANU (coord.), op. cit., Ed. Babel, București, 1998, pag. 603, ISBN-10: 973-481-011-1
152. Michael A. HOGG, *Social Psychology*, Pearson, Australia, 2014,autor Graham H. VAUGHAM; pag. 73-101, ISBN: 978-0273764595
153. *Integration Policies in the 21st Century*, în *Impact of Culture on Integration: Conference Proceedings*, autori Robert PALMER, Eva-Maria ASARI, Tanel MATLIK (Eds.), Gravitass Consult LLC, Tallinn, 2012, pag. 17-21, IBNS: 978-606-660-374-4
154. *Macro-Economic Determinants of International Migration in Europe*, Dutch University Press,autor Roel Peter Wilhemina JENNISSEN, 2004, pag. 55- 56, ISBN-10: 90-361-9022-3
155. *Motivație și personalitate*, autor Abraham H. MASLOW, Editura TREI, București, 2013, pag. 167, ISBN: 978-973-707-905-3
156. *Derogarea de la dispozițiile Convenției pentru Apărarea Drepturilor Omului și Libertăților Fundamentale în caz de stare de urgență.* autor RADU, R. H. In : *Revista Universul Juridic*, 4 aprilie 2020, pag. 4-15, ISSN: 2393-3445
157. *Libertatea de exprimare versus combaterea dezinformării în contextul stării de urgență*, Autor MANU, Gh, Predescu, O. In: *Revista Universul Juridic* nr. 6,anul 2020, pag. 9, ISSN: 2393-3445
158. *The History of Human Rights From Ancient Times to the Globalization Era*. University of California Press, autor ISHAY, M. R., anul 2008, pag. 32-35, ISBN-13: 978-0-520-25641-5
159. *Societatea civilă și drepturile omului*. București : Editura Institutului de Teorie Socială, . autor CIOABĂ, 1997, pag. 126, ISBN 973-97635-3-7

160. Human Rights Challenges to European Migration Policy. REMAP Project, Stiftung Mercator. Giessen: Justus Liebig University, anul 2020, [online],[accesat:11.09.2025]
Disponibil : <https://www.stiftung-mercator.de/de/publikationen/human-rights-challenges-to-european-migration-policy/>
161. Pactul Internațional din 16 decembrie 1966 cu privire la drepturile civile și politice, [online],[accesat:12.09.2025],Disponibil:<https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/82590>
162. Derogations Before the European Court of Human Rights. In: Verfassungsblog. On Matters Constitutional, [online],[accesat:14.09.2025] Disponibil : <https://verfassungsblog.de/COVID-19-and-derogations-before-the-european-court-of-human-rights/>
163. Responsabilității și răspunderii aleșilor poporului într-un stat de drept, autor DONOS, V. Metodologia cercetării juridice În : Legea și viața, [online],[accesat:15.09.2025]
Disponibil : https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/22-28_15.pdf
164. We are in this together, [online],[accesat:16.09.2025] Disponibil : <https://www.civicus.org/index.php/media-resources/news/4379-civil-society-s-call-to-states-we-are-in-this-together-don-t-violate-human-rights-while-responding-to-COVID-19>
165. Tendințe actuale referitoare la aderarea Uniunii Europene la Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale. În Revista Univers Strategic, autor CĂLINOIU, C. , 2015, pag. 91-103, ISSN: 2068-1682
166. European Commission for Democracy through Law. Reports concerning the state of emergency,[online],[accesat:17.09.2025],Disponibil:https://www.venice.coe.int/WebForms/pages/?p=01_Presentation
167. Integrarea refugiaților ucraineni în plan tridimensional: educație, sănătate și muncă, [online],[accesat:16.09.2025],Disponibil:<https://www.editura.uaic.ro/produse/editura/aparit-ii-recente/migrantii-in-romania-integrarea-refugiatilor-ucraineni-in-plan-tridimensional-educatie-sanatate-si-munca-2095/1/1>
168. Protejarea spațiului civic în Uniunea Europeană. Raport al European Union Agency for Fundamental Rights, [online],[accesat:19.09.2025] Disponibil : https://fra.europa.eu/sites/default/files/fra_uploads/fra-2022-protecting-civic-space-key-findings_ro.pdf
169. European Parliament resolution 2020 on EU coordinated, [online],[accesat:20.09.2025]
Disponibil : https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2020-0054_EN.html

170. Guidelines on freedom of peaceful assembly, European Commission for Democracy, [online],[accesat:21.09.2025],Disponibil:[https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD\(2019\)017rev-e](https://www.venice.coe.int/webforms/documents/default.aspx?pdffile=CDL-AD(2019)017rev-e)
171. Drept internațional public. Ediția a II-a revăzută și adăugită. Casa de editură și presă "Șansa" SRL,autor DIACONU I. , București, 1995. pag. 301, ISBN : 973-9167-40-3
172. Declarația Universală a Drepturilor Omului, Republica Moldova a aderat prin Hotărârea Parlamentului RM nr.217-XII din 28.07.90. Publicată în ediția oficială "Tratate internaționale", 1998, volumul 1, pag.11, ISBN: 9975-73-026-4
173. Public Policy and Constitutional Rights in Times of Crisis, autor MACFARLANE, [online],[accesat:23.09.2025],Disponibil:https://www.researchgate.net/publication/340490075_Public_Policy_and_Constitutional_Rights_in_Times_of_Crisis
174. United Nations Special Rapporteur on the promotion and protection of the right to opinion and expression, [online], [accesat:23.09.2025], Disponibil :<https://www.ohchr.org/en/documents/thematic-reports/ahrc4449-diseasepandemics-and-freedom-opinion-and-expression-report>
175. Drept internațional public. autori BURIAN AL., BALAN O., OSMOCHESCU N., ARHILIUC V., SÂRCU D., GAMURARI V.,Ed. a 5-a completată și actualizată. Centrul Poligrafic. Chișinău, 2021. pag. 237, ISBN: 978-9975-129-88-6
176. Principiul proporționalității în sistemul Convenției Europene a Drepturilor Omului. Teză de doctor în drept. autor MORĂRESCU A., Chișinău, 2015. Pag. 115, [online], [accesat:23.09.2025], Disponibil : <https://ru.scribd.com/doc/292456054/Adrian-Morarescu-Thesis>
177. Ombudsmanul - instituție fundamentală a statului de drept. București : Lumina Lex, autor MandaC.,anul 1997, pag. 45
178. Drepturile omului și structurile de urgență, [online], [accesat:26.09.2025], Disponibil : Disponibil: <https://www.greenpeace.org/romania/articol/2699/drepturile-omului-si-structurile-de-urgenta/>
179. Avocatul Poporului. Instituție de tip ombudsman. autor Muraru, I. București: Ed. All Beck, 2004, pag. 23, ISBN: 978-973-655-620-3
180. Avocatul Poporului. București : Editura Juridică, autor BRANZAN, C. 2001, pag. 62, ISBN: 973-85197-2-1
181. Protecția drepturilor omului. Mecanisme interne și internaționale. Lumina Lex. București. 2001. autor PURDĂ N., pag. 71- 72, ISBN: 973-588-342-2
182. Convenția cu privire la drepturile copilului adoptată la New York la 20.11.1989, vol. 1, pag. 51, ISBN: 9211004659

183. Convenția Europeană a Drepturilor Omului: obligații pozitive și negative” F. E. – P. ”Tipografia Centrală”, autor POALELUNGI, mun. Chișinău, 2015, [online], [accesat:26.09.2025],Disponibil:https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/Drept_Vol_2_2016_1.pdf
184. Libertatea religioasă, publicat în: Manualul judecătorului pentru cauza civile. Ediția II. Î.S. F.E.-P. ”Tipografia Centrală” Chișinău, 2013., autori POALELUNGI M., SÂRCU D., pag. 974, ISBN: 978-9975-53-197-9
185. Garanții constituționale ale exercitării dreptului la libertatea opiniei și exprimării. Teză de doctor în drept. Chișinău, 2015, autor TERZI N., pag. 73, [online], [accesat:28.09.2023],Disponibil:https://www.cnaa.md/files/theses/2015/21888/mihai_terzi_thesis.pdf
186. Reglementarea constituțională a rapoartelor statelor membre cu Uniunea Europeană. Revista Studii Juridice Universitare, autor ȚURCAN S., pag. 77, ISSN: 1857-4122
187. Freedom of expression in the interamerican system for the protection of human rights, Journal of International & Comparative Law, Vol. 7, autor GROSSMAN C., pag. 631-632, ISSN: 1082-944X

Declarația privind asumarea răspunderii

Subsemnatul, Fuior Artur Gabriel, declar pe răspundere personală că materialele prezentate în teza de doctor sunt rezultatul propriilor cercetări și realizări științifice.

Conștientizez că, în caz contrar, urmează să suport consecințele în conformitate cu legislația în vigoare.

Fuior Artur Gabriel

Semnătura

Data

Curriculum vitae Europass

Informații personale

Nume / Prenume

Fuor Artur Gabriel

Adresă

Mun. Chișinău strada Mihai Eminescu 30 ap. 3

Telefon

+37368016713

E-mail

fuiorartur@gmail.com

Naționalitate

Moldovean

Data nașterii

17.11.1995

Sex

M

Locul de muncă vizat / Domeniul ocupațional

S.R.L. „DEZFARMTEH” în funcție de Director Financiar din iulie 2021 până în prezent

Experiența profesională

- Practică în cadrul Biroului executorului judecătoresc Doroftei Igor, 2015
- Angajat în calitate de juristconsult, în cadrul companiei S.R.L. DEZFARMTEH, 2015
- Practică în cadrul judecătoriei mun. Chișinău sec. Centru, Procuratura mun. Chișinău oficiul principal 2015-2016
- The Leavitt Institute for international development-law 2016
- Certifies for the national adversarial proceedings competition ,Leavitt 2016
- Conferință cu privire la Tendințele în perfecționarea reglementărilor juridice de drept privat 2017
- Conferință practico-științifică, Reforma oragenlor de urmărire penală în Republica Moldova 2017
- Publicație pe tema Contractul de franchising in secolul XXI, 2017
- Angajat în cadrul direcției prejudiciare, PFB Legal Consuting, 2017-2018
- Certificat de apreciere pentru recordul anului 2017, etapa prejudiciară
- Practică în cadrul Procuraturii mun. Chișinău oficiul principal 2017-2018
- Conferința "Promovarea valorilor social-economice în contextul integrării europene" 11 decembrie 2020, publicație cu titlul Importanța jurisprudenței internațional-europene asupra incluziunii sociale a refugiaților
- Conferința "Promotion of Social and Economic Values in the Context of European Integration" 3-4 decembrie 2021, publicație cu titlul Sistemul internațional-european de ocrotirea sănătății a refugiaților pe timpul pandemiei Covid-19 în raport cu procesul integrării sociale
- Fondator, Administrator în cadrul S.R.L. „DEZTAB DISTRIBUTION din mai 2018 până în iulie 2021
- Conferința "Reglementarea utilizării resurselor naturale: realizări și perspective" 30 septembrie - 1 octombrie 2021, publicație cu titlul Piloni juridici internațional-europeni de protecție a refugiaților în momentul integrării sociale
- Conferința "Promotion of Social and Economic Values in the Context of European Integration" 2-3 decembrie 2022, publicație cu titlul Protecția situativă pe plan social-economic a refugiaților minori ucraineni din Republica Moldova în raport cu tendințele țării de integrare europeană

- Conferința "Statul, securitatea și drepturile omului în era digitală" 8-9 decembrie 2022, publicație cu titlul Problematika și fluxul refugiaților ucrainei în societatea europeană prin prisma mecanismelor social-politici

Educație și formare

-Diplomă de studii superioare de licență ,licențiat în drept,USEM,2014-2018
 -Diplomă de studii superioare de master,titlu de master de drept,USM,2018-2020
 -Absolvirea Academiei Militare a Forțelor Armate „Alexandru cel Bun”,titlul de locotenent, 2021
 -Absolvirea prin recalificarea la domeniul de formare profesională Drept prin programul Psihopedagogie,UPSC 2022-2023
 -Certificarea conform programului Cambridge English,Quo Vadis Educational Centre, C1 –level of the English Language,2023

Limba străină cunoscută

Autoevaluare

1,Limba franceză

2. Limba engleză

Înțelegere				Vorbire				Scriere	
Ascultare		Citire		Participare la conversație		Discurs oral		Exprimare scrisă	
1	C	1	B	1	C	1	C	1	B
2	C	2	C	2	C	2	C	2	C

Competențe,aptitudini și abilități

Responsabilitate, Adaptabilitate , flexibilitate, Capacitatea de a lucra eficient etc.

Anexe

Copii la diplome,suplimente,certificate,caracterisitci etc